รายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

(ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563)

กรมโยธาธิการและผังเมือง
กระทรวงมหาดไทย

รายงานประจำปี
เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562
(ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563)

กรมโยธาธิการและผังเมือง
กระทรวงมหาดไทย

โทรศัพท์: 0 2201 8170, 0 2201 8172
โทรสาร: 0 2246 7381
www.dpt.go.th

224 ถนนพระราม 9 แขวงห้วยขวาง
เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310

สาร

พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี

เนื่องในโอกาสจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒

(ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓)

พุทธศักราช ๒๕๖๔

.....

รัฐบาลมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาประเทศให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยความมั่นคง ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ตลอดจนสร้างเศรษฐกิจของประเทศให้แข็งแกร่งและมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ควบคู่ไปกับการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยอยู่บนพื้นฐานการเติบโตร่วมกันอย่างสมดุล

การพัฒนาประเทศเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ จำเป็นต้องมีการวางแผน การกำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาของทุกภาคส่วนให้เป็นไปในบริบทเดียวกัน ซึ่งการผังเมืองเป็นเครื่องมือสำคัญ เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเชิงพื้นที่ของประเทศ ซึ่งเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนดให้รัฐพึงดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการจัดให้มีการวางผังเมืองทุกระดับและบังคับการให้เป็นไปตามผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนาเมืองให้มีความเจริญ โดยสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยการพัฒนาด้านการผังเมืองจำเป็นต้องมีกฎหมายรองรับเพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาตามนโยบายของรัฐ รัฐบาลจึงดำเนินการเร่งรัดให้มีการปรับปรุงกฎหมายผังเมืองให้สอดรับกับบริบทการพัฒนาเชิงพื้นที่ของประเทศ และได้ประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการวางแผนการพัฒนาพื้นที่ของประเทศในทุกระดับ รวมทั้งการพัฒนาเชิงพื้นที่ในมิติต่าง ๆ เพื่อเตรียมรองรับการพัฒนาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มแข็ง เพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านการผังเมืองของประเทศอย่างยั่งยืน

ผมหวังว่าการจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓) ฉบับนี้ จะเป็นปฐมบทเพื่อให้ทุกภาคส่วนได้รับทราบถึงความก้าวหน้าของการดำเนินงานด้านผังเมือง อีกทั้งมีส่วนร่วมขับเคลื่อนและพัฒนาด้านการผังเมืองให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นเครื่องมือการพัฒนาเชิงพื้นที่ของประเทศให้บรรลุวิสัยทัศน์ของประเทศไทยต่อไป

พลเอก

(ประวิตร วงษ์สุวรรณ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

สาร

พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เนื่องในโอกาสจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒

(ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓)

พุทธศักราช ๒๕๖๔

.....

กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่หลักในการดูแลประชาชนในทุกช่วงของชีวิต ผ่านกลไกในมิติต่าง ๆ ตามหน้าที่และอำนาจที่ได้รับมอบหมาย โดยการผังเมืองถือว่าเป็นหนึ่งในหน้าที่หลักของกระทรวงมหาดไทยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นภารกิจที่ช่วยสนับสนุนให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้นซึ่งสุขลักษณะ ความสะดวกสบาย ความปลอดภัย ตลอดจนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อม ควบคู่ไปกับการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือพื้นที่ที่มีคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม

นับตั้งแต่วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๔๙๕ ที่พระราชบัญญัติการผังเมืองและผังชนบท พ.ศ. ๒๔๙๕ ได้มีการประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายด้านการผังเมืองฉบับปฐมฤกษ์ของไทย กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินภารกิจด้านการผังเมืองมาอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตาม จากการเปลี่ยนแปลงทั้งสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม จึงได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายผังเมือง เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศให้มากที่สุด ในการประกาศใช้พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘ ซึ่งถือได้ว่าเป็นกฎหมายด้านการผังเมืองที่ได้มีการนำมาเป็นหลักสำหรับดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองมากว่า ๔๐ ปี และมีการประกาศบังคับใช้กฎกระทรวงผังเมืองรวมเป็นจำนวนมาก ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยยังคงดำเนินการศึกษาและพัฒนากฎหมายผังเมืองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การผังเมืองก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ และอื่น ๆ จึงได้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ ๒๕๖๒ ในวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ซึ่งถือเป็นกฎหมายหลักด้านการผังเมือง ฉบับที่ ๓ ที่ได้ประกาศบังคับใช้

โดยพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวนี้ได้นำพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ มาศึกษาและปรับปรุงให้สอดรับกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ซึ่งได้มีการเพิ่มเติมหลักการและแนวทางการปฏิบัติด้านการผังเมืองหลายประการ อาทิ กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติและคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด เพิ่มเติมจากเดิมที่มีเฉพาะคณะกรรมการผังเมือง การกำหนดให้มีผังนโยบายระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด เพื่อมีกรอบนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัดเพิ่มเติมจากเดิมที่มีเฉพาะผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ กำหนดให้มีการจัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง เพื่อให้เป็นหลักการพื้นฐานให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการต่อไปตามอำนาจหน้าที่ของตน และการจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งปีนี้นับเป็นปีแรกที่กระทรวงมหาดไทย โดยกรมโยธาธิการและผังเมืองได้จัดทำรายงานประจำปีโดยได้มีการสรุปผลการดำเนินการวางและจัดทำผังเมือง ผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นตลอดในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบถึงผลการดำเนินการด้านการผังเมืองของกรมโยธาธิการและผังเมือง

ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่เป็นเครื่องมือหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ และสอดรับกับบริบทของประเทศไทยอย่างหนึ่งจะสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการผังเมือง ที่จะสามารถบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ให้กับประชาชนชาวไทยได้อย่างยั่งยืนตามปณิธานของกระทรวงมหาดไทยต่อไป

พลเอก
(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
รองประธานกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ 01 ข้อมูลทั่วไป

1.1 กรอบความร่วมมือและนโยบายระดับประเทศ 1 - 1

1.1.1 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs

1.1.2 ข้อตกลงว่าด้วยภาวะโลกร้อน

1.2 นโยบายด้านการผังเมืองและการพัฒนาเมืองของประเทศ 1 - 5

1.2.1 แนวนโยบายแห่งรัฐ

1.2.2 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

1.2.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

1.2.4 แผนการปฏิรูปประเทศ

1.2.5 ประเทศไทย 4.0

1.2.6 การประกาศพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561

1.3 สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 1 - 15

ส่วนที่ 02 องค์คณะและการขับเคลื่อนภารกิจด้านการผังเมือง

2.1 คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ 2 - 1

- องค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ
- ผลการประชุม

2.2 คณะกรรมการผังเมือง 2 - 7

- องค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการผังเมือง
- ผลการประชุม

2.3 คณะกรรมการผังเมืองจังหวัด 2 - 13

- องค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด 76 จังหวัด และกรุงเทพมหานคร
- ผลการประชุม

หน้า

ส่วนที่ 03 ผลการดำเนินการและผลสัมฤทธิ์ของการวางและจัดทำผังเมือง

3.1 การวางและจัดทำผังเมือง 3 - 1

3.1.1 ผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ 3 - 2

1) ผังนโยบายระดับประเทศ 3 - 4

- รายงานความก้าวหน้าของการจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ
- ปัญหาอุปสรรค

2) ผังนโยบายระดับภาค 3 - 11

- รายงานความก้าวหน้าของการจัดทำผังนโยบายระดับภาค
- ปัญหาอุปสรรค

3) ผังนโยบายระดับจังหวัด 3 - 35

- รายงานความก้าวหน้าของการจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด
- ปัญหาอุปสรรค

3.1.2 ผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน 3 - 39

1) ผังเมืองรวม 3 - 39

- รายงานความก้าวหน้าของการจัดทำผังเมืองรวม
- ปัญหาอุปสรรค

2) ผังเมืองเฉพาะ 3 - 56

- รายงานความก้าวหน้าของการจัดทำผังเมืองเฉพาะ
- ปัญหาอุปสรรค

3.2 การทบทวนผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ และการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์ และสิ่งแวดล้อมการใช้บังคับผังเมืองรวม 3 - 61

3.3 การพัฒนาเมืองภายใต้กรอบการผังเมือง 3 - 68

3.3.1 โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ 3 - 69

3.3.2 โครงการพัฒนาผังพื้นที่เฉพาะเพื่อจัดทำเป็นผังเมืองเฉพาะ 3 - 80

3.4 การดำเนินการอื่น ๆ ตามพระราชบัญญัติ 3 - 96

3.4.1 การจัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง 3 - 96

3.4.2 การดำเนินการศึกษาเพื่อจัดทำแผนผังแสดงผังน้ำ 3 - 105

3.4.3 การจัดทำอนุบัญญัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 3 - 119

หน้า

ส่วนที่ 04 ประมวลภาพกิจกรรมการปฏิบัติภารกิจด้านการผังเมืองในรอบปี 2563 4 - 1

ส่วนที่ 05 ภาคผนวก

◆ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

ส่วนที่ 1

ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

จากสภาพปัจจุบันของประเทศไทยที่กำลังเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการขาดความสมดุลของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม การพัฒนาเมือง ชนบท การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเพิ่มขึ้นของประชากร การใช้ประโยชน์ที่ดินไม่เป็นระเบียบ การตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย โรงงานอุตสาหกรรมปะปนกับชุมชน เป็นต้น ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของคนในสังคมเสื่อมโทรมลง รวมทั้งสถานการณ์ภายนอกที่ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งในเรื่องของกรอบความร่วมมือและนโยบายระดับประเทศ กระแสโลกาภิวัตน์ ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยี การเชื่อมโยงเศรษฐกิจโลกสู่ท้องถิ่น ภาวะโลกร้อนและวิกฤติด้านพลังงาน ซึ่งเป็นโอกาสและข้อจำกัดที่ประเทศไทยต้องเตรียมรับมือและปรับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศเพื่อรองรับสิ่งที่จะเกิดขึ้น การผังเมืองจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการวางแผนการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Spatial Planning) ของประเทศให้เป็นไปอย่างสมดุล ซึ่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ได้กำหนดนิยาม “การผังเมือง” หมายความว่า การวาง จัดทำ และการดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองในระดับต่าง ๆ สำหรับเป็นกรอบชี้นำการพัฒนาทางด้านกายภาพในระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง ระดับชนบท และพื้นที่เฉพาะควบคู่กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นอกจากนี้ การวางผังเมืองได้ถูกกล่าวถึงไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 รวมถึงยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ การวางและจัดทำผังเมืองจึงต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนพัฒนาอื่น ๆ ด้วย

1.1 กรอบความร่วมมือและนโยบายระดับประเทศ

ในปัจจุบันมีกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่ใช้เป็นเครื่องมือและแนวทางในการพัฒนาเชิงกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐาน ในลักษณะของแผน นโยบาย และยุทธศาสตร์ระดับประเทศ ซึ่งมีผลในการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาเมืองของประเทศไทย เพื่อเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาพื้นที่หรือการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศกับนานาประเทศ ทั้งนี้ โครงการสำคัญที่ส่งผลต่อประเทศไทยและมีบทบาทในการขับเคลื่อนการพัฒนาของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ประกอบด้วย

1) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)

2) ข้อตกลงว่าด้วยภาวะโลกร้อน (Global warming)

1.1.1 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นวาระการพัฒนาภายหลังปี 2015 ระยะเวลา 15 ปี (พ.ศ. 2559 - 2573) ที่ผู้นำประเทศสมาชิกสหประชาชาติ จำนวน 193 ประเทศ ได้ร่วมกันลงนามรับรองพันธะสัญญาทางการเมืองระดับผู้นำในเอกสาร “Transforming Our World : The 2030 Agenda for Sustainable Development” เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก 15 ปีข้างหน้า

และยืนยันเจตนารมณ์ร่วมกันที่จะผลักดันและขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความยากจนในทุกมิติและทุกรูปแบบ โดยมีเป้าหมายหลัก 17 ข้อ ครอบคลุม 3 เสาหลัก ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเป็นการสานต่อภารกิจที่ยังไม่บรรลุผลสำเร็จภายใต้เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals : MDGs)

สหประชาชาติได้ประกาศกำหนด “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)” 17 ข้อ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำกับดูแลการพัฒนาของโลกระหว่างปี พ.ศ. 2559 - 2573 ดังนั้น การพัฒนาที่ยั่งยืนจึงกลายเป็นวาระหลักของการพัฒนา และได้ถูกผูกโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และกำหนดอยู่ในรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 65 ที่กำหนดให้แผนยุทธศาสตร์ต้องมีการบรรจุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเข้าไปด้วย กล่าวได้ว่าประเด็นความยั่งยืนตามเป้าหมาย SDGs มีความเกี่ยวพันโดยตรงกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้เกิดแนวนโยบายของการขับเคลื่อนไทยไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนหลายประการโดยเฉพาะการขับเคลื่อนในระดับนโยบาย

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ส่งต่อการพัฒนาเมือง และพื้นที่อื่น ๆ ได้แก่ เป้าหมายที่ 11 การทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิต้านทาน และยั่งยืน

• สร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงที่อยู่อาศัยและการบริการพื้นฐานที่พอเพียง ปลอดภัย และในราคาที่สามารถจ่ายได้ และยกระดับชุมชนแออัดให้หมดไป ภายในปี พ.ศ. 2573

• จัดให้มีการเข้าถึงระบบคมนาคมขนส่งที่ยั่งยืน เข้าถึงได้ ปลอดภัย ในราคาที่สามารถจ่ายได้สำหรับทุกคน รวมทั้งพัฒนาความปลอดภัยทางถนน โดยการขยายการขนส่งสาธารณะ และคำนึงถึงการออกแบบเพื่อการใช้งานของคนทุกกลุ่มในสังคม (Universal Design) ภายในปี พ.ศ. 2573

• สร้างมาตรการเพื่อปกป้องพื้นที่ที่มีมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติของประเทศ

• ควบคุมคุณภาพอากาศและการจัดการของเสียของพื้นที่เมือง

• จัดให้มีการเพิ่มพื้นที่สาธารณะสีเขียวที่ปลอดภัย ครอบคลุมและเข้าถึงได้

• สร้างความเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่เมือง พื้นที่โดยรอบเมืองและชนบท ด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการบริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ

• ควบคุมการขยายตัวของเมือง การตั้งถิ่นฐาน และการเพิ่มจำนวนเมืองให้มีความเหมาะสม เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีศักยภาพและทั่วถึง และลดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงภัยพิบัติต่าง ๆ เป้าหมายที่ 11 มีความสำคัญในด้านการบริหารจัดการเมืองให้มีความยืดหยุ่นและพร้อมในการรับมือจากผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศของเมือง ซึ่งมีแนวโน้มที่จะมีความรุนแรงเกิดขึ้นในอนาคต การรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของเมืองในประเทศไทยภายใต้ความรับผิดชอบของสถาบัน

สิ่งแวดล้อมไทย ดำเนินงาน 2 โครงการ ได้แก่ โครงการเครือข่ายเมืองในเอเชียเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Asian Cities Climate Change Resilience Network : ACCCRN) และโครงการเสริมสร้างการรับมือของเมืองกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Mekong - Building Climate Resilient Asian Cities : M - BRACE) Urban Resilience แนวคิดใหม่เกี่ยวกับวิธีทำให้เมืองมีความชาญฉลาดและความยืดหยุ่นมากขึ้น จากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่ผ่านมาควรจะต้องมีการศึกษาและมีแผนรองรับเพื่อเตรียมพร้อมที่แม่นยำในแต่ละเมือง เพื่อให้ประชากรมีวิถีชีวิตที่ปลอดภัยยิ่งขึ้น

1.1.2 ข้อตกลงว่าด้วยภาวะโลกร้อน (Global warming)

กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่สำคัญที่สุด คือ กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change : UNFCCC) ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2535 โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อมุ่งรักษาระดับความเข้มข้นของก๊าซเรือนกระจกในบรรยากาศให้อยู่ในระดับที่ปลอดภัยจากการแทรกแซงของมนุษย์อันจะก่อให้เกิดอันตรายต่อระบบภูมิอากาศ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการในกรอบเวลาที่เพียงพอที่ระบบนิเวศจะสามารถปรับตัวได้เองตามธรรมชาติ ไม่เกิดการคุกคามต่อการผลิตอาหารและเสริมสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยได้เปิดให้ประเทศต่าง ๆ ร่วมลงนามในอีกหนึ่งเดือนต่อมาระหว่างการประชุม United Nations Conference on Environment and Development (UNCED) หรือที่รู้จักกันในชื่อการประชุม Rio Earth Summit ณ นครริโอ เดอจาเนโร ประเทศบราซิล เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2535 โดยกรอบอนุสัญญาฯ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 21 มีนาคม 2537 ปัจจุบันมีประเทศที่ให้สัตยาบันรวมทั้งสิ้นจำนวน 196 ประเทศ นอกจากนั้น เมื่อปี พ.ศ. 2538 รัฐภาคีกรอบอนุสัญญาฯ ได้ริเริ่มกระบวนการเจรจาเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน และได้รับรองพิธีสารเกียวโตขึ้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2540 โดยเป็นพิธีสารที่กำหนดพันธกรณีที่เป็นเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกให้กับประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2548 โดยในปัจจุบันมีประเทศต่าง ๆ เข้าร่วมเป็นสมาชิกทั้งสิ้น 192 ประเทศ และล่าสุดในปี พ.ศ. 2558 ที่ประชุมรัฐภาคีกรอบอนุสัญญาฯ ได้รับรองความตกลงปารีส ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2559 และมีประเทศที่ให้สัตยาบันรวมทั้งสิ้น 189 ประเทศ ทั้งนี้ ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นรัฐภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2537 เข้าร่วมเป็นรัฐภาคีพิธีสารเกียวโต เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2545 และเข้าร่วมเป็นรัฐภาคีความตกลงปารีส เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2559 ตามลำดับ

กรอบความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประชากร จึงถูกบรรจุเป็นหนึ่งในวาระหลักของการพัฒนาและได้ถูกผูกโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2565) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพิ่มศักยภาพในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้กับทุกภาคส่วน รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อลดผลกระทบและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลและระบบการเตือนภัย ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ ให้ความสำคัญกับการป้องกันน้ำท่วม วางแผนป้องกันเมืองและพื้นที่ชายฝั่ง พัฒนาเมืองให้มีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Resilience City)

ผลกระทบต่อการพัฒนาเมืองรวมทั้งการพัฒนาเชิงพื้นที่อื่น ๆ เป้าหมายที่สำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาเมือง รวมทั้งการพัฒนาเชิงพื้นที่อื่น ๆ ประกอบด้วย

(1) การขนส่งสาธารณะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาระบบขนส่งมวลชนต้องปรับปรุงการให้บริการ โดยคำนึงวิธีการลดปัญหามลพิษด้านสิ่งแวดล้อมและความแออัดในเมือง ในบริบทของแนวทางการขนส่งอย่างยั่งยืน ได้แก่ ขนส่งสาธารณะ ระบบที่เกี่ยวข้องกับจักรยาน และเครือข่ายของคนเดินเท้า โดยระบบการขนส่งอย่างยั่งยืนเป็นสิ่งหนึ่งที่ช่วยตอบสนองความต้องการพื้นฐานต่อการเข้าถึงและการเคลื่อนย้ายของแต่ละบุคคลได้อย่างปลอดภัย ราคาประหยัด มีตัวเลือกการขนส่งหลายรูปแบบ และสนับสนุนด้านสาธารณสุขและเศรษฐกิจที่ดีจากการปล่อยมลพิษที่จำกัด และการลดการใช้ทรัพยากรสิ้นเปลือง

(2) การใช้ประโยชน์ที่ดินรูปแบบใหม่

การทำการเกษตรในพื้นที่เมืองและรอบ ๆ เขตพื้นที่เมือง ต้องปรับตัวให้สามารถผสมผสานขอบเขตของเศรษฐกิจเมืองเข้ากับระบบนิเวศ และพัฒนาเมืองต่าง ๆ ให้เป็นเมืองที่มีความยั่งยืนและมีศักยภาพในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยใช้กลไกการพัฒนาเขตพื้นที่เมืองที่สำคัญอย่างหนึ่งที่เรียกว่า การพัฒนาเมืองระบบหลายศูนย์กลาง ซึ่งหมายถึงรูปแบบการพัฒนาพื้นที่และเศรษฐกิจของพื้นที่เขตเมือง แนวปฏิบัติเหล่านี้มุ่งเน้นเรื่องระบบเขตเมืองซึ่งส่งเสริมโครงการต่าง ๆ รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีแนวโน้มเกิดขึ้นในพื้นที่เมืองในหลายประเทศทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย ซึ่งเป็นผลจากการควบคุมและรักษาระบบนิเวศจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

1.2 นโยบายด้านการผังเมืองและการพัฒนาเมืองของประเทศ

1.2.1 แนวนโยบายแห่งรัฐ

“สิ่งที่กฎหมายสูงสุดกำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้รัฐพึงปฏิบัติตามเพื่อให้ประโยชน์กับประเทศและประชาชน”

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำและพลังงาน ดังต่อไปนี้ (1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน และ (2) จัดให้มีการวางผังเมืองทุกระดับและบังคับการให้เป็นไปตามผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนาเมืองให้มีความเจริญโดยสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

1.2.2 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

“เป็นยุทธศาสตร์ฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจำเป็นต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศบรรลุวิสัยทัศน์ ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ในการพัฒนาประเทศ มุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติมุ่งเน้นความสำคัญกับสถานการณ์ของประเทศอย่างรอบด้าน

1) ยุทธศาสตร์ชาติมีประเด็นความท้าทายในหลายมิติ เช่น ด้านเศรษฐกิจ ที่ต้องปรับโครงสร้างเศรษฐกิจที่ต้องขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม มิติสังคม ที่ต้องยกระดับรายได้ของประชาชน แก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ มิติด้านสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2) สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เช่น สัดส่วนประชากรผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น ขณะที่ประชากรวัยแรงงานลดลง ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

3) การวางผังเมืองทุกระดับมีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติในด้านต่าง ๆ คือ

- ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มุ่งเน้นเพื่อยกระดับศักยภาพของประเทศ ทั้งด้านการผลิตเชิงเศรษฐกิจ การพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรม และโครงสร้างพื้นฐานเพื่อตอบสนองต่อความต้องการในอนาคต เช่น เกษตรสร้างมูลค่า อุตสาหกรรมและการบริการในอนาคต ความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐานเชื่อมไทย เชื่อมโลก เศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่

- ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาประชาชนในทุกมิติและทุกช่วงวัย สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกร นักคิด ผู้ประกอบเกษตรกรยุคใหม่โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตน โดยยุทธศาสตร์นี้เชื่อมโยงกับการวางผังเมือง คือ พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตในเชิงคุณภาพ สร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน ดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทย เสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดีทั้งกายและใจ

- ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่ภาคเอกชนและประชาชนไปสู่การบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง โดยภาครัฐ ให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง เช่น กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่น ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ ได้แก่ การกระจายการถือครองที่ดินและการเข้าถึงทรัพยากร สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขและการศึกษา

- ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งมิติด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมาภิบาล และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกัน มุ่งเน้นการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมสีเขียว เศรษฐกิจในภาคทะเล สังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ การพัฒนาพื้นที่เมืองและชนบท เกษตรและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ พัฒนาความมั่นคง พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ 6 ด้าน ของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

1.2.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

"เป็นแผนพัฒนาที่ถูกจัดทำบนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในลักษณะการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ และได้กำหนดแนวคิดและกลไกการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลที่ชัดเจนเพื่อกำกับให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีทิศทางและเกิดประสิทธิภาพ"

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ประกอบด้วย 10 ยุทธศาสตร์ที่มีความเชื่อมโยงกับบริบทการพัฒนาประเทศและภาค โดยยุทธศาสตร์ที่ 4, 7 และ 9 เป็นยุทธศาสตร์หลักที่เกี่ยวข้องกับการวางผังเมือง โดยยุทธศาสตร์ด้านอื่น ๆ มีความสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

สร้างความมั่นคงทางทรัพยากรธรรมชาติ เร่งแก้ไขมลพิษ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 7 ขยายขีดความสามารถและพัฒนาคุณภาพ สร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

เพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจหลัก ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทุกกลุ่มในสังคมและสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

สร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิตและบริการเดิม และขยายฐานการผลิตและบริการใหม่ที่สร้างรายได้สำหรับประชาชนในภาคการพัฒนาเมืองให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ และการบริหารจัดการพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน

1.2.4 แผนการปฏิรูปประเทศ

“เป็นแผนที่มีการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยมีประเด็นขับเคลื่อนการปฏิรูปที่สำคัญ 6 มิติ ประกอบด้วย การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม การพัฒนาเศรษฐกิจ การสร้างสังคมและชุมชนที่เข้มแข็ง การฟื้นฟูและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสร้างประสิทธิภาพและความโปร่งใสในกระบวนการทำงานของภาครัฐ และการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม”

การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ก่อให้เกิดประโยชน์ในภาพรวมของประเทศ รวมถึงการพัฒนาด้านผังเมือง ดังนี้

1) ประเทศไทยมีฐานทรัพยากรรองรับการใช้ประโยชน์อย่างสมดุลในเชิงสังคมและเชิงเศรษฐกิจรองรับการพัฒนาในระยะยาว การปฏิรูปประเทศในระยะ 5 ปีข้างหน้า จะปรับโครงสร้างการบริหารจัดการ ปรับปรุงกฎหมายและการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาการเสื่อมโทรมและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ป่าไม้ สัตว์ป่า ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ความหลากหลายทางชีวภาพ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นให้เกิดการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติสำหรับเป็นฐานทรัพยากรรองรับการพัฒนาในระยะยาวทั้งในเชิงสังคมและเชิงเศรษฐกิจ

2) ประชาชนมีสวัสดิการของรัฐที่เหมาะสม มีโอกาสในการสร้างอาชีพและได้รับความเป็นธรรมในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และกระบวนการยุติธรรม แผนการปฏิรูปประเทศจะนำไปสู่การสร้างสวัสดิการที่เหมาะสมให้เกิดขึ้นกับประชาชน เพื่อเป็นหลักประกันและสร้างความมั่นคงในการดำเนินชีวิตในช่วงวัยต่าง ๆ และส่งเสริมการออมเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม มีการช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบภาษี และการถือครองทรัพย์สิน เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมมากขึ้น

3) ยกระดับภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการและการวิจัยพัฒนานวัตกรรม รวมทั้งลดอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว อุตสาหกรรมการเกษตร อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ และอุตสาหกรรมอาหารที่เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมหลักของประเทศจะได้รับการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต รวมทั้งการสร้างฐานอุตสาหกรรมใหม่ที่เป็นการต่อยอดจากฐานอุตสาหกรรมเดิม มุ่งเน้นการสร้างความเชื่อมโยงการผลิตและขยายตลาดในภูมิภาค เพื่อให้เป็นฐานในการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค (Regional Supply Chain)

4) การบริหารจัดการภาครัฐมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการของประชาชน การปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินจะทำให้ประชาชนได้รับบริการจากรัฐอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐจะเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของประชาชนที่หลากหลาย

1.2.5 ประเทศไทย 4.0

Thailand 4.0 เป็นโมเดลเศรษฐกิจที่จะนำพาประเทศไทยให้หลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง กับดักความเหลื่อมล้ำ และกับดักความไม่สมดุล พร้อมกับเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปสู่ประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในบริบทของโลกยุค The Fourth Industrial Revolution อย่างเป็นรูปธรรม ตามแนวทางที่แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ได้วางไว้ด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน ควบคู่ไปกับการเชื่อมโยงกับประชาคมโลก ตามแนวคิด “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมี 2 ยุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ การสร้างความเข้มแข็งจากภายใน (Strength from Within) และการเชื่อมโยงกับประชาคมโลก (Connect to the World) การสร้างความเข้มแข็งจากภายใน เน้นการปรับเปลี่ยนใน 4 ทิศทาง คือ

- จากการพึ่งพาเศรษฐกิจโลก สู่การสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภายในประเทศ
- จากการเน้นการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ สู่การผลิตสินค้าเชิงนวัตกรรม
- จากการเน้นเงินทุนและทุนทางกายภาพ สู่การเน้นทุนมนุษย์และเทคโนโลยี
- จากการกระจุกของความมั่งคั่งและโอกาส สู่การกระจายของความมั่งคั่งและโอกาส

การปรับเปลี่ยนใน 4 ทิศทางดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเน้น “การพัฒนาที่สมดุล” ใน 4 มิติ อันประกอบด้วย 1) ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ (Economic Wealth) 2) ความอยู่ดีมีสุขของผู้คนในสังคม (Social Well - beings) 3) การรักษ์สิ่งแวดล้อม (Environmental Wellness) 4) การยกระดับศักยภาพและคุณค่าของมนุษย์ (Human Wisdom) โดยการพัฒนาที่สมดุลใน 4 มิติของ Thailand 4.0 ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ สอดรับกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (17 Sustainable Development Goals) ของสหประชาชาติ

เมื่อโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศเกิดความเข้มแข็งก็จะเกิดการพัฒนาขีดความสามารถและมีภูมิคุ้มกันที่เพียงพอ เมื่อเผชิญกับโอกาสและภัยคุกคามจากโลกภายนอก ในการเชื่อมโยงกับโลกภายใน มี 3 ระดับ คือ การเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศ (จากชุมชนสู่จังหวัดและกลุ่มจังหวัด) การเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจภูมิภาค (อาเซียน) และการเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก เพื่อให้อยู่กับประชาคมโลกอย่างเป็นปกติสุข ในการขับเคลื่อน Thailand 4.0 รัฐบาลจึงได้น้อมนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการเชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลก โดยเน้น

- การอนุรักษ์โลก (Saved the Planet)
- การสร้างสันติภาพที่มั่นคง (Secured Peace)
- การเติบโตที่ยั่งยืน (Sustainable Growth)
- การสร้างความเจริญรุ่งเรืองร่วมกัน (Shared Prosperity)

ผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ เป้าหมายที่สำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย แนวโน้มการพัฒนาวิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัยและพัฒนา ที่สามารถต่อยอดในกลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมาย

(1) กลุ่มอาหารเกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ เช่น เส้นทางธุรกิจใหม่ (New Startups) ด้านเทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีอาหาร เป็นต้น

(2) กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ เช่น พัฒนาเทคโนโลยีสุขภาพ เทคโนโลยีการแพทย์ สปา เป็นต้น

(3) กลุ่มเครื่องมือ อุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ และระบบเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคุม เช่น เทคโนโลยีหุ่นยนต์ เป็นต้น

(4) กลุ่มดิจิทัล เทคโนโลยีอินเตอร์เน็ตที่เชื่อมต่อและบังคับอุปกรณ์ต่าง ๆ ปัญญาประดิษฐ์ และเทคโนโลยีสมองกลฝังตัว เช่น เทคโนโลยีด้านการเงิน อุปกรณ์เชื่อมต่อออนไลน์โดยไม่ต้องใช้คน เทคโนโลยีการศึกษา อี - มาร์เก็ตเพลส อี - คอมเมิร์ซ เป็นต้น

(5) กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง เช่น เทคโนโลยีการออกแบบ ธุรกิจ เทคโนโลยีการท่องเที่ยว การเพิ่มประสิทธิภาพการบริการ เป็นต้น

ผลกระทบต่อการพัฒนาเมืองรวมทั้งการพัฒนาเชิงพื้นที่อื่น ๆ เป้าหมายที่สำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาเมืองรวมทั้งการพัฒนาเชิงพื้นที่อื่น ๆ ประกอบด้วย

(1) การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งอนาคต (New Engines of Growth)

เกิดการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศและส่งผลให้ไทยเป็นศูนย์กลางในด้านต่าง ๆ การพัฒนาจึงต้องอาศัยการเชื่อมโยงการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมทั้งทางถนน ทางราง ทางเรือ และทางอากาศเข้าด้วยกัน เพื่อลดระยะเวลาในการเดินทาง และการขนส่งสินค้า ลดต้นทุนโลจิสติกส์ และเพิ่มความสะดวกปลอดภัยในการเดินทางให้แก่ประชาชน

(2) การพัฒนาเขตเศรษฐกิจ EEC สนับสนุนการลงทุนอุตสาหกรรมเป้าหมาย 10 กลุ่ม

ตามนโยบายของภาครัฐ แม้ว่าพื้นที่ภาคตะวันออกดูเหมือนว่าจะมีความเหมาะสม เนื่องจากมีระบบโครงสร้างพื้นฐานเดิมอยู่ทั้งการสาธารณูปโภค พื้นที่นิคมอุตสาหกรรม ระบบการขนส่งทางบก ทางราง ทางอากาศและทางน้ำ แต่ทว่าเมื่อเศรษฐกิจในภาคตะวันออกขยายตัว ระบบโครงสร้างพื้นฐานเดิม โดยเฉพาะด้านการขนส่งจะยังไม่เพียงพอต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับพื้นที่อย่างเพียงพอ

(3) การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกให้เป็นศูนย์กลางเชื่อมต่อเขตเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศ CLMVT (กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมาร์ เวียดนาม และไทย)

ไทยจะกลายเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจ 8 ด้าน ได้แก่ (1) ศูนย์กลางการบิน (2) ศูนย์กลางการขนส่ง (3) ศูนย์กลางทางการค้า (4) ศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรมการผลิตชั้นสูง (5) ศูนย์กลางการท่องเที่ยว (6) ศูนย์กลางด้านนวัตกรรมและด้านสารสนเทศการสื่อสาร (7) ศูนย์กลางธุรกิจระดับโลก และ (8) มหานครแห่งอนาคต เป็นศูนย์กลางการลงทุน การขนส่งของภูมิภาค แหล่งบุคลากร เป็นประตูสู่เอเชีย (Gate - way to Asia)

(4) การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกให้มีการคมนาคมที่พร้อมและทันสมัย ในการกระจายสินค้าและรองรับผู้โดยสารในทุกรูปแบบการขนส่ง

มีโครงการสำคัญซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาและขยายตัวของเมืองในภาคตะวันออก ได้แก่ โครงการขยายท่าอากาศยานอู่ตะเภา ให้เป็นเมืองการบินของภาคตะวันออก โครงการก่อสร้างรถไฟความเร็วสูงสายตะวันออกเชื่อมต่อ 3 สนามบิน โครงการพัฒนาท่าเรือ 3 แห่ง โครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ ที่จะเชื่อมการขนส่งเข้าสู่ท่าเรือแหลมฉบัง และท่าเรือมาบตาพุด

1.2.6 การประกาศพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561

พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 ประกาศใช้บังคับเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2561 โดยมีหลักการและเหตุผลเพื่อดำเนินการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออกให้เป็นระบบสอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมการประกอบพาณิชยกรรมและอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงทันสมัยสร้างนวัตกรรม และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

การดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 กำหนดให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้ดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองขึ้นใหม่ประกอบกับแผนผังการใช้ประโยชน์ในที่ดิน และแผนผังการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค ตามมาตรา 30 เป็นแผนผังที่ครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 3 จังหวัด ซึ่งเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ อาจทำให้รายละเอียดบางประการไม่สามารถปรากฏในแผนผังฯ ดังกล่าวได้ กรมโยธาธิการและผังเมืองจึงมีนโยบายให้กำหนดขอบเขตการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ให้เป็นไปตามนโยบายการวางผังเมืองรวมศูนย์กลางอำเภอ ที่กรมโยธาธิการและผังเมืองได้ดำเนินการอยู่แล้วทั่วประเทศ เพื่อให้ง่ายต่อการปฏิบัติให้เป็นไปตามผัง จึงได้กำหนดพื้นที่ที่จะดำเนินการวางผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชนในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ดำเนินการครอบคลุมพื้นที่เต็มทั้งอำเภอ รวม 30 ผัง 30 อำเภอ ใน 3 จังหวัด ดังนี้

◊ **จังหวัดฉะเชิงเทรา** จำนวน 11 ผัง ได้แก่

- ผังเมืองรวมเมืองฉะเชิงเทรา
- ผังเมืองรวมชุมชนบางคล้า
- ผังเมืองรวมชุมชนคลองเขื่อน
- ผังเมืองรวมชุมชนบางน้ำเปรี้ยว
- ผังเมืองรวมชุมชนราชสาส์น
- ผังเมืองรวมชุมชนพนมสารคาม
- ผังเมืองรวมชุมชนบางปะกง
- ผังเมืองรวมชุมชนบ้านโพธิ์
- ผังเมืองรวมชุมชนท่าตะเกียบ
- ผังเมืองรวมชุมชนสนามชัยเขต
- ผังเมืองรวมชุมชนแปลงยาว

◊ **จังหวัดชลบุรี** จำนวน 11 ผัง ได้แก่

- ผังเมืองรวมเมืองชลบุรี
- ผังเมืองรวมเมืองบางละมุง
- ผังเมืองรวมเมืองศรีราชา
- ผังเมืองรวมเมืองสัตหีบ
- ผังเมืองรวมเมืองพนัสนิคม
- ผังเมืองรวมชุมชนบ่อทอง
- ผังเมืองรวมชุมชนเกาะสีชัง

- ผังเมืองรวมชุมชนเกาะจันทร์
- ผังเมืองรวมชุมชนพานทอง
- ผังเมืองรวมเมืองบ้านบึง
- ผังเมืองรวมชุมชนหนองใหญ่

◊ **จังหวัดระยอง** จำนวน 8 ผัง ได้แก่

- ผังเมืองรวมเมืองระยอง
- ผังเมืองรวมเมืองบ้านฉาง
- ผังเมืองรวมชุมชนบ้านค่าย
- ผังเมืองรวมชุมชนแกลง
- ผังเมืองรวมชุมชนวังจันทร์
- ผังเมืองรวมชุมชนนิคมพัฒนา
- ผังเมืองรวมชุมชนปลวกแดง
- ผังเมืองรวมชุมชนเขาชะเมา

การดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองขึ้นใหม่ ตามมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 ไม่ได้กำหนดรายละเอียดขั้นตอนและวิธีดำเนินการไว้เหมือนการวางผังเมืองเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ดังนั้น กรมโยธาธิการและผังเมืองจึงดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมือง และผังเมืองรวมชุมชน ทั้ง 30 ผัง ให้เป็นไปตามกระบวนการและขั้นตอนแห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2562 โดยกรมโยธาธิการและผังเมือง ได้กำหนดกระบวนการและขั้นตอนการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชนไว้แล้ว

สำหรับการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชน 30 ผัง ที่ดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอนแห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 มีองค์ประกอบของแผนผังที่จะต้องดำเนินการตามมาตรา 22 (3) ซึ่งแตกต่างจากผังเมืองเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก กล่าวคือ

(1) แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท

(2) แผนผังแสดงที่โล่ง

(3) แผนผังแสดงโครงการการคมนาคมและการขนส่ง โดยแสดงการเชื่อมต่อโครงข่ายการคมนาคมและการขนส่งไว้ด้วย

(4) แผนผังแสดงโครงการกิจการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ

(5) แผนผังแสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(6) แผนผังแสดงผังน้ำ

(7) แผนผังอื่น ๆ ที่จำเป็น

นอกจากนี้ ยังต้องมีข้อกำหนดที่จะปฏิบัติหรือไม่ให้ปฏิบัติตามมาตรา 22 (5) เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวมและแผนผัง โดยเป็นมาตรการทางผังเมืองที่พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 กำหนดให้ดำเนินการ ได้แก่ (ก) ประเภทและขนาดกิจการ (ข) ประเภท ชนิด ขนาด ความสูง และลักษณะของอาคาร (ค) อัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมกันทุกชั้นของอาคารทุกหลังต่อพื้นที่แปลงที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคาร (ง) อัตราส่วนพื้นที่อาคารปกคลุมดินต่อพื้นที่แปลงที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคาร หรืออัตราส่วนพื้นที่ว่างอันปราศจากสิ่งปกคลุมดินของแปลงที่ดินที่อาคารตั้งอยู่ต่อพื้นที่ใช้สอยรวมของอาคาร (จ) ระยะถอยร่นจากแนวธรรมชาติ ถนน แนวเขตที่ดิน อาคาร แหล่งทรัพยากรน้ำ สาธารณะ และสถานที่อื่น ๆ ที่จำเป็น รวมทั้งพื้นที่แนวกันชน (ฉ) ขนาดของแปลงที่ดินที่จะอนุญาตให้ก่อสร้างอาคาร (ช) ข้อกำหนดอื่นที่จำเป็น ซึ่งข้อกำหนดในลักษณะนี้จะไม่ปรากฏในผังเมืองเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

อย่างไรก็ตาม กรมโยธาธิการและผังเมือง จะดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชนโดยให้สอดคล้องกับผังเมืองเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในภาพรวม แต่อาจมีข้อแตกต่างกันในเรื่องของรายละเอียด ทั้งนี้ จะนำแผนผังต่าง ๆ ในผังเมืองเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมาเป็นกรอบแนวทางการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินในผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชน ซึ่งถือเป็นการลงรายละเอียดในพื้นที่ระดับอำเภอ โดยคำนึงถึงศักยภาพในแต่ละพื้นที่ ความเหมาะสมของการใช้ประโยชน์ที่ดินและขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ รวมทั้งพิจารณาแผนงานและโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนต่อไป

1.3 สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

ประเทศไทยมีความเปลี่ยนแปลงของงานด้านการผังเมืองที่สำคัญ โดยเริ่มจากพระราชบัญญัติการผังเมืองและผังชนบท พ.ศ. 2495 ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติการผังเมืองที่ได้ใช้บังคับเป็นฉบับแรก มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2495 โดยรายละเอียดได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติการผังเมืองและผังชนบท พ.ศ. 2495 ในท้องที่ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2495 ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2495 มีวัตถุประสงค์ใช้บังคับเพื่อสร้างส่วนของเมืองขึ้นแทนส่วนที่ได้รับความเสียหายเพราะไฟไหม้ หลังจากนั้นได้มีการตราพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับโครงการผังเมืองในท้องที่ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2497 ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2497 มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้บังคับโครงการผังเมืองในท้องที่ดังกล่าว

ต่อมาได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติการผังเมืองและผังชนบท พ.ศ. 2495 ทั้งฉบับ โดยประกาศใช้พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2518 และได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัตินี้เพิ่มเติมอีกจำนวน 3 ฉบับ ประกอบด้วย

(1) พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2525

(2) พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

(3) พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2558

แต่เนื่องจากระบบการผังเมืองของประเทศ จำเป็นต้องมีกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และระดับชนบท เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ จึงได้มีการประกาศพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2562 ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2562 ส่งผลให้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ทั้งฉบับ โดยการประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ซึ่งมีหลักการและเหตุผล ดังนี้

(1) ระบบการผังเมืองของประเทศจำเป็นต้องมีกรอบนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ

(2) เพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ สภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(3) เพื่อกระจายอำนาจในการวางและจัดทำผังเมืองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(4) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน

จากความเปลี่ยนแปลงของงานด้านผังเมืองที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ผ่านมา นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญต่องานด้านผังเมือง และการพัฒนาเมืองอย่างมากมาย ทั้งที่เป็นผลมาจากการประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 การประกาศพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 การดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก การจัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง การปฏิบัติตามมาตรา 110 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 และการดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชน (ระดับอำเภอ) มีรายละเอียด ดังนี้

1. การประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 136 ตอนที่ 71 ก เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2562 และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2562 ซึ่งพระราชบัญญัตินี้มีสาระสำคัญของกฎหมายที่มีการเปลี่ยนแปลงตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 สรุปรายละเอียดได้ ดังนี้

1.1 ประเภทของผัง จำแนกผังเป็น 2 ระดับ 5 ประเภท คือ

◊ ผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ คือ การกำหนดกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ (ใช้บังคับเฉพาะหน่วยงานของรัฐ) แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

(1) ผังนโยบายระดับประเทศ เป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่ การพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท โครงสร้างพื้นฐานหลัก การพัฒนาพื้นที่พิเศษ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการอื่น ๆ ที่จำเป็น

(2) ผังนโยบายระดับภาค เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาพื้นที่ที่มีขอบเขตเกินหนึ่งจังหวัด ในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมืองและชนบท การคมนาคมและการขนส่ง สาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ รวมทั้งการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(3) ผังนโยบายระดับจังหวัด เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาพื้นที่ระดับจังหวัด ในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมืองและชนบท การคมนาคมและการขนส่ง สาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ รวมทั้งการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

◊ ผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน คือ การกำหนดกรอบแนวทางและแผนงานการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดเพื่อการพัฒนาเมืองและการดำรงรักษาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท (ใช้บังคับทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน) แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

(1) ผังเมืองรวม เป็นแผนผัง นโยบาย และโครงการ รวมทั้งมาตรการควบคุมโดยทั่วไป ในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเมืองและการดำรงรักษาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท ในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณูปโภค สาธารณูปการ บริการสาธารณะ และสภาพแวดล้อม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง

(2) ผังเมืองเฉพาะ เป็นแผนผังและโครงการดำเนินการเพื่อพัฒนาหรือดำรงรักษาบริเวณเฉพาะแห่งหรือกิจการที่เกี่ยวข้องในเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท เพื่อประโยชน์ในการสร้างเมืองใหม่ การพัฒนาเมือง การอนุรักษ์เมือง หรือการฟื้นฟูเมือง

1.2 คณะกรรมการให้ความเห็นชอบผัง จำแนกเป็น 3 ระดับ คือ คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ คณะกรรมการผังเมือง และคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด

1.3 ผู้มีอำนาจในการวางและจัดทำผัง กำหนดไว้ 2 หน่วยงาน คือ

(1) กรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นผู้วางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค ผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวม (ทุกพื้นที่) และผังเมืองเฉพาะ (ผังเมืองเฉพาะกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้องขอหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด หรือคณะกรรมการผังเมืองสั่ง เฉพาะกรณีไม่มีที่อุปกรณ์ รื้อย้ายอาคารฯ)

(2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ไม่ต้องขออนุมัติวางและจัดทำผังจากคณะกรรมการผังเมือง)

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมในเขตพื้นที่ของตน
- กรณีเป็นการวางและจัดทำผังเมืองรวมที่มีขอบเขตครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของจังหวัด โดยรวมเขตปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งในจังหวัดเดียวกันหรือหลายจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งที่อยู่ในเขตพื้นที่มีอำนาจวางและจัดทำผังนั้น
- ผังเมืองเฉพาะ

1.4 รูปแบบการประกาศใช้บังคับผังเมือง จำแนกตามประเภทผัง คือ

(1) ผังนโยบายระดับประเทศ และผังนโยบายระดับภาค ประกาศใช้บังคับโดยประกาศคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

(2) ผังนโยบายระดับจังหวัด ประกาศใช้บังคับโดยประกาศคณะกรรมการผังเมือง

(3) ผังเมืองรวม

- กรณีกรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นผู้วางและจัดทำผัง ประกาศใช้บังคับโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย ในการนี้ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองนำประกาศกระทรวงมหาดไทยเสนอต่อคณะรัฐมนตรีโดยตรงเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน

- กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้วางและจัดทำผัง ประกาศใช้บังคับโดยข้อบัญญัติท้องถิ่น

(4) ผังเมืองเฉพาะ ประกาศใช้บังคับโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา แล้วแต่กรณี (กรณีไม่มีองค์ประกอบของข้อกำหนดในเรื่องแนวทางและขนาดของที่อุปกรณ์ ประเภท ชนิด ขนาด จำนวนและลักษณะของอาคารที่ชำรุดทรุดโทรม การดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร และรายละเอียดระบุที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ประกาศใช้บังคับโดยพระราชกฤษฎีกา)

1.5 การทบทวนผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่และการประเมินผลผังเมืองรวม

(1) การทบทวนผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ ผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาคและผังนโยบายระดับจังหวัด ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดให้มีการทบทวนผังทุกห้าปีหรือในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ สภาพเศรษฐกิจและสังคม หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป จะดำเนินการก่อนระยะเวลาดังกล่าวก็ได้

(2) การประเมินผลผังเมืองรวม ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี จัดทำรายงานการประเมินผลผังตามระยะเวลาที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดกำหนด แล้วแต่กรณี แต่ไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ผังเมืองรวมใช้บังคับหรือนับแต่วันที่คณะกรรมการฯ พิจารณารายงานการประเมินผลครั้งที่ผ่านมาเสร็จสิ้น

1.6 การจัดทำรายงานประจำปี

ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ของปีงบประมาณที่ผ่านมาเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติเพื่อให้ความเห็นชอบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ โดยอย่างน้อยต้องสรุปผลการดำเนินการวางและจัดทำผังเมือง ซึ่งประกอบด้วยผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค ผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ และผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคด้วย

รายงานประจำปีที่คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติให้ความเห็นชอบให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

1.7 ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง

กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจจัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง เพื่อใช้เป็นหลักการพื้นฐานที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองพึงปฏิบัติ และได้กำหนดให้ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการต่อไปตามหน้าที่และอำนาจของตน

บทสรุป

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาสถานการณ์ของโลกและการขับเคลื่อนของเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการรวมกลุ่มเศรษฐกิจในภูมิภาคนำไปสู่การเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด และเศรษฐกิจสังคมอุตสาหกรรมมุ่งสู่เศรษฐกิจสังคมดิจิทัล ทำให้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศไทยในหลากหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม การค้า การลงทุน เครือข่ายการผลิต การท่องเที่ยว เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนวัฒนธรรมการดำรงชีวิตของประชาชน ในขณะที่ปัจจุบันประเทศไทยยังมีปัญหาและข้อจำกัดการพัฒนาทั้งในเรื่องเศรษฐกิจและสังคม การเข้าสู่สังคมสูงวัย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมและภัยแล้ง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมีผลต่อสถานะและทิศทางการปรับตัวของประเทศไทยในอนาคต

จากสถานการณ์ดังกล่าว ประเทศไทยได้จัดทำ “ยุทธศาสตร์ชาติ” ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) กำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระยะยาว เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายของประเทศและทิศทางในการขับเคลื่อนประเทศให้สอดคล้องกับประเด็นการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายต่าง ๆ ของบริบทโลก และบริบทการพัฒนาภายในประเทศ เพื่อให้ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ “ประเทศไทยมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) เป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนาในระยะ 5 ปี โดยปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ไทยแลนด์ 4.0 ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยี คลัสเตอร์อุตสาหกรรม และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาโดยรวมให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) การพัฒนาเมืองให้มีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Resilience City) ซึ่งการพัฒนาประเทศได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเชิงพื้นที่และการพัฒนาเมืองมากขึ้น โดยพัฒนาความเชื่อมโยงทางกายภาพสู่การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและชุมชนตามแนวระเบียงเศรษฐกิจต่าง ๆ การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน การพัฒนาระบบเมืองศูนย์กลางความเจริญ การเติบโตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ เพื่อกระจายความเจริญและโอกาสทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคอย่างทั่วถึง

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมโยธาธิการและผังเมืองได้ดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองในระดับต่าง ๆ ซึ่งเป็นการวางแผนพัฒนาพื้นที่ด้านกายภาพให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนพัฒนาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดนโยบายและเป้าหมายการใช้พื้นที่ กำหนดการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ การพัฒนาเมืองและชนบท และโครงสร้างพื้นฐานหลักของประเทศให้สอดคล้องกับบทบาท และศักยภาพของพื้นที่ เพื่อให้มีการพัฒนาพื้นที่

ทุกระดับเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วทั้งประเทศ และเพื่อเสริมสร้างศักยภาพขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งภารกิจด้านการผังเมืองจะเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในมิติเชิงพื้นที่ สร้างชุมชนที่เข้มแข็งและน่าอยู่ ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงบริการสาธารณะ มีสิ่งแวดล้อมที่ดี ดำรงรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนบนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 2

องค์คณะและการขับเคลื่อนภารกิจด้านการผังเมือง

ส่วนที่ 2 องค์คณะและการขับเคลื่อนภารกิจด้านการผังเมือง

จากหลักการและเหตุผลของการประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ซึ่งได้เพิ่มประเภทของผังในระดับต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมการพัฒนาเชิงพื้นที่ของประเทศ อีกทั้งเพื่อเป็นการกระจายอำนาจในภารกิจด้านการผังเมือง จึงมีการกำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ขับเคลื่อนภารกิจด้านการผังเมืองขึ้น 3 ระดับ ได้แก่ คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ คณะกรรมการผังเมือง และคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด โดยมีองค์ประกอบหน้าที่และอำนาจดังนี้

2.1 คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

มาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติขึ้น จำนวน 33 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) องค์ประกอบ

องค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ทั้งหมด 33 คน แบ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง 20 คน (รวมประธาน/รองประธาน/เลขานุการ/ผู้ช่วยเลขานุการ) ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย (ประธานกรรมการ) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (รองประธานกรรมการ) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย โดยมีปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นกรรมการและเลขานุการ และอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ในกรณีที่ประธานกรรมการเห็นว่าการพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติตามที่กำหนดในมาตรา 75 ในครั้งใดเกี่ยวข้องกับเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่หรือความรับผิดชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอื่นที่ไม่ได้เป็นกรรมการโดยตำแหน่งแล้ว ให้ประธานกรรมการแจ้งให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่มีหน้าที่หรือความรับผิดชอบในเรื่องนั้นเข้าร่วมเป็นกรรมการโดยตำแหน่งด้วย

นอกจากกรรมการโดยตำแหน่งแล้วตามมาตรา 71 (4) ยังกำหนดให้มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถทางด้านการผังเมือง เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ ภูมิศาสตร์ หรือสาขาวิชาการด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวนไม่เกินสิบสามคน

โดยการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด ตามมาตรา 71 วรรคท้าย แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ในการนี้ กระทรวงมหาดไทยจึงได้ออกประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2563 ลงวันที่ 17 มีนาคม 2563 กำหนดให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ เพื่อดำเนินการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิฯ ดังกล่าว

โดยคณะกรรมการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงมหาดไทย (ประธานกรรมการ) อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อธิบดีกรมที่ดิน เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นายกสภาสถาปนิก และนายกสภาวิศวกร (กรรมการ) รองอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองที่อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองมอบหมาย (กรรมการและเลขานุการ) และให้อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองแต่งตั้งข้าราชการของกรมโยธาธิการและผังเมือง จำนวน 1 คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการสรรหาฯ ดังกล่าว ได้มีการประชุมเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2563 ดำเนินการสรรหาผู้ที่เหมาะสมจะดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ จากผู้มีความรู้ ความสามารถทางด้านการผังเมือง จำนวน 5 คน ด้านเศรษฐศาสตร์ จำนวน 2 คน ด้านสังคมศาสตร์ จำนวน 2 คน ด้านภูมิศาสตร์ จำนวน 2 คน และในสาขาวิชาการด้านอื่น ๆ จำนวน 2 คน เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ รวมจำนวน 13 คน ตามมาตรา 71 วรรคหนึ่ง (4) แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ดังนี้

ด้านการผังเมือง จำนวน 5 คน ได้แก่

- ศาสตราจารย์ ดร. สุชัชวีร์ สุวรรณสวัสดิ์
- นายรัชทิน ศยามานนท์
- ดร. จรูญเดช เจนจรัสสกุล
- นายไพโรจน์ เผือกวิไล
- ดร. พสุ โลหารชุน

ด้านเศรษฐศาสตร์ จำนวน 2 คน ได้แก่

- ดร. ชโยดม สรรพศรี
- นายชาญวิทย์ อมตะมาทุชาติ

ด้านสังคมศาสตร์ จำนวน 2 คน ได้แก่

- ร้อยตำรวจโท อาทิตย์ บุญญะโสภัต
- นายวิบูลย์ สงวนพงศ์

ด้านภูมิศาสตร์ จำนวน 2 คน ได้แก่

- ศาสตราจารย์ ดร. ศิริวรรณ ศิลาพัชรนันท์
- รองศาสตราจารย์ ดร. พันธ์ทิพย์ จงโกรย

สาขาวิชาการด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 คน ได้แก่

- ดร. เสรี ศุภราทิตย์
- พลอากาศเอก ชาญฤทธิ์ พลิกานนท์

ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติแล้ว เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2563 และประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม 137 ตอนพิเศษ 222 ง ลงวันที่ 24 กันยายน 2563

คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

กรรมการโดยตำแหน่ง 20 คน

1. นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย
   ประธานกรรมการ
2. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
   รองประธานกรรมการ
3. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
4. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
5. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
6. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
7. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
8. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
9. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
10. เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
11. เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
12. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
13. ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
14. ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
15. ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ
16. นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย
17. นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย
18. นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย
19. ปลัดกระทรวงมหาดไทย
    กรรมการและเลขานุการ
20. อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง
    กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ* 13 คน

ด้านการผังเมือง

ศ.ดร. สุชัชวีร์ สุวรรณสวัสดิ์

นายรัชทิน ศยามานนท์

ดร. จรูญเดช เจนจรัสสกุล

นายไพโรจน์ เผือกวิไล

ดร. พสุ โลหารชุน

ด้านเศรษฐศาสตร์

ดร. ชโยดม สรรพศรี

นายชาญวิทย์ อมตะมาทุชาติ

ด้านสังคมศาสตร์

ร.ต.ท. อาทิตย์ บุญญะโสภัต

นายวิบูลย์ สงวนพงศ์

ด้านภูมิศาสตร์

ศ.ดร. ศิริวรรณ ศิลาพัชรนันท์

รศ.ดร. พันธ์ทิพย์ จงโกรย

สาขาวิชาการด้านอื่น ๆ

ดร. เสรี ศุภราทิตย์

พล.อ.อ. ชาญฤทธิ์ พลิกานนท์

*มติคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2563

2) หน้าที่และอำนาจ

(1) กำหนดนโยบายและเป้าหมายเกี่ยวกับการผังเมืองและการพัฒนาเมืองของประเทศ

(2) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือของภาคประชาสังคมและประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับการผังเมือง

(3) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับมาตรการด้านการเงิน การคลัง และมาตรการอื่น เพื่อส่งเสริมการลงทุนและสนับสนุนการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการผังเมืองและเพื่อสร้างความเป็นธรรมจากการใช้ประโยชน์ที่ดิน

(4) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการและกำหนดระเบียบปฏิบัติราชการในกรณีที่ปรากฏว่าหน่วยงานของรัฐใดไม่ปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการผังเมืองอันอาจทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

(5) ให้ความเห็นชอบผังนโยบายระดับประเทศและผังนโยบายระดับภาค

(6) กำกับดูแล เร่งรัดให้มีการวางและจัดทำ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการให้เป็นไปตามผังนโยบายระดับประเทศและผังนโยบายระดับภาค

(7) ให้ความเห็นชอบรายงานประจำปีที่จัดทำโดยกรมโยธาธิการและผังเมืองตามมาตรา 10 และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

(8) จัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองเพื่อใช้เป็นหลักการพื้นฐานที่ผู้เกี่ยวข้องกับการผังเมืองพึงปฏิบัติเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ทั้งนี้ หน้าที่อื่นตามพระราชบัญญัติฯ เช่น ให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์และวิธีการในการรับฟังความคิดเห็น การปรึกษาหารือ และการมีส่วนร่วมของประชาชน (มาตรา 9) ให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์และวิธีการตามมาตรา 80 (4) และ (5) ตามระเบียบที่อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองกำหนด (มาตรา 80) เป็นต้น

3) ผลการประชุม

คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ได้มีการประชุม ครั้งที่ 1/2563 (เฉพาะกรรมการโดยตำแหน่ง) เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2563 ณ ห้องประชุม 301 ตึกบัญชาการ 1 ทำเนียบรัฐบาล โดยมี พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานในการประชุมฯ โดยที่ประชุมมีมติในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

(1) รับทราบสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 รับทราบแนวทางการดำเนินงานด้านการผังเมืองของประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค ผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ รับทราบองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ และรับทราบกระบวนการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ตามมาตรา 71 (4)

(2) เห็นชอบร่างระเบียบกรมโยธาธิการและผังเมือง เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งผู้แทนสภา ผู้แทนสมาคม ผู้แทนสถาบันหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองในคณะกรรมการผังเมือง พ.ศ. .... ตามมาตรา 80 พิจารณาหลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการตามมาตรา 80 (4) และ (5) ซึ่งตามมติดังกล่าวนี้ กรมโยธาธิการและผังเมืองจะได้ดำเนินการสรรหากรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสภา ผู้แทนสมาคม ผู้แทนสถาบันหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองในคณะกรรมการผังเมืองเพื่อให้คณะกรรมการผังเมืองมีองค์ประกอบครบถ้วนตามกฎหมายและสามารถดำเนินการประชุมได้ต่อไป

(3) เห็นชอบให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการจัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง เพื่อเสนอคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบ เนื่องจากธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง จะใช้เป็นหลักการพื้นฐานที่ผู้เกี่ยวข้องกับการผังเมืองพึงปฏิบัติ เมื่อเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วจะมีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการต่อไปตามอำนาจหน้าที่ของตน โดยธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองฉบับนี้จะมีความสอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ สภาพเศรษฐกิจและสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้เป็นกรอบและนโยบายในการพัฒนาพื้นที่การใช้ที่ดินระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และระดับชนบท

2.2 คณะกรรมการผังเมือง

มาตรา 80 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการผังเมืองขึ้น จำนวน 29 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) องค์ประกอบ

ตามมาตรา 80 กำหนดให้องค์ประกอบของคณะกรรมการผังเมือง มีทั้งหมด 29 คน แบ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน 11 คน (รวมประธาน/เลขานุการ) ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงมหาดไทย (ประธานกรรมการ) ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง (กรรมการและเลขานุการ)

ทั้งนี้ ในกรณีที่ประธานกรรมการเห็นว่าการพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการผังเมืองตามที่กำหนดในมาตรา 81 ในครั้งใดเกี่ยวข้องกับเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่หรือความรับผิดชอบของปลัดกระทรวงอื่นที่ไม่ได้เป็นกรรมการโดยตำแหน่งตาม (2) แล้ว ให้ประธานกรรมการแจ้งให้ปลัดกระทรวงที่มีหน้าที่หรือความรับผิดชอบในเรื่องนั้นเข้าร่วมเป็นกรรมการโดยตำแหน่งด้วย

นอกจากกรรมการโดยตำแหน่งแล้วได้กำหนดให้มีกรรมการจากภาคส่วนต่าง ๆ ดังนี้

- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 80 วรรคหนึ่ง (3) จำนวน 9 คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ จำนวน 9 ด้าน ด้านละ 1 คน (ด้านการผังเมือง สถาปัตยกรรมศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี และเกษตรกรรม)
- กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสภาระบุองค์กรตามมาตรา 80 วรรคหนึ่ง (4) จำนวน 5 คน (สภาวิศวกร สภาสถาปนิก สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้แทนสมาคมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
- กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนสถาบันหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองตามมาตรา 80 วรรคหนึ่ง (5) จำนวน 4 คน ซึ่งต้องมาจากภาคประชาสังคมอย่างน้อย 1 คน

โดยกรรมการจากภาคส่วนต่าง ๆ จะต้องดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งให้เป็นไปตามที่พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 กำหนด ซึ่งมีบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้ง ดังนี้

(1) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา 80 วรรคหนึ่ง (3)

กรรมการผังเมืองในส่วนของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้น แต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการผังเมือง สถาปัตยกรรมศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี และเกษตรกรรม ด้านละ 1 คน รวมจำนวน 9 คน ดังนี้

◆ ด้านการผังเมือง	นายปรีชา รณรงค์
◆ ด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์	นายสมชัย ศรีวิบูลย์
◆ ด้านวิศวกรรมศาสตร์	นายโอฬาร ศักยโรจน์กุล
◆ ด้านนิติศาสตร์	นายปฏิคม วงษ์สุวรรณ
◆ ด้านเศรษฐศาสตร์	นายพิชัย อุทัยเชฏฐ์
◆ ด้านสังคมศาสตร์	นายชยพล ธิติศักดิ์
◆ ด้านสิ่งแวดล้อม	ดร. สุรเจตส์ บุญญาอรุณเนตร
◆ ด้านประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี	นายสด แดงเอียด
◆ ด้านเกษตรกรรม	นายสรวิศ ธานีโต

ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการผังเมืองแล้ว เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2563 และประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม 137 ตอนพิเศษ 255 ง ลงวันที่ 29 ตุลาคม 2563

(2) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา 80 วรรคหนึ่ง (4) และ (5)

องค์ประกอบของกรรมการผังเมืองในส่วนของกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสภาวิศวกร ผู้แทนสภาสถาปนิก ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้แทนสมาคมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนสถาบันหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง จำนวนไม่เกิน 4 คน ซึ่งต้องมาจากภาคประชาสังคมอย่างน้อย 1 คนนั้น การแต่งตั้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการได้มาตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ตามมาตรา 80 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 กรมโยธาธิการและผังเมืองจึงได้ออกระเบียบกรมโยธาธิการและผังเมือง เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการที่เป็นผู้แทนสภา ผู้แทนสมาคม ผู้แทนสถาบันหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองในคณะกรรมการผังเมือง พ.ศ. 2563 ลงวันที่ 13 เมษายน 2563 และได้ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติแล้ว ในการประชุม ครั้งที่ 1/2563 ซึ่งระเบียบกรมโยธาธิการและผังเมืองฯ ดังกล่าว กำหนดให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการที่เป็นผู้แทนสถาบันหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองในคณะกรรมการผังเมือง จำนวน 7 คน ประกอบด้วย อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นประธานกรรมการ รองอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองที่อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองมอบหมาย ที่ปรึกษาด้านการผังเมือง ผู้อำนวยการสำนักผังประเทศและผังภาค ผู้อำนวยการสำนักผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ ผู้แทนกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นกรรมการ และอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองมอบหมายข้าราชการกรมโยธาธิการและผังเมือง จำนวน 1 คน เป็นเลขานุการ

คณะกรรมการสรรหาฯ ดังกล่าว ได้มีการประชุมเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2563 ดำเนินการสรรหาผู้ที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการที่เป็นผู้แทนสมาคม ผู้แทนสถาบันหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองในคณะกรรมการผังเมือง เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้ง ตามมาตรา 80 วรรคหนึ่ง (5) แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 รวมจำนวน 4 คน (ภาคประชาสังคม 1 คน) ดังนี้

1. นายปวิณ ชำนิประศาสน์	ผู้แทนสถาบันหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง
2. ดร. วัฒนา เชาวสกู	ผู้แทนสถาบันหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง
3. นางพรศิริ มโนหาญ	ผู้แทนสถาบันหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง
4. ดร. วิฑูรย์ สิมะโชคดี	ผู้แทนสถาบันหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง (ภาคประชาสังคม)

ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติแต่งตั้งกรรมการที่เป็นผู้แทนสมาคม ผู้แทนสถาบันหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองในคณะกรรมการผังเมืองแล้ว เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2563 และประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม 137 ตอนพิเศษ 255 ง ลงวันที่ 29 ตุลาคม 2563

สำหรับ**การแต่งตั้งกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสภาและสมาคม ตามมาตรา 80 วรรคหนึ่ง (4) จำนวน 5 คน** มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

◊ กรณีกรรมการที่เป็นผู้แทนสภาวิศวกร ผู้แทนสภาสถาปนิก ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยและผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองมีหนังสือถึงนายกสภา 4 สภา ได้แก่ สภาวิศวกร สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยผู้แทนสภานั้น ๆ โดยเป็น สภาสถาปนิก สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย (เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2563) เพื่อแจ้งรายชื่อผู้แทนสภานั้น ๆ โดยเป็นบุคคลที่เป็นสมาชิกของสภาให้กรมโยธาธิการและผังเมืองทราบ และทั้ง 4 สภา ได้แจ้งรายชื่อผู้ซึ่งที่ประชุมของคณะกรรมการสภาดังกล่าวมีมติเห็นชอบเพื่อเป็นผู้แทนในคณะกรรมการผังเมือง ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองทราบ (เมื่อเดือนมิถุนายน 2563) เรียบร้อยแล้ว

◊ กรณีกรรมการที่เป็นสมาคมองค์กรปกครองท้องถิ่น

อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองมีหนังสือแจ้งนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย (เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2563) เพื่อพิจารณาคัดเลือกกันเองจำนวน 1 คน โดยนายกทั้ง 3 สมาคม ได้มีหนังสือแจ้งรายชื่อนายกสมาคมผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้กรมโยธาธิการและผังเมืองทราบแล้ว (เมื่อเดือนเมษายน 2563)

อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองจึงได้ดำเนินการตามระเบียบกรมโยธาธิการและผังเมืองฯ โดยได้ดำเนินการคัดเลือกนายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทยเพื่อเข้าร่วมเป็นกรรมการ และได้แจ้งเป็นหนังสือ ให้ทั้ง 3 สมาคมทราบ (เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2563) เรียบร้อยแล้ว

คณะกรรมการผังเมือง รวม 29 คน

11 คน กรรมการโดยตำแหน่ง

1. ปลัดกระทรวงมหาดไทย (ประธานกรรมการ)
2. ปลัดกระทรวงกลาโหม
3. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
4. ปลัดกระทรวงคมนาคม
5. ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
6. ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
7. ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
8. ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
9. เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
10. เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
11. อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง (กรรมการและเลขานุการ)

9 คน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้านการผังเมือง

นายปรีชา รณรงค์

ด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์

นายสมชัย ศรีวิบูลย์

ด้านวิศวกรรมศาสตร์

นายโอฬาร ศักยโรจน์กุล

ด้านนิติศาสตร์

นายปฏิคม วงษ์สุวรรณ

ด้านเศรษฐศาสตร์

นายพิชัย อุทัยเชฎฐ์

ด้านสังคมศาสตร์

นายชยพล ธิติศักดิ์

ด้านสิ่งแวดล้อม

ดร. สุรเจตส์ บุญญาอรุณเนตร

ด้านประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี

นายสด แดงเอียด

ด้านเกษตรกรรม

นายสรวิศ ธานีโต

5 คน กรรมการผู้แทนสภา สมาคม

1. ผู้แทนสภาวิศวกร
2. ผู้แทนสภาสถาปนิก
3. ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
4. ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
5. ผู้แทนสมาคมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
   - นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย

4 คน ผู้แทนสถาบันหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง

นายปวิณ ชำนิประศาสน์

ดร. วัฒนา เชาวสกุ

นางพรศิริ มโนหาญ

ดร. วิฑูรย์ สิมะโชคดี (ภาคประชาสังคม)

2) หน้าที่และอำนาจ

(1) ให้ความเห็นชอบผังนโยบายระดับจังหวัด หรือผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำ

(2) ให้ความเห็นชอบผังเมืองรวมที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป และผังเมืองเฉพาะ

(3) ให้ความเห็นหรือคำปรึกษาด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองและการพัฒนาเมืองต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติและคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด

(4) กำกับดูแล เร่งรัดให้มีการวางและจัดทำ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการ ให้เป็นไปตามผังนโยบายระดับจังหวัด

(5) จัดทำรายงานสรุปผลการวางและจัดทำผังเมืองที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการผังเมือง

(6) วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหน้าที่และอำนาจและความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐในการวางและจัดทำผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ

(7) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติมอบหมาย

3) ผลการประชุม

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ใช้บังคับเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2562 ซึ่งองค์ประกอบของคณะกรรมการผังเมือง นอกจากกรรมการโดยตำแหน่งตามมาตรา 80 (1) และ (2) จำนวน 10 คนแล้ว ยังมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา 80 (3) และกรรมการที่เป็นผู้แทนสภาผู้แทนสมาคม และผู้แทนสถาบันหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองตามมาตรา 80 (4) และ (5) ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการได้มา โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาฯ ตามที่กำหนดเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ซึ่งกรมโยธาธิการและผังเมืองได้ดำเนินการตามขั้นตอนมาตามลำดับ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการผังเมือง ตามมาตรา 80 (3) และ (4) แล้ว เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2563 และประกาศราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2563 ดังนั้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ที่ผ่านมา จึงยังไม่มีการดำเนินการประชุมของคณะกรรมการผังเมืองตามพระราชบัญญัติการผังเมืองฉบับใหม่

2.3 คณะกรรมการผังเมืองจังหวัด

มาตรา 85 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 กำหนดให้มีคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดขึ้น แบ่งเป็นคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดในเขตกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดในเขตจังหวัดอื่น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) องค์ประกอบ

องค์ประกอบของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 25 คน แบ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง 17 คน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ผู้แทนกรมที่ดิน ผู้แทนกรมธนารักษ์ ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม ผู้แทนการเคหะแห่งชาติ ผู้แทนกองบังคับการตำรวจจราจร ผู้แทนสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง จำนวน 4 คน ผู้อำนวยการสำนักผังเมือง (สำนักการวางผังและพัฒนาเมือง) กรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน ซึ่งคณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้งจากผู้มีคุณวุฒิทางการผังเมืองหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการผังเมือง

บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง จำนวน 4 คน ซึ่งคณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้ง

องค์ประกอบของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดในเขตจังหวัดอื่น ทั้งหมด 37 คน แบ่งเป็น กรรมการโดยตำแหน่ง 27 คน ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ ปลัดจังหวัด เกษตรและสหกรณ์จังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด ธนารักษ์พื้นที่ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ปฏิรูปที่ดินจังหวัด พลังงานจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด ผู้อำนวยการโครงการชลประทานในเขตพื้นที่ ผู้อำนวยการสำนักทางหลวงในเขตพื้นที่ ผู้อำนวยการสำนักทางหลวงชนบทในเขตพื้นที่ ผู้อำนวยการสำนักงานสถิติจังหวัด ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้แทนการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ผู้แทนการประปาส่วนภูมิภาค ผู้แทนตำรวจภูธรจังหวัด ผู้แทนสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ผู้แทนสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค ผู้แทนหอการค้าจังหวัด ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยในเขตพื้นที่ ผู้แทนสภาเกษตรกรจังหวัด และโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ซึ่งคณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญทางการผังเมืองหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง

คณะกรรมการผังเมืองจังหวัด (มาตรา 85)

กรุงเทพมหานคร
กรรมการโดยตำแหน่ง 17 คน

1. ปลัดกระทรวงมหาดไทย (ประธาน)
2. ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด
3. ผู้แทนกระทรวงดิจิทัลฯ
4. ผู้แทนกรมที่ดิน
5. ผู้แทนกรมธนารักษ์
6. ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง
7. ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม
8. ผู้แทนการเคหะแห่งชาติ
9. ผู้แทนกองบังคับการตำรวจจราจร
10. ผู้แทนสำนักงานทรัพยากรน้ำฯ
11. ผู้แทนสภาหอการค้าฯ
12. ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมฯ
13 - 16. ผู้แทนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ไม่เกิน 4 คน
17. ผอ. สำนักผังเมือง (กรุงเทพฯ) สำนักการวางผังและพัฒนาเมือง (กรรมการและเลขานุการ)

จังหวัดอื่น
กรรมการโดยตำแหน่ง 27 คน

1. ผู้ว่าราชการจังหวัด (ประธาน)
2. ปลัดจังหวัด
3. เกษตรและสหกรณ์จังหวัด
4. เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด
5. ทรัพยากรธรรมชาติฯ จังหวัด
6. ท้องถิ่นจังหวัด
7. ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด
8. ธนารักษ์พื้นที่
9. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด
10. ปฏิรูปที่ดินจังหวัด
11. พลังงานจังหวัด
12. อุตสาหกรรมจังหวัด
13. ผอ. โครงการชลประทานในเขตพื้นที่
14. ผอ. สำนักทางหลวงในเขตพื้นที่
15. ผอ. สำนักงานทางหลวงชนบทในเขตพื้นที่
16. ผอ. สนง. สถิติจังหวัด
17. ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง
18. นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
19. ผู้แทนการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค/นครหลวง
20. ผู้แทนการประปาส่วนภูมิภาค/นครหลวง
21. ผู้แทนตำรวจภูธรจังหวัด
22. ผู้แทนสนง. ทรัพยากรน้ำภาค
23. ผู้แทนสนง. ทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค
24. ผู้แทนหอการค้าจังหวัด
25. ผู้แทนสภาอุตสาหกรรม (จังหวัด) แห่งประเทศไทยในเขตพื้นที่
26. ผู้แทนสภาเกษตรกรจังหวัด
27. โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด (กรรมการและเลขานุการ)

2) หน้าที่และอำนาจ

(1) ให้ความเห็นชอบผังเมืองรวมที่วางและจัดทำโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(2) ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการผังเมืองในส่วนที่เกี่ยวกับการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไปและผังเมืองเฉพาะ

(3) ให้คำปรึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองรวมต่อกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น

(4) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับการผังเมืองและการพัฒนาเมือง

(5) กำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการควบคุมและการพัฒนาให้เป็นไปตามผังเมือง

(6) จัดทำรายงานสรุปผลการวางและจัดทำผังเมืองที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด

(7) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ยื่นต่อคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด

(8) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

3) ผลการประชุม

ได้มีการประชุมคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดไปแล้ว จำนวน 1 จังหวัด คือ จังหวัดสมุทรปราการ โดยประชุมคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด ครั้งที่ 1/2563 เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2563 ซึ่งเป็นการประชุมเฉพาะกรรมการโดยตำแหน่ง

ส่วนที่ 3

ผลการดำเนินการ และผลสัมฤทธิ์ของการวาง และจัดทำผังเมือง

3.1 การวางและจัดทำผังเมือง

ระบบการวางผังเมืองของประเทศไทยตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 แบ่งออกเป็น 2 ระดับ 5 ประเภท คือ

1. **ผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่** เป็นการกำหนดกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการโดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

◊ **ผังนโยบายระดับประเทศ** เป็นกรอบนโยบายและแผนกายภาพการใช้พื้นที่โดยองค์รวมของประเทศ วางเป้าหมายด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่ การพัฒนาเมืองและชนบท สร้างความสมดุลของการใช้ทรัพยากรและการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่งเสริมการพัฒนาเมืองของภูมิภาคให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

◊ **ผังนโยบายระดับภาค** เป็นแผนผังนโยบายการพัฒนาพื้นที่ภาค ชี้นำการพัฒนาและดำรงรักษาพื้นที่ที่มีขอบเขตเกินหนึ่งจังหวัดในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมือง การคมนาคม และการขนส่ง การสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

◊ **ผังนโยบายระดับจังหวัด** เป็นแผนผังยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่จังหวัด เป็นแนวทาง/มาตรการพัฒนาพื้นที่ระดับจังหวัด ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมือง การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และการดำรงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. **ผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน** เป็นการกำหนดกรอบแนวทางและแผนงานการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดเพื่อการพัฒนาเมืองและการดำรงรักษาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้องและชนบท โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

◊ **ผังเมืองรวม** เป็นแผนผัง มาตรการ ข้อกำหนด ผังเมืองรวมจังหวัดและผังเมืองรวม/ชุมชน ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน พื้นที่โล่ง โครงการคมนาคมขนส่ง กิจการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ

◊ **ผังเมืองเฉพาะ** เป็นแผนผังและโครงการดำเนินการ เพื่อพัฒนาหรือดำรงรักษาบริเวณเฉพาะแห่ง หรือกิจการที่เกี่ยวข้องในเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท

1 ผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ แบ่งเป็น 3 ประเภท
กำหนดกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศด้านการใช้พื้นที่เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ

ผังนโยบายระดับประเทศ กรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศด้านการใช้พื้นที่ การพัฒนาเมืองและชนบท โครงสร้างพื้นฐาน หลักการพัฒนาพื้นที่พิเศษ ฯลฯ

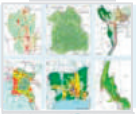

ผังนโยบายระดับภาค แผนผังนโยบายและแนวทางการพัฒนาพื้นที่ภาค เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและดำรงรักษาพื้นที่ระดับภาคและกลุ่มจังหวัด ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมืองและชนบท ฯลฯ

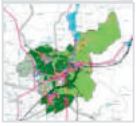

ผังนโยบายระดับจังหวัด แผนผังยุทธศาสตรการพัฒนาพื้นที่จังหวัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมืองและชนบท การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และดำรงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2 ผังนโยบายการใช้ประโยชน์ที่ดิน แบ่งเป็น 2 ประเภท
กำหนดกรอบแนวทางและแผนงานการใช้ประโยชนที่ดินในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด เพื่อการพัฒนาเมืองและการดำรงรักษาเมือง บริเวณที่เกี่ยวของและชนบท

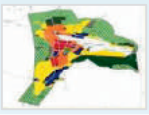

ผังเมืองรวม แผนผัง มาตรการ ข้อกำหนด ผังเมืองรวมจังหวัด และผังเมืองรวมเมือง/ชุมชน ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน พื้นที่โล่ง โครงการคมนาคมขนส่ง กิจการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ

ผังเมืองเฉพาะ แผนผังและโครงการดำเนินการ เพื่อประโยชน์ ในการสร้างเมืองใหม่ พัฒนาเมือง อนุรักษ์และฟื้นฟูเมือง เพื่อพัฒนาหรือดำรงรักษาบริเวณเฉพาะแห่งหรือกิจการที่เกี่ยวข้องในเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท

3.1.1 ผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่

กรมโยธาธิการและผังเมือง ดำเนินการจัดทำผังนโยบายระดับประเทศและภาค ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 มาตรา 13, 14, 15 และมาตรา 16 จำนวน 6 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคกรุงเทพฯ - ปริมณฑล

ผังประเทศ

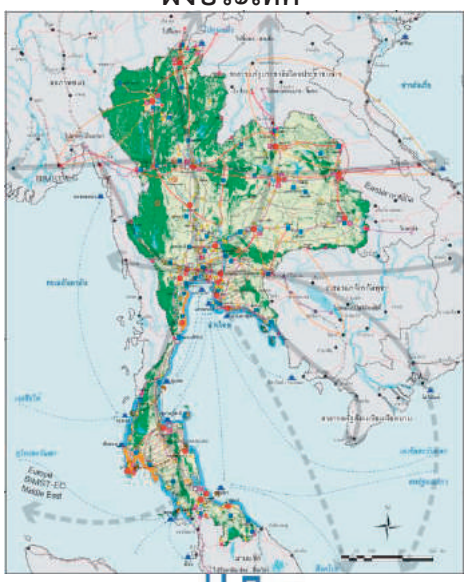

ภาคเหนือ

ภาคกลาง

ภาคใต้

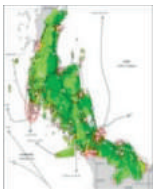

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคตะวันออก

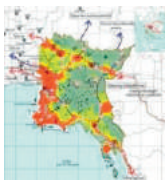

ภาคกทม. และปริมณฑล

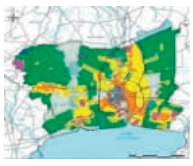

♦ ขั้นตอนการวางผังนโยบายระดับประเทศและระดับภาค

ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ดำเนินการโดยกรมโยธาธิการและผังเมือง สำหรับเป็นกรอบชี้นำการพัฒนาทางด้านกายภาพในระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด เพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและโครงการพัฒนาภายใต้หน้าที่และอำนาจของตนให้สอดคล้องกับผังเมืองแต่ละระดับ

การประชุมคณะกรรมการ	กระบวนการวางผังนโยบายระดับประเทศและระดับภาค	การรับฟังความคิดเห็น การปรึกษาหารือ และการมีส่วนร่วมของประชาชน
	1. การวิเคราะห์สถานการณ์และทิศทางการพัฒนาประเทศ/ภาค	**ประชุมระดมความเห็น ครั้งที่ 1** ปัญหา ศักยภาพ โอกาสความต้องการและความคาดหวังของประชาชน
	2. วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ ผังแนวคิด การใช้พื้นที่ประเทศ/ภาค	**ประชุมระดมความเห็น ครั้งที่ 2** วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์
รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ	3. - กรอบนโยบายการใช้พื้นที่ - ผังโครงร่างการใช้พื้นที่ของประเทศ/ภาค	**ประชุมระดมความเห็น ครั้งที่ 3** กรอบนโยบายการใช้พื้นที่
	4. นโยบายการพัฒนาเชิงพื้นที่รายสาขา - มาตรการและวิธีการดำเนินการ - กรอบการนำผังไปสู่การปฏิบัติ	**ประชุมความเห็นเฉพาะด้านนโยบายรายสาขา**
รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ	5. ยกร่างผังนโยบายระดับประเทศ/ภาค	**ประชุมระดมความเห็น ครั้งที่ 4** ร่างผังนโยบายระดับประเทศ/ภาค
เสนอคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ	6. ประกาศผังนโยบายระดับประเทศ/ภาค ในราชกิจจานุเบกษา	**ประชุมสัมมนา ประกาศใช้** ผังนโยบายระดับประเทศ/ภาค

1) ผังนโยบายระดับประเทศ

ผังนโยบายระดับประเทศ เป็นกรอบนโยบายยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ของประเทศด้านการใช้พื้นที่ การพัฒนาเมืองและชนบท และโครงสร้างพื้นฐานหลัก โดยมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 กำหนดให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้ดำเนินการวางผังนโยบายระดับประเทศ และคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบ ประกาศใช้บังคับโดยประกาศคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติในราชกิจจานุเบกษาเพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ **ซึ่งผังนโยบายระดับประเทศมีองค์ประกอบของผังตามมาตรา 14 ประกอบด้วย**

◊ วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ

◊ กรอบนโยบาย เป้าหมาย แผนและแผนผังทางด้านกายภาพเพื่อการพัฒนาหรือการอนุรักษ์ของประเทศ ดังต่อไปนี้

(ก) การใช้ประโยชน์พื้นที่

(ข) การตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน

(ค) โครงสร้างพื้นฐานด้านต่าง ๆ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย การจัดการน้ำ การสาธารณสุข การศึกษา การพลังงาน การท่องเที่ยว การคมนาคมและการขนส่ง รวมทั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

(ง) พื้นที่พัฒนาพิเศษซึ่งเป็นพื้นที่เพื่อดำเนินการพัฒนาตามนโยบายรัฐบาลหรือกิจการเฉพาะที่รัฐจัดให้มีขึ้น

(จ) ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ

(ฉ) ศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

(ช) การพัฒนาเมืองและชนบท

(ซ) การเชื่อมโยงประเทศในภูมิภาค

(ฌ) การอื่น ๆ ที่จำเป็น

◊ มาตรการและวิธีการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับประเทศ

◊ การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

♦ การจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ พ.ศ. 2580

◊ กำหนดนโยบายการใช้พื้นที่ระดับประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติในการสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

◊ แปลงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสู่มิติการพัฒนาเชิงพื้นที่

◊ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดการบูรณาการร่วมกันและมีเป้าหมายการพัฒนาพื้นที่ไปในทิศทางเดียวกัน

♦ การขับเคลื่อนผังนโยบายระดับประเทศ

◊ คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศราชกิจจานุเบกษา

◊ ประกาศคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

◊ หน่วยงานของรัฐดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามผังนโยบายระดับประเทศ

♦ องค์ประกอบผังนโยบายระดับประเทศ

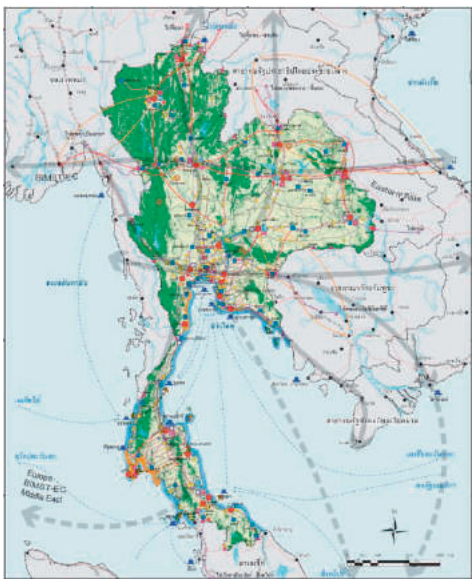

(ก) การใช้ประโยชน์พื้นที่

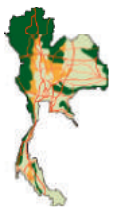

(ข) การตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน

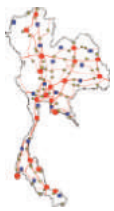

(ค) โครงสร้างพื้นฐานด้านต่าง ๆ

(ง) พื้นที่พัฒนาพิเศษ

(จ) ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ

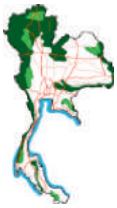

(ฉ) ศิลปวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

(ช) การพัฒนาเมือง และชนบท

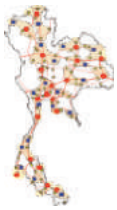

(ซ) การเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค

♦ รายงานความก้าวหน้าของการจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ

กรมโยธาธิการและผังเมืองกำลังดำเนินการวางผังนโยบายระดับประเทศ พ.ศ. 2580 ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 เพื่อเป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่ การพัฒนาเมืองและชนบท โครงสร้างพื้นฐานหลัก การพัฒนาพื้นที่พิเศษ และการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทชี้นำการพัฒนาพื้นที่ทุกระดับให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

♦ การดำเนินงานที่ผ่านมา

ปัจจุบันสถานการณ์โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การแข่งขันทางเศรษฐกิจที่เข้มข้นมากขึ้น และการพัฒนาประเทศถูกขับเคลื่อนไปสู่ระบบเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ส่งผลต่อวิถีชีวิตของประชาชน การปรับเปลี่ยนรูปแบบการค้า การบริการ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและการใช้พื้นที่ของประเทศ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องมีการวางผังนโยบายระดับประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์และบริบทของประเทศ เพื่อชี้นำการพัฒนาทางกายภาพระดับชาติ โดยบูรณาการการพัฒนาพื้นที่รายสาขาให้บรรลุเป้าหมายในการสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ซึ่งจะเป็นเครื่องมือในการประสานแผนการดำเนินการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผน/ผังพัฒนาพื้นที่ทุกระดับ ให้มีทิศทางการพัฒนาพื้นที่สู่เป้าหมายเดียวกัน ซึ่งที่ผ่านมาผังนโยบายระดับประเทศได้ดำเนินมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1) การวิเคราะห์สถานการณ์และทิศทางการพัฒนาประเทศ

เพื่อให้ทราบถึงประเด็นของแนวโน้มและทิศทางการพัฒนา ซึ่งจะส่งผลต่อการวางแผนรองรับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยปัจจุบันมีประเด็นสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนา ดังนี้

- การก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัย ส่งผลต่อกำลังแรงงานในอนาคต
- โครงสร้างเศรษฐกิจเปลี่ยนไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการ มีความเหลื่อมล้ำด้านรายได้
- ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม และภัยพิบัติ
- ประชากรเมืองเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว
- การกระจายตัวของเมืองหลักไม่สมดุล
- ผลกระทบจากการระบาดโควิด - 19 รูปแบบวิถีชีวิตเปลี่ยน ต้องสร้างจุดแข็งทางเศรษฐกิจ

2) การจัดทำ (ร่าง) วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมายและแนวคิดการใช้พื้นที่ประเทศ

เพื่อให้การกำหนดนโยบายการพัฒนาพื้นที่ทั้งประเทศ เป็นไปอย่างสอดคล้องและมีทิศทางเดียวกัน

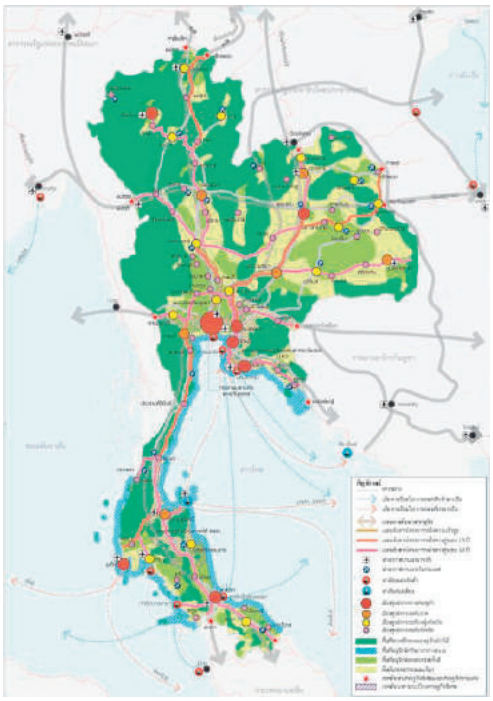

วิสัยทัศน์ประเทศไทย “ประเทศไทยยั่งยืน : เชื่อมโยง สร้างสรรค์ สมดุล”

“Sustainable Thailand : Connected Creative Equitable”

วัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับประเทศ : สร้างคุณภาพชีวิตที่ดี ควบคู่กับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม บนพื้นฐานของความสามารถในการรองรับฐานทรัพยากรของประเทศ

เป้าหมายการพัฒนาประเทศไทย พ.ศ. 2580

- ส่งเสริมการอยู่อาศัยในเขตเมือง กระจายการจ้างงานไปสู่ภูมิภาค เพื่อลดการย้ายถิ่นฐาน
- สงวนและอนุรักษ์ป่าไม้ ร้อยละ 40 กำหนด Zoning เกษตรกรรม และพัฒนา “เมืองกระชับ”
- พ้นกับดักรายได้ปานกลาง ด้วยการต่อยอดเศรษฐกิจแห่งอนาคต โดยใช้ภาคอุตสาหกรรมและบริการเป็นกลไกขับเคลื่อน
- พัฒนาระบบเมืองโดยกำหนดลำดับศักย์และบทบาทหน้าที่ที่สอดคล้องกับศักยภาพและข้อจำกัดของแต่ละเมือง

3) การประชุมรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชน

การประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 1 รับฟังปัญหา ความต้องการ และความคาดหวังของประชาชน

(1) ภาคเหนือ

- อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฟื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรม
- ป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย
- เชื่อมโยงระบบคมนาคมขนส่งกับประเทศเมียนมา ลาว และจีนตอนใต้
- พัฒนากลุ่มเมืองท่องเที่ยววัฒนธรรมล้านนา

(2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- อนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี และพัฒนาเกษตรอินทรีย์
- พัฒนาแหล่งพลังงานทดแทน
- การพัฒนากลุ่มเมืองท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอีสาน และเชื่อมโยงการค้าชายแดนกับประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

(3) ภาคกลาง

- การพัฒนากลุ่มเมืองท่องเที่ยวตามศักยภาพเมือง (ชายฝั่งทะเล ธรรมชาติป่าไม้ มรดกโลกและวัฒนธรรมลุ่มน้ำ)
- การส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการขนส่งโลจิสติกส์ของประเทศและพัฒนาอุตสาหกรรมสะอาด
- การอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี บริหารจัดการกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียในเมือง

(4) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

- พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นเมืองกระชับ (Compact City) และส่งเสริมการพัฒนาเมืองบริวารให้เชื่อมโยงเข้าสู่ศูนย์กลางเมืองด้วยระบบขนส่งมวลชนขนาดใหญ่
- ส่งเสริมและพัฒนาให้มีความเชื่อมโยงกับการพัฒนาพื้นที่ EEC
- เร่งรัดการพัฒนาระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนให้ครอบคลุมทั้งระบบ

(5) ภาคตะวันออก

- คุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี และพื้นที่เพาะปลูกผลไม้
- การพัฒนาพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการประกอบการอุตสาหกรรมแห่งใหม่
- พัฒนาเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์ของพื้นที่ EEC กับภาคกทม. และปริมณฑล
- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเมืองให้รองรับการเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับโลก

(6) ภาคใต้

- พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ) เชื่อมโยงการค้ากับประเทศมาเลเซีย และสร้างความมั่นคง 3 จังหวัดชายแดนใต้
- เชื่อมโยงระบบคมนาคมขนส่งและการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย - อันดามัน

การประชุมหารือกับหน่วยงานด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินของประเทศ

หารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้พื้นที่ประเทศ ประกอบด้วย 6 หน่วยงาน ได้แก่ กรมพัฒนาที่ดิน กรมป่าไม้ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมีประเด็นการใช้พื้นที่ ดังนี้

◊ การสงวนและอนุรักษ์ป่าไม้ให้ได้อย่างน้อย ร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศ

◊ การคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี ร้อยละ 13.3 ของพื้นที่ประเทศ

◊ การอนุรักษ์พื้นที่ชายฝั่งทะเล ป่าชายเลน และการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล

◊ การใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร การจัดการพื้นที่ชุมชนในเขตป่าอนุรักษ์

◊ การกำหนดนโยบายคุ้มครองพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พื้นที่มรดกโลกและพื้นที่เมืองเก่า

♦ การดำเนินงานขั้นต่อไป

1) กระบวนการวางผังนโยบายระดับประเทศ

◊ กำหนดกรอบนโยบายการใช้พื้นที่และผังโครงร่างการใช้พื้นที่ของประเทศ

◊ การจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาและวิธีการดำเนินการไปสู่การปฏิบัติ

◊ การจัดทำรายงานร่างผังนโยบายระดับประเทศ

◊ รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

◊ เสนอร่างผังนโยบายระดับประเทศต่อคณะกรรมการนโยบายผังเมืองแห่งชาติ ปลายปี พ.ศ. 2564

2) การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมฯ

◊ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการและประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 3

◊ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการและประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 4

♦ ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ

1. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ

- ความซับซ้อนของการบูรณาการข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ภายนอกและภายในประเทศ กฎหมาย ยุทธศาสตร์ นโยบายและแผนงานโครงการของหน่วยงานทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่ให้มีความสอดคล้องกัน

- การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่มีที่มาจากหลายแหล่ง ทำให้ต้องใช้เวลาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลต่าง ๆ

2. ผลกระทบของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ส่งผลต่อบริบทการพัฒนาของโลกและของประเทศ

- เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ยังไม่ยุติและความไม่ชัดเจนของแนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจโลก ส่งผลให้ไม่สามารถนำทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาของผังนโยบายระดับประเทศที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ไว้ก่อนเกิดสถานการณ์มาใช้ จึงมีความจำเป็นต้องมีการทบทวนและวิเคราะห์ภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปและให้สอดคล้องกับการปรับปรุงยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 13

- การควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ตามมาตรการและข้อกำหนดของรัฐบาล ส่งผลให้ไม่สามารถจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนทั่วประเทศในพื้นที่ 6 ภาค (เป้าหมายภาคละ 300 - 500 คน) ได้ และไม่สามารถนำผลการประชุมรับฟังความคิดเห็นมาปรับปรุงแก้ไขผลงานทางวิชาการได้

2) ผังนโยบายระดับภาค

ผังนโยบายระดับภาค กำหนดนโยบายการพัฒนาพื้นที่ภาคให้สอดรับกับยุทธศาสตร์ชาติ แปลงยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นแผนเชิงกายภาพ พร้อมกับถ่ายทอดนโยบายระดับประเทศสู่ภาคอย่างเป็นระบบ และชี้นำการพัฒนาพื้นที่ทางกายภาพให้กับกลุ่มจังหวัด จังหวัดและเมือง รวมถึงเป็นเครื่องมือการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ภาคไปในทิศทางเดียวกัน โดยมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 กำหนดให้กรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นผู้ดำเนินการวางผังนโยบายระดับภาคและคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบ ประกาศใช้บังคับโดยประกาศคณะกรรมการนโยบาย การผังเมืองแห่งชาติ ในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ **ซึ่งผังนโยบายระดับภาคมีองค์ประกอบของผังตามมาตรา 16 ประกอบด้วย**

◊ วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาค

◊ แผนที่แสดงเขตผังนโยบายระดับภาค

◊ แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(ก) แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน

(ข) แผนผังแสดงการตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน

(ค) แผนผังแสดงระบบการคมนาคมและการขนส่ง

(ง) แผนผังแสดงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะตามโครงสร้างพื้นฐาน

(จ) แผนผังแสดงเขตพัฒนาการท่องเที่ยว

(ฉ) แผนผังเพื่อการพัฒนาเมืองและชนบท

(ช) แผนผังพื้นที่พัฒนาพิเศษ

(ซ) แผนผังแสดงแหล่งศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

(ฌ) แผนผังแสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ

(ญ) แผนผังแสดงผังน้ำ

(ฎ) แผนผังแสดงการเชื่อมโยงประเทศในภูมิภาค

(ฏ) แผนผังอื่น ๆ ตามความจำเป็น

◊ นโยบาย มาตรการและวิธีการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับภาค

◊ การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

♦ การขับเคลื่อนผังนโยบายระดับภาค

◊ คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศราชกิจจานุเบกษา

◊ ประกาศคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

◊ หน่วยงานของรัฐดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามผังนโยบายระดับภาค

ภาคเหนือ

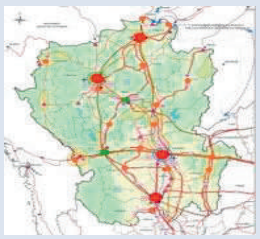

ภาคใต้

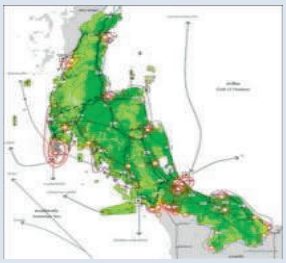

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคกลาง

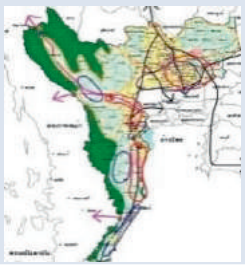

ภาคกทม. และปริมณฑล

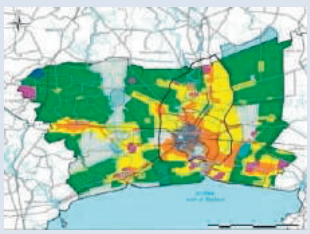

ภาคตะวันออก

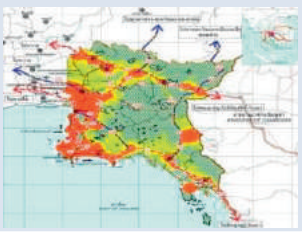

♦ องค์ประกอบผังนโยบายระดับภาค

(ก) การใช้ประโยชน์ที่ดิน	(ข) การตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน	(ค) ระบบคมนาคมและการขนส่ง	(ง) ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการและบริการสาธารณะตามโครงสร้างพื้นฐาน	(จ) การพัฒนาเมืองและชนบท	(ฉ) เขตพัฒนาการท่องเที่ยว
					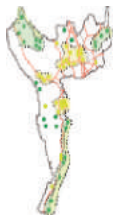
(ช) พื้นที่พัฒนาพิเศษ	(ซ) แหล่งศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	(ฌ) แหล่งทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ	(ญ) ผังน้ำ	(ฎ) แสดงการเชื่อมโยงประเทศในภูมิภาค	*(ฌ) การอื่น ๆ ที่จำเป็น

♦ รายงานความก้าวหน้าของการจัดทำผังนโยบายระดับภาค

กรมโยธาธิการและผังเมืองกำลังดำเนินการวางผังนโยบายระดับภาค พ.ศ. 2580 ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ชี้นำการพัฒนาพื้นที่ทางกายภาพให้กับกลุ่มจังหวัด จังหวัดและเมือง รวมถึงเป็นเครื่องมือการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ภาคไปในทิศทางเดียวกัน

2.1) ผังนโยบายระดับภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

มหานครชั้นนำที่มีศักยภาพในการแข่งขัน เป็นเมืองที่น่าอยู่และพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นภาคแหล่งการค้าและการบริการระดับนานาชาติ ศูนย์กลางคมนาคมขนส่งของประเทศและภูมิภาคอาเซียน ฐานการพัฒนานวัตกรรมและการผลิตด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง ศูนย์กลางการศึกษาและการรักษาพยาบาล และแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก

♦ การดำเนินงานที่ผ่านมา

ปัจจุบันผังนโยบายระดับภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อยู่ระหว่างดำเนินการทบทวนการวางผังภาคให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และปรับปรุงผังนโยบายรายสาขาให้ครบถ้วนตามองค์ประกอบในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 โดยมีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

1) การวิเคราะห์สถานการณ์และทิศทางการพัฒนาภาค

- ศึกษาวิเคราะห์ภาพรวมการพัฒนาพื้นที่ เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่และจุดยืนในการพัฒนาภาค โดยศึกษานโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการพัฒนาที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาพื้นที่ รวมถึงความเชื่อมโยงระหว่างประเทศในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การคมนาคมขนส่ง และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ

- ศึกษาวิเคราะห์ความสอดคล้องของผังเมืองทุกระดับ เพื่อค้นพบประเด็นปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยพิจารณาความเชื่อมโยง ความสอดคล้องของการใช้ประโยชน์ที่ดินและโครงข่ายคมนาคมขนส่ง รวมถึงความสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการพัฒนากรุงเทพมหานครและปริมณฑล

- ศึกษาวิเคราะห์ทิศทางและสถานการณ์การพัฒนาพื้นที่ในรายสาขาต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และบูรณาการการวิเคราะห์ศักยภาพข้อจำกัดการพัฒนาพื้นที่

2) กำหนดวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์และเป้าหมายการพัฒนาพื้นที่

เพื่อเป็นกรอบนโยบายการใช้พื้นที่ภาคมหานคร โดยภาคมหานครมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและบริการระดับนานาชาติ ศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ฐานการพัฒนานวัตกรรมและการผลิตทางอุตสาหกรรมโดยใช้เทคโนโลยีขั้นสูงแห่งเอเชีย ศูนย์กลางการศึกษาและด้านการรักษาพยาบาลระดับนานาชาติและแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก

วิสัยทัศน์ “ภาคมหานครที่มีศักยภาพในการแข่งขัน เป็นเมืองที่น่าอยู่และพัฒนาอย่างยั่งยืน”

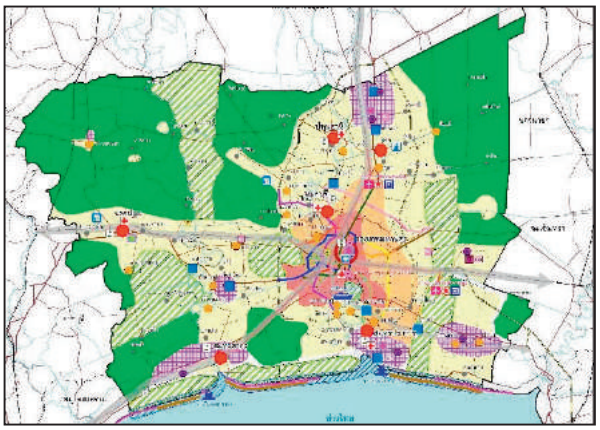

แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน

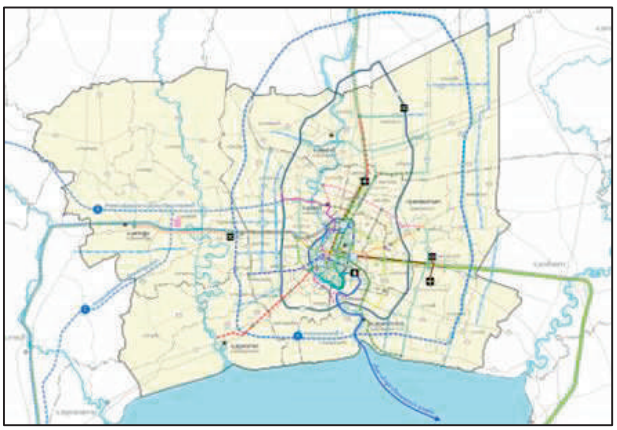

แผนผังแสดงระบบคมนาคมและการขนส่ง

3) กรอบนโยบายการใช้พื้นที่ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคมหานครเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจเชื่อมโยงการคมนาคมนานาชาติในระดับภูมิภาคและระดับโลก พร้อมการสร้างสภาพแวดล้อมเมืองให้น่าอยู่ จัดเตรียมสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และพื้นที่สีเขียวให้เพียงพอ รองรับการขยายตัวของประชากรและการพัฒนาเศรษฐกิจ

4) นโยบายการพัฒนาเชิงพื้นที่รายสาขา เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พร้อมมาตรการและโครงการพัฒนาพื้นที่ ให้มีการพัฒนาพื้นที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ลดปัญหาการขัดแย้งด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่ในภาค พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โครงการกิจการสาธารณูปโภคของกรุงเทพมหานครและปริมณฑลให้มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

- **กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน** ตามแนวคิดการพัฒนาเมืองแบบกระชับ (Compact City) การพัฒนาเมืองตามระบบขนส่งมวลชน (Transit Oriented Development ; TOD) เมืองนิเวศ (Eco City) และเมืองอัจฉริยะ (Smart City)

- พื้นที่เมืองตั้งอยู่ในเขตด้านในของวงแหวนกาญจนาภิเษก เป็นหลัก การใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีความหนาแน่นสูงและปานกลางตั้งอยู่ในบริเวณวงแหวนรัชดาภิเษกและพื้นที่ต่อเนื่อง ที่สามารถเข้าถึงได้โดยระบบรถไฟฟ้า เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนใช้ระบบขนส่งมวลชนในการเดินทาง

- พื้นที่ชุมชนเมืองในเขตปริมณฑลมุ่งเน้นการพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีปลายทางของระบบขนส่งมวลชนทางรางและพื้นที่บริเวณจุดตัดของถนนวงแหวนและถนนสายหลัก เพื่อเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจและพื้นที่ศูนย์กลางการให้บริการสาธารณะให้กับประชาชน

- พื้นที่ด้านนอกวงแหวนกาญจนาภิเษกไปจรดกับวงแหวนรอบที่ 3 เป็นพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อการรักษาสภาพแวดล้อม และ**พื้นที่ด้านนอกของวงแหวนรอบที่ 3** เป็นพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อการผลิตอาหาร

- **พื้นที่รองรับการพัฒนาคลัสเตอร์ธุรกิจ และการค้าการบริการระดับนานาชาติ** ตั้งอยู่ภายในวงแหวนรัชดาภิเษก โดยเฉพาะพื้นที่ “ศูนย์กลางพาณิชยกรรมระดับนานาชาติ (CBD)” ในปัจจุบัน (ย่านปทุมวัน อโศก สีลม สาทร และพระราม 9) และพื้นที่ “ศูนย์กลางพาณิชยกรรมระดับนานาชาติใหม่ (Sub - CBD)” ได้แก่ พื้นที่โดยรอบศูนย์คมนาคม “พหลโยธิน” “มักกะสัน” และ “วงเวียนใหญ่”

ศูนย์คมนาคมพหลโยธิน และโครงการพัฒนาพื้นที่เชิงพาณิชย์บริเวณสถานีกลางบางซื่อ

- **พื้นที่รองรับการพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมตั้งอยู่ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ** เพื่อเป็นฐานการผลิตที่สามารถเพิ่มมูลค่าและกำลังการแข่งขันให้กับภาคมหานคร ประกอบด้วยพื้นที่รองรับ

  - **คลัสเตอร์อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์** ในจังหวัดปทุมธานี

  - **คลัสเตอร์อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรกรรม** ในจังหวัดสมุทรสาคร

  - **คลัสเตอร์อุตสาหกรรมโลหะ เครื่องกล และคลังสินค้า** ในจังหวัดสมุทรปราการ

- **การพัฒนาเมือง**ในภาคมหานคร นอกเหนือจากศูนย์กลางพาณิชยกรรมระดับนานาชาติ ได้แก่

  - **ศูนย์กลางพาณิชยกรรมระดับมหานคร** : เมืองบางแค เมืองบางใหญ่ เมืองรังสิต เมืองสุวรรณภูมิ - ลาดกระบัง เมืองสมุทรปราการ และเมืองมีนบุรี

  - **ศูนย์กลางแหล่งงานและที่อยู่อาศัยปริมณฑล** : เมืองนครปฐม เมืองศาลายา เมืองสมุทรสาคร เมืองกระทุ่มแบน - อ้อมน้อย เมืองคลองหลวง เมืองธัญบุรี เมืองบางปู และเมืองบางเสาธง

  - **ศูนย์ชุมชนเมือง** : บางบัวทอง ปากเกร็ด นนทบุรี ปทุมธานี ลำลูกกา ดอนเมือง - สะพานใหม่ รามอินทรา บางกะปิ ตลิ่งชัน บางขุนเทียน บางนา พระประแดง สำโรง บางพลี

  - **ศูนย์ชุมชนเกษตรกรรม** : กำแพงแสน บางเลน นครชัยศรี บ้านแพ้ว ไทรน้อย สนั่นรักษ์ หนองจอก

- **โครงข่ายระบบขนส่งมวลชนรางเป็นระบบคมนาคมขนส่งหลักของภาคมหานคร** เชื่อมโยงพื้นที่พาณิชยกรรมระดับนานาชาติกับพื้นที่ศูนย์กลางแหล่งงานและที่อยู่อาศัยทั้งในบริเวณชานเมืองและปริมณฑล รวมถึงเชื่อมต่อท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ท่าอากาศยานดอนเมือง และท่าอากาศยานอู่ตะเภา เชื่อมโยงภาคมหานครและระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor)

5) การประชุมรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชน

ผังนโยบายระดับภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ให้ความสำคัญต่อกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงได้จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการและการประชุมเพื่อระดมความคิดเห็น ดังนี้

<u>การประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 1</u>

มีวัตถุประสงค์เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ข้อจำกัด ความต้องการ และความคาดหวังของประชาชนในการพัฒนากรุงเทพมหานครและปริมณฑลต่าง ๆ ซึ่งมีประเด็นสำคัญ คือ ส่งเสริมภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑลให้เป็นมหานครที่น่าอยู่ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ที่ออกแบบให้คนอยู่ใกล้กับแหล่งงาน ลดระยะเวลาในการเดินทางจากแหล่งงานและที่พักอาศัย โดยปรับปรุงสภาพแวดล้อมเมือง และส่งเสริมการเดินและการใช้จักรยานในชีวิตประจำวัน เพื่อช่วยลดปัญหาการจราจรแออัด

<u>การประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 2</u>

มีวัตถุประสงค์เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างวิสัยทัศน์และร่างผังโครงสร้างการพัฒนาภาคต่าง ๆ ซึ่งมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

- พัฒนาพื้นที่โดยรอบพุทธมณฑลเป็นพื้นที่เหมาะสมกับการทำการเกษตร แนวทางการพัฒนาเมืองที่เอื้อต่อการเกษตรอินทรีย์ โดยไม่มีพื้นที่อุตสาหกรรมเกี่ยวกับเคมีในพื้นที่
- การพัฒนาพื้นที่บริเวณโดยรอบสถานีรถไฟฟ้า โดยใช้มาตรการและเครื่องมือทางด้านผังเมืองในการพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีรถไฟ
- ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และประชากรทุกกลุ่ม ทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ

การประชุมกลุ่มย่อย

มีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในรายสาขาการพัฒนา แผนงาน/โครงการพัฒนาในระดับจังหวัดทั้ง 6 จังหวัด

การประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 3

มีวัตถุประสงค์เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างผังภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และผังพัฒนาด้านต่าง ๆ ซึ่งมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

- ระบบโครงข่ายและคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐานต้องพัฒนาเพื่อตอบสนองรูปแบบการเดินทางทั้งภายในเมืองและเชื่อมต่อเมืองในปริมณฑลทุกรูปแบบ (Multimodal) เพื่อกระจายความเจริญที่กระจุกตัวในเมืองไปสู่ปริมณฑล

- ภาคมหานครเป็นศูนย์กลางแกนพัฒนาที่สำคัญของประเทศ แต่การพัฒนายังคงกระจุกตัวที่กรุงเทพมหานคร ดังนั้น ควรกระจายการพัฒนาเมืองไปยังปริมณฑลเพื่อให้การพัฒนาเกิดความสมดุล

- พัฒนาพื้นที่สีเขียวในภาคมหานครให้เพิ่มมากขึ้น โดยภาคมหานครต้องกำหนดพื้นที่สีเขียวให้เหมาะสมกับจำนวนประชากรและสามารถเข้าถึงได้ทุกพื้นที่

♦ การดำเนินงานขั้นต่อไป

- กระบวนการวางผังนโยบายระดับภาค

◊ การจัดทำรายงานร่างผังนโยบายระดับภาคกรุงเทพและปริมณฑล

◊ รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

2.2) ผังนโยบายระดับภาคกลาง

เป็นอู่ข้าวอู่น้ำสำคัญของประเทศ เป็นฐานการผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพดีและอุตสาหกรรมโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และชายทะเลนานาชาติ ศูนย์กลางการขนส่งและกระจายสินค้าสู่ภูมิภาคโดยรอบ ส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษทวาย - กาญจนบุรี พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคกลางตะวันตก (CWEC) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดกาญจนบุรี ด้าน (Argo & High - Tech Industrail Base, Heritage and Green Tourism District)

♦ การดำเนินงานที่ผ่านมา

ปัจจุบันผังนโยบายระดับภาคกลางได้ดำเนินการถึงขั้นตอนการกำหนดวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ ทิศทางและกรอบนโยบายการใช้พื้นที่ภาค การจัดทำผังนโยบายภาค (ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562) แผนงาน/โครงการการพัฒนาพื้นที่ภาคและกลุ่มจังหวัด รวมทั้งวิธีการนำผังภาคไปสู่การปฏิบัติโดยมีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

1) การวิเคราะห์สถานการณ์และทิศทางการพัฒนาภาค

- ศึกษาวิเคราะห์บทบาทและตำแหน่งการพัฒนาภาค เพื่อให้ได้ประเด็นท้าทาย โอกาส และศักยภาพการพัฒนาพื้นที่โดยพื้นที่ภาคกลางเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและทางทะเลที่อุดมสมบูรณ์ และเป็นแหล่งเกษตรกรรมชั้นดี เน้นการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ เกษตรชีวภาพ อุตสาหกรรมต่อเนื่องกับการเกษตรโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งในและนอกภาคเกษตรอย่างเป็นระบบ

- ศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มด้านต่าง ๆ โดยภาคกลางครอบคลุมพื้นที่ 12 จังหวัด พื้นที่รวม 59,640.56 ตร.กม. มีประชากร 6.67 ล้านคน ที่ตั้งของภาคเชื่อมโยงกับภาคมหานครและปริมณฑล เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และภาคอื่น ๆ ของประเทศ การใช้ประโยชน์พื้นที่ด้านเกษตรกรรมกว่าร้อยละ 11.57 เป็นพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี เนื่องจากดินมีความสมบูรณ์ถึงร้อยละ 59.8 ภาคกลาง มีเขตชลประทาน 1 ใน 3 ของประเทศ สินค้าเกษตร GI 13 ชนิด จาก 9 จังหวัด และยังมีตลาดกลางสินค้า 21 แห่งทั่วภูมิภาค ทำให้เกิดการควบคุมการขยายตัวของชุมชนเมืองไม่ให้รุกล้ำพื้นที่เกษตรพร้อมส่งเสริมการทำเกษตรกรรมในพื้นที่เหมาะสม อีกทั้งภาคกลางยังเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมหลัก First S - Curve, New S - Curve ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสระบุรี จังหวัดราชบุรี และจังหวัดเพชรบุรี สำหรับด้านประชากรมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงโดยวัยแรงงานมีจำนวนลดลงและก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ

2) กำหนดวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์และเป้าหมายการพัฒนาพื้นที่

โดยพื้นที่ภาคกลางจะเป็นฐานการผลิตยั่งยืน เศรษฐกิจสร้างสรรค์ เกษตรปลอดภัย อุตสาหกรรม เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีการพัฒนาเมืองศูนย์กลางหลัก ศูนย์กลางรองที่เชื่อมการค้า การบริการกับแนวระเบียงเศรษฐกิจ พร้อมทั้งอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ป้องกันการรุกล้ำพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดีและรักษาความเป็นอัตลักษณ์และศิลปวัฒนธรรม

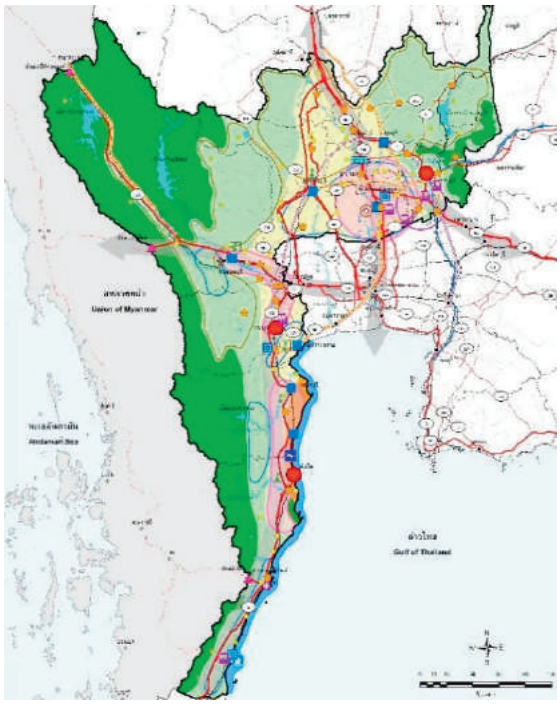

วิสัยทัศน์ “ภูมิภาคแห่งการผลิตอย่างยั่งยืน เศรษฐกิจมูลค่าสูง และการรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับทุกคน”

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่

- ยุทธศาสตร์การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน : การพัฒนาฐานการผลิตอย่างยั่งยืนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจมูลค่าสูง

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเชื่อมโยง : สร้างระบบโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงและเข้าถึงทุกพื้นที่อย่างสะดวกและทั่วถึง พัฒนาระบบคมนาคมที่สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ช่วยพัฒนาสังคมและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบเมือง และชนบท : การบริหารจัดการให้เกิดเมืองกระชับที่น่าอยู่และมีศักยภาพในการผลักดันเศรษฐกิจ

- ยุทธศาสตร์การสร้างความสมดุลอย่างยั่งยืน : การรักษาและต่อยอดมรดกทางวัฒนธรรมไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์

3) กรอบนโยบายการใช้พื้นที่ภาคกลาง

"เป็นฐานการผลิตและบริการในภาคการเกษตร อุตสาหกรรมอาหาร การท่องเที่ยว ที่ได้มาตรฐานและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม"

4) นโยบายการพัฒนาเชิงพื้นที่รายสาขา เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาและดำรงรักษาพื้นที่ในระดับภาคกลุ่มจังหวัด จังหวัดและเมือง พร้อมมาตรการ ตัวชี้วัด และวิธีการดำเนินการไปสู่การปฏิบัติ เช่น ผังนโยบายการพัฒนาภาคกลางปี 2580 แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนผังแสดงการตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน แผนผังแสดงระบบคมนาคมและการขนส่ง เป็นต้น

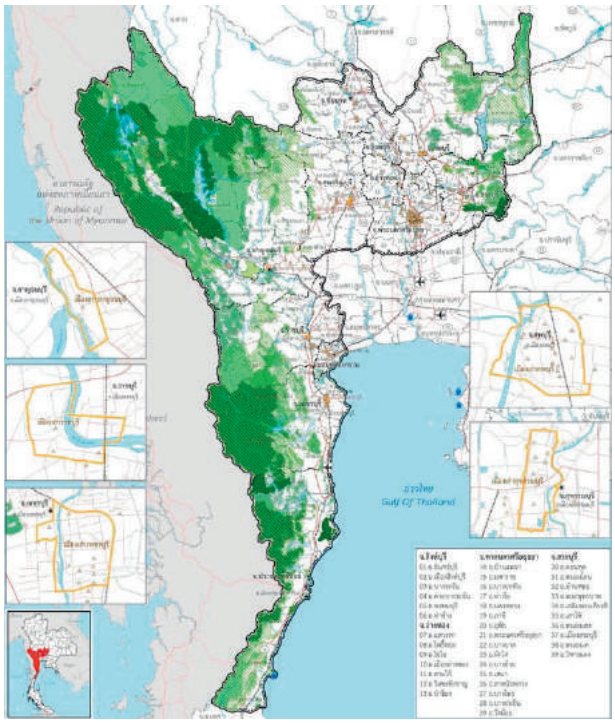

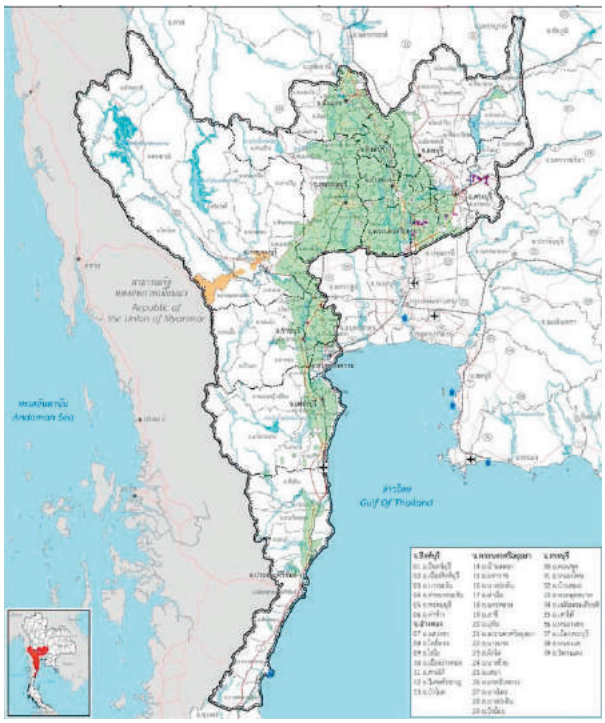

- **กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน**ของกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การท่องเที่ยว พื้นที่เมืองและชนบทให้เกิดความสมดุล
- **กำหนดบทบาทเมืองและชนบท** ผลักดันเศรษฐกิจและบริหารจัดการเมืองให้กระชับ
- **พัฒนาระบบคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์** ให้เป็นเมืองอัจฉริยะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- **พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน** เพื่อรองรับการพัฒนาเมืองอัจฉริยะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

5) การประชุมรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชน

ผังนโยบายระดับภาคกลางให้ความสำคัญต่อกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงได้จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการและการประชุมเพื่อระดมความคิดเห็น ดังนี้

- **ส่งเสริมการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี** บริเวณราบลุ่มเจ้าพระยาไว้เป็นแหล่งผลิตอาหารและสินค้าเกษตรส่งออกที่สำคัญของประเทศ กำหนดพื้นที่เกษตรสำคัญพืชบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)
- **ส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองหลัก เมืองรอง** ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นิเวศวิถีชีวิตและความเป็นอัตลักษณ์ จังหวัดเพชรบุรี กาญจนบุรี พระนครศรีอยุธยา สมุทรสงคราม และการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลตะวันตก (The Royal Coach)
- **ป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติ**จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น น้ำท่วม ส่งผลต่อพื้นที่เศรษฐกิจ ชุมชน แหล่งประวัติศาสตร์และโบราณสถาน พระนครศรีอยุธยา ชัยนาท อ่างทอง สิงห์บุรี

♦ **การดำเนินงานขั้นต่อไป**

1) กระบวนการวางผังนโยบายระดับภาค

◊ การจัดทำรายงานร่างผังนโยบายระดับภาคกลาง

◊ รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

2) การรับฟังความคิดเห็นประชาชนและการมีส่วนร่วม ฯ

◊ การประชุมรับฟังความคิดเห็นและประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 2

◊ การประชุมรับฟังความคิดเห็นและประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 3

2.3) ผังนโยบายระดับภาคตะวันออก

เป็นพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญเพื่อยกระดับการพัฒนาประเทศไปสู่ไทยแลนด์ 4.0 : พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เป็นประตูเศรษฐกิจการค้าและการลงทุน ศูนย์รวมที่ตั้งของอุตสาหกรรมสมัยใหม่ของอาเซียน ศูนย์กลางการคมนาคมขนส่ง โลจิสติกส์ และโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัย เป็นแหล่งพื้นที่แหล่งเกษตรกรรมอินทรีย์ ศูนย์รวมการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ มีเขตเศรษฐกิจพิเศษเชื่อมโยงการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา ในจังหวัดสระแก้วและจังหวัดตราด

♦ การดำเนินงานที่ผ่านมา

ปัจจุบันผังนโยบายระดับภาคตะวันออกได้ดำเนินการถึงขั้นตอนการกำหนดวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ ทิศทางและกรอบนโยบายการใช้พื้นที่ภาค การจัดทำผังนโยบายภาค (ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562) แผนงาน/โครงการการพัฒนาพื้นที่ภาคและกลุ่มจังหวัด รวมทั้งวิธีการนำผังภาคไปสู่การปฏิบัติ โดยมีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

1) การวิเคราะห์สถานการณ์และทิศทางการพัฒนาภาค

- ศึกษาวิเคราะห์บทบาทและตำแหน่งการพัฒนาภาค เพื่อให้ได้ประเด็นท้าทาย โอกาส และศักยภาพการพัฒนาพื้นที่ โดยพื้นที่ภาคตะวันออกจะเป็นฐานอุตสาหกรรม New S - curve โดยใช้ EEC ในการขับเคลื่อนประเทศ รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขั้นสูงเพื่อทำให้เกิดความเชื่อมโยงเชิงพื้นที่เพิ่มขึ้น

- ศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มด้านต่าง ๆ โดยภาคตะวันออกครอบคลุม 8 จังหวัด พื้นที่รวม 36,735.70 ตร.กม. มีประชากร 5.84 ล้านคน (รวมประชากรแฝง) ที่ตั้งของภาคเชื่อมโยงกับภาคมหานคร พื้นที่ชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก ภาคใต้ รวมถึงกลุ่มประเทศ CLMV จีน เกาหลี ญี่ปุ่น มีลักษณะภูมิประเทศหลากหลายเอื้อต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการตั้งถิ่นฐาน และมีการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.74 ป่าไม้ ร้อยละ 22.99 เมือง/ชุมชน ร้อยละ 7.14 และอุตสาหกรรม ร้อยละ 1.46 ทั้งนี้ มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงเป็นพื้นที่เมือง/ชุมชนและพื้นที่อุตสาหกรรมมากขึ้น สำหรับโครงสร้างประชากรของภาคจะเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2571

2) กำหนดวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์และเป้าหมายการพัฒนาพื้นที่

โดยพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออกให้เกิดการกระจายการใช้ทรัพยากรที่ดินอย่างสมดุลควบคู่กับการสงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติ พัฒนาระบบเมืองให้เกื้อกูลซึ่งกันและกันและมีความต่อเนื่องกับภาคมหานครและพื้นที่ภายนอก

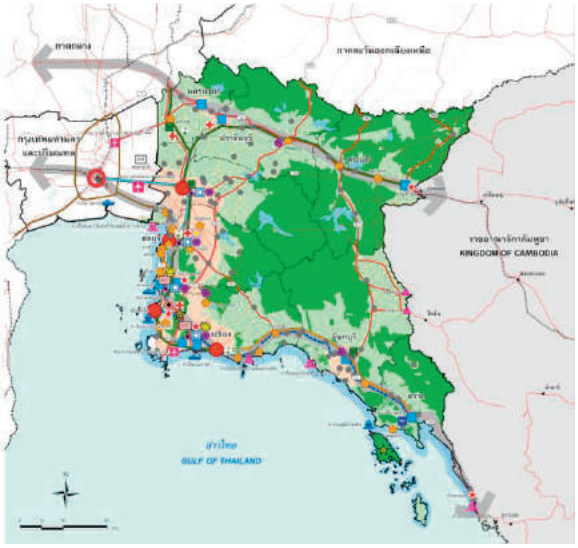

วิสัยทัศน์ “เป็นภาคแห่งการพัฒนาเศรษฐกิจชั้นนำที่ยั่งยืนของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้”

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่

- ยุทธศาสตร์เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน มุ่งการจัดการด้านต้นทุน คุณภาพและเวลา เพิ่มผลิตภาพและการสร้างนวัตกรรม

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาการเชื่อมโยง มุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางของการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

- ยุทธศาสตร์การเติมเต็มและพึ่งพาอาศัย เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายและเชื่อมโยงการพัฒนาของประเทศมหาอำนาจ

- ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนด้วยเศรษฐกิจหมุนเวียน สู่เป้าหมาย SDGs และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากร

- ยุทธศาสตร์การร่วมสร้างของทุกภาคี พัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีส่วนร่วมในทุกระดับ ทุกมิติการพัฒนา

- ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนด้วยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ สร้างมูลค่าเพิ่มจากอุตสาหกรรมเดิมด้วยนวัตกรรม ส่งเสริมนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการพัฒนาพื้นที่ โดยการกระจายนวัตกรรมและสร้างองค์ความรู้

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาอย่างสมดุล กระจายการพัฒนาทุกมิติ

3) กรอบนโยบายการใช้พื้นที่ภาคตะวันออก

“เป็นฐานเศรษฐกิจหลักของประเทศ และเป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำ ศูนย์รวมของอุตสาหกรรมที่สำคัญ เป็นแหล่งจ้างงาน มีการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง รวมทั้งเป็นจุดเชื่อมต่อในด้านการค้าระหว่างประเทศ”

4) นโยบายการพัฒนาเชิงพื้นที่รายสาขา

เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาและดำรงรักษาพื้นที่ในระดับภาค กลุ่มจังหวัด จังหวัดและเมือง พร้อมมาตรการ ตัวชี้วัด และวิธีการดำเนินการไปสู่การปฏิบัติ เช่น ผังนโยบายการพัฒนาภาคตะวันออกปี พ.ศ. 2580 แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนผังแสดงการตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน แผนผังแสดงระบบคมนาคมและการขนส่ง เป็นต้น

- **กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน**ของกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การท่องเที่ยว พื้นที่เมืองและชนบทให้เหมาะสมกับศักยภาพ
- **กำหนดบทบาทเมืองและชนบท** เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและช่วยกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจ สังคมและโครงสร้างพื้นฐาน
- **พัฒนาระบบคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์** ให้เป็นศูนย์กลางความเชื่อมโยงของอาเซียนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
- **พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน** เพื่อรองรับความต้องการให้ทั่วถึงและเพียงพอ

5) การประชุมรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชน

เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ศักยภาพ โอกาส และทิศทางการพัฒนาภาค ซึ่งสรุปประเด็นได้ ดังนี้

<u>การประชุมเชิงปฏิบัติการและประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 1</u>

- **กำหนดโซนนิ่งการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่**บนพื้นฐานของความสมดุลและยั่งยืน มีการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี/พื้นที่เพาะปลูกผลไม้ สงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศ กำหนดที่ตั้งของอุตสาหกรรมที่สามารถต่อยอดธุรกิจได้ พร้อมพัฒนาพื้นที่ชายแดนให้เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน
- **สนับสนุนอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและส่งเสริมการทำ R&D** เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและผลผลิต ลดการปล่อยมลภาวะ ประหยัดขนาดพื้นที่ในการประกอบกิจการ และเพื่อเป็นการกระตุ้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้สอดรับกับนโยบายการพัฒนา EEC
- **ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม** เช่น การท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลและหมู่เกาะที่จังหวัดตราด และแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ เพื่อเป็นฐานการกระจายรายได้และสร้างงานให้แก่ชุมชน

<u>การประชุมเชิงปฏิบัติการและประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 2</u>

เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างวิสัยทัศน์และกรอบนโยบายการใช้พื้นที่ภาคซึ่งสรุปประเด็นได้ ดังนี้

- การกำหนดวิสัยทัศน์ควรมุ่งเน้นการพัฒนาทุกมิติ พร้อมให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม และเสนอให้แก้เป็น “ภาคตะวันออกเป็นเลิศทางเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืนแห่งอาเซียน”

- เสนอว่าไม่ควรระบุวิสัยทัศน์เป็นเพียงระดับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ น่าจะเป็นระดับโลก และควรปรับวิสัยทัศน์ให้ชัดเจน ให้เป็นวิสัยทัศน์ของการวางผังภาค

- กำหนดพื้นที่สงวนอนุรักษ์และพื้นที่พัฒนาให้ชัดเจน เพื่อป้องกันการบุกรุกพื้นที่และใช้อย่างผิดประเภท เช่น พื้นที่เกษตรกับพื้นที่อุตสาหกรรม

- มีแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เนื่องจากพื้นที่ภาคมีปัญหาน้ำอุปโภค - บริโภค ปัญหาน้ำแล้ง ควรมีแหล่งแหล่งน้ำหรืออ่างเก็บกักน้ำเพิ่มมากขึ้น

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภคให้เป็นครอบคลุมทั่วพื้นที่ โดยสามารถให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาดำเนินการต่อได้และเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบและเป็นไปตามยุทธศาสตร์

- ส่งเสริมการท่องเที่ยว การค้าชายแดนให้เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านโดยสนับสนุนให้มีการพัฒนาความเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมขนส่งเชื่อมแนวชายแดนอย่างเป็นระบบ

♦ **การดำเนินงานขั้นต่อไป**

1) กระบวนการวางผังนโยบายระดับภาค

◊ การจัดทำรายงานร่างผังนโยบายระดับภาคตะวันออก

◊ รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

2) การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมฯ

◊ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการและประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 3

2.4) ผังนโยบายระดับภาคใต้

เป็นฐานเศรษฐกิจหลักของกลุ่มประเทศ IMT - GT ด้านการค้า การบริการและการขนส่งทางทะเล เป็นเมืองท่องเที่ยวพักผ่อนตากอากาศระดับโลก ฐานการผลิตและแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมัน การผลิตสินค้าและอาหารฮาลาล พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้อย่างยั่งยืน (SEC) จังหวัดชุมพร จังหวัดระนอง จังหวัดสุราษฎ์ธานี และจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้าน Western Gateway, Royal Coast & Andaman Route Bio - Based Products Green, Culture, Smart & Livable Cities) พร้อมส่งเสริมพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) จังหวัดสงขลาและนราธิวาส

♦ การดำเนินงานที่ผ่านมา

ปัจจุบันผังนโยบายระดับภาคใต้ได้ดำเนินการถึงขั้นตอนการกำหนดบทบาทและตำแหน่งการพัฒนาภาค การศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มด้านต่าง ๆ เช่น การใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมืองและชนบท ด้านเศรษฐกิจ ประชากร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น รวมทั้งวิเคราะห์ความเหมาะสมของพื้นที่ในการพัฒนาด้านการพัฒนาเมืองและชุมชน การพัฒนาด้านเกษตร และการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม เป็นต้น โดยมีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

1) การวิเคราะห์สถานการณ์และทิศทางการพัฒนาภาค

- ศึกษาวิเคราะห์บทบาทและตำแหน่งการพัฒนาภาค เพื่อให้ได้ประเด็นท้าทาย โอกาส และศักยภาพการพัฒนาพื้นที่ โดยพื้นที่ภาคใต้จะเป็นประตูการค้าสะพานเชื่อมโยงภูมิภาค (Regional Bridge : Sea - to - Sea) การท่องเที่ยวสีเขียว แหล่งผลิตอาหาร ฐานนวัตกรรมเกษตรชีวภาพ รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขั้นสูงเพื่อทำให้เกิดความเชื่อมโยงเชิงพื้นที่เพิ่มขึ้น

- ศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มด้านต่าง ๆ โดยภาคใต้ครอบคลุม 17 พื้นที่รวม 70,894.12 ตร.กม. มีประชากร 9.45 ล้านคน ที่ตั้งของภาคเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศ IMT - GT พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามันและทะเลอ่าวไทย พื้นที่ EEC มีพื้นที่ชุมชนชายแดนเชื่อมโยงกับมาเลเซีย มีลักษณะภูมิประเทศหลากหลายเอื้อต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการตั้งถิ่นฐานและเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (SEC) และมีการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 59.93 ป่าไม้ ร้อยละ 27.96 เมือง/ชุมชน ร้อยละ 5.07 แหล่งน้ำ ร้อยละ 4.39 และอื่น ๆ ร้อยละ 2.69 ทั้งนี้พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่เมือง/ชุมชนมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งสวนทางกับแนวโน้มการขยายตัวของประชากรที่มีทิศทางขยายตัวลดลง

● **ทิศทางการพัฒนาของพื้นที่ภาคใต้** “ประตูเศรษฐกิจการค้าและสะพานเชื่อมโยงภูมิภาคทั้งทางบกและทางทะเล เชื่อมโยงพื้นที่ EEC ประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ รวมไปถึงอินเดีย จีน เกาหลี และญี่ปุ่น ภายใต้แผนพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ (SEC)”

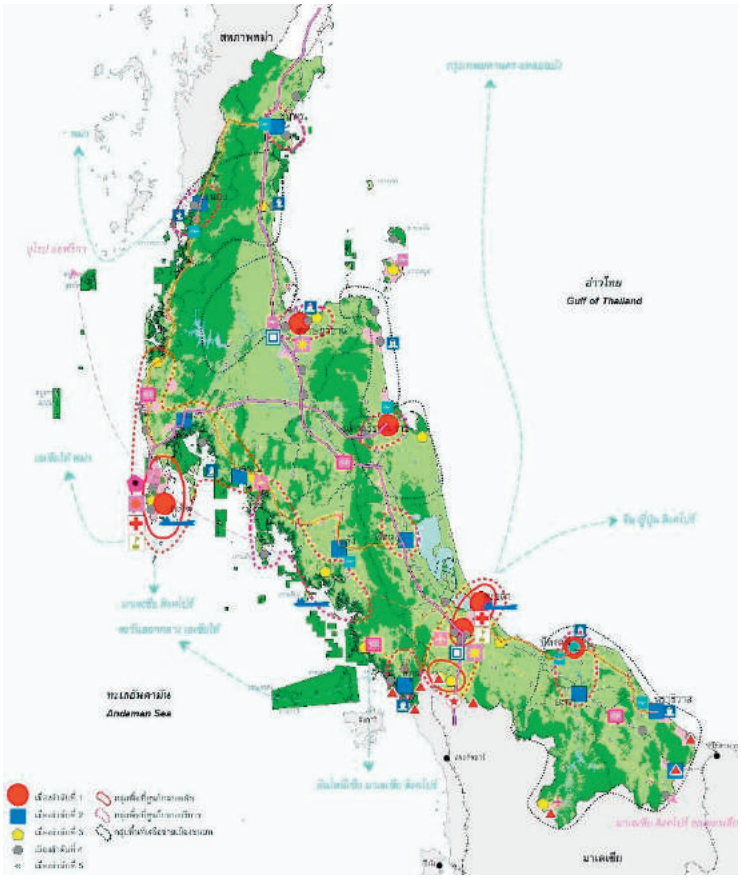

♦ **การดำเนินงานขั้นต่อไป**

1) กระบวนการวางผังนโยบายระดับภาค

◊ การกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ ทิศทาง และกรอบนโยบายการใช้พื้นที่ของภาคใต้

◊ การจัดทำผังนโยบายภาค เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาและดำรงรักษาพื้นที่ในระดับภาค กลุ่มจังหวัด จังหวัดและเมือง พร้อมมาตรการ ตัวชี้วัด และวิธีการดำเนินการไปสู่การปฏิบัติ

◊ รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

2) การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมฯ

◊ การประชุมเชิงปฏิบัติการและประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 1

◊ การประชุมเชิงปฏิบัติการและประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 2

◊ การประชุมเชิงปฏิบัติการและประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 3

◊ การประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็นร่วมกับหน่วยงานส่วนกลาง

2.5) ผังนโยบายระดับภาคเหนือ

เป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำที่สำคัญของประเทศ มีบทบาทเป็นประตูเศรษฐกิจการค้าและบริการกับกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) เป็นภาคของการพัฒนาฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง ฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย มีแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกอารยธรรมล้านนาและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษและเมืองชายแดนจังหวัดตาก และจังหวัดเชียงราย เชื่อมโยงกับกลุ่ม GMS BIMSTEC และ AEC พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคเหนือ (NEC) จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง และจังหวัดเชียงรายด้าน Creative Lanna

♦ การดำเนินงานที่ผ่านมา

ปัจจุบันผังนโยบายระดับภาคเหนือ ได้ดำเนินการถึงขั้นตอนการกำหนดบทบาทและตำแหน่งการพัฒนาภาค การศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มด้านต่าง ๆ เช่น การใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมืองและชนบท ประชากร เศรษฐกิจและสังคม โครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น รวมถึงการวิเคราะห์ความเหมาะสมของพื้นที่ในการพัฒนาด้านการพัฒนาเมืองและชุมชน การพัฒนาด้านเกษตร และการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม โดยมีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

1) การวิเคราะห์สถานการณ์และทิศทางการพัฒนาภาค

- ศึกษาวิเคราะห์บทบาทและตำแหน่งการพัฒนาภาคเหนือ

มีศักยภาพเป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดดเด่นด้านวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา เป็นศูนย์กระจายและเชื่อมโยงที่เพิ่มโอกาสขยายตัวทางเศรษฐกิจกับประเทศในกลุ่มอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ พื้นที่ต้นน้ำ อย่างมีประสิทธิภาพ

- ศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มด้านต่าง ๆ โดยภาคเหนือครอบคลุม 17 จังหวัด พื้นที่รวม 169,664.29 ตร.กม. มีจำนวนประชากร 12.12 ล้านคน ที่ตั้งของภาคเชื่อมโยงการค้าและการลงทุนภายใต้กรอบความร่วมมือ กลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงภาคกลางและตะวันออกเฉียงเหนือไปสู่กลุ่มประเทศในแถบอินโดจีน ตามแนวเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจเหนือ - ใต้ (North - South Economic Corridor : NSEC) และเส้นทางแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก - ตะวันตก (East - West Economic Corridor : EWEC) เป็นพื้นที่ภาคที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านป่าไม้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.89 พื้นที่เกษตรกรรม ร้อยละ 39.32 เมือง/ชุมชน ร้อยละ 3.75 พื้นที่แหล่งน้ำ ร้อยละ 1.56 และอุตสาหกรรม ร้อยละ 0.21 ด้านประชากรมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มไม่มาก โดยจะมีประชากรวัยเด็กลดลงและประชากรผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น

● **ทิศทางการพัฒนาของพื้นที่ภาคเหนือ** “เป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูงด้านการค้าและบริการ เชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง”

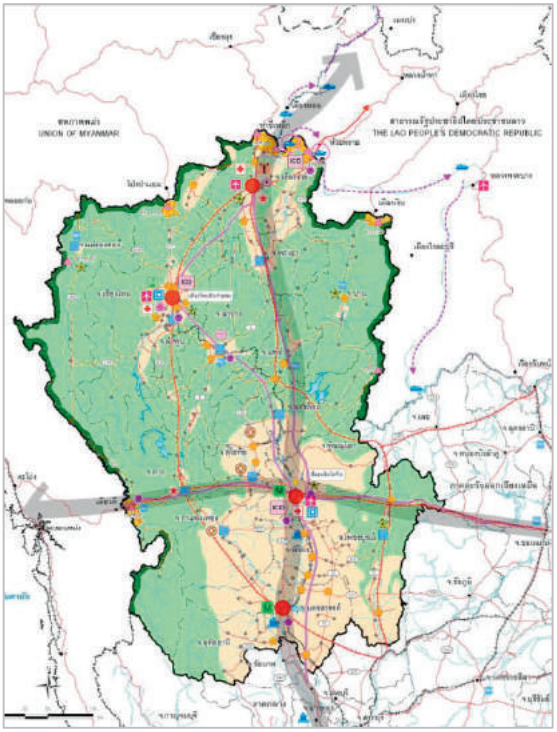

♦ **การดำเนินงานขั้นต่อไป**

1) กระบวนการวางผังนโยบายระดับภาค

◊ การกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ ทิศทาง และกรอบนโยบายการใช้พื้นที่ของภาคเหนือ

◊ การจัดทำผังนโยบายภาค เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาและดำรงรักษาพื้นที่ในระดับภาค กลุ่มจังหวัด จังหวัดและเมือง พร้อมมาตรการ ตัวชี้วัด และวิธีการดำเนินการไปสู่การปฏิบัติ

◊ รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

2) การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมฯ

◊ การประชุมเชิงปฏิบัติการและประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 1

◊ การประชุมเชิงปฏิบัติการและประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 2

◊ การประชุมเชิงปฏิบัติการและประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 3

◊ การประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็นร่วมกับหน่วยงานส่วนกลาง

2.6) ผังนโยบายระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ศูนย์กลางของอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) และศูนย์กลางโลจิสติกส์ (Logistics Hub) เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมขนส่งกับพื้นที่เศรษฐกิจหลักภาคกลาง พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของภาค ในจังหวัดหนองคาย จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดนครพนม เป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูง (ทุ่งกุลาร้องไห้) และพืชพลังงานของประเทศ และมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม อารยธรรมขอม และวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEc) จังหวัดอุดรธานี จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดนครราชสีมา ด้าน Bioeconomy

♦ การดำเนินงานที่ผ่านมา

ปัจจุบันผังนโยบายระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ดำเนินการถึงขั้นตอนการกำหนดบทบาทและตำแหน่งการพัฒนาภาค การศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มด้านต่าง ๆ รวมถึงการวิเคราะห์ความเหมาะสมของพื้นที่ในการพัฒนาด้านการพัฒนาเมือง และชุมชน การพัฒนาด้านเกษตร และการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม โดยมีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

1) การวิเคราะห์สถานการณ์และทิศทางการพัฒนาภาค

- ศึกษาวิเคราะห์บทบาทและตำแหน่งการพัฒนาภาค เพื่อให้ได้ประเด็นท้าทาย โอกาส และศักยภาพการพัฒนาพื้นที่ โดยพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงและมีบทบาทสนับสนุนประเทศเป็นศูนย์กลางภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

- ศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มด้านต่าง ๆ โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือครอบคลุม 20 จังหวัด พื้นที่รวม 168,854 ตร.กม. มีประชากร 10.83 ล้านคน (รวมประชากรแฝง) ที่ตั้งของภาคสามารถเชื่อมโยงกลุ่ม GMS (ประเทศไทย เมียนมา ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีนตอนใต้) และมีการใช้ประโยชน์พื้นที่ด้านเกษตรกรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.17 ป่าไม้ ร้อยละ 16.58 ชุมชน/สิ่งปลูกสร้าง ร้อยละ 5.52 อุตสาหกรรม ร้อยละ 0.25 ทั้งนี้ การใช้ประโยชน์ที่ดินมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงเป็นพื้นที่ชุมชนเมืองและสิ่งปลูกสร้าง แหล่งน้ำและพื้นที่เบ็ดเตล็ดเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2551 ถึง พ.ศ. 2581 และด้านประชากรมีแนวโน้มเข้าสู่สังคมสูงอายุระดับสุดยอดเร็วกว่าในระดับประเทศในปี พ.ศ. 2571

- **ทิศทางการพัฒนาของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

“เป็นประตูการค้าเชื่อมโยงกับอินโดจีนและการท่องเที่ยวทางโบราณคดีอารยธรรมขอม และยุคก่อนประวัติศาสตร์ ในจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดอุดรธานี”

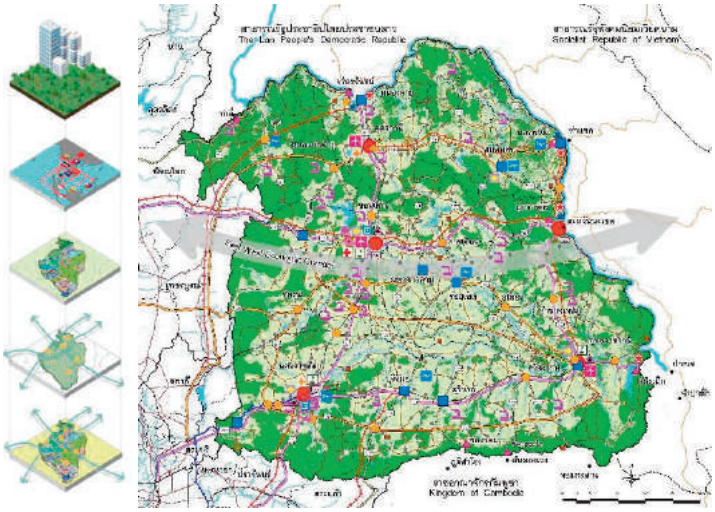

♦ **การดำเนินงานขั้นต่อไป**

1) กระบวนการวางผังนโยบายระดับภาค

◊ การกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ ทิศทาง และกรอบนโยบายการใช้พื้นที่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

◊ การจัดทำผังนโยบายภาค เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาและดำรงรักษาพื้นที่ในระดับภาค กลุ่มจังหวัด จังหวัดและเมือง พร้อมมาตรการ ตัวชี้วัด และวิธีการดำเนินการไปสู่การปฏิบัติ

◊ รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

2) การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมฯ

◊ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการและประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 1

◊ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการและประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 2

◊ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการและประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 3

◊ การประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็นร่วมกับหน่วยงานส่วนกลาง

♦ ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาค

1. ที่มาและความต่อเนื่องของข้อมูล เนื่องจากพื้นที่ในแต่ละภาคมีหลายจังหวัด การจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลต้องอยู่บนฐานช่วงปีที่กำหนด (ต้องมีข้อมูลย้อนหลัง 10 ปี และข้อมูลทันสมัยล่าสุด) เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นการเปลี่ยนแปลงเชิงพื้นที่ในระดับจังหวัดและอำเภอ ประกอบกับข้อมูลมาจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่ ต้องใช้เวลาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และบูรณาการนโยบาย แผนงาน/โครงการและข้อมูลต่าง ๆ ให้สอดคล้องกัน

2. ความแตกต่างของการจัดทำฐานข้อมูล ข้อมูลที่มาจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่อาจมีการจัดทำฐานข้อมูลในมาตราส่วนและรูปแบบที่ต่างกัน ซึ่งใช้เวลาในการแปลงฐานข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบเดียวกันสำหรับนำมาใช้ในการวางผังนโยบายระดับภาค

3. การประสานและบูรณาการระหว่างหน่วยงาน เนื่องจากผังภาคเป็นกรอบชี้นำการพัฒนาพื้นที่ในระดับกลุ่มจังหวัด จังหวัด เมืองและชุมชน ซึ่งจำเป็นต้องมีประสานและบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการปรึกษาหารือในประเด็นรายสาขาให้ครอบคลุมทุกมิติ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดทำผังภาค และให้สามารถนำไปผังภาคไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน กระบวนการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่สอดคล้องต่อความต้องการของพื้นที่ไปบูรณาการเพื่อวางผังภาค การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนจะช่วยสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการวางผังภาค ซึ่งการดำเนินการอาจใช้เวลาเนื่องจากพื้นที่วางผังมีขนาดใหญ่และต้องแบ่งพื้นที่ออกเป็นระดับกลุ่มจังหวัดเพื่อให้ทั่วถึง ประกอบกับมีหลายหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

3) ผังนโยบายระดับจังหวัด

ผังนโยบายระดับจังหวัด เป็นแผนผังนโยบายและมาตรการพัฒนาพื้นที่จังหวัดด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมือง และโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งถ่ายทอดจากกรอบนโยบายระดับประเทศและภาค และมากำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่ให้จังหวัดและอำเภอเพื่อเป็นกรอบการวางและจัดทำผังเมืองรวมระดับจังหวัด เมือง และชุมชนต่อไป โดยมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 กำหนดให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้ดำเนินการวางผังนโยบายระดับจังหวัดและคณะกรรมการผังเมืองเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อให้หน่วยงานรัฐดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ **ซึ่งผังนโยบายระดับจังหวัดมีองค์ประกอบของผังตามมาตรา 18 ประกอบด้วย**

◊ วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด

◊ แผนที่แสดงผังนโยบายระดับจังหวัด

◊ แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

(ก) แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน

(ข) แผนผังแสดงการตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน

(ค) แผนผังแสดงเขตส่งเสริมการพัฒนาเมือง

(ง) แผนผังแสดงโครงการการคมนาคมและการขนส่ง โดยแสดงการเชื่อมต่อโครงข่ายการคมนาคมและการขนส่งไว้ด้วย

(จ) แผนผังแสดงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะตามโครงสร้างพื้นฐาน

(ฉ) แผนผังแสดงสภาพของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ

(ช) แผนผังแสดงผังน้ำ

(ซ) แผนผังแสดงเขตการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

(ฌ) แผนผังแสดงเขตการพัฒนาอุตสาหกรรม

(ญ) แผนผังแสดงเขตการพัฒนาเกษตรกรรม

(ฎ) แผนผังพื้นที่พัฒนาพิเศษ

(ฏ) แผนผังเขตการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และสภาพแวดล้อมในพื้นที่ระดับจังหวัด

(ฐ) แผนผังอื่น ๆ ตามความจำเป็น

◊ รายการประกอบแผนผังตามความจำเป็น

◊ นโยบาย มาตรการ และวิธีการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับจังหวัด

◊ การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

♦ การจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด

◊ กำหนดกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่จังหวัด โดยบูรณาการร่วมกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ให้สอดคล้องกับผังนโยบายระดับภาค

♦ การขับเคลื่อนผังนโยบายระดับจังหวัด

◊ คณะกรรมการผังเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบ

◊ ประกาศคณะกรรมการผังเมือง

◊ หน่วยงานของรัฐดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามผังนโยบายระดับจังหวัด

♦ องค์ประกอบผังนโยบายระดับจังหวัด

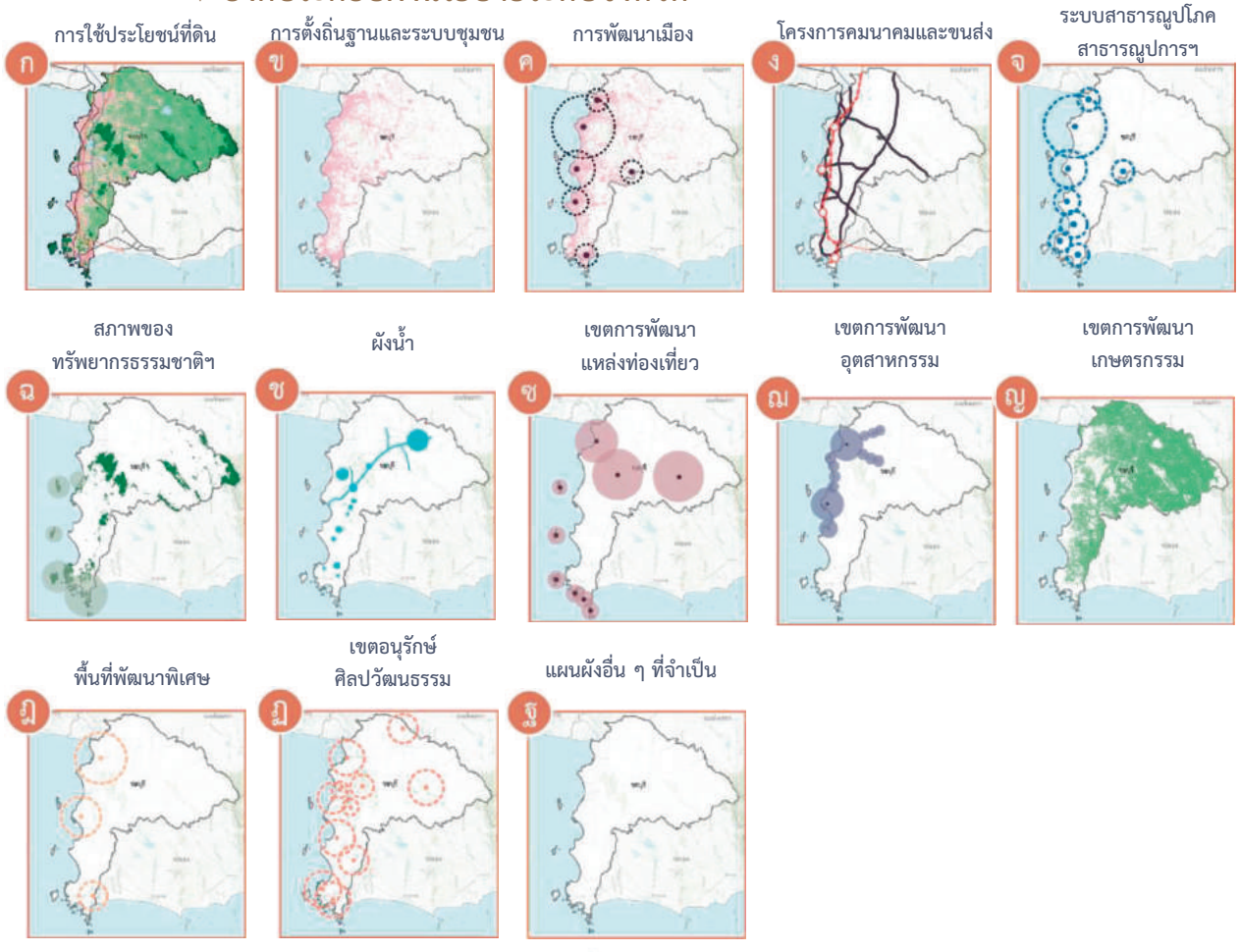

♦ ขั้นตอนการวางผังนโยบายระดับจังหวัด

การประชุมคณะกรรมการ	กระบวนการวางผัง	การมีส่วนร่วม

ศึกษาและวิเคราะห์ภาพรวมการพัฒนาพื้นที่

กำหนดบทบาทและทิศทางการพัฒนาระดับจังหวัด

ประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ

ประชุมเชิงปฏิบัติการทุกภาคส่วน (ศักยภาพ/ปัญหา/ความต้องการ)

รวบรวม วิเคราะห์ บูรณาการผลการวิเคราะห์ข้อมูล

แนวโน้มการพัฒนาพื้นที่และความต้องการในอนาคต

ประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ

ประชุมกลุ่มย่อย (รายสาขา)

จัดทำร่างผังนโยบายระดับจังหวัด

(ก) แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน
(ข) แผนผังแสดงการตั้งถิ่นฐานฯ
(ค) แผนผังแสดงเขตส่งเสริมการพัฒนาเมือง
(ง) แผนผังแสดงโครงการการคมนาคมฯ
(จ) แผนผังแสดงระบบสาธารณูปโภคฯ
(ฉ) แผนผังทรัพยากรธรรมชาติฯ
(ช) แผนผังแสดงผังน้ำ
(ซ) แผนผังแสดงเขตพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
(ฌ) แผนผังแสดงเขตพัฒนาอุตสาหกรรม
(ญ) แผนผังแสดงเขตพัฒนาเกษตรกรรม
(ฎ) แผนผังพื้นที่พัฒนาพิเศษ
(ฏ) แผนผังแสดงเขตการอนุรักษ์ฯ
(ฐ) แผนผังอื่น ๆ ตามความจำเป็น

ประชุมชี้แจงและรับฟังข้อคิดเห็นต่อร่างผังนโยบายต่าง ๆ

หน่วยงานราชการและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการผังเมืองจังหวัด

คณะกรรมการพิจารณาด้านการผังเมือง

คณะอนุกรรมการผังเมืองฯ

คณะกรรมการผังเมือง

จัดทำร่างประกาศคณะกรรมการผังเมืองผังนโยบายระดับจังหวัด

ประกาศราชกิจจานุเบกษา

♦ การดำเนินงานในปี พ.ศ. 2564

1) จัดทำคู่มือผังนโยบายระดับจังหวัด

◊ เกณฑ์มาตรฐานและรูปแบบของผังนโยบายระดับจังหวัด

◊ ขั้นตอนการดำเนินการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด

◊ มาตรฐานแผนที่แผนผังของผังนโยบายระดับจังหวัด

2) จัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด 4 จังหวัด

◊ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบการวางผัง

◊ ประชุมรับฟังความคิดเห็นของภาคส่วนต่าง ๆ ได้แก่

- ประชุมเชิงปฏิบัติการ (ภาคราชการ ภาคประชาชน เอกชน) เพื่อชี้แจงการดำเนินการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดและรับฟังความต้องการของประชาชน

- ประชุมกลุ่มย่อย (รายสาขา) เพื่อระดมความคิดเห็นและร่วมดำเนินการจัดทำร่างผังนโยบายระดับจังหวัดร่วมกันระหว่างกรมโยธาธิการและผังเมือง และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

◊ จัดทำร่างผังนโยบายระดับจังหวัด

♦ ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงาน

การดำเนินการจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับผังนโยบายระดับภาค แต่เนื่องจากในปี พ.ศ. 2563 ผังนโยบายระดับภาคยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ผังนโยบายระดับจังหวัดจึงยังไม่สามารถดำเนินการได้ โดยจะเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2564

3.1.2 ผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน

1) ผังเมืองรวม

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 มาตรา 4 ได้กำหนดนิยามของผังเมืองรวมไว้ ดังนี้

“ผังเมืองรวม” หมายความว่า แผนผัง นโยบาย และโครงการ รวมทั้งมาตรการควบคุมโดยทั่วไปในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเมืองและดำรงรักษาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท ในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณูปโภค สาธารณูปการ บริการสาธารณะ และสภาพแวดล้อม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง

ผู้มีอำนาจในการวางผัง คือ กรมโยธาธิการและผังเมืองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือสามารถดำเนินการร่วมกัน โดยผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้ดำเนินการ คณะกรรมการผังเมืองจะเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย ผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดจะเป็นผู้ให้ความเห็นชอบ และประกาศเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่น

มาตรา 22 ผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองดำเนินการจัดทำผังเมืองรวม 2 ลักษณะ ประกอบด้วย ผังเมืองรวมจังหวัด และผังเมืองรวมเมือง/ชุมชน เป็นแผนผัง นโยบาย และมาตรการควบคุมโดยทั่วไปเพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาเมืองชนบท การใช้ประโยชน์ที่ดิน สาธารณูปโภค สาธารณูปการ และการบริการสาธารณะ

♦ **ผังเมืองรวม ประกอบด้วย 7 แผนผัง ได้แก่**

1) แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่จำแนกประเภท
2) แผนผังแสดงที่โล่ง
3) แผนผังแสดงโครงการการคมนาคมและการขนส่ง โดยแสดงการเชื่อมต่อโครงข่ายการคมนาคมและขนส่งไว้ด้วย
4) แผนผังแสดงโครงการกิจการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ
5) แผนผังแสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6) แผนผังแสดงผังน้ำ
7) แผนผังอื่น ๆ ที่จำเป็น

มาตรา 22 ผังเมืองรวม ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ประกอบด้วย

(1) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม

(2) แผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวมโดยแสดงข้อมูลภูมิประเทศ ระดับชั้นความสูง และพิกัดภูมิศาสตร์

(3) แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยใช้มาตราส่วนตามความเหมาะสมที่มีความละเอียดเพียงพอให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจได้ง่าย สามารถเชื่อมโยงกับแผนที่ดิจิทัลที่เป็นมาตรฐานสากลตามเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

ในกรณีที่ผังเมืองรวมไม่มีสาระสำคัญประการใดตาม (ก) (ข) (ค) (ง) (จ) หรือ (ฉ) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดแล้วแต่กรณี โดยมีเหตุผลอันสมควร และให้ระบุเหตุผลดังกล่าวไว้ในผังเมืองรวมนั้นด้วย

(4) รายการประกอบแผนผัง

(5) ข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่จะให้ปฏิบัติหรือไม่ให้ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวมและแผนผังตาม (3) ทุกประการ ดังต่อไปนี้

(6) นโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวม ซึ่งอาจเป็นแนวทางในการปรับอัตราส่วนพื้นที่อาคารตาม (5) (ค) แนวทางในการใช้มาตรการด้านการเงินการคลัง หรือแนวทางที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาหรือเพื่อเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

♦ สถานภาพผังเมืองรวม

จากสถานภาพข้อมูลผังเมืองรวมในปัจจุบัน (ณ วันที่ 30 กันยายน 2563) พบว่า มีผังเมืองรวมทั้งหมดจำนวน 587 ผัง จำแนกออกเป็น

1) ผังเมืองรวมจังหวัด จำนวน 70 ผัง

2) ผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชน จำนวน 486 ผัง และผังเมืองรวมในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จำนวน 31 ผัง รายละเอียดดังตารางที่ 1

สถานภาพผังเมืองรวม	จำนวน (ผัง)
1. ผังเมืองรวมจังหวัด	**70**
2. ผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชน	**486**
2.1 ผังเมืองรวมที่ประกาศกฎกระทรวง	255
1) ผังเมืองรวมที่กฎกระทรวงมีผลบังคับใช้	214
2) ผังเมืองรวมที่กฎกระทรวงสิ้นสุดการบังคับใช้	41
2.2 ผังเมืองรวมเปิดพื้นที่ใหม่	231
3. ผังเมืองรวมในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)	**31**
3.1 ผังเมืองเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)	1
3.2 ผังเมืองรวมเมือง/ชุมชน	30
รวม	587

ตารางที่ 1
จำนวนและสถานภาพผังเมืองรวม (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2563)

ทั้งนี้ มีจำนวนกฎกระทรวงผังเมืองรวมที่ประกาศใช้บังคับตามกฎหมาย รวมทั้งสิ้น 285 ผัง จำแนกออกเป็น

1) ผังเมืองรวมจังหวัด จำนวน 70 ผัง (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี จังหวัดภูเก็ต จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง)

2) ผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชน จำนวน 214 ผัง

3) ผังเมืองเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จำนวน 1 ผัง

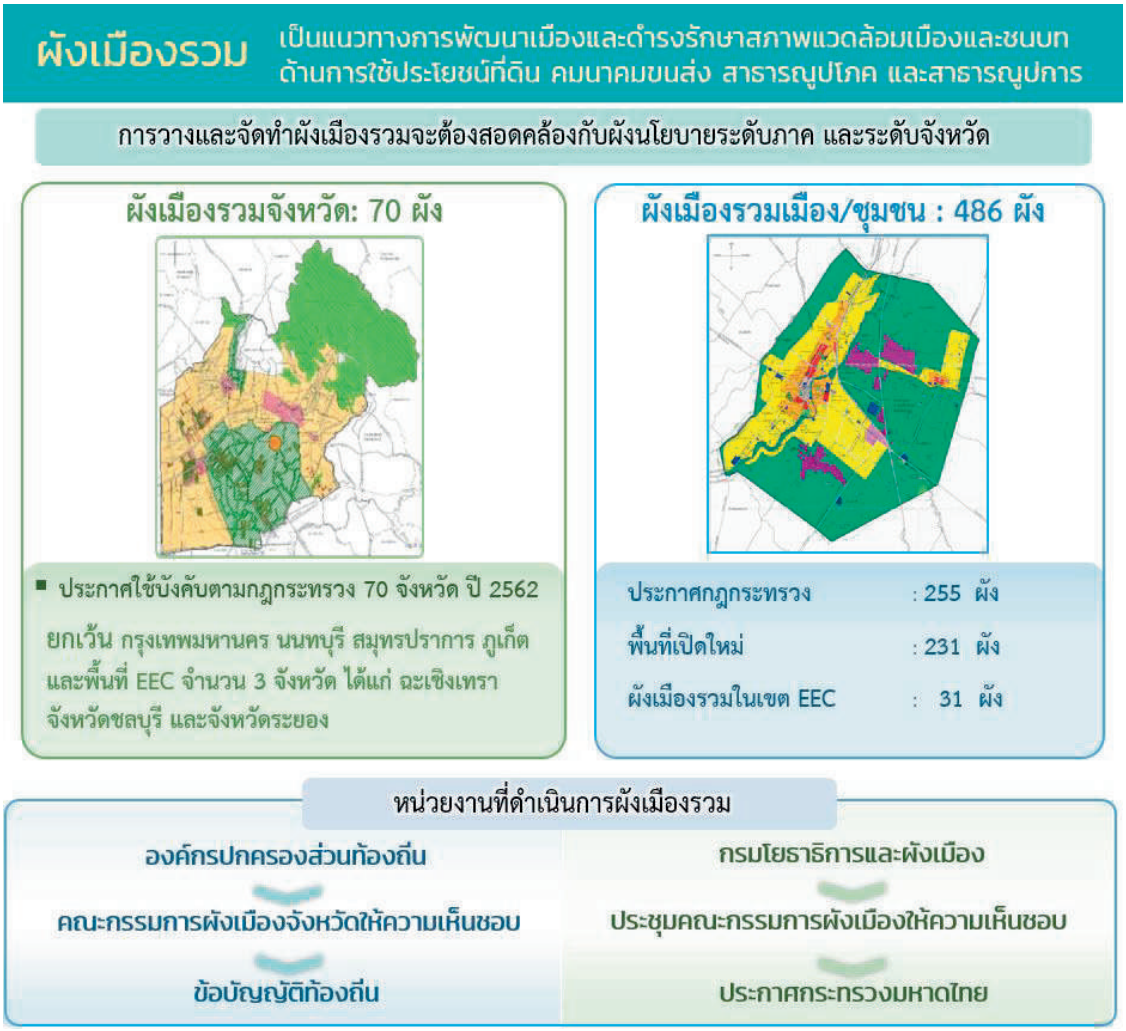

1. ผังเมืองรวมที่ดำเนินการตามกระบวนการวางและจัดทำผังเมืองรวม

จากภาพรวมข้อมูลทั้งหมด พบว่ามีผังเมืองรวมที่อยู่ระหว่างดำเนินการจำนวนทั้งสิ้น 302 ผัง จำแนกออกเป็น

1) ผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชนเปิดพื้นที่ใหม่ จำนวน 231 ผัง

2) ผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชนที่สถานะกฎกระทรวงสิ้นสุดการบังคับใช้แล้วและอยู่ในขั้นตอนดำเนินการวางและปรับปรุงผังเมืองรวมใหม่ จำนวน 41 ผัง

3) ผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชนในเขตพื้นที่พัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จำนวน 30 ผัง (ดำเนินการตามมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561) รายละเอียดดังตารางที่ 2

ประเภทผังเมืองรวม	จำนวน (ผัง)
1. ผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชนเปิดพื้นที่ใหม่	231
2. ผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชนที่สถานะกฎกระทรวงสิ้นสุดการบังคับใช้แล้ว และอยู่ในขั้นตอนดำเนินการวางและปรับปรุงผังเมืองรวมใหม่	41
3. ผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชนในเขตพื้นที่พัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)	30
รวม	302

ตารางที่ 2
จำนวนและประเภทผังเมืองรวมที่ดำเนินการตามกระบวนการวางและจัดทำผังเมืองรวม
(ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2563)

2. สถานภาพผังเมืองรวมที่ดำเนินการตามกระบวนการแก้ไขผังเมืองรวม

เมื่อได้มีการประกาศให้ใช้บังคับกฎกระทรวงผังเมืองรวมมาช่วงระยะหนึ่งแล้ว หากกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความประสงค์ขอแก้ไขผังเมืองรวมเฉพาะบริเวณหรือเฉพาะส่วนหนึ่งส่วนใดให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ สามารถดำเนินการขอแก้ไขผังเมืองรวม ตามมาตรา 26/1 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 พ.ศ. 2558 (เดิม) ได้ ทั้งนี้ จากการรวบรวมข้อมูลที่ผ่านมา พบว่ามีกฎกระทรวงผังเมืองรวมที่ดำเนินการขอแก้ไขตามมาตรา 26/1 (เดิม) ประกอบด้วย

1) กฎกระทรวงผังเมืองรวมจังหวัด จำนวน 12 ผัง

2) กฎกระทรวงผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชน จำนวน 9 ผัง รายละเอียดดังตารางที่ 3

ประเภทผังเมืองรวม	จำนวน (ผัง)
1. ผังเมืองรวมจังหวัด	12
2. ผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชน	9
รวม	21

ตารางที่ 3
จำนวนและประเภทผังเมืองรวมที่ดำเนินการตามกระบวนการแก้ไขผังเมืองรวม

♦ สรุปข้อมูลสถานภาพผังเมืองรวมในปัจจุบัน

1. ผังเมืองรวมที่ประกาศเป็นกฎกระทรวงให้ใช้บังคับ

1.1 ผังเมืองรวมจังหวัด	จำนวน	70	ผัง
1.2 ผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชน	จำนวน	214	ผัง
1.3 ผังเมืองเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)	จำนวน	1	ผัง
	รวมจำนวน	**285**	**ผัง**

2. ผังเมืองรวมที่อยู่ในขั้นตอนการวางและจัดทำผัง

2.1 ผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชน เปิดพื้นที่ใหม่	จำนวน	231	ผัง
2.2 กฎกระทรวงผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชน ที่มีสถานะสิ้นสุดการบังคับใช้แล้ว (ดำเนินการปรับปรุงผังเมืองรวมขึ้นใหม่)	จำนวน	41	ผัง
2.3 ผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชน ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) (ดำเนินการตามมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561)	จำนวน	30	ผัง
	รวมจำนวน	**302**	**ผัง**

ข้อมูลกฎกระทรวงผังเมืองรวมที่มีผลบังคับใช้และอยู่ในขั้นตอนการปรับปรุงผังฯ

3. กฎกระทรวงผังเมืองรวมที่มีผลบังคับใช้ ดำเนินการประเมินผลผังฯ

3.1 กฎกระทรวงผังเมืองรวมจังหวัด	จำนวน	70	ผัง
3.2 กฎกระทรวงผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชน	จำนวน	142	ผัง
	รวมจำนวน	**212**	**ผัง**

4. กฎกระทรวงผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชนที่มีผลบังคับใช้และอยู่ในขั้นตอนประเมินผลผังฯ

4.1 กรมโยธาธิการและผังเมืองดำเนินการ	จำนวน	19	ผัง
4.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ	จำนวน	24	ผัง
	รวมจำนวน	**43**	**ผัง**

5. กฎกระทรวงผังเมืองรวมที่มีผลบังคับใช้ และอยู่ในขั้นตอนการปรับปรุงผังฯ (ผ่านการประเมินผลผังแล้ว)

5.1 กฎกระทรวงผังเมืองรวมจังหวัด	จำนวน	69	ผัง
5.2 กฎกระทรวงผังเมืองรวมเมือง/ชุมชน	จำนวน	66	ผัง
	รวมจำนวน	**135**	**ผัง**

สรุปข้อมูลผังเมืองรวมที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ (ข้อ 2 ผังเมืองรวมที่อยู่ในขั้นตอนการวางและจัดทำผัง จำนวน 302 ผัง และข้อ 5 ผังเมืองรวมที่อยู่ในขั้นตอนการปรับปรุงผังฯ จำนวน 135 ผัง) **รวมจำนวน 437 ผัง**

กฎกระทรวงผังเมืองรวมที่มีผลบังคับใช้ และอยู่ในขั้นตอนการแก้ไข ตามมาตรา 35

6. กฎกระทรวงผังเมืองรวมมีผลบังคับใช้ ขอแก้ไขกฎกระทรวงฯ ตามมาตรา 35

6.1 กฎกระทรวงผังเมืองรวมจังหวัด	จำนวน	12	ผัง
6.2 กฎกระทรวงผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชน	จำนวน	9	ผัง
รวมจำนวน		**21**	**ผัง**

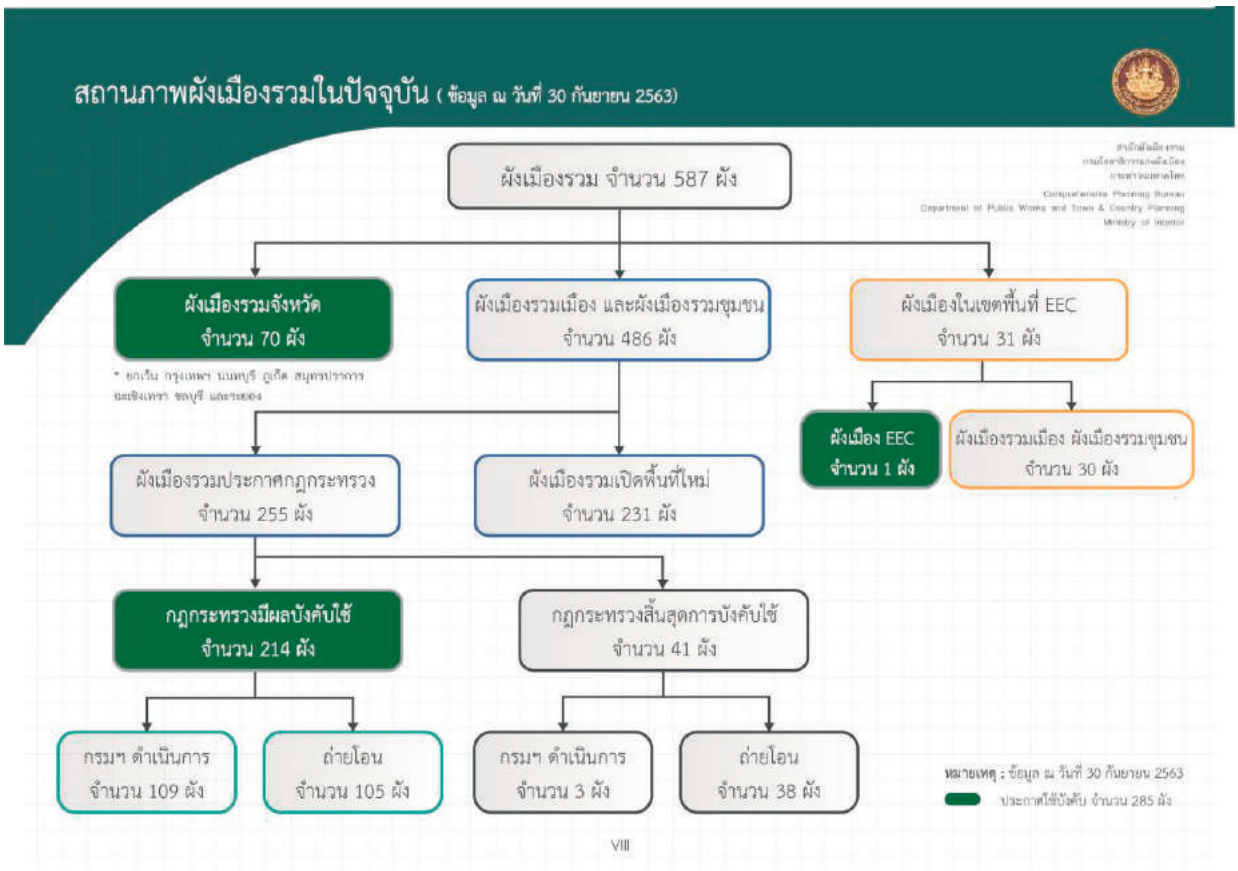

ภาพที่ 1 สถานภาพผังเมืองรวมในปัจจุบัน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2563)

ภาพที่ 2 การประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาผังเมืองรวมในเขตจังหวัดจันทบุรี
ครั้งที่ 1/2563 วันที่ 25 กันยายน 2563

ภาพที่ 3 การประชุมระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน (ครั้งที่ 1)
ผังเมืองรวมเมืองเพชรบุรี (ปรับปรุงครั้งที่ 3)

ภาพที่ 4 การประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน
ผังเมืองรวมชุมชนบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

ภาพที่ 5 การประชุมกลุ่มย่อยเพื่อหารือและระดมข้อคิดเห็น
ร่างผังเมืองรวมชุมชนศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี ครั้งที่ 2

ภาพที่ 6 การประชุมคณะทำงานวางและจัดทำผังเมืองรวมชุมชนกะเปอร์ จังหวัดระนอง

จากข้อมูลสรุปการดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จะเป็นผังเมืองรวมที่อยู่ระหว่างดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ เนื่องจากการประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ตามมาตรา 3 ได้ยกเลิกพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และตามมาตรา 110 ของพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ได้กำหนดว่า บรรดาผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะที่อยู่ระหว่างดำเนินการวางและจัดทำตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ การดำเนินการต่อไปสำหรับการนั้น ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนดโดยไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

กรมโยธาธิการและผังเมืองจึงต้องดำเนินการนำผังเมืองรวมที่อยู่ระหว่างดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 เสนอต่อคณะกรรมการผังเมืองเพื่อพิจารณาตามมาตรา 110 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ก่อนที่จะดำเนินการต่อไป

♦ การปฏิบัติตามมาตรา 110 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

สืบเนื่องจากการประกาศพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 25 พฤศจิกายน 2562 เป็นต้นมา เป็นผลให้พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 เป็นอันยกเลิกไป และมาตรา 110 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ได้กำหนดว่า บรรดาผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการวางและจัดทำตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ การดำเนินการต่อไปสำหรับการนั้นให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนดโดยไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

โดยที่ผ่านมากรมโยธาธิการและผังเมืองได้ดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมมาก่อนพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 มีผลใช้บังคับ โดยดำเนินการตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ปัจจุบันมีผังเมืองรวมจำนวนทั้งสิ้น 587 ผัง (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2563) แบ่งเป็น

1) ผังเมืองรวมจังหวัด จำนวน 70 ผัง

2) ผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชน จำนวน 486 ผัง

3) ผังเมืองในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จำนวน 31 ผัง

ซึ่งหากจะดำเนินการต่อไปจะต้องเป็นไปตามที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนดโดยไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

- **แนวทางการปฏิบัติตามมาตรา 110 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562**

กรมโยธาธิการและผังเมือง ได้หารือแนวทางปฏิบัติการดำเนินงานผังเมืองรวมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ต่อที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ใน 2 ประเด็น ดังนี้

1) กรณีผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการวางและจัดทำ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่ได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งคณะกรรมการผังเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว กรมโยธาธิการและผังเมืองจะดำเนินการเรื่องประกาศใช้บังคับเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย ตามมาตรา 110 ประกอบกับมาตรา 81 (6) แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ได้หรือไม่

2) กรณีผังเมืองรวมที่อยู่ระหว่างดำเนินการวางและจัดทำตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ก่อนวันที่พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ใช้บังคับ ซึ่งคณะกรรมการผังเมืองยังไม่ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบ กรมโยธาธิการและผังเมืองจะต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป จึงจะไม่ขัดแย้งกับพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

โดยต่อมาคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ 1 ได้ประชุมหารือเรื่องดังกล่าวในการประชุมครั้งที่ 2/2564 เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2563 มีผลการประชุมสรุปได้ ดังนี้

1) ตามบทเฉพาะกาลในมาตรา 110 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 กำหนดว่า บรรดาผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะที่อยู่ระหว่างดำเนินการวางและจัดทำตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ การดำเนินการต่อไปสำหรับการนั้นให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนดโดยไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

2) รูปแบบการดำเนินการจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้จัดทำ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 แต่กระบวนการที่ได้ดำเนินการมาแล้วตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ดำเนินการต่อไปจนกว่าจะจบสิ้นกระบวนการวางผังเมือง กล่าวคือ คณะกรรมการผังเมืองมีอำนาจที่จะพิจารณาผังเมืองที่อยู่ระหว่างดำเนินการก่อนที่พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ใช้บังคับ โดยดำเนินการกระบวนการขั้นตอนต่อไปตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติมกำหนด จนกว่าจะสิ้นกระบวนการ โดยไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 แล้วจึงประกาศใช้บังคับในรูปแบบของประกาศกระทรวงมหาดไทยตามที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ก็ได้

3) กรณีขั้นตอนการดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 มีความแตกต่างกับพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 การดำเนินการต่อไปสำหรับการนั้นให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนดโดยไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ตามที่มาตรา 110 กำหนด กรณีนี้จะต้องพิจารณาว่าบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ได้มีการจำกัดสิทธิเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งไว้เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 หรือไม่ หากพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ไม่มีการจำกัดสิทธิตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ไว้ การดำเนินการในเรื่องนี้ต่อไปควรนำหลักการตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 มาใช้ เพื่อให้กระทบสิทธิการดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองน้อยที่สุด

- **แนวทางการดำเนินการของกรมโยธาธิการและผังเมือง**

กรมโยธาธิการและผังเมืองพิจารณาแล้ว มีแนวทางในการปฏิบัติตามมาตรา 110 โดยได้นำเสนอผังเมืองรวมที่อยู่ระหว่างดำเนินการตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และผังเมืองรวมที่อยู่ระหว่างแก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งสิ้น จำนวน 192 ผัง ให้สามารถดำเนินการในขั้นตอนต่อไปได้ เนื่องจากผังเมืองรวมทั้งหมด จำนวน 192 ผังดังกล่าว ได้ดำเนินการมาก่อนวันที่พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ใช้บังคับ ซึ่งบางผังได้ผ่านขั้นตอนการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติมมาตามลำดับ โดยใกล้จะประกาศใช้บังคับแล้ว หากต้องย้อนกลับไปดำเนินการใหม่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ มีผลกระทบต่องบประมาณ และทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน กรมโยธาธิการและผังเมืองจึงได้ดำเนินการเสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการผังเมือง เพื่อพิจารณาตามมาตรา 110 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ดังนี้

1) ขอความเห็นชอบผังเมืองรวม จำนวน 192 ผัง จากคณะกรรมการผังเมือง (ตามมาตรา 110) เพื่อดำเนินการในขั้นตอนต่อไป แบ่งออกเป็น

1.1) ผังเมืองรวมที่คณะกรรมการผังเมืองให้ความเห็นชอบแล้ว อยู่ในขั้นตอนจัดทำเอกสารเสนอกระทรวงมหาดไทยจนถึงขั้นตอนการเตรียมประกาศกฎกระทรวง จำนวน 71 ผัง ได้แก่ ผังเมืองรวมที่อยู่ในขั้นตอนการวางและจัดทำ จำนวน 59 ผัง และผังเมืองรวมที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน 12 ผัง เห็นควรให้ดำเนินการต่อไป โดยจัดทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย

1.2) ผังเมืองรวมที่อยู่ระหว่างการวางและจัดทำผังเมืองรวมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ที่ยังไม่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการผังเมือง จำนวน 121 ผัง เห็นควรให้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.2.1) ผังเมืองรวมที่จัดทำ จำนวน 115 ผัง ได้แก่

(1) ผังเมืองรวมที่ดำเนินการอยู่ในขั้นตอนการประชุมรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชนแล้วรอเสนอคณะกรรมการผังเมือง จำนวน 109 ผัง

(2) ผังเมืองรวมที่ดำเนินการอยู่ในขั้นตอนการปิดประกาศ 90 วัน จำนวน 2 ผัง

(3) ผังเมืองรวมที่ดำเนินการอยู่ในขั้นตอนการรวบรวม ตรวจสอบและพิจารณาคำร้อง จำนวน 4 ผัง (ไม่มีคำร้อง 1 ผัง มีคำร้อง 3 ผัง)

1.2.2) ผังเมืองรวมที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน 6 ผัง ได้แก่

(1) ผังเมืองรวมที่ดำเนินการอยู่ในขั้นตอนเสนอคณะกรรมการผังเมือง จำนวน 3 ผัง

(2) ผังเมืองรวมที่ดำเนินการอยู่ในขั้นตอนการปิดประกาศ 30 วัน จำนวน 3 ผัง

ทั้งนี้ ผังเมืองรวมที่อยู่ในขั้นตอนวางและจัดทำผัง จำนวน 174 ผัง จะดำเนินการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการผังเมืองเพื่อพิจารณาให้ยกเว้นการจัดทำองค์ประกอบของผังเมืองรวมตามมาตรา 22 (3) และ (5) แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ต่อไป

ภาพที่ 7 ผังเมืองรวมที่เสนอขอความเห็นชอบดำเนินการตามมาตรา 110 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 จำนวน 192 ผัง

ภาพที่ 8 ผังเมืองรวมที่เสนอขอความเห็นชอบดำเนินการตามมาตรา 110 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 จำนวน 192 ผัง (ต่อ)

♦ การดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชน (ระดับอำเภอ)

การดำเนินการขับเคลื่อนงานวางและจัดทำผังเมืองรวมเมือง และผังเมืองรวมชุมชน กรมโยธาธิการและผังเมืองได้กำหนดแผนการดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมศูนย์กลางระดับอำเภอ ให้ครอบคลุมพื้นที่ครบทุกอำเภอ ทั้งสิ้นจำนวน 878 อำเภอ โดยมีพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมในพื้นที่เปิดใหม่ และการปรับปรุงผังเมืองรวมโดยขยายเขตผังให้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งอำเภอ (ผังระดับอำเภอ) จากข้อมูลการดำเนินการที่ผ่านมา จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2563 นั้น กรมโยธาธิการและผังเมืองได้ดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชนไปแล้วทั้งสิ้น จำนวน 535 อำเภอ แบ่งเป็น ผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชนที่ดำเนินการเต็มทั้งอำเภอแล้วทั้งสิ้น จำนวน 222 อำเภอ และผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชนที่ดำเนินการยังไม่เต็มทั้งอำเภอ จำนวน 313 อำเภอ และยังคงเหลืออำเภอที่ยังไม่มีการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองและผังเมืองรวมชุมชนทั้งสิ้น จำนวน 343 อำเภอ โดยกรมโยธาธิการและผังเมืองมีเป้าหมายที่จะดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมือง และผังเมืองรวมชุมชน ให้แล้วเสร็จครบทุกอำเภอ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2573 (เฉลี่ยปีละ 40 อำเภอ)

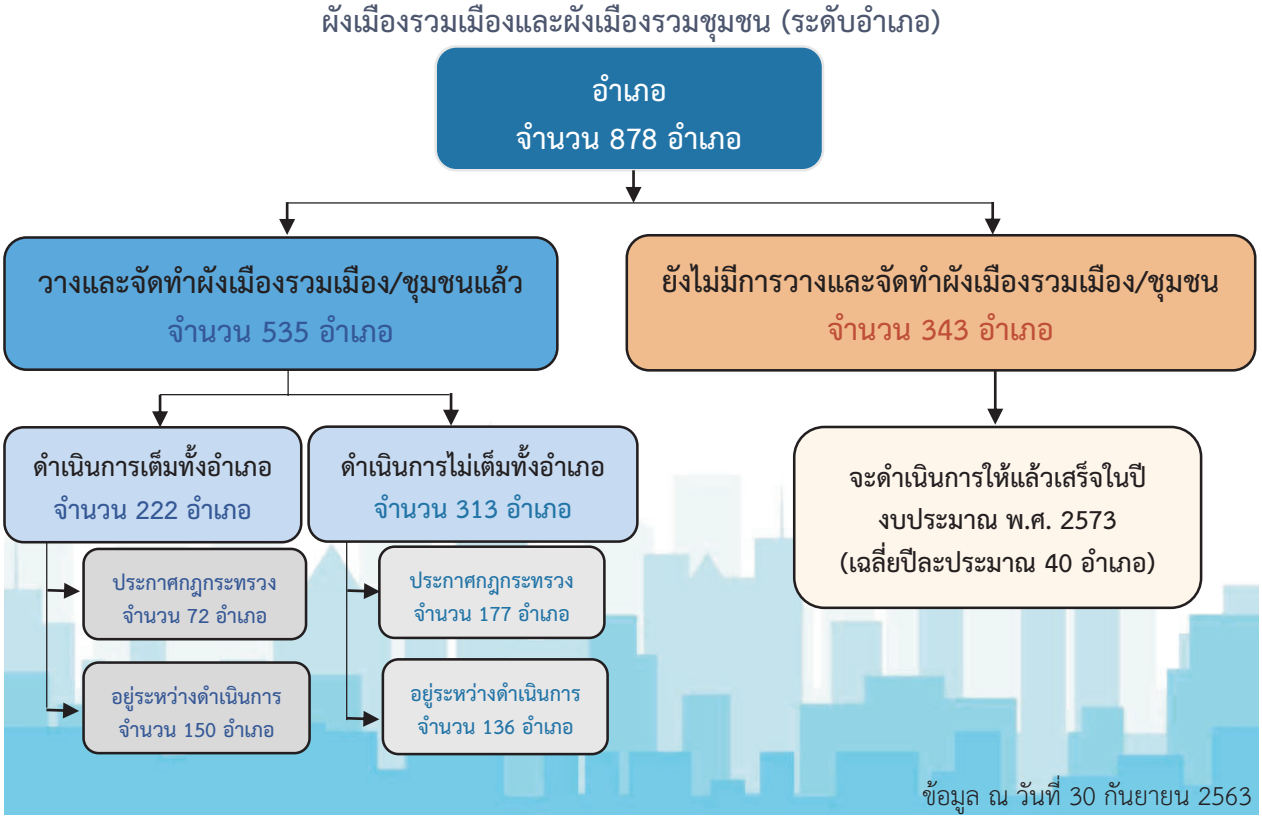

ภาพที่ 3 การดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมือง และผังเมืองรวมชุมชน (ระดับอำเภอ)

แผนการดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมือง/ชุมชน (ระดับอำเภอ)
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 - 2573

ปีงบประมาณ	2565	2566	2567	2568	2569	2570	2571	2572	2573	รวม
จำนวนผัง	23	40	40	40	40	40	40	40	40	343

ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2563

ภาพที่ 4 แผนการดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมือง/ชุมชน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 - 2573

♦ ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินการขับเคลื่อนงานด้านผังเมือง ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ที่ผ่านมา มีปัจจัยที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานด้านผังเมืองอย่างชัดเจน ประกอบด้วย สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - 19 และการออกระเบียบคู่มือ หลักเกณฑ์ ตลอดจนแนวทางต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ภายในประเทศในช่วงต้นปี พ.ศ. 2563 - ปัจจุบันได้เกิดผลกระทบต่อประเทศในหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบเชิงเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ซึ่งหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ต้องดำเนินการตามอย่างเคร่งครัดเพื่อหยุดการแพร่เชื้อไวรัสและควบคุมการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว โดยในช่วงเดือนมีนาคม - มิถุนายน พ.ศ. 2563 รัฐบาลจึงได้กำหนดมาตรการเฝ้าระวังและป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสเพื่อควบคุมสถานการณ์ดังกล่าว อาทิ การงดการเดินทางข้ามระหว่างจังหวัด การจัดประชุม อบรม สัมมนาต่าง ๆ ทั่วประเทศ การกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการ เช่น การเหลื่อมเวลาปฏิบัติงาน และการปฏิบัติงานนอกสถานที่ตั้ง (Work From Home) แม้ต่อมาภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสภายในประเทศจะผ่อนคลายลงแล้ว แต่ยังมีความจำเป็น

ที่ต้องดำเนินมาตรการเฝ้าระวังและการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสต่อไป เพื่อไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดระลอก 2 นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดแนวทางเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดซึ่งก่อให้เกิดเป็นแนวทางการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมรูปแบบใหม่ (New Normal) และการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social distancing) เพื่อลดปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างกัน หรือลดการแพร่ระบาดของเชื้อที่ติดต่อทางละอองฝอยหรือการสัมผัส โดยการยืนหรือนั่งห่างกันอย่างน้อย 2 เมตร หรือการอยู่ในสถานที่ที่มีคนอยู่หนาแน่น และงดกิจกรรมที่มีการชุมนุมตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป ทำให้ในช่วงเวลาที่ผ่านมา (เดือนมีนาคมจนถึงปัจจุบัน) การปฏิบัติงานด้านผังเมืองซึ่งมีกระบวนการและขั้นตอนในการวางและจัดทำผังเมืองที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางเพื่อสำรวจพื้นที่ในเขตพื้นที่วางผังในต่างจังหวัด รวมทั้งการจัดประชุมต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ผู้วางผังไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามปกติ ส่งผลให้ผังเมืองที่อยู่ในขั้นตอนการวางและจัดทำผังเมืองรวมต้องล่าช้าออกไปเนื่องจากไม่สามารถดำเนินการตามกรอบระยะเวลาตามขั้นตอนการวางผังได้ตามปกติไปด้วย

2) ผังเมืองเฉพาะ

“ผังเมืองเฉพาะ” หมายความว่า แผนผังและโครงการดำเนินการเพื่อพัฒนาหรือดำรงรักษาบริเวณเฉพาะแห่งหรือกิจการที่เกี่ยวข้องในเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท เพื่อประโยชน์ในการสร้างเมืองใหม่ การพัฒนาเมือง การอนุรักษ์เมือง หรือการฟื้นฟูเมือง (พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 มาตรา 4)

การดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะจะต้องสอดคล้องกับผังเมืองรวม ซึ่งผังเมืองรวมเป็นผังที่กำหนดเป้าหมายในภาพรวมของการพัฒนาเมือง ส่วนผังเมืองเฉพาะเป็นผังที่กำหนดแนวทางและรายละเอียดของการพัฒนาพื้นที่เฉพาะแห่ง เมือง ชุมชน ย่านกิจกรรม ให้เป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาพื้นที่ตามผังเมืองรวม โดยจัดแบ่งการใช้ประโยชน์พื้นที่ กำหนดแนวทางการพัฒนาในรายละเอียด รวมไปถึงการจัดทำแผนโครงการ แผนงบประมาณ และมาตรการข้อกำหนดเพิ่มเติม เพื่อให้การพัฒนาพื้นที่บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ก่อให้เกิดการพัฒนาเมืองเป็นรูปธรรมทั้งทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ ผังเมืองเฉพาะต้องบูรณาการกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา เพื่อช่วยขับเคลื่อนให้การพัฒนาเมืองบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ของแต่ละเมือง อาทิ การเวนคืน เคลื่อนย้าย รื้อถอนอาคาร การทำแผนงบประมาณในการดำเนินการโครงการ และการให้อำนาจในการออกกฎหมายอื่น ๆ มาตรการจูงใจทางด้านภาษี การควบคุมอาคาร หรือหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติอื่น ๆ ให้เกิดการพัฒนาตามผังเมืองเฉพาะ (พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 มาตรา 40)

กรณีมีการดำเนินงานในพื้นที่ที่มีความสำคัญและจำเป็นในการดำเนินการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่แต่ส่งผลกระทบต่อสิทธิประโยชน์ส่วนบุคคลของประชาชน อาทิ การดัดแปลง รื้อถอน รื้อย้าย เคลื่อนย้ายอาคาร การเวนคืนเพื่อสาธารณประโยชน์หรือการจัดทำโครงการในที่เอกชน ให้การดำเนินการบังคับใช้กฎหมายโดยการตราเป็นพระราชบัญญัติผังเมืองเฉพาะ

ทั้งนี้ การประกาศใช้บังคับผังเมืองเฉพาะเป็นกฎหมายสามารถดำเนินการได้ 2 กรณี คือ ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ หรือตราเป็นพระราชกฤษฎีกา แล้วแต่กรณี (พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 มาตรา 39)

อนึ่ง อำนาจในการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะได้ระบุไว้ในมาตรา 41 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการ หรือจะขอให้กรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นผู้วางและจัดทำผังเมืองเฉพาะก็ได้ โดยการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะจะต้องสอดคล้องกับผังเมืองรวมที่ใช้บังคับอยู่ในพื้นที่นั้น ๆ หากไม่มีผังเมืองรวมบังคับใช้อยู่ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดสั่งให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะหรือคณะกรรมการผังเมืองสั่งให้ดำเนินการก็ได้

2.1) ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

ในปัจจุบันปรากฏว่ายังไม่มีผลการดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ ทั้งในกรณีองค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ หรือกรณีองค์กรปกครองท้องถิ่นร้องขอให้กรมโยธาธิการและผังเมืองดำเนินการแต่อย่างใด

2.2) แผนการดำเนินงานในอนาคต

กรมโยธาธิการและผังเมือง มีแผนดำเนินการขับเคลื่อน**การวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะตามกฎหมาย** มีเป้าหมายขั้นต้นจังหวัดละ 1 ผัง รวมทั้งหมด 76 ผัง โดยได้พิจารณา **ผังพื้นที่เฉพาะ**ที่มีศักยภาพ มีความพร้อมของข้อมูล และพื้นที่มาดำเนินการขับเคลื่อนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**เพื่อจัดทำผังเมืองเฉพาะตามกฎหมาย** จำนวน 4 ผัง ได้แก่

1. ผังเมืองเฉพาะริมปากน้ำประแส อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
2. ผังเมืองเฉพาะชุมชนเมืองเก่านครศรีธรรมราช อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. ผังเมืองเฉพาะชุมชนเมืองบุรีรัมย์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
4. ผังเมืองเฉพาะชุมชนเมืองเก่าจันทบุรี อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี

โดยแผนการขับเคลื่อนจะเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เป็นต้นไป

2.3) ปัญหาอุปสรรค

เนื่องจากหลังการประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 กรมโยธาธิการและผังเมืองจะต้องดำเนินการจัดทำกฎหมายประกอบพระราชบัญญัติฯ รวมไปถึงกระบวนการขั้นตอนในการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเป็นแนวทางปฏิบัติแก่พนักงานวางผัง ทั้งกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ หรือกรมโยธาธิการและผังเมืองดำเนินการ

ภาพตัวอย่าง : ผังเมืองเฉพาะ (เบื้องต้น) ชุมชนปากน้ำประแส จังหวัดระยอง

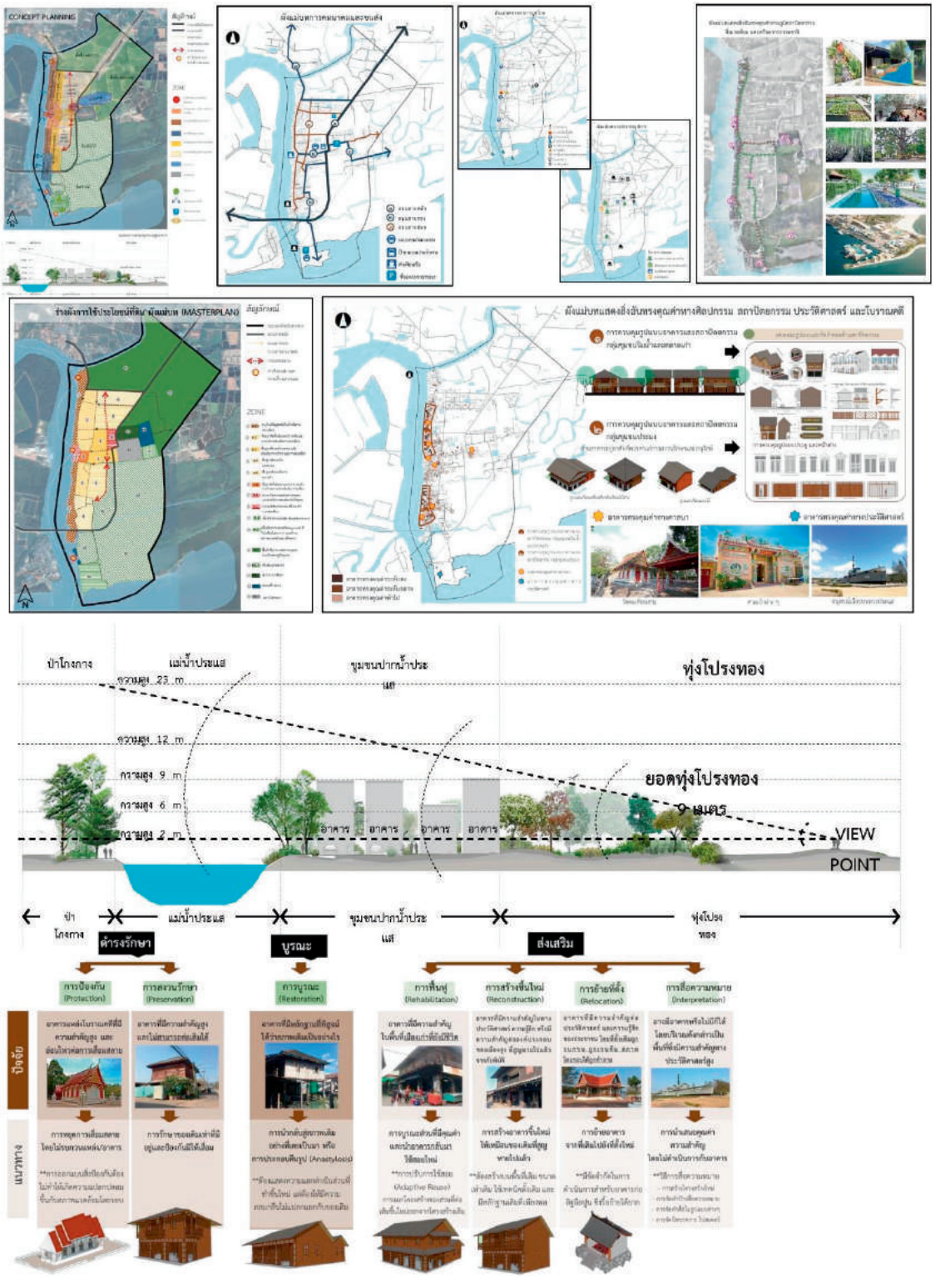

ภาพตัวอย่าง : ผังเมืองเฉพาะ (เบื้องต้น) ชุมชนปากน้ำประแส จังหวัดระยอง (ต่อ)

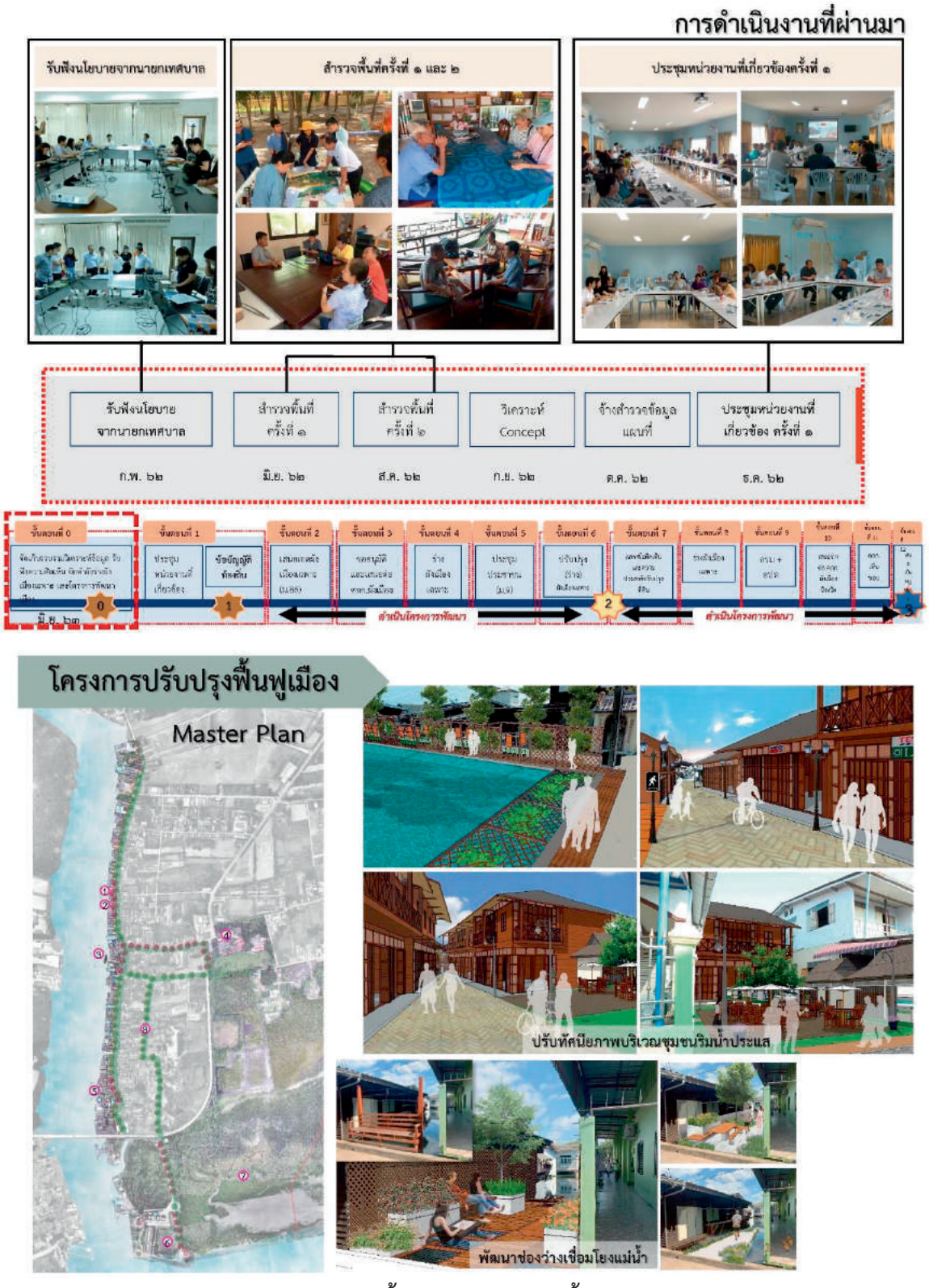

ภาพตัวอย่าง : ผังเมืองเฉพาะ (เบื้องต้น) ชุมชนปากน้ำประแส จังหวัดระยอง (ต่อ)

3.2 การทบทวนผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ และการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์ และสิ่งแวดล้อมการใช้บังคับผังเมืองรวม

สืบเนื่องจากมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 กำหนดให้มีการทบทวนผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ และมาตรา 34 กำหนดให้มีการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมให้ใช้บังคับผังเมืองรวม นั้น

3.2.1 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 - 2562

กรมโยธาธิการและผังเมือง ได้ดำเนินการตามภารกิจภายใต้พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2558 ดังนี้

1) การติดตามสภาพการเปลี่ยนแปลงรายปีของผังเมืองรวมจังหวัด/เมือง/ชุมชน

เมื่อมีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวม กรมโยธาธิการและผังเมืองจะดำเนินงานกำกับ แนะนำ ให้คำปรึกษาด้านการติดตามสภาพการเปลี่ยนแปลงรายปี เพื่อสนับสนุนการประเมินผลผังเมืองรวมโดยเมื่อมีการประกาศใช้บังคับผังเมืองรวมในพื้นที่หนึ่งครบ 1 ปี เจ้าพนักงานการผังจะต้องดำเนินการติดตามสภาพการเปลี่ยนแปลงรายปี และจัดทำเป็นรายงานสภาพการเปลี่ยนแปลงรายปีของผังเมืองรวมนั้น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลนำไปใช้ในการประเมินผล กล่าวคือ จะเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพการเปลี่ยนแปลงในองค์ประกอบด้านการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์อาคาร ประชากร เศรษฐกิจ เป็นรายปี จนครบ 3 ปี แล้วจึงเริ่มเข้าสู่กระบวนการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมการใช้บังคับผังเมืองรวมในปีที่ 4 ต่อไป ทั้งนี้ กรมโยธาธิการและผังเมือง โดยสำนักวิเคราะห์และประเมินผล และสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ได้ดำเนินการติดตามสภาพการเปลี่ยนแปลงรายปี ระดับผังเมืองรวมเมือง/ชุมชน แล้วเสร็จทั้งสิ้น 57 ผัง

2) การประเมินผลผังเมืองรวมจังหวัด/เมือง/ชุมชน

เมื่อมีการประกาศใช้บังคับผังเมืองรวมแล้ว กรมโยธาธิการและผังเมือง หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น จะต้องดำเนินการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมการใช้บังคับผังเมืองรวมภายใน 5 ปี โดยมีแนวทางดำเนินการประเมินผลภายใต้หลักเกณฑ์และมาตรฐานงานประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมการใช้บังคับผังเมืองรวม และระเบียบคณะกรรมการผังเมืองว่าด้วยการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมการใช้บังคับผังเมืองรวม ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบที่กำหนดไว้ 8 ปัจจัย ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ความหนาแน่นของประชากร นโยบายหรือโครงการของรัฐบาล สภาพเศรษฐกิจและสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การคมนาคมและการขนส่ง การป้องกันการเกิดภัยพิบัติ และปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนประกอบด้วย

ทั้งนี้ ในการดำเนินงานที่ผ่านมา กรมโยธาธิการและผังเมือง ได้ดำเนินการประเมินผลผังเมืองรวมแล้วเสร็จ ดังนี้

2.1) ดำเนินการประเมินผลผังเมืองรวมจังหวัดแล้วเสร็จ จำนวน 72 ผัง โดยคณะกรรมการผังเมืองมีมติให้ปรับปรุงผังเมืองรวมจังหวัดทั้งหมด

2.2) ดำเนินการประเมินผลผังเมืองรวมเมือง/ชุมชนแล้วเสร็จ จำนวน 80 ผัง จำแนกเป็น

- ผังที่ผ่านการประเมินผล โดยคณะกรรมการผังเมืองมีมติให้ปรับปรุงผัง จำนวน 46 ผัง

- ผังที่ผ่านการประเมินผล โดยคณะกรรมการผังเมืองมีมติให้บังคับใช้ต่อ (ไม่ปรับปรุงผัง) จำนวน 34 ผัง

3.2.2 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

กรมโยธาธิการและผังเมือง ได้ดำเนินการในภารกิจ ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 ดังนี้

1) **การติดตามสภาพการเปลี่ยนแปลงรายปีของผังเมืองรวม** จำนวน 26 ผัง

2) **การประเมินผลผังเมืองรวม** จำนวน 36 ผัง สามารถจำแนกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.1) กรณีผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้ดำเนินการ มีขั้นตอนดังนี้

โดยมีรายชื่อผังเมืองรวมที่ดำเนินการประเมินผลตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 จำนวน 18 ผัง ได้แก่

ผังเมืองรวม	จังหวัด	ขั้นตอนปัจจุบัน
ผร.ชุมชนดงเจน	พะเยา	ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ
ผร.ชุมชนบ้านถ้ำ	พะเยา	ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ
ผร.ชุมชนวิหารแดง	สระบุรี	ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ
ผร.ชุมชนปาย	แม่ฮ่องสอน	ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ
ผร.เมืองบ้านโป่ง	ราชบุรี	ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ
ผร.ชุมชนแม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน	ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ
ผร.ชุมชนสลกบาตร	กำแพงเพชร	ประชุมคณะกรรมการพิจารณาด้านผังเมือง
ผร.ชุมชนแหลมงอบ	ตราด	ประชุมคณะกรรมการพิจารณาด้านผังเมือง
ผร.ชุมชนหลวงเหนือ	ลำปาง	ประชุมคณะกรรมการพิจารณาด้านผังเมือง
ผร.ชุมชนล้อมแรด	ลำปาง	ประชุมคณะกรรมการพิจารณาด้านผังเมือง

ผังเมืองรวม	จังหวัด	ขั้นตอนปัจจุบัน
ผร.ชุมชนดอกคำใต้	พะเยา	ประชุมคณะกรรมการพิจารณาด้านผังเมือง
ผร.ชุมชนเชียงม่วน	พะเยา	ประชุมคณะกรรมการพิจารณาด้านผังเมือง
ผร.ชุมชนร้องกวาง	แพร่	ประชุมคณะกรรมการพิจารณาด้านผังเมือง
ผร.ชุมชนคำชะอี	มุกดาหาร	ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ
ผร.ชุมชนท่าน้ำอ้อยม่วงหัก	นครสวรรค์	ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ
ผร.ชุมชนหาดเสี้ยว	สุโขทัย	ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ
ผร.ชุมชนศรีสำโรง	สุโขทัย	ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ
ผร.ชุมชนกงไกรลาศ	สุโขทัย	ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ

2.2) กรณีผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ (ผังถ่ายโอน) กรมโยธาธิการและผังเมืองมีภารกิจในการดำเนินงานกำกับ แนะนำ ให้คำปรึกษาแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีขั้นตอน ดังนี้

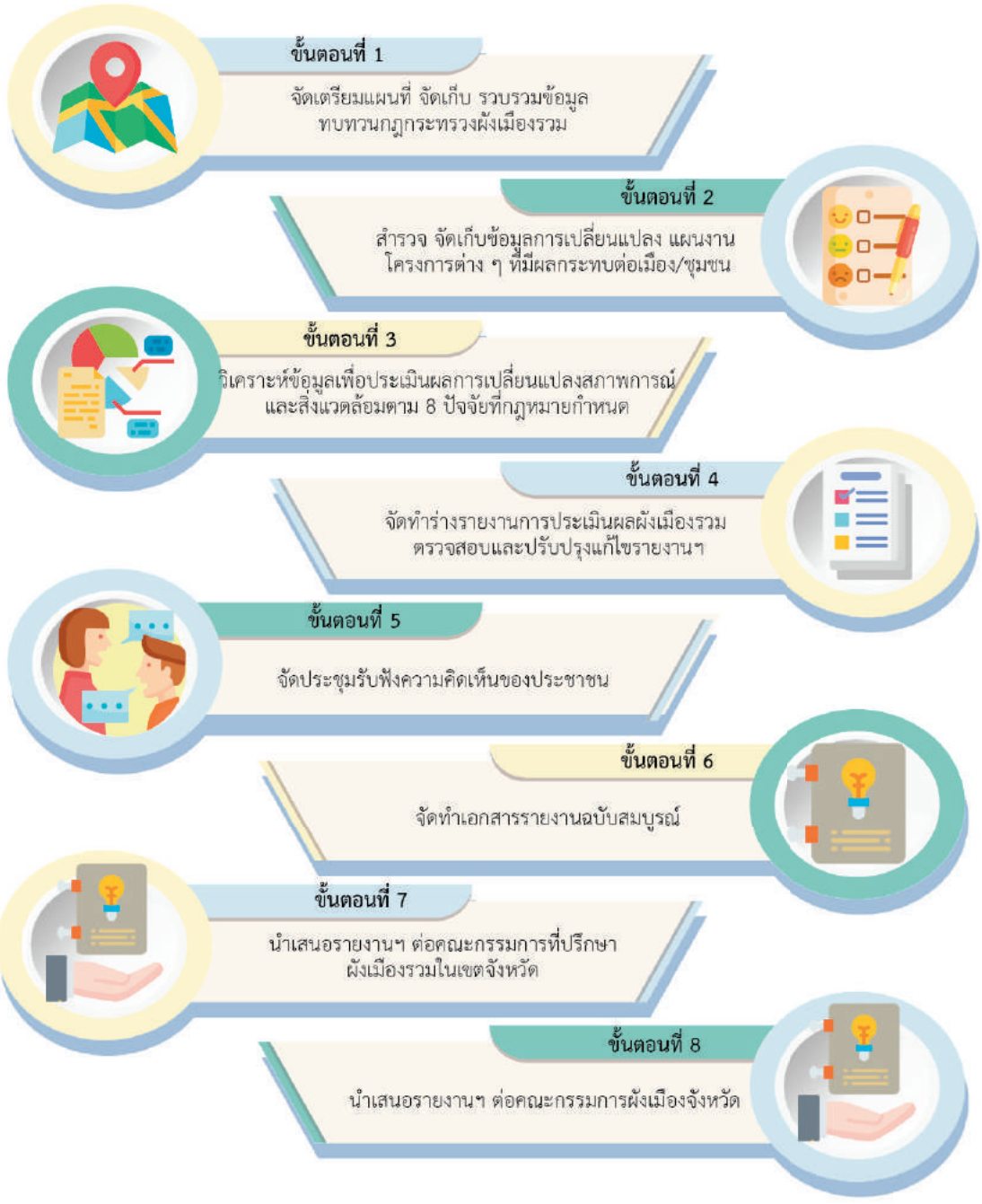

รายชื่อผังเมืองรวม (กรณีถ่ายโอนฯ) ที่ดำเนินการประเมินผล
ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 จำนวน 18 ผัง ได้แก่

ผังเมืองรวม	จังหวัด	ขั้นตอนปัจจุบัน
ผร.เมืองพระพุทธบาท	สระบุรี	ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ
ผร.ชุมชนบางบาล - มหาพราหมณ์	พระนครศรีอยุธยา	ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ
ผร.ชุมชนผักไห่ - ลาดชะโด	พระนครศรีอยุธยา	ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ
ผร.เมืองประจวบคีรีขันธ์	ประจวบคีรีขันธ์	ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ
ผร.เมืองราชบุรี	ราชบุรี	ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ
ผร.เมืองป่าโมก	อ่างทอง	จัดทำร่างรายงานประเมินผลฯ
ผร.เมืองสุพรรณบุรี	สุพรรณบุรี	สำรวจ - จัดเก็บข้อมูลฯ
ผร.เมืองอุทัยธานี	อุทัยธานี	ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ
ผร.เมืองลำปาง	ลำปาง	ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ
ผร.เมืองอ่างทอง	อ่างทอง	ประชุมการมีส่วนร่วมฯ
ผร.ชุมชนเกาะพงัน	สุราษฎร์ธานี	จัดเตรียมข้อมูล
ผร.เมืองน่าน	น่าน	ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ
ผร.ชุมชนลาดบัวหลวง - สามเมือง	พระนครศรีอยุธยา	ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ
ผร.ชุมชน กม.5	ประจวบคีรีขันธ์	ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ
ผร.เมืองบางมูลนาก	พิจิตร	ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ
ผร.ชุมชนปลักแรด	พิษณุโลก	ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ
ผร.ชุมชนบางกระทุ่ม	พิษณุโลก	ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ
ผร.ชุมชนบางระกำ	พิษณุโลก	ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ

ผลสัมฤทธิ์ของกระบวนการประเมินผลผังเมืองรวม

ผลสัมฤทธิ์ของกระบวนการประเมินผลผังเมืองรวม ได้แก่ ผังที่ผ่านการประเมินผลโดยคณะกรรมการผังเมืองมีมติให้ผังเมืองรวมเข้าสู่ขั้นตอนปรับปรุง หรือบังคับใช้ต่อ โดยจำแนกได้ ดังนี้

1. ผังที่ผ่านการประเมินผล โดยคณะกรรมการผังเมืองมีมติให้ปรับปรุงผัง จำนวน 118 ผัง

2. ผังที่ผ่านการประเมินผล โดยคณะกรรมการผังเมืองมีมติให้บังคับใช้ต่อ (ไม่ปรับปรุงผัง) จำนวน 34 ผัง

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการประเมินผลผังเมืองรวม

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นเจ้าพนักงานการผัง ขาดความรู้ และความพร้อมด้านบุคลากรและงบประมาณ จึงมีความจำเป็นต้องมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ในการดำเนินการประเมินผลให้ เนื่องจากขั้นตอนการประเมินผลผังเมืองรวม เป็นขั้นตอนการประมวลผลข้อมูลจากแผนที่สำรวจในระบบ GIS เชื่อมโยงเข้ากับตารางคำนวณในเชิงตัวเลข และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำเป็นรายงานการประเมินผลผังเมืองรวมต่อไป

2. การจัดเก็บข้อมูลการอนุญาตก่อสร้างอาคาร แยกรายบริเวณการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการประเมินผลขาดความต่อเนื่อง ทำให้เมื่อถึงเวลาประเมินผลผังเมืองรวมต้องใช้เวลาในการสำรวจข้อมูลอาคารที่เกิดขึ้นใหม่ทั้งหมด เป็นผลให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการ

เป้าหมายการดำเนินการในระยะต่อไป

ปีงบประมาณ พ.ศ.	ดำเนินการประเมินผลแล้วเสร็จ (ผัง)		
	รวม (ผัง)	กรมโยธาธิการและผังเมือง	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2564	42	19	23
2565	7	4	3
2566	19	13	6
2567	81	48	33

3.3 การพัฒนาเมืองภายใต้กรอบการผังเมือง

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 มาตรา 4 ได้กำหนดนิยามของการพัฒนาเมืองไว้ ดังนี้

“การพัฒนาเมือง” หมายความว่า การดำเนินการวางนโยบาย รวมทั้งการสร้าง ปรับปรุง ฟื้นฟู บูรณะ ดำรงรักษาหรือดำเนินการอื่นใดเพื่อพัฒนาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ ภายใต้กรอบของการผังเมืองเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน และความเจริญก้าวหน้าของเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบทในด้านต่าง ๆ

กรมโยธาธิการและผังเมืองมีภารกิจสำคัญ 4 ด้าน ประกอบด้วยงานด้านการผังเมือง งานด้านพัฒนาเมือง งานด้านการอาคาร และงานให้บริการด้านช่าง กรมโยธาธิการและผังเมืองได้ดำเนินการวางผังเมืองระดับต่าง ๆ ของประเทศ และถ่ายทอดสู่การพัฒนาเมืองผ่านผังเมืองเฉพาะผังพัฒนาพื้นที่เฉพาะ โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ ซึ่งการพัฒนาเมืองตามผังเมืองนั้นเป็นการดำเนินการโดยอาศัยมาตรการทางกฎหมาย จึงจะต้องมีทั้งมาตรการในการควบคุมและพัฒนาควบคู่กันไป กล่าวคือ มีการควบคุมรูปแบบการพัฒนาเพื่อป้องกันและลดปัญหาที่จะเกิดขึ้น โดยการกำหนดกิจกรรมการใช้ประโยชน์ที่ดิน (พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562) กำหนดการควบคุมการก่อสร้างหรือกำหนดรูปแบบทางสถาปัตยกรรม (พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522) กำหนดการควบคุมการปรับระดับพื้นที่ (พระราชบัญญัติการขุดดินถมดิน พ.ศ. 2543) ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการพัฒนาเพื่อฟื้นฟูชุมชนและปรับปรุงพื้นที่ให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม ไม่ว่าจะด้วยวิธีการฟื้นฟูเมือง การพัฒนาเมือง หรือการสร้างเมืองใหม่ โดยอาศัยการจัดทำผังเมืองเฉพาะภายใต้พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 หรือการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ภายใต้พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ พ.ศ. 2547 ในการดำเนินการ

นโยบายด้านการพัฒนาเมือง และทิศทางการบริหารงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองของกรมโยธาธิการและผังเมือง คือ พัฒนาให้เมืองมีความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการที่มีมาตรฐาน โดยมีระบบป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ชุมชน เขื่อนป้องกันตลิ่ง ระบบโครงสร้างพื้นฐาน โครงการพัฒนาตามผังเมือง และโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ เป็นภารกิจสำคัญที่ต่อยอดจากงานผังเมืองสู่การพัฒนาเมืองเพื่อให้เกิดเมืองน่าอยู่ สะดวกสบาย ปลอดภัย มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม โครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชน สภาพแวดล้อม และคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งการพัฒนาเมืองภายใต้กรอบผังเมืองที่กรมโยธาธิการและผังเมืองดำเนินการ และเป็นเครื่องมือส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตามผังเมือง ประกอบด้วย 2 โครงการ คือ โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่และโครงการพัฒนาผังพื้นที่เฉพาะเพื่อจัดทำเป็นผังเมืองเฉพาะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.3.1 โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่

การจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่เป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาเมือง โดยการพัฒนาที่ดินทั้งบริเวณ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของชุมชนพร้อมกับการจัดระเบียบแปลงที่ดินใหม่และเป็นวิธีการพัฒนาเมืองร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน ทำให้เกิดการพัฒนาเมืองที่มีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืน ที่ผ่านมาภาครัฐมีเครื่องมือในการพัฒนาเมืองที่จำกัด คือ การเวนคืนที่ดินซึ่งเป็นการเปิดพื้นที่ด้วยการตัดถนน และเป็นวิธีที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ส่วนภาคเอกชนพัฒนาพื้นที่โดยการจัดสรรที่ดิน ซึ่งเป็นการพัฒนาเป็นแบบต่างคนต่างทำ อีกทั้ง การพัฒนาถนนโครงการตามผังเมืองรวมยังเป็นไปอย่างล่าช้า ส่งผลให้ประชาชนที่มีที่ดินในบริเวณแนวถนนโครงการตามผังเมืองรวมไม่สามารถก่อสร้างอาคารหรือพัฒนาพื้นที่ของตนได้ รวมทั้งพื้นที่บริเวณโดยรอบก็ไม่สามารถพัฒนาให้เป็นไปตามที่ผังเมืองรวมได้กำหนดไว้ กรมโยธาธิการและผังเมือง จึงมีแนวคิดนำวิธีการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่มาใช้ขับเคลื่อนผังเมืองรวมให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

ซึ่งในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ พ.ศ. 2547 บัญญัติว่า การจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ คือ การดำเนินการพัฒนาที่ดินหลายแปลงโดยการวางผังจัดรูปที่ดินใหม่ ปรับปรุงหรือจัดสร้างโครงสร้างพื้นฐาน และการร่วมรับภาระและกระจายผลตอบแทนอย่างเป็นธรรม ทั้งนี้ โดยความร่วมมือระหว่างเอกชนกับเอกชนหรือเอกชนกับรัฐ เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่เหมาะสมยิ่งขึ้นในด้านการคมนาคม เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและชุมชน และเป็นการสอดคล้องกับการผังเมือง ประกอบกับมาตรา 37 บัญญัติว่า การจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่จะต้องสอดคล้องกับหลักการผังเมืองหรือผังเมืองตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองแล้วแต่กรณี และดำเนินการให้มีสิ่งที่จะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมตามความเหมาะสมแก่สภาพชุมชนและการพัฒนาเมืองต่อไปในอนาคต

ในปี พ.ศ. 2552 กรมโยธาธิการและผังเมืองจึงได้นำวิธีการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่มาใช้เป็นเครื่องมือใน**การดำเนินการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นไปตามผังเมือง โดยการปรับปรุงหรือจัดโครงสร้างพื้นฐานสำหรับชุมชนให้ได้มาตรฐานสอดคล้องกับผังเมือง และพัฒนาที่ดินให้เข้าถึงบริการพื้นฐาน และสามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินได้เต็มศักยภาพ** เป็นการนำผังเมืองรวมไปสู่การปฏิบัติ โดยส่งเสริมให้ประชาชนในเขตผังเมืองรวม เข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐในการพัฒนาพื้นที่ของตน ด้วยการร่วมดำเนินการก่อสร้างถนนตามผังเมืองรวมโดยใช้การจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่เป็นกลไกในการดำเนินการ และมีนโยบายให้ทุกจังหวัดดำเนินโครงการพัฒนาถนนตามผังเมืองรวมด้วยวิธีการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ อย่างน้อยจังหวัดละ 1 โครงการ เพื่อเป็นตัวอย่างในการส่งเสริมให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐในการจัดรูปที่ดิน โดยโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ที่กรมโยธาธิการและผังเมืองได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 - 2563 มี**วัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาที่ดินตาบอดสาธารณูปโภคเข้าไม่ถึง เตรียมพื้นที่ให้พร้อมรองรับการพัฒนาตามผังเมือง ส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมกับภาครัฐในการพัฒนาพื้นที่ของตน ลดงบประมาณในการเวนคืนที่ดินเพื่อพัฒนาสาธารณูปโภคสำหรับเมือง** และยังทำให้มูลค่าที่ดินและทรัพย์สินของประชาชนและประเทศเพิ่มขึ้น แม้ว่าต้องปันที่ดินส่วนหนึ่งออกมาให้รัฐจัดสร้างสาธารณูปโภคเพื่อส่วนรวมแล้วก็ตาม

การดำเนินงานโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ของประเทศไทย เกิดประโยชน์ในการพัฒนาสภาพที่อยู่อาศัย แหล่งธุรกิจ อุตสาหกรรมและเกษตรกรรม ปรับปรุงหรือจัดสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของเมืองและชนบทที่เสื่อมโทรม อันเป็นการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชนเมือง ซึ่ง ณ วันที่ 30 กันยายน 2563 มีโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างถนนตามผังเมืองรวมแล้ว รวมทั้งสิ้น 50 โครงการ ใน 44 จังหวัด รวมงบประมาณทั้งสิ้น 3,284 ล้านบาท

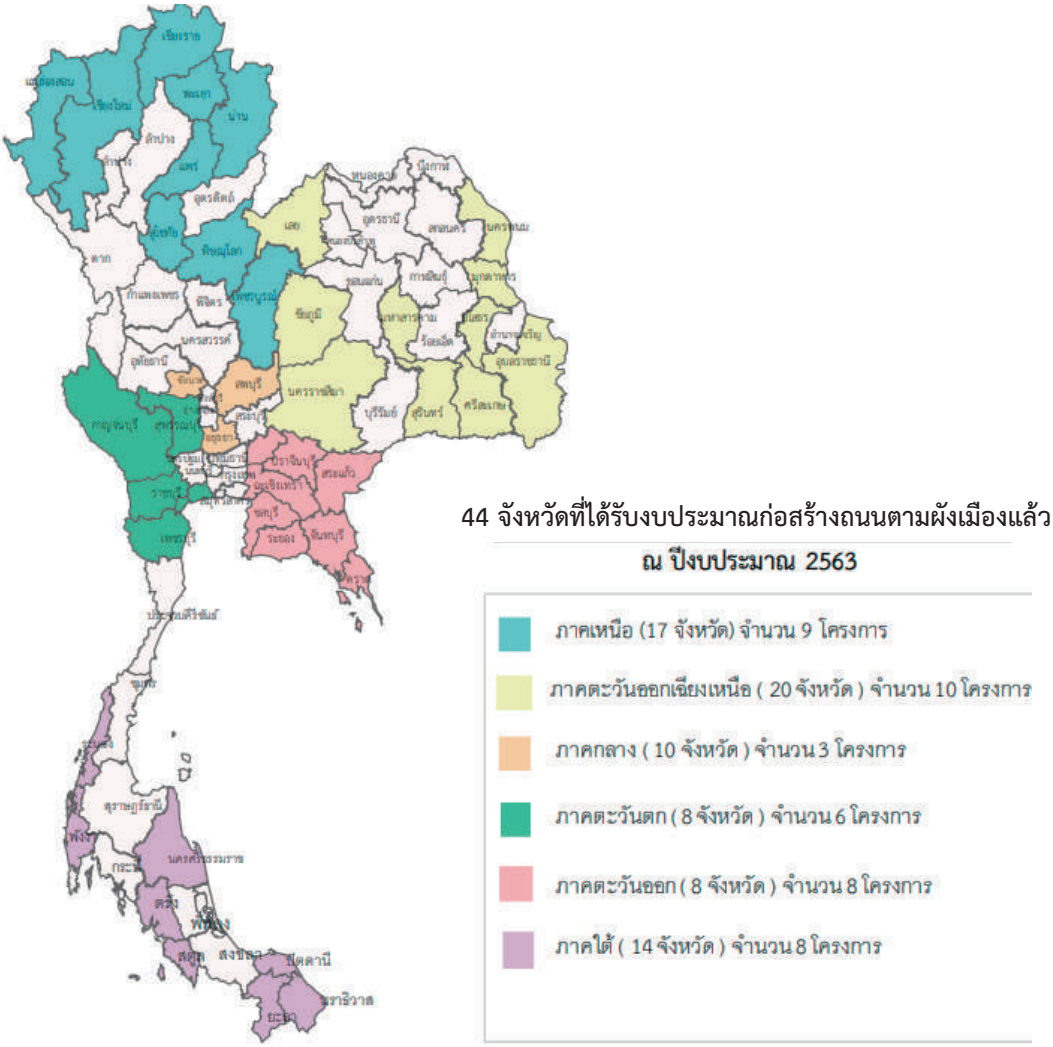

ผลการดำเนินการในภาพรวมของโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่จนถึงปัจจุบัน มีโครงการที่มอบหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแปลงใหม่ให้เจ้าของที่ดินแล้วจำนวน 26 โครงการ ได้แก่ โครงการในจังหวัดสุพรรณบุรี สมุทรปราการ กรุงเทพมหานคร (สวนหลวง ร.9) นราธิวาส น่าน พะเยา ยะลา (2 โครงการ) จันทบุรี เพชรบูรณ์ (2 โครงการ) สุรินทร์ แม่ฮ่องสอน สระแก้ว ตรัง แพร่ นครราชสีมา ชัยนาท เชียงราย นครพนม กาญจนบุรี พิษณุโลก สุโขทัย ระยอง ลพบุรี และพังงา นอกจากนี้ มีโครงการที่อยู่ระหว่างเจ้าพนักงานที่ดินดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแปลงใหม่ จำนวน 14 โครงการ ได้แก่ โครงการในจังหวัดชลบุรี ระนอง สมุทรสงคราม มุกดาหาร ปราจีนบุรี นครนายก ชัยภูมิ ฉะเชิงเทรา เลย ยโสธร สมุทรสาคร เชียงใหม่ พังงา และอุบลราชธานี สำหรับโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ที่ประกาศสิ้นสุดโครงการในราชกิจจานุเบกษาแล้วมีจำนวน 7 โครงการ คือ โครงการในกรุงเทพมหานคร (สวนหลวง ร.9) พะเยา สุรินทร์ สระแก้ว แม่ฮ่องสอน นครราชสีมา และเพชรบูรณ์

การดำเนินการโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวส่งผลให้ผังเมืองรวมถูกนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนาเมืองอย่างเป็นรูปธรรม แปลงที่ดินมีรูปแปลงที่เป็นระเบียบสวยงามและใช้ประโยชน์ได้ดีขึ้น มีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะต่าง ๆ ที่ได้มาตรฐานอย่างครบถ้วนและเพียงพอสำหรับชุมชนเมืองในอนาคต อีกทั้ง ที่ดินมีมูลค่าสูงขึ้น (สูงสุดกว่า 10 เท่า) และภาครัฐได้พื้นที่สาธารณประโยชน์เพิ่มขึ้นจากการปันส่วนที่ดินของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการเพื่อนำมาเป็นถนนและสวนสาธารณะสำหรับประชาชนในเมืองใช้ร่วมกันแล้วกว่า 1,500 ไร่

การดำเนินงานโครงการก่อสร้างถนนตามผังเมืองรวมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

การดำเนินการก่อสร้างถนนตามผังเมืองรวม โดยใช้การจัดรูปที่ดินเป็นกลไกในการดำเนินการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีจำนวนทั้งสิ้น 5 โครงการ ใน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดยะลา จังหวัดตรัง (แห่งที่ 2) จังหวัดตราด และจังหวัดนครศรีธรรมราช

(1) โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่ตั้งโครงการ : บริเวณองค์การบริหารส่วนตำบลจำปา และองค์การบริหารส่วนตำบลท่าเจ้าสนุก อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในเขตพื้นที่ผังเมืองรวมชุมชนท่าเรือ ตั้งอยู่ในเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย (สีเหลือง) และที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม (สีเขียว)

ผังเมืองรวมชุมชนท่าเรือ

รูปแปลงที่ดินก่อนโครงการ

รูปแปลงที่ดินหลังโครงการ

การดำเนินงาน : ก่อสร้างถนนตามผังเมืองรวมสาย ก เขตทาง 14 เมตร ความยาว 529 เมตร วงเงินค่าก่อสร้าง 21,310,000 บาท (งบประมาณผูกพัน 2563 - 2565)

ผลการดำเนินงานปัจจุบัน : อยู่ระหว่างการก่อสร้าง ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินการก่อสร้างถนนตามผังเมืองสาย ก ได้แก่ ประชากรที่อยู่ในพื้นที่โครงการจำนวน 13 ราย 13 แปลง และประชากรที่อยู่ในเขตผังเมืองรวมชุมชนท่าเรือ จำนวน 19,599 ราย

(2) โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดยะลา

ที่ตั้งโครงการ : บริเวณเทศบาลนครยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา อยู่ในเขตพื้นที่ผังเมืองรวมเมืองยะลา การใช้ประโยชน์ที่ดินตั้งอยู่ในเขตที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง (สีส้ม) ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก (สีแดง)

ผังเมืองรวมเมืองยะลา

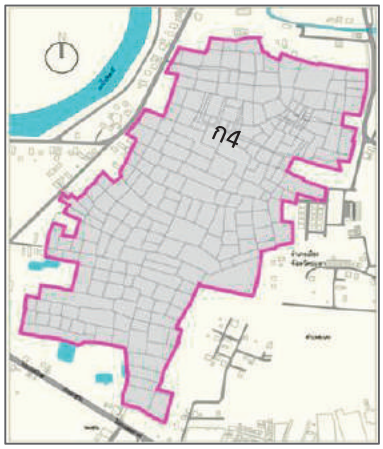

รูปแปลงที่ดินก่อนโครงการ

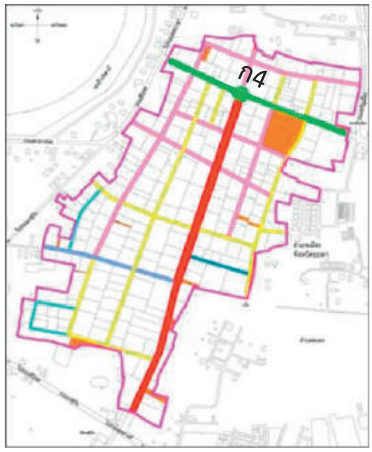

รูปแปลงที่ดินหลังโครงการ

การดำเนินงาน : เมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ได้รับงบประมาณก่อสร้างถนนตามผังเมืองสาย ก4 ขนาดเขตทาง 16 เมตร ความยาว 602 เมตร และก่อสร้างถนนสายหลัก ขนาดเขตทาง 20 เมตร ความยาว 1,072 เมตร จำนวน 72,200,000 บาทแล้ว และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 กรมโยธาธิการและผังเมือง ได้สนับสนุนงบประมาณก่อสร้างถนนสายย่อยจำนวน 11 สาย ขนาดเขตทาง 3 ขนาด ได้แก่ ขนาดเขตทาง 12 เมตร ความยาว 390 เมตร ขนาดเขตทาง 9 เมตร ความยาว 2,783 เมตร และขนาดเขตทาง 6 เมตร ความยาว 502 เมตร ตามลำดับ วงเงินค่าก่อสร้าง 72,190,000 บาท (งบประมาณผูกพัน 2563 - 2565)

ผลการดำเนินงานปัจจุบัน : อยู่ระหว่างการก่อสร้างและมีผลการดำเนินงานเร็วกว่าแผน ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินการก่อสร้างถนนสายย่อย ได้แก่ ประชากรที่อยู่ในพื้นที่โครงการ จำนวน 135 ราย 236 แปลง และประชากรที่อยู่ในเขตพื้นที่ผังเมืองรวมเมืองยะลา จำนวน 164,188 ราย

(3) โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดตรัง (แห่งที่ 2)

ที่ตั้งโครงการ : บริเวณตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง อยู่ในเขตผังเมืองรวมเมืองตรัง การใช้ประโยชน์ที่ดินตั้งอยู่ในเขตที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง (สีส้ม) ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย (สีเหลือง) และที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม (สีเขียว)

ผังเมืองรวมเมืองตรัง

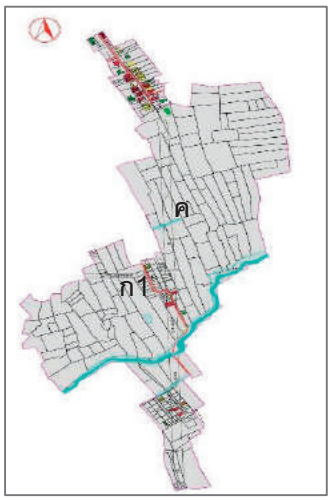

รูปแปลงที่ดินก่อนโครงการ

รูปแปลงที่ดินหลังโครงการ

การดำเนินงาน : ก่อสร้างถนนตามผังเมืองจำนวน 2 สาย ได้แก่ ถนนสาย ค ขนาดเขตทาง 30 เมตร ความยาว 1,962 เมตร และถนนสาย ก1 ขนาดเขตทาง 14 เมตร ความยาว 270 เมตร ตามลำดับ วงเงินค่าก่อสร้าง 149,900,000 บาท (งบประมาณผูกพัน 2563 - 2565)

ผลการดำเนินงานปัจจุบัน : เตรียมลงนามในสัญญาจ้างงานก่อสร้าง (รออนุมัติจากกระทรวงมหาดไทย) ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินการก่อสร้างถนนตามผังเมืองสาย ค และ ก1 ได้แก่ ประชากรที่อยู่ในพื้นที่โครงการจำนวน 212 ราย 316 แปลง และประชากรที่อยู่ในเขตผังเมืองรวมเมืองตรัง จำนวน 106,377 ราย

(4) โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดตราด

ที่ตั้งโครงการ : บริเวณตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด อยู่ในเขตพื้นที่ผังเมืองรวมชุมชนแหลมงอบ การใช้ประโยชน์ที่ดินตั้งอยู่ในเขตที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย (สีเหลือง) และที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม (สีเขียว)

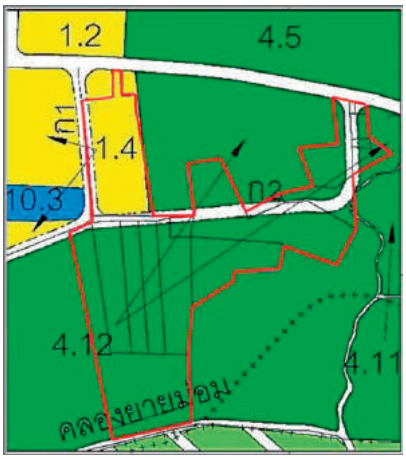

ผังเมืองรวมชุมชนแหลมงอบ

รูปแปลงที่ดินก่อนโครงการ

รูปแปลงที่ดินหลังโครงการ

การดำเนินงาน : ก่อสร้างถนนตามผังเมืองจำนวน 1 สาย คือ ถนนสาย ก2 ขนาดเขตทาง 12 เมตร ความยาว 625 เมตร วงเงินค่าก่อสร้าง 34,741,000 บาท (งบประมาณผูกพัน 2563 - 2565)

ผลการดำเนินงานปัจจุบัน : อยู่ระหว่างการก่อสร้าง ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินการก่อสร้างถนนตามผังเมืองสาย ก2 ได้แก่ ประชากรที่อยู่ในพื้นที่โครงการ จำนวน 9 ราย 15 แปลง และประชากรที่อยู่ในเขตผังเมืองรวมชุมชนแหลมงอบ จำนวน 8,644 ราย

(5) โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่ตั้งโครงการ : บริเวณเทศบาลนครนครศรีธรรมราช และองค์การบริหารส่วนตำบลปากนคร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในเขตพื้นที่ผังเมืองรวมเมืองนครศรีธรรมราช การใช้ประโยชน์ที่ดินตั้งอยู่ในเขตที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย (สีเหลือง) ที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง (สีส้ม) ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก (สีแดง)

ผังเมืองรวมเมืองนครศรีธรรมราช

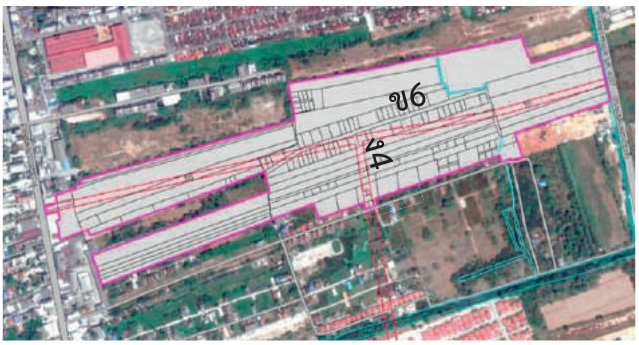

รูปแปลงที่ดินก่อนโครงการ

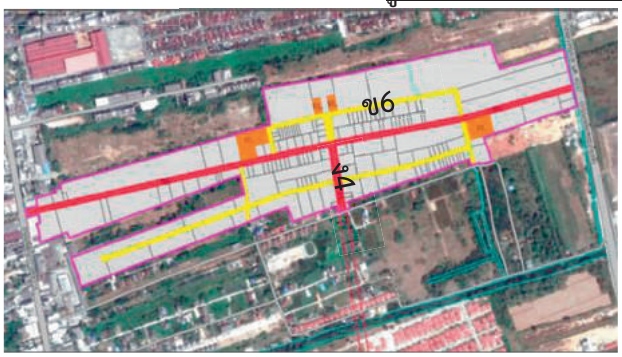

รูปแปลงที่ดินหลังโครงการ

การดำเนินงาน : ก่อสร้างถนนสายย่อยจำนวน 2 สาย ได้แก่ ถนนตามผังเมืองสาย ข6 ขนาดเขตทาง 16 เมตร ความยาว 1,428 เมตร และถนนตามผังเมืองสาย ง4 ขนาดเขตทาง 20 เมตร ความยาว 173 เมตร ตามลำดับ วงเงินค่าก่อสร้าง 53,950,000 บาท (งบประมาณผูกพัน 2563 - 2565)

ผลการดำเนินงานปัจจุบัน : ผลการดำเนินงานเร็วกว่าแผน ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินการก่อสร้างถนนตามผังเมืองสาย ข6 และ ง4 ได้แก่ ประชากรที่อยู่ในพื้นที่โครงการจำนวน 120 ราย 138 แปลง และประชากรที่อยู่ในเขตผังเมืองรวมเมืองนครศรีธรรมราช จำนวน 169,464 ราย

สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กรมโยธาธิการและผังเมือง จะดำเนินการก่อสร้างถนนตามผังเมืองรวมโดยใช้การจัดรูปที่ดินเป็นกลไกในการดำเนินการ 4 โครงการ ใน 4 จังหวัด คือ นราธิวาส พิษณุโลก อุตรดิตถ์ และบึงกาฬ โดยก่อสร้างถนนตามผังเมืองความยาวรวม 5,420 เมตร งบประมาณรวมทั้งสิ้น 405.569 ล้านบาท

ในปี 2563 มีโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ที่ได้มอบโฉนดที่ดินแปลงใหม่ให้แก่เจ้าของที่ดิน จำนวน 4 โครงการ คือ โครงการฯ ยะลา พังงา ลพบุรี ระยอง โดยมีโครงการที่จัดพิธีมอบโฉนดที่ดินให้เจ้าของที่ดิน ดังนี้

พิธีมอบโฉนดที่ดินแปลงใหม่โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดพังงา

กรมโยธาธิการและผังเมือง โดยสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดพังงา ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลอย ดำเนินโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดพังงา บริเวณบ้านหานบัว ตำบลโคกกลอย อำเภอตะกั่วทุ่ง ตั้งอยู่ในเขตผังเมืองรวมชุมชนโคกกลอย - ท้ายเหมือง มีขนาดพื้นที่โครงการ 293 ไร่ เจ้าของที่ดิน 12 ราย 38 แปลง โดยการพัฒนาถนนตามผังเมืองรวม สาย ข5 ขนาดเขตทาง 20 เมตร ความยาว 1,033 เมตร พร้อมทั้งถนนภายในโครงการเพื่อส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมืองรวม และเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2563 ได้มีพิธีมอบโฉนดที่ดินแปลงใหม่ให้แก่เจ้าของที่ดิน ณ บริเวณโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ บริเวณบ้านหานบัว หมู่ 5 ตำบลโคกกลอย อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา โดยมีนายมณฑล สุดประเสริฐ อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นประธาน และมีนายบุญเติม เรณุมาศ รองผู้ว่าราชการจังหวัดพังงา เข้าร่วมพิธี

ภาพแสดงพิธีมอบโฉนดโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดพังงา

พิธีมอบโฉนดที่ดินแปลงใหม่โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดลพบุรี

กรมโยธาธิการและผังเมือง โดยสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดลพบุรี ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสำโรง ดำเนินโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดลพบุรี บริเวณผังเมืองรวมเมืองโคกสำโรง ขนาดพื้นที่โครงการ 335 ไร่ เจ้าของที่ดิน 90 ราย 84 แปลง โดยการพัฒนาถนนตามผังเมืองรวมเมืองโคกสำโรง สาย ง1 ขนาดเขตทาง 40 เมตร ความยาว 1,210 เมตร มีถนนสายรอง ขนาดเขตทาง 16 เมตร ความยาว 1,076 เมตร เชื่อมต่อกับถนนตามผังเมืองรวม และถนนสายย่อย ขนาดเขตทาง 9 เมตร รวมความยาว 1,856 เมตร เพื่อเป็นการเปิดพื้นที่ภายในโครงการให้สามารถเดินทางเชื่อมต่อกันได้สะดวก และเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2563 เวลา 10.00 น. ได้มีพิธีมอบโฉนดที่ดินแปลงใหม่ให้กับเจ้าของที่ดิน พร้อมทั้งเปิดถนนตามโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่อย่างเป็นทางการ ณ บริเวณโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดลพบุรี บริเวณหมู่ที่ 9 ตำบลโคกสำโรง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี โดยมีนายมณฑล สุดประเสริฐ อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นประธาน และนายสุภกิณห์ แวงชิน รองผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี เข้าร่วมพิธี

ภาพแสดงพิธีมอบโฉนดโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดลพบุรี

พิธีมอบโฉนดที่ดินแปลงใหม่โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดระยอง

กรมโยธาธิการและผังเมือง โดยสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดระยอง ร่วมกับเทศบาลตำบลทับมา ดำเนินโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดระยอง บริเวณหนองมะหาด ตำบลทับมา อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ขนาดพื้นที่โครงการ 24 - 2 - 97.7 ไร่ โดยได้รับความร่วมมือจากเจ้าของที่ดิน 14 ราย 16 แปลง ร่วมกันพัฒนาถนนตามผังเมืองรวมเมืองระยอง สาย ก3 ขนาดเขตทาง 12 เมตร ความยาว 380 เมตร ซึ่งเชื่อมต่อกับเส้นทางคมนาคมสายหลัก (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36) สามารถช่วยบรรเทาปัญหาการจราจรที่ติดขัดของเมืองได้และเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2563 ได้มีพิธีมอบโฉนดที่ดินแปลงใหม่ให้แก่เจ้าของที่ดินโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดระยอง โดยมี นายมณฑล สุดประเสริฐ อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นประธาน และนายปริญญา โพธิสัตย์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง เข้าร่วมพิธี

ภาพแสดงพิธีมอบโฉนดโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดระยอง

การพัฒนาเมืองด้วยวิธีการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่

วิธีการจัดรูปที่ดินนั้นยังเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการพัฒนาพื้นที่เพื่อแก้ปัญหาการใช้ที่ดินในเมืองและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาพื้นที่รูปแบบต่าง ๆ ในเขตเมือง อาทิ การปรับปรุงฟื้นฟูเมือง การพัฒนาเมืองใหม่ การพัฒนาพื้นที่รอบสถานีขนส่งมวลชน การพัฒนาพื้นที่รอบสถานีรถไฟฟ้าหรือการพัฒนาพื้นที่รอบสถานีรถไฟความเร็วสูง ซึ่งวิธีการนี้จะสามารถพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

3.3.2 โครงการพัฒนาผังพื้นที่เฉพาะเพื่อจัดทำเป็นผังเมืองเฉพาะ

“ผังพื้นที่เฉพาะ” เป็นการกำหนดแนวทางและรายละเอียดในการพัฒนาพื้นที่เฉพาะแห่งเมืองหรือชุมชน ที่สอดคล้องกับผังเมืองรวม โดยมีบริบทดำเนินการเหมือนผังเมืองเฉพาะตามพระราชบัญญัติการผังเมือง เช่น การกำหนดย่านการใช้ที่ดิน หลักเกณฑ์การก่อสร้างและการใช้อาคาร โครงการเพื่อการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและการบริการชุมชน รวมถึงแผนงานและโครงการพัฒนาพื้นที่พร้อมรายละเอียด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้การประสานและรับฟังข้อคิดเห็นจากทุกหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทุกขั้นตอนในระหว่างการดำเนินการ

ที่ผ่านมาไม่มีการประกาศใช้บังคับผังเมืองเฉพาะตามกฎหมาย เนื่องจากใช้ระยะเวลาในการดำเนินการนาน ทั้งในขั้นตอนการตราเป็นพระราชบัญญัติ และขั้นตอนการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะที่มีความจำเป็นจะต้องดำเนินการอย่างละเอียด รอบคอบ จำเป็นต้องมีการระบุรายละเอียดที่ดินทุกแปลง พร้อมกรรมสิทธิ์ภายในพื้นที่วางผัง เพื่อให้สามารถกำหนดโครงการพัฒนาพื้นที่อย่างถูกต้องและแม่นยำ รวมทั้งมีประเด็นอ่อนไหวในการเวนคืน ซึ่งต้องใช้เวลาชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ถือครองกรรมสิทธิ์ และส่วนใหญ่จะมีผลตอบรับด้านลบจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

จากข้อจำกัดข้างต้น กรมโยธาธิการและผังเมือง จึงได้ดำเนินการออกแบบวางผังพื้นที่เฉพาะขึ้นแทนการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะตามพระราชบัญญัติการผังเมือง หรืออาจเรียกได้ว่า **ผังพื้นที่เฉพาะ คือ ผังเมืองเฉพาะเบื้องต้น แต่ไม่ได้มีผลบังคับใช้ตามกฎหมาย** เมื่อดำเนินการออกแบบวางผังพื้นที่เฉพาะแล้วเสร็จ จะมีแนวทางการนำไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้

1. <u>การผลักดันให้มีการควบคุมและกำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่</u> เพื่อนำไปสู่การบังคับใช้เป็นกฎหมาย ด้วยวิธีการนำผังพื้นที่เฉพาะเข้าสู่ขั้นตอนการตราเป็นพระราชบัญญัติผังเมืองเฉพาะ หรือวิธีการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร โดยบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานท้องถิ่น

2. <u>การผลักดันให้เกิดการพัฒนาพื้นที่</u> ตามโครงการพัฒนาที่ระบุในผังพื้นที่เฉพาะ เช่น การปรับปรุงภูมิทัศน์เมือง การอาคารเพื่อบริการชุมชน การคมนาคม การส่งเสริมระบบสาธารณูปโภค การป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม เป็นต้น โดยโครงการพัฒนาส่วนหนึ่งจะนำไปสู่การจัดทำรายละเอียดเพื่อการก่อสร้างพร้อมการของบประมาณ เพื่อดำเนินการพัฒนาตามผังให้เป็นรูปธรรม โดยการผลักดันให้เกิดการปฏิบัติตามผังสามารถดำเนินการได้ 3 แนวทาง คือ 1) การนำเข้าสู่การกำหนดยุทธศาสตร์ของจังหวัดและแผนการพัฒนาประจำจังหวัด 2) โครงการบางลักษณะที่อยู่ในวิสัยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล) สามารถดำเนินการได้เอง กรมโยธาธิการ

และผังเมืองจะส่งมอบต่อท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป และ 3) การนำเข้าสู่แผนการพัฒนาของกรมโยธาธิการและผังเมือง

(1) ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

กรมโยธาธิการและผังเมือง ได้ดำเนินการออกแบบวางผังพื้นที่เฉพาะ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 จนถึงปี พ.ศ. 2562 ดังนี้

พื้นที่ดำเนินการ	ปีที่ดำเนินการ	การนำไปสู่การปฏิบัติ	
		การบังคับใช้เป็นกฎหมาย	โครงการที่นำไปพัฒนาตามผัง
1. ผังพื้นที่เฉพาะในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 10 จังหวัด			
1.1 จังหวัดสงขลา	2558	✓	
1.2 จังหวัดตาก	2558	✓	
1.3 จังหวัดตราด	2558	✓	
1.4 จังหวัดสระแก้ว	2558	✓	
1.5 จังหวัดมุกดาหาร	2558	✓	
1.6 จังหวัดหนองคาย	2558	✓	
1.7 จังหวัดนครพนม	2559	✓	
1.8 จังหวัดนราธิวาส	2559	✓	
1.9 จังหวัดเชียงราย	2559	✓	
1.10 จังหวัดกาญจนบุรี	2559	✓	
2. ผังพื้นที่เฉพาะชุมชนชายแดน			
2.1 บ้านพุน้ำร้อน จ.กาญจนบุรี	2557		
2.2 บ้านสวนดอก จ.เชียงราย	2558		
2.3 บ้านปางห้า จ.เชียงราย	2558		
2.4 ด่านพระเจดีย์สามองค์ จ.กาญจนบุรี	2558		
2.5 บ้านผักกาด จ.จันทบุรี	2558		
2.6 บ้านแหลม จ.จันทบุรี	2558		
2.7 บ้านตาพระยา จ.สระแก้ว	2558		

พื้นที่ดำเนินการ	ปีที่ดำเนินการ	การนำไปสู่การปฏิบัติ	
		การบังคับใช้เป็นกฎหมาย	โครงการที่นำไปพัฒนาตามผัง
2.8 บ้านหนองปรือ จ.สระแก้ว	2558		
2.9 บ้านปากแซง จ.อุบลราชธานี	2558		
2.10 ช่องสะงำ จ.ศรีสะเกษ	2558		
2.11 ช่องจอม จ.สุรินทร์	2558		
2.12 บ้านคกไผ่ จ.เลย	2558		
2.13 ด่านช่องสายตะกู จ.บุรีรัมย์	2558		
2.14 ด่านสะเดา จ.สงขลา	2558		
2.15 ด่านบ้านประกอบ จ.สงขลา	2558		
2.16 บ้านเขาฝาชี จ.ระนอง	2558		
2.17 เกาะหลีเป๊ะ จ.สตูล	2558		
2.18 จุดผ่านแดนถาวรตำบลในเมือง จ.นครพนม	2559		✓
2.19 จุดผ่านแดนถาวรสุไหงโกลก จ.นราธิวาส	2559		✓
2.20 สะพานข้ามแม่น้ำโกลก บ้านบูเก๊ะตา จ.นราธิวาส	2559		✓
2.21 บ้านธาตุพนมสามัคคี จ.นครพนม	2559		
2.22 บ้านท่าอุเทน จ.นครพนม	2559		
2.23 บ้านม่วง จ.หนองคาย	2559		
2.24 บ้านหาดบ้าย จ.เชียงราย	2559		
2.25 บริเวณจุดผ่านแดนถาวร จ.บึงกาฬ	2559		
2.26 บริเวณจุดผ่านแดนถาวรช่องเม็ก จ.อุบลราชธานี	2559		✓
2.27 จุดผ่านแดนถาวรปากน้ำระนอง จ.ระนอง	2559		
2.28 จุดผ่านแดนถาวรภูดู่ จ.อุตรดิตถ์	2559		
2.29 บ้านห้วยต่าง จ.อุตรดิตถ์	2559		
2.30 ช่องตะโกบน จ.ราชบุรี	2559		
2.31 จุดผ่านแดนท่าเรือปากบารา จ.สตูล	2559		
2.32 บ้านฮวก จ.พะเยา	2559		
2.33 บ้านเขาดิน จ.สระแก้ว	2559		

พื้นที่ดำเนินการ	ปีที่ดำเนินการ	การนำไปสู่การปฏิบัติ	
		การบังคับใช้เป็นกฎหมาย	โครงการที่นำไปพัฒนาตามผัง
2.34 บ้านหมื่นด่าน จ.ตราด	2559		
2.35 ช่องทางกิ่วผาวอก จ.เชียงใหม่	2559		
2.36 ช่องทางหลักแต่ง จ.เชียงใหม่	2559		
2.37 บ้านเชียงคาน จ.เลย	2559		
2.38 ช่องอานม้า จ.อุบลราชธานี	2559		
2.39 บ้านมะม่วง จ.ตราด	2559		
2.40 จุดผ่านแดนอำเภอท่าลี่ จ.เลย	2559		
2.41 จุดผ่านแดนอำเภอสอยดาว จ.จันทบุรี	2559		✓
2.42 บ้านดอนแพง จ.นครพนม	2560		
2.43 บ้านโพธิ์ชัย จ.นครพนม	2560		
2.44 บ้านหนาดท่า จ.นครพนม	2560		
2.45 บริเวณช่องทางบ้านเสาหิน จ.แม่ฮ่องสอน	2560		
2.46 บริเวณช่องทางบ้านห้วยผึ้ง จ.แม่ฮ่องสอน	2560		
2.47 บ้านน้ำเพียงดิน จ.แม่ฮ่องสอน	2560		
2.48 บ้านใหม่ชายแดน จ.น่าน	2560		
2.49 บ้านห้วยสะแตง จ.น่าน	2560		
2.50 บ้านยักษ์คุ จ.อำนาจเจริญ	2560		
2.51 บริเวณช่องตาอู จ.อุบลราชธานี	2560		
2.52 บริเวณหน้าที่ว่าการ อ.เขมราฐหลังเก่า จ.อุบลราชธานี	2560	✓	✓
2.53 บ้านสองคอน จ.อุบลราชธานี	2560		
2.54 บ้านหม้อ จ.หนองคาย	2560		
2.55 บริเวณเทศบาลเมืองท่าบ่อ จ.หนองคาย	2560		
2.56 ในตำบลจุมพล จ.หนองคาย	2560		
2.57 บ้านเมืองแพร่ จ.เลย	2560		

พื้นที่ดำเนินการ	ปีที่ดำเนินการ	การนำไปสู่การปฏิบัติ	
		การบังคับใช้เป็นกฎหมาย	โครงการที่นำไปพัฒนาตามผัง
2.58 บ้านบุ่งคล้า จ.บึงกาฬ	2560		
2.59 บ้านห้วยคาด จ.บึงกาฬ	2560		
2.60 ด่านตากใบ (ท่าเรือ) จ.นราธิวาส	2560		
2.61 ด่านเบตง จ.ยะลา	2560		
2.62 บ้านท่าเส้น จ.ตราด	2560		
2.63 บ้านแจ่มป๋อง จ.เชียงราย	2561		
2.64 บ้านห้วยลึก จ.เชียงราย	2561		
2.65 บ้านเปงจาน จ.หนองคาย	2561		
2.66 บ้านนาข่า จ.เลย	2561		
2.67 บริเวณช่องทางขึ้นเขาพระวิหาร จ.ศรีสะเกษ	2561		
2.68 ชุมชนบ้านหัวถนน จ.ระนอง	2561		
3. ผังพื้นที่เฉพาะเพื่อส่งเสริมโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก			
3.1 บริเวณโดยรอบท่าอากาศยานอู่ตะเภา จ.ระยอง	2560		✓
3.2 บริเวณโดยรอบท่าเรือจุกเสม็ด จ.ชลบุรี	2561		✓
4. ผังพื้นที่เฉพาะเพื่อรองรับการท่องเที่ยว			
4.1 ชุมชนเมืองเก่า จ.ลำปาง	2561		
4.2 ชุมชนเก่ารอบปราสาทพนมรุ้ง จ.บุรีรัมย์	2561		
4.3 ชุมชนทุ่งวัวแล่น จ.ชุมพร	2561		
4.4 ชุมชนหล่มเก่า จ.เพชรบูรณ์	2561		✓
4.5 ชุมชนแหลมงอบ จ.ตราด	2561		
4.6 ชุมชนโพธาราม จ.ราชบุรี	2561		
4.7 เมืองเก่ากันตัง จ.ตรัง	2561		✓
4.8 ชุมชนเก่าริมแม่น้ำจันทบูร จ.จันทบุรี	2561	✓	
4.9 ชุมชนเกาะคา จ.ลำปาง	2562		
4.10 ชุมชนห้างฉัตร จ.ลำปาง	2562		

พื้นที่ดำเนินการ	ปีที่ดำเนินการ	การนำไปสู่การปฏิบัติ	
		การบังคับใช้เป็นกฎหมาย	โครงการที่นำไปพัฒนาตามผัง
4.11 ชุมชนเมืองเก่าน่าน จ.น่าน	2562		
4.12 ชุมชนปัว จ.น่าน	2562		
4.13 ชุมชนภูเรือ จ.เลย	2562		
4.14 ชุมชนด่านซ้าย จ.เลย	2562		
4.15 ชุมชนเมืองบุรีรัมย์ จ.บุรีรัมย์	2562	✓	
4.16 ชุมชนโนนดินแดง จ.บุรีรัมย์	2562		
4.17 ชุมชนหล่มสัก จ.เพชรบูรณ์	2562		
4.18 ชุมชนศรีเทพ จ.เพชรบูรณ์	2562		
4.19 ชุมชนเขาค้อ จ.เพชรบูรณ์	2562		
4.20 ชุมชนแหลมสิงห์ จ.จันทบุรี	2562		✓
4.21 อ่าวคุ้งกระเบนและพื้นที่โดยรอบอำเภอท่าใหม่ จ.จันทบุรี	2562		✓
4.22 ชุมชนคลองบางพระ จ.ตราด	2562		
4.23 ชุมชนอัมพวา จ.สมุทรสงคราม	2562		
4.24 ชุมชนอนุรักษ์แม่กลอง จ.สมุทรสงคราม	2562		
4.25 ชุมชนบางนกแขวก จ.สมุทรสงคราม	2562		✓
4.26 ชุมชนบ้านโป่ง จ.ราชบุรี	2562		
4.27 ชุมชนเมืองเก่าราชบุรี จ.ราชบุรี	2562		
4.28 ชุมชนปากน้ำ จ.ชุมพร	2562		
4.29 ชุมชนละแม จ.ชุมพร	2562		
4.30 ชุมชนห้วยยอด จ.ตรัง	2562		
4.31 ชุมชนเมืองเก่านครศรีธรรมราช จ.นครศรีธรรมราช	2562	✓	✓
4.32 ชุมชนปากพนัง จ.นครศรีธรรมราช	2562		

(2) เป้าหมายและแผนการดำเนินงานในอนาคต

(2.1) การออกแบบวางผังพื้นที่เฉพาะ ได้มีการทบทวนและกำหนดพื้นที่เป้าหมาย อ้างอิงตามลักษณะงาน ความสำคัญพื้นที่ และนโยบายของรัฐบาล โดยสามารถแบ่งลักษณะเมืองเป็น 4 แบบ คือ 1) การพัฒนาพื้นที่รองรับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของเมืองศูนย์กลางจังหวัด ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี 2) การสร้างชุมชน/เมืองใหม่ ศูนย์เศรษฐกิจ ศูนย์กิจกรรมใหม่ 3) การอนุรักษ์ ฟื้นฟูเมืองเก่าหรือชุมชนเก่า เพื่อส่งเสริมแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณเมืองเก่า โดยสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) และ 4) การพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะในเขตเมืองและชนบทตามนโยบายของรัฐบาล ทั้งนี้ ในอนาคตกรมโยธาธิการและผังเมือง มีเป้าหมายดำเนินการออกแบบวางผังพื้นที่เฉพาะ ปีละ 15 ผัง

(2.2) การนำผังพื้นที่เฉพาะไปสู่การปฏิบัติ โดยการนำพื้นที่เฉพาะที่ได้ดำเนินการไว้แล้วและกำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน นำมาบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับท้องถิ่น จังหวัด และหน่วยงานภายในกรมโยธาธิการและผังเมือง เพื่อคัดเลือกผังพื้นที่เฉพาะที่มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ไปดำเนินการต่อ ทั้งในด้านการนำไปสู่การบังคับใช้เป็นกฎหมายตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 หรือกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ปีละ 4 ผัง และในด้านการผลักดันให้เกิดการพัฒนาพื้นที่ตามโครงการที่ระบุในผังเมืองเฉพาะต่อไป

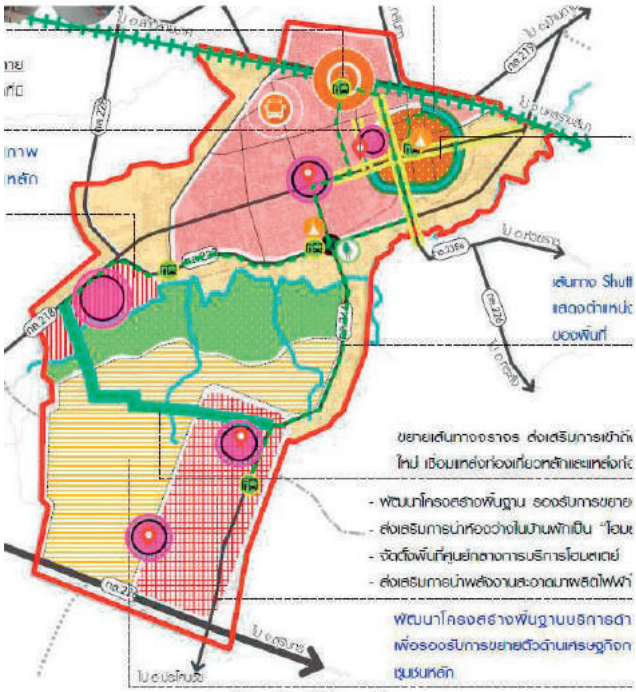

ผังแนวคิดหลักในการพัฒนา

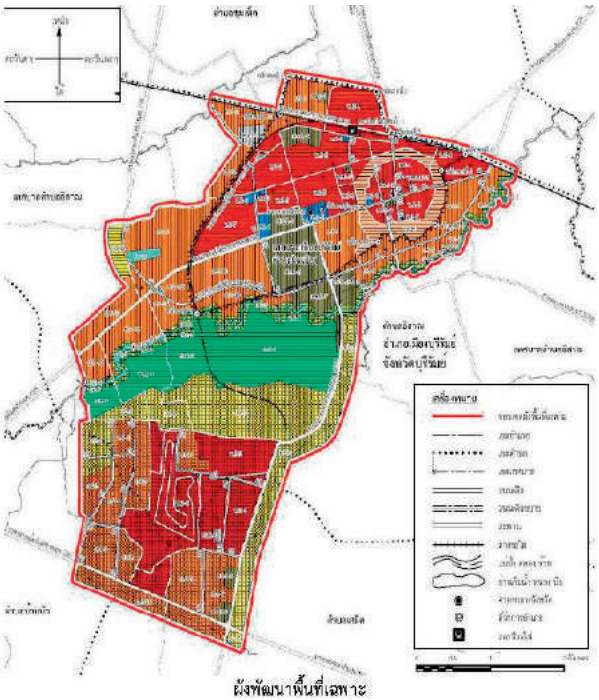
ผังพัฒนาพื้นที่เฉพาะ

ผังปฏิบัติการเชิงพื้นที่

บริเวณพื้นที่ตลาดไนร่ม

ภาพตัวอย่าง การศึกษาและออกแบบวางผังพื้นที่เฉพาะชุมชนเมืองบุรีรัมย์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

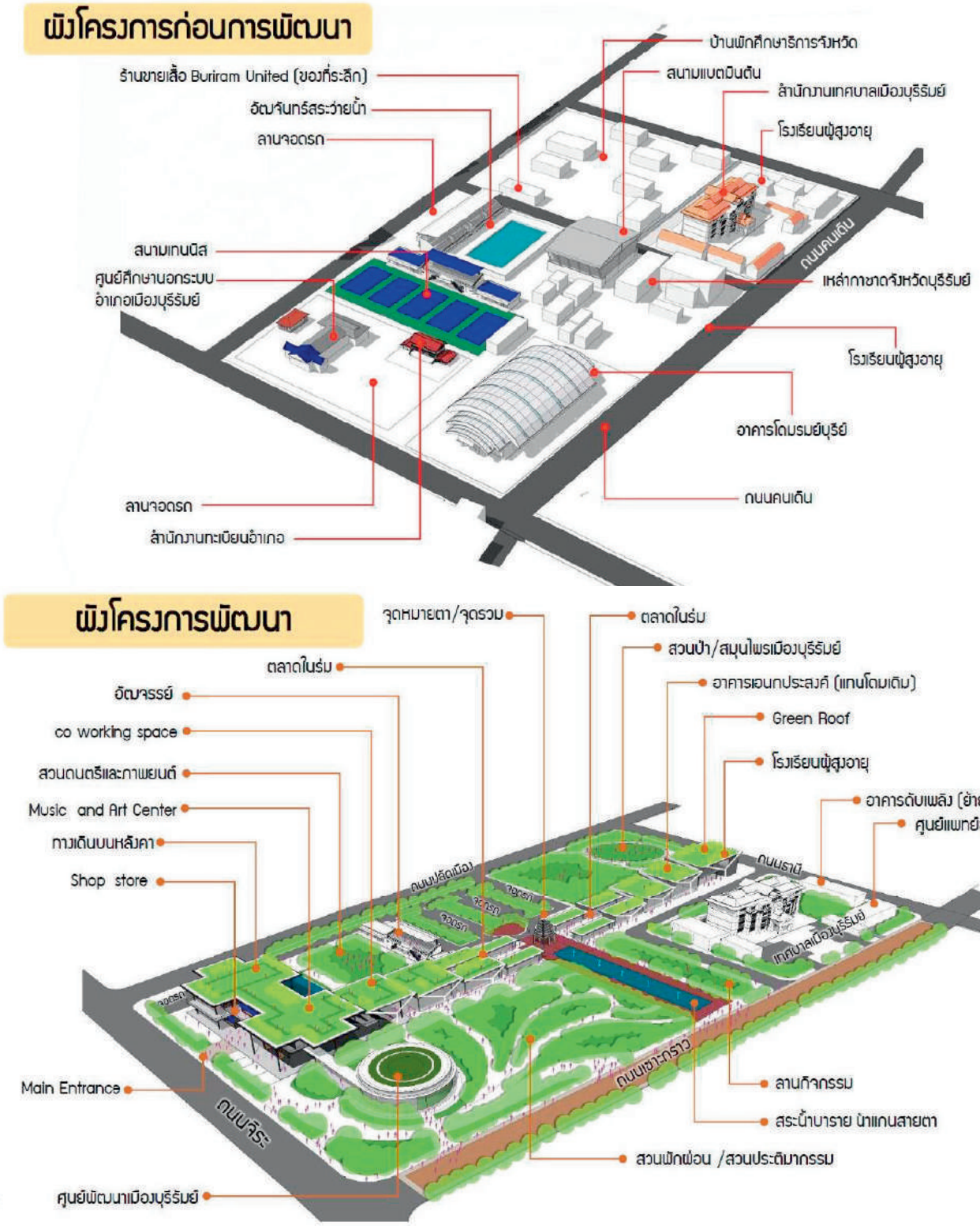

ภาพตัวอย่าง การศึกษาและออกแบบวางผังพื้นที่เฉพาะชุมชนเมืองบุรีรัมย์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ (ต่อ)

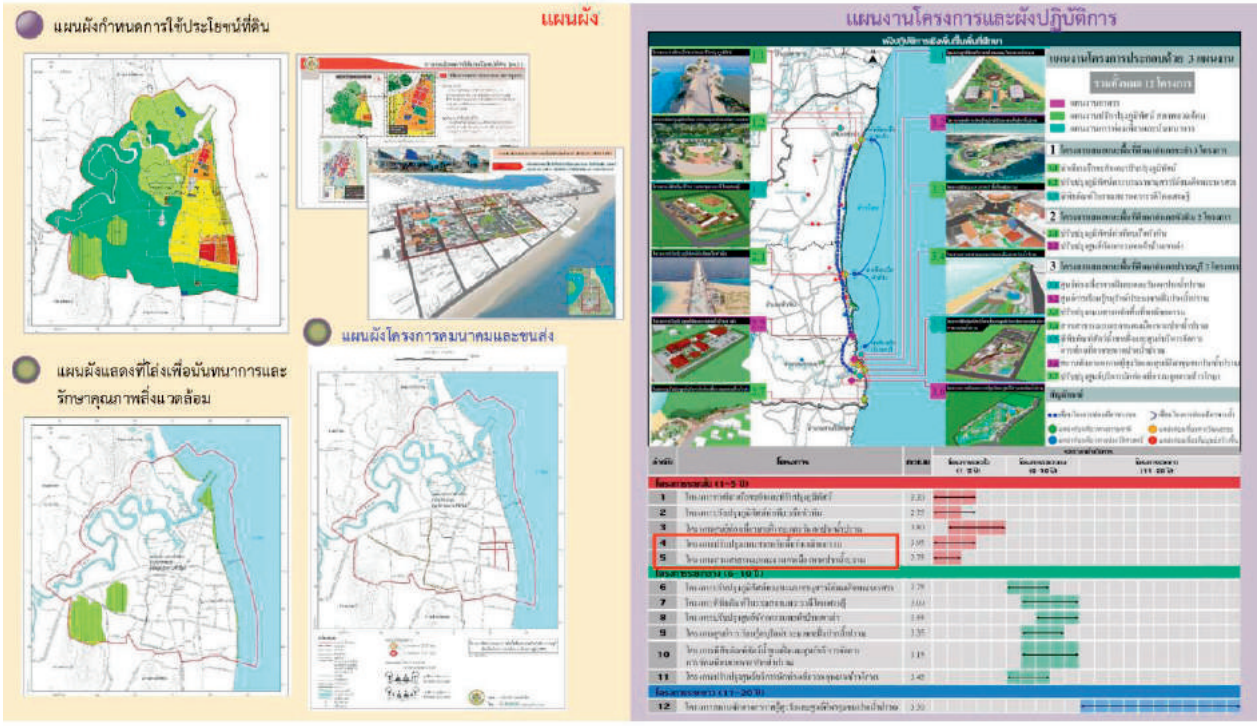

ภาพตัวอย่าง โครงการ การศึกษา ออกแบบวางผังพื้นที่เฉพาะชะอำ - หัวหิน – ปราณบุรี

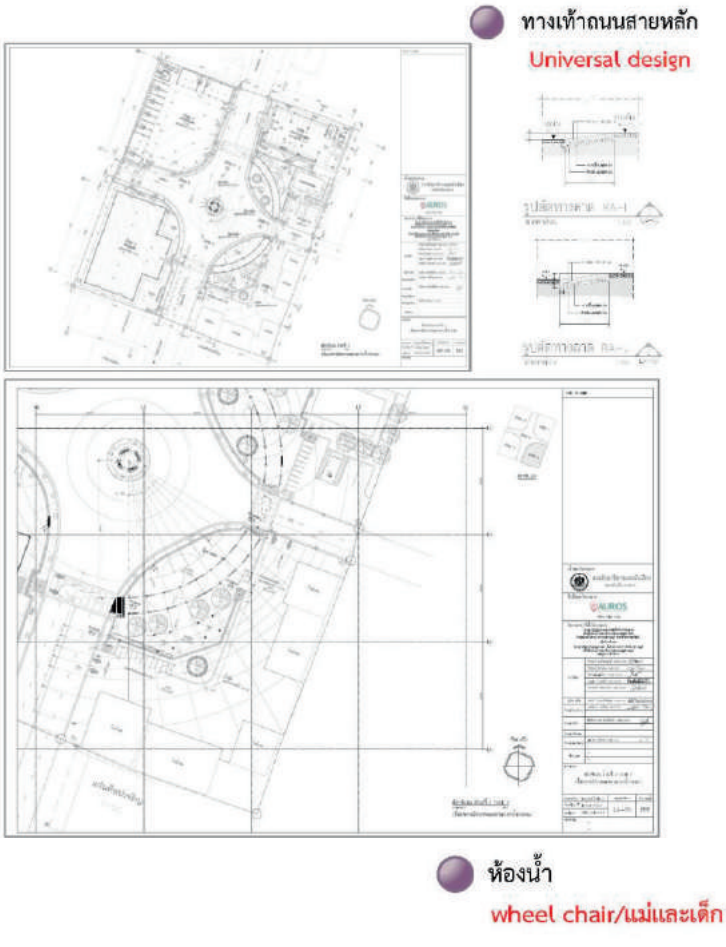

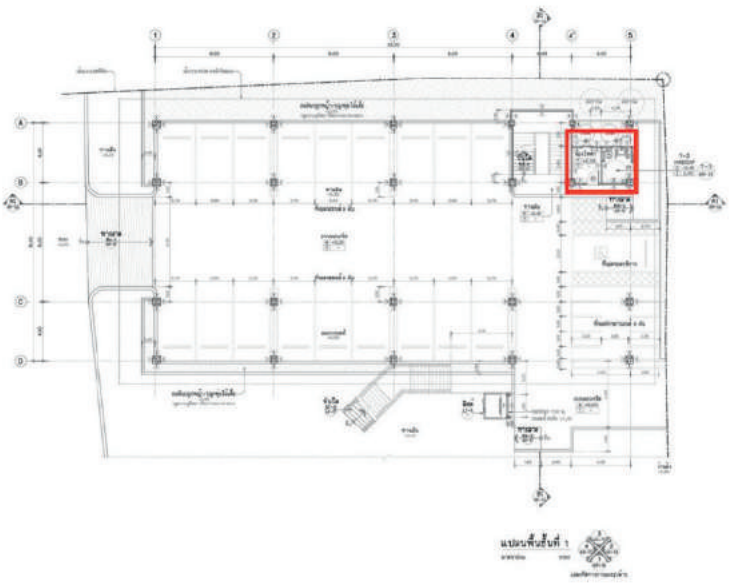

ภาพตัวอย่าง โครงการ การศึกษา ออกแบบวางผังพื้นที่เฉพาะชะอำ - หัวหิน – ปราณบุรี (ต่อ)

โครงการพัฒนาตามผังพื้นที่เฉพาะ

ระยะเวลาดำเนินโครงการ	รายชื่อโครงการ
ระยะเร่งด่วน (1-5ปี)	โครงการศูนย์ท่องเที่ยวและนันทนาการชุมชนแหลมสิงห์
	โครงการพัฒนาจุดชมวิวสวนสาธารณะสวนร่มเกล้า (ชายหาดแหลมสิงห์)
	โครงการปรับปรุงถนนคนเดินบริเวณชายหาดแหลมสิงห์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
ระยะกลาง (6-10ปี)	โครงการออกแบบจุดชมวิวและเส้นทางศึกษาธรรมชาติเกาะเปริด
	โครงการพัฒนาเส้นทางสายหลัก ถนนสาย ก.
	โครงการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลนสะพานเก้าย่อ
ระยะยาว (11-20ปี)	โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ท่าเรือประมงชุมชนแหลมสิงห์
	โครงการพัฒนาท่าเรือเก้าย่อ
	โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ศึกแดง-ครุฑชี้ไก่-ย่านประวัติศาสตร์และพื้นที่ชายฝั่งทะเล
	โครงการพัฒนาเส้นทางจักรยานชุมชน แหลมสิงห์
	โครงการศูนย์เรียนรู้ประมงชายฝั่งทะเล (เกาะเขาแมว)
	โครงการพัฒนาจุดชมวิวเขาชำห้านเพื่อการท่องเที่ยว (วัดท่าเขา)

ภาพตัวอย่าง โครงการศึกษาออกแบบวางผังพื้นที่เฉพาะชุมชนแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี

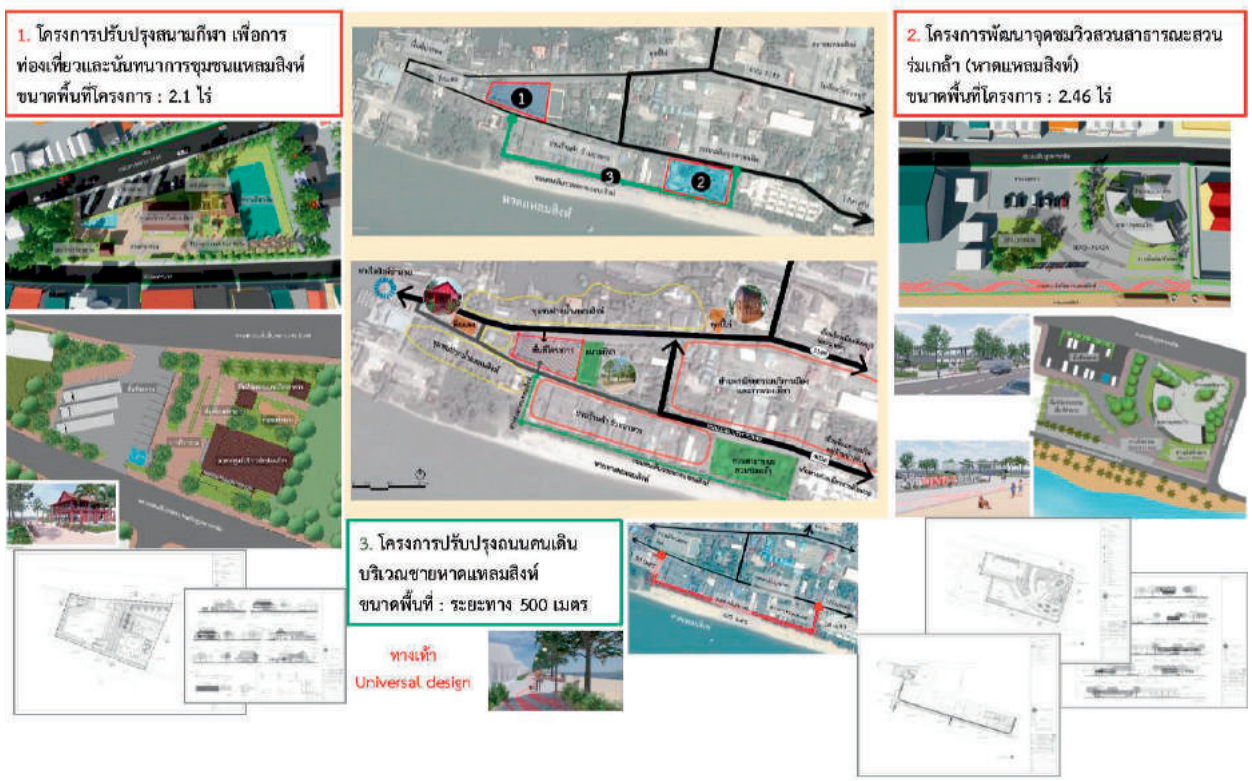

ภาพตัวอย่าง โครงการศึกษาออกแบบวางผังพื้นที่เฉพาะชุมชนแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี (ต่อ)

ผังแสดงแนวความคิดในการวางผัง

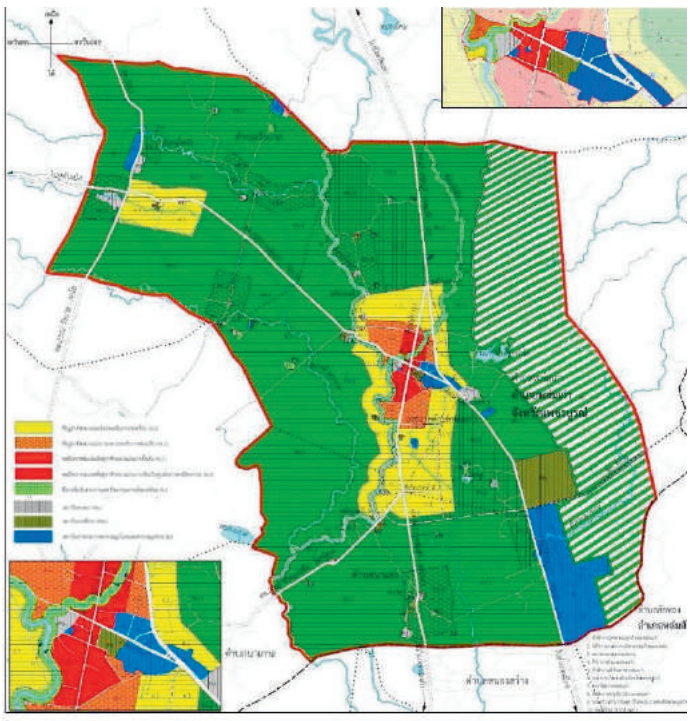

ผังพื้นที่เฉพาะ

ภาพตัวอย่าง โครงการออกแบบวางผังพื้นที่เฉพาะเพื่อรองรับการท่องเที่ยว บริเวณชุมชนหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

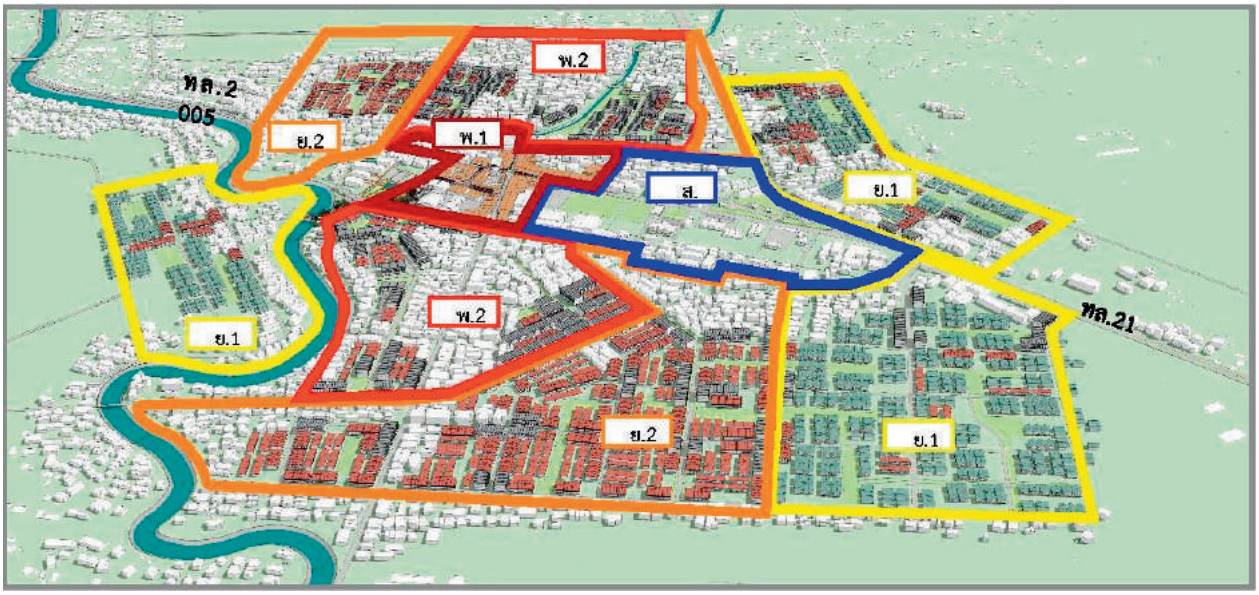

ภาพตัวอย่าง โครงการออกแบบวางผังพื้นที่เฉพาะเพื่อรองรับการท่องเที่ยว บริเวณชุมชนหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ (ต่อ)

ภาพตัวอย่าง โครงการออกแบบวางผังพื้นที่เฉพาะเพื่อรองรับการท่องเที่ยว บริเวณชุมชนหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ (ต่อ)

3.4 การดำเนินการอื่น ๆ ตามพระราชบัญญัติ

3.4.1 การจัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 มีเป้าหมายเพื่อขับเคลื่อนการผังเมืองให้มีประสิทธิภาพ เป็นเครื่องมือให้การพัฒนาเชิงพื้นที่ของประเทศมีความสอดคล้องกันในทุกระดับ โดยกำหนดให้ระบบการผังเมืองของประเทศต้องมีกรอบนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้ดำเนินการร่วมกัน เพื่อให้การวางและจัดทำผังเมือง และการใช้ประโยชน์พื้นที่และที่ดินในทุกระดับเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์แก่เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งประโยชน์แก่สาธารณะ “การผังเมือง (Urban Planning)” จึงเป็นกลไกหนึ่งในทางสากลที่ใช้ในการจัดการและแก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจากการขาดระเบียบของการใช้ประโยชน์พื้นที่ร่วมกันของสังคมเพราะการผังเมืองไม่ได้มีความหมายเพียงเฉพาะการดำเนินการในเขตพื้นที่ชุมชนเมืองที่เป็นศูนย์รวมของกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงพื้นที่ที่อยู่ภายในอาณาเขตการปกครองของประเทศ โดยครอบคลุมพื้นที่ทั้งในและนอกเขตชุมชนเมือง พื้นที่ที่มีสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินปัจจุบัน (Existing Land Use) เป็นอย่างไรและเป็นของใครก็ตาม หากจะนำมาใช้ประโยชน์ในกิจกรรมการพัฒนาทางเศรษฐกิจในหลักสากลประเทศจะมีการพัฒนาภายใต้กฎกติกาการใช้พื้นที่ที่สังคมตกลงร่วมกัน เพื่อให้เกิดการใช้พื้นที่ที่เหมาะสมทำให้ช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ในการใช้พื้นที่ตามกรอบที่การผังเมืองกำหนดอันจะนำมาซึ่งความสงบสุขของสังคมที่ยั่งยืน สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของการผังเมืองที่มีจุดมุ่งหมายหลักที่ต้องการสร้างกติกาการใช้พื้นที่ร่วมกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมเพื่อให้ประชาชนส่วนใหญ่ดำรงชีวิตภายใต้คุณภาพชีวิตที่ดี เพื่อให้ประเทศพัฒนาอย่างสมดุล สอดคล้องกับการพัฒนาตามหลักปรัชญามั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในที่สุด

1) ความหมายและนิยามศัพท์

(1) ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง เป็นหลักการพื้นฐานที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองพึงปฏิบัติ

(2) การผังเมือง คือ การวาง จัดทำ และการดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองในระดับต่าง ๆ สำหรับเป็นกรอบชี้นำการพัฒนาทางด้านกายภาพในระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง ระดับชนบท และพื้นที่เฉพาะ ควบคู่กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาเมืองบริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบทให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้นซึ่งสุขลักษณะ ความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง ความปลอดภัยของประชาชน สวัสดิภาพของสังคม การป้องกันภัยพิบัติ และการป้องกันความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษา

หรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี หรือบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภูมิประเทศที่งดงามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ

(3) การพัฒนาเมือง หมายความว่า การดำเนินการวางนโยบาย รวมทั้งการสร้าง ปรับปรุง ฟื้นฟู บูรณะ ดำรงรักษา หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อพัฒนาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ ภายใต้กรอบของการผังเมือง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน และความเจริญก้าวหน้าของเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบทในด้านต่าง ๆ

2) ที่มาของธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง

(1) ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 โดยให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติเป็นผู้จัดทำ เพื่อใช้เป็นหลักการพื้นฐานที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองพึงปฏิบัติ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว จะมีผลผูกพันต่อหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการต่อไปตามอำนาจหน้าที่ของตน (มาตรา 7 และมาตรา 75 (8))

(2) สืบเนื่องจากคำกล่าวของนายกรัฐมนตรี (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) กล่าวในรายการ “ศาสตร์พระราชา สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน” ออกอากาศทางโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย วันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2560 ความตอนหนึ่งว่า รัฐบาลได้กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาในเรื่องการใช้พื้นที่ให้เกิดความยั่งยืน โดยต้องมีการกำหนดนโยบายการตั้งถิ่นฐานและการผังเมือง ให้มีหน่วยงานระดับชาติกำกับดูแล และทำงานควบคู่ไปกับสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และให้มีกฎหมายเฉพาะเหมือนเป็นธรรมนูญการผังเมืองในการกำกับกฎหมายอื่น ๆ ไม่ให้หน่วยงานต่าง ๆ ละเมิด หรือปล่อยให้มีการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ไม่เป็นไปตามหลักการ

ทั้งนี้ ในการดำเนินการจัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองได้พิจารณาความร่วมมือระหว่างประเทศขององค์การสหประชาชาติ โดยพิจารณาจากกรอบความร่วมมือที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการพัฒนาเมือง ได้แก่ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ SDGs ซึ่งถ่ายทอดลงสู่วาระใหม่แห่งการพัฒนาเมือง หรือ New Urban Agenda : NUA โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) (2015 - 2030) องค์การสหประชาชาติได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable Development Goals (SDGs) ซึ่งจะใช้เป็นทิศทางการพัฒนาตั้งแต่เดือนกันยายน ปี พ.ศ. 2558 ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2573 ครอบคลุมระยะเวลา 15 ปี โดยประกอบไปด้วย 17 เป้าหมาย

โดยเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมือง คือ เป้าหมายที่ 11 เมืองและการตั้งถิ่นฐานมนุษย์อย่างยั่งยืน การทำให้เข้าถึงที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัยและเหมาะสม และพัฒนาการตั้งถิ่นฐานของชุมชนที่ยั่งยืน การลงทุนด้านการขนส่งสาธารณะ การสร้างพื้นที่สาธารณะสีเขียว การปรับปรุง การวางผังเมือง และการจัดการในลักษณะแบบมีส่วนร่วม

2) วาระใหม่แห่งการพัฒนาเมือง (New Urban Agenda : NUA) (2030) เป็นวิสัยทัศน์ของประชาคมโลกในการพัฒนาที่อยู่อาศัยและเมืองอย่างยั่งยืน ครอบคลุมทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม สามารถเชื่อมโยงกับวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน พ.ศ. 2573 และความตกลงระหว่างประเทศอื่นที่เกี่ยวข้องวาระใหม่แห่งการพัฒนาเมือง เปรียบเสมือนหลักการการพัฒนาเมืองที่ผ่านการร่วมกันให้ข้อมูลแลกเปลี่ยน ข้อคิดเห็นและรับรองร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิก รัฐบาลท้องถิ่น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่อยู่อาศัยและเมืองอย่างยั่งยืน ครั้งที่ 3 (Habitat III) NUA จึงได้มาซึ่งหลักการและแนวปฏิบัติที่ผ่านการทดลองแล้วเพื่อเป็นวิสัยทัศน์ร่วมกันของประชาคมโลกในการพัฒนาเมืองและที่อยู่อาศัยอย่างยั่งยืน และควรเป็นส่วนหนึ่งของการกำหนดอนาคตของเมือง นโยบาย และกฎหมายต่อไป

สำหรับกรอบนโยบายระดับประเทศที่นำมาเป็นกรอบในการพิจารณา ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมาย ซึ่งมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเมือง 2 ด้าน คือ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมียุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมและยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับปรุงสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับบริหารจัดการด้านผังเมือง

2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ซึ่งมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเมือง คือ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ และยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

3) การดำเนินการที่ผ่านมา

เพื่อเป็นการขับเคลื่อนธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง กรมโยธาธิการและผังเมือง ได้เสนอเรื่องการจัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองต่อที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2563 เมื่อวันพุธที่ 8 เมษายน 2563 ณ ห้องประชุม 301 ตึกบัญชาการ 1 ทำเนียบรัฐบาล และที่ประชุมมีมติเห็นชอบ ให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำร่างธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง

กระทรวงมหาดไทย จึงได้มีคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 1335/2563 ลงวันที่ 26 พฤษภาคม 2563 แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำร่างธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง เพื่อใช้เป็นหลักการพื้นฐานที่ผู้เกี่ยวข้องกับการผังเมืองพึงปฏิบัติ โดยคณะทำงานประกอบด้วย ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานคณะทำงาน อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นรองประธาน มีคณะทำงาน ประกอบด้วย ผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงคมนาคม ผู้แทนกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ผู้แทนกระทรวงพลังงาน ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนกระทรวงแรงงาน ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม ผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงบประมาณ และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยมีรองอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นคณะทำงานและเลขานุการ และผู้อำนวยการสำนักผังเมืองรวมเป็นคณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

ต่อมากรมโยธาธิการและผังเมือง ได้จัดประชุมคณะทำงานจัดทำร่างธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง จำนวน 2 ครั้ง ซึ่งที่ประชุมฯ ได้มีมติเห็นชอบแนวทางการจัดทำร่างธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง และร่างธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง เพื่อนำไปรับฟังความคิดเห็นตามกระบวนการมีส่วนร่วม โดยมีเนื้อหาของร่างธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง และแผนปฏิบัติการการจัดทำร่างธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง ดังนี้

♦ ร่างธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง แบ่งเป็น 3 หมวด ประกอบด้วย

หมวดที่ 1 หลักการเชิงนโยบาย

1) รัฐพึงบรรจุเรื่องการผังเมืองในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

2) รัฐพึงบรรจุเรื่องการผังเมืองไว้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายรัฐบาลและแผนการบริหารราชการแผ่นดินให้มีผลผูกพันนำไปสู่การปฏิบัติ

3) รัฐพึงใช้ผังเมืองเป็นกรอบในการพัฒนาประเทศและดำเนินการหรือสนับสนุนการพัฒนาประเทศ แบบบูรณาการในทุกภาคส่วน ให้เป็นไปตามที่ผังเมืองแต่ละระดับกำหนด

4) หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำแผนงาน และโครงการให้สอดคล้องกับผังเมืองทุกระดับ

5) หน่วยงานของรัฐพึงสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการดำเนินโครงการให้เป็นไปตามผังเมืองที่กำหนด

6) รัฐพึงสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ด้านผังเมืองทั้งในและนอกระบบการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรในหลักสูตรต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมปัจจุบัน

7) รัฐพึงสนับสนุนและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับการดำเนินการในการจัดทำและปฏิบัติทางผังเมือง

หมวดที่ 2 หลักการพื้นฐาน

8) การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศและประชาชนเป็นหลัก

9) การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงการป้องกันอุบัติภัยและความสงบเรียบร้อยของประชาชน

10) การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงความเสมอภาคเท่าเทียมกันในการเข้าถึงสาธารณประโยชน์

11) การวางและปฏิบัติตามผังต้องยึดมั่นในหลักวิชาการทางผังเมือง

12) การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ที่ดิน

13) การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงการสร้างความเชื่อมโยงในการเดินทางของประชาชนให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

14) การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมและแสดงข้อคิดเห็น

15) การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงความสำคัญในพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม

16) การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงการวางแผนการตั้งถิ่นฐานให้มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ลดความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบจากสาธารณภัย

17) การวางและจัดทำผังเมืองต้องคำนึงถึงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

18) การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงการจัดหาบริการขั้นพื้นฐานและพื้นที่สาธารณะที่เพียงพอและเหมาะสมให้แก่ประชาชน

19) การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงการจัดให้มีพื้นที่เปิดโล่งและพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอและเหมาะสม

20) การวางผังเมืองต้องสนับสนุนแนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะและการพัฒนาเมืองแห่งอนาคต

21) การวางผังเมืองต้องออกแบบวางผังพื้นที่ กลุ่มอาคาร สิ่งก่อสร้างและโครงสร้างพื้นฐาน ที่มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

หมวดที่ 3 หลักการเชิงพื้นที่

22) การวางผังเมืองต้องกำหนดเขตสงวน เขตอนุรักษ์ เขตพัฒนา ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

23) การวางผังเมืองต้องคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมที่มีความสมบูรณ์

24) การวางผังเมืองต้องกำหนดพื้นที่สำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่ที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม

25) การวางผังเมืองและการพัฒนาพื้นที่ต้องคำนึงถึงทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่าทั้งป่าไม้ แร่ธาตุ ภูเขา น้ำตก แหล่งท่องเที่ยว ชายหาด ฯลฯ

26) การวางผังเมืองและการพัฒนาพื้นที่ ต้องให้ความสำคัญต่อโบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์และวิถีชุมชนที่มีคุณค่า

♦ แผนปฏิบัติการการจัดทำร่างธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง

กำหนดให้มีการจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองเป็นรายภาค ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2563 - เดือนมกราคม พ.ศ. 2564 จำนวน 9 ครั้ง ดังนี้

(1) ภาคเหนือ	จำนวน 2 ครั้ง
(2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จำนวน 2 ครั้ง
(3) ภาคกลาง	จำนวน 1 ครั้ง
(4) ภาคตะวันออก	จำนวน 1 ครั้ง
(5) ภาคตะวันตก	จำนวน 1 ครั้ง
(6) ภาคใต้	จำนวน 2 ครั้ง

และกำหนดจัดประชุมเพื่อสรุปผลที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง จำนวน 1 ครั้ง ณ กรุงเทพมหานคร

4) การดำเนินการต่อไป

กรมโยธาธิการและผังเมือง กำหนดให้มีการจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง และสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2563 - เดือนมกราคม พ.ศ. 2564 เพื่อให้ส่วนราชการทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ หรือกำหนดปัจจัยที่มีความจำเป็นที่หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง หรือต้องได้รับการสนับสนุนจากภาคนโยบายเพื่อยกระดับความสำคัญของการผังเมือง นอกจากนั้น กรมโยธาธิการและผังเมืองได้จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ เพื่อเชิญชวนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง เสนอข้อคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างธรรมนูญฯ โดยนำเสนอเป็นวีดิทัศน์ประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์

ทั้งนี้ ผลที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็นทั้งหมด กรมโยธาธิการและผังเมืองจะนำมาปรับปรุงร่างธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง และนำเสนอต่อคณะทำงานจัดทำร่างธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองเพื่อพิจารณา ก่อนเสนอให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติพิจารณาแล้วนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่างธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง ภายในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2564 จากนั้นจะประกาศใช้ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง เพื่อให้ส่วนราชการได้นำไปใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานให้เป็นไปตามหน้าที่และอำนาจของตนต่อไป

5) การบังคับใช้ของธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง

เนื่องจากธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง เป็นหลักการพื้นฐานที่ผู้ที่เกี่ยวข้องพึงปฏิบัติ โดยพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 กำหนดว่าเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วจึงมีผลผูกพันกับหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการต่อไปตามอำนาจหน้าที่ ดังนั้น ผลของการใช้บังคับ จึงบังคับใช้กับหน่วยงานของรัฐที่จะต้องดำเนินงานภายใต้ระเบียบบริหารราชการแผ่นดินที่ต้องปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี

ภาพที่ 1
การประชุมคณะทำงานจัดทำร่างธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง ครั้งที่ 1/2563
วันที่ 21 กรกฎาคม 2563

ภาพที่ 2
การประชุมคณะทำงานจัดทำร่างธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง ครั้งที่ 2/2563
วันที่ 17 กันยายน 2563

3.4.2 การดำเนินการศึกษาเพื่อจัดทำแผนผังแสดงผังน้ำ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี มีข้อสั่งการให้กระทรวงมหาดไทยกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาผังเมือง เพื่อมิให้เกิดปัญหาน้ำท่วมขังในอนาคต และพลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ มีหนังสือให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาดำเนินการตามบัญชาของนายกรัฐมนตรี ใช้มาตรการผังเมืองเป็นมาตรการสำคัญในการป้องกันและบรรเทาอุทกภัย และการพัฒนาประเทศให้เกิดความสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งแก้ไขปัญหาสิ่งกีดขวางทางน้ำทั้งของภาครัฐและเอกชนที่เป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการระบายน้ำอันเป็นสาเหตุหลักของปัญหาน้ำท่วม

พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มอบหมายให้กรมโยธาธิการและผังเมือง ดำเนินการแก้ไขและบรรเทาอุทกภัยที่เกิดขึ้นในอนาคต โดยใช้มาตรการผังเมืองเป็นมาตรการสำคัญในการป้องกันและบรรเทาอุทกภัย

ประเทศไทยประสบปัญหาอุทกภัยรุนแรงก่อให้เกิดความเสียหายมูลค่ามหาศาล ดังเช่น เหตุการณ์อุทกภัยขนาดใหญ่ในลุ่มน้ำเจ้าพระยาในปี พ.ศ. 2549 และ พ.ศ. 2554 เหตุการณ์อุทกภัยขนาดใหญ่ในลุ่มน้ำปราจีนบุรีในปี พ.ศ. 2556 เหตุการณ์อุทกภัยขนาดใหญ่ในลุ่มน้ำเมยในปี พ.ศ. 2556 และการเกิดอุทกภัยขนาดใหญ่ในลุ่มน้ำเจ้าพระยาเมื่อปี พ.ศ. 2554 ก่อให้เกิดความเสียหายเป็นมูลค่าถึง 1.44 ล้านล้านบาท (ตามการประเมินของธนาคารโลก) และส่งผลกระทบทำให้เกิดความเสียหายทั้งด้านเศรษฐกิจภาพรวมของประเทศทุกภาคส่วนของสังคมสูญเสียโอกาสทางเศรษฐกิจ รัฐบาลต้องนำงบประมาณและทรัพยากรต่าง ๆ มาใช้แก้ปัญหาเฉพาะหน้า ดังที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน และมีแนวโน้มมูลค่าความเสียหายจากอุกทภัยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีปัจจัยหลักสำคัญที่ทำให้มูลค่าความเสียหายเพิ่มขึ้น คือ การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในพื้นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำหรือพื้นที่แก้มลิงแม่น้ำตามธรรมชาติ จากพื้นที่เกษตรกรรมในพื้นที่ชลประทานไปเป็นสิ่งปลูกสร้างที่มีมูลค่ามากขึ้น

ปัญหาอุทกภัยขนาดใหญ่ในลุ่มน้ำของประเทศไทยจะเกิดขึ้นทุก ๆ รอบ 15 ถึง 20 ปี ดังนั้น การวางผังเมืองรวมจังหวัด ผังเมืองรวมเมืองและชุมชน ควรมีแนวทางและมาตรการทางผังเมืองโดยเฉพาะการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่แก้มลิงแม่น้ำและทางน้ำหลากธรรมชาติ และมาตรการต่าง ๆ เพื่อควบคุมการก่อสร้างอาคาร สิ่งปลูกสร้าง และโครงสร้างพื้นฐานไม่ให้กีดขวางทางน้ำ รวมถึงการขุดดิน ถมดิน ซึ่งจำเป็นต้องกระทำด้วยความรู้และความเข้าใจในสภาพธรรมชาติของการเกิดอุทกภัยในพื้นที่ลุ่มน้ำ เพื่อป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัยในอนาคต

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องดำเนินโครงการวางผังการระบายน้ำจังหวัดในพื้นที่ลุ่มน้ำ หาแนวทางพร้อมกำหนดมาตรการด้านผังเมืองในการป้องกันและบรรเทาอุทกภัยที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ลุ่มน้ำ พื้นที่แก้มลิงแม่น้ำ พื้นที่จังหวัด อย่างเป็นระบบและสัมพันธ์กันตั้งแต่พื้นที่ต้นน้ำถึงพื้นที่ปลายน้ำ ทั้งที่ใช้สิ่งก่อสร้างและไม่ใช้สิ่งก่อสร้าง เช่น การฟื้นฟูและการปรับปรุงคลองระบายน้ำทางน้ำหลาก ทางผันน้ำ ระบบป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ชุมชน พื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่โครงสร้างพื้นฐาน/ระบบโลจิสติกส์ในพื้นที่รับน้ำนอง และน้ำหลากจากอุทกภัย (พื้นที่แก้มลิงแม่น้ำ) เพื่อลดความสูญเสียที่เกิดจากน้ำท่วม ประชาชนมีแนวทางในการเตรียมพร้อมและรับมือกับปัญหาอุทกภัย ภาครัฐสามารถลดภาระค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมสาธารณูปโภคที่เสียหายจากน้ำท่วม และค่าใช้จ่ายในการชดเชยและเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาน้ำท่วม ซึ่งจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม

กรมโยธาธิการและผังเมือง จึงจัดทำแผนดำเนินการโครงการวางผังการระบายน้ำจังหวัดในลุ่มน้ำ ซึ่งเป็น “การวางผังการระบายน้ำระดับจังหวัดตามขอบเขตลุ่มน้ำ” เพื่อแก้ปัญหาอุทกภัย ใน 3 ส่วน ประกอบด้วย ***ระบบระบายน้ำตามธรรมชาติ สิ่งก่อสร้างกีดขวางทางน้ำ และบูรณาการแผนงาน โครงการป้องกันและบรรเทาอุทกภัยบนฐานข้อมูลเดียวกัน*** ให้ครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำทั่วประเทศ 25 ลุ่มน้ำหลัก (แบ่งตามแนวทางของสำนักวิจัยพัฒนาและอุทกวิทยา กรมทรัพยากรน้ำ ในปี พ.ศ. 2550) ระหว่าง ปี พ.ศ. 2558 - ปี พ.ศ. 2562 รายละเอียดดังตาราง

ตารางแสดงแผนการดำเนินงานโครงการ

ปีงบประมาณ	จำนวน (ลุ่มน้ำ)	รายละเอียดลุ่มน้ำ
2558 - 2559	5	1. สะแกกรัง 2. แม่กลอง 3. ปราจีนบุรี 4. โตนเลสาป 5. ชายฝั่งทะเลตะวันออก
2560	5	1. ตาปี 2. ชายฝั่งทะเลประจวบคีรีขันธ์ 3. ภาคใต้ฝั่งตะวันออก 4. เพชรบุรี 5. ทะเลสาบสงขลา
2561	9	1. ภาคใต้ฝั่งตะวันตก 2. ปัตตานี 3. ท่าจีน 4. เจ้าพระยา 5. บางปะกง 6. วัง 7. ยม 8. น่าน 9. สาละวิน
2562	6	1. ปิง 2. ป่าสัก 3. กก 4. โขง 5. ชี 6. มูล

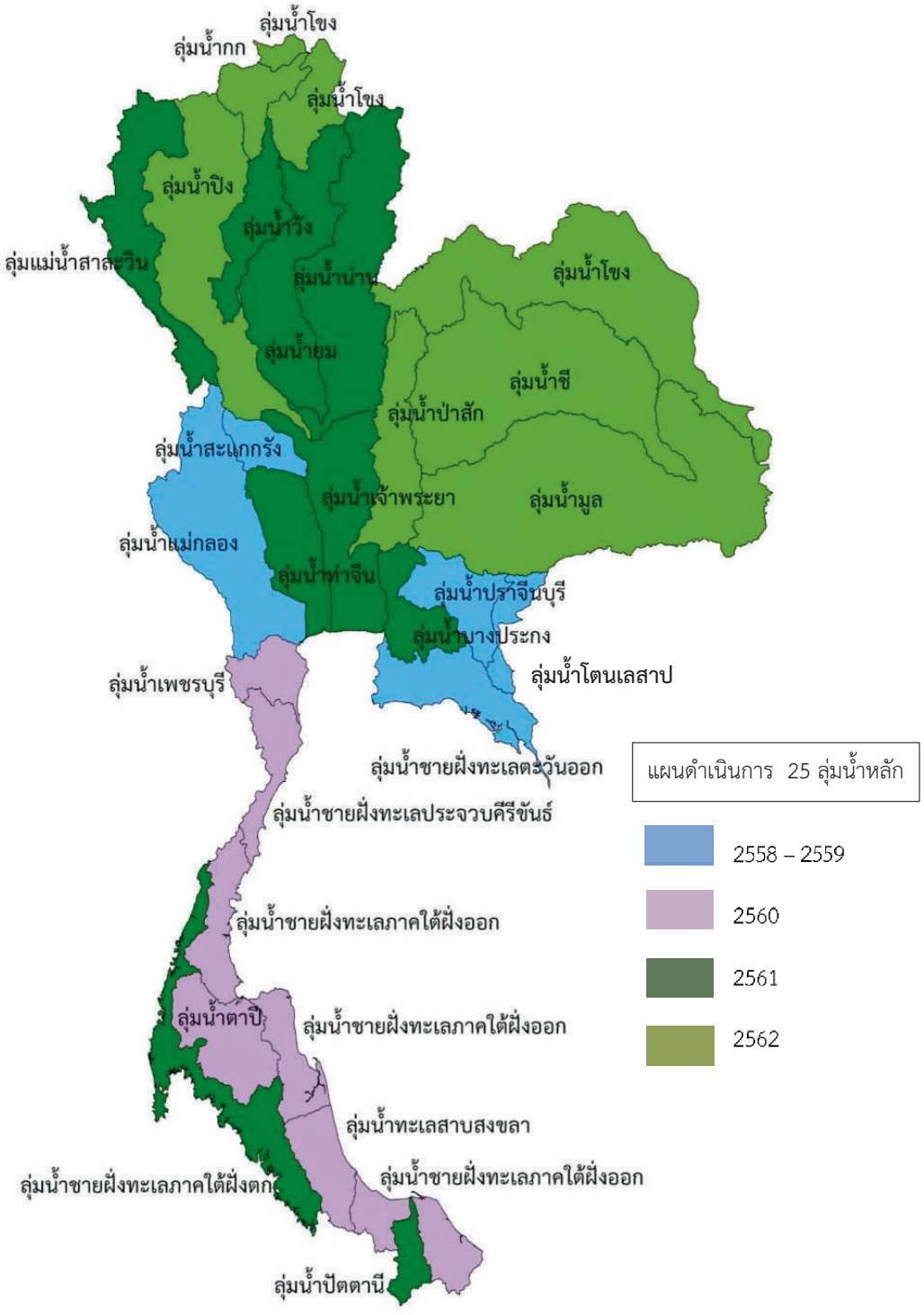

รูปที่ 1 แสดงแผนดำเนินการของโครงการ

ผลการดำเนินงาน

1. ผลการศึกษาของโครงการวางผังการระบายน้ำจังหวัดในลุ่มน้ำ เพื่อจัดทำแผนผังแสดงผังน้ำ ได้ดำเนินการศึกษาสภาพน้ำท่วมของพื้นที่ในระดับลุ่มน้ำและระดับจังหวัด สำรวจข้อมูลโครงข่ายทางน้ำตามธรรมชาติและสิ่งกีดขวาง จัดทำแบบจำลองสภาพน้ำท่วมที่คาบอุบัติซ้ำ 2 5 10 25 50 และ 100 ปี มีสาระสำคัญ ดังนี้

1) แผนที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (Flood Risk Map)

2) การแก้ไขปัญหาสิ่งก่อสร้างและโครงสร้างพื้นฐานที่กีดขวางทางระบายน้ำ

3) ผังระบบการระบายน้ำของจังหวัดพร้อมมาตรการ แผนงาน โครงการปรับปรุงทางน้ำธรรมชาติเพื่อการป้องกันและบรรเทาอุทกภัย

4) โครงการป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ชุมชน

5) กำหนดพื้นที่ทางน้ำหลาก (Floodway) พร้อมมาตรการด้านผังเมือง

ผลลัพธ์ของการศึกษาจะนำไปกำหนดเป็นกรอบนโยบายการพัฒนาเมืองและกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินในผังนโยบายระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด รวมถึงควบคุมการพัฒนาและการใช้ที่ดิน การก่อสร้างอาคารและโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ที่คำนึงถึงพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมในผังเมืองรวมจังหวัด และผังเมืองรวมเมือง/ชุมชน

รูปที่ 2 แสดงผลการศึกษาของโครงการ (พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมที่คาบอุบัติ 100 ปี)

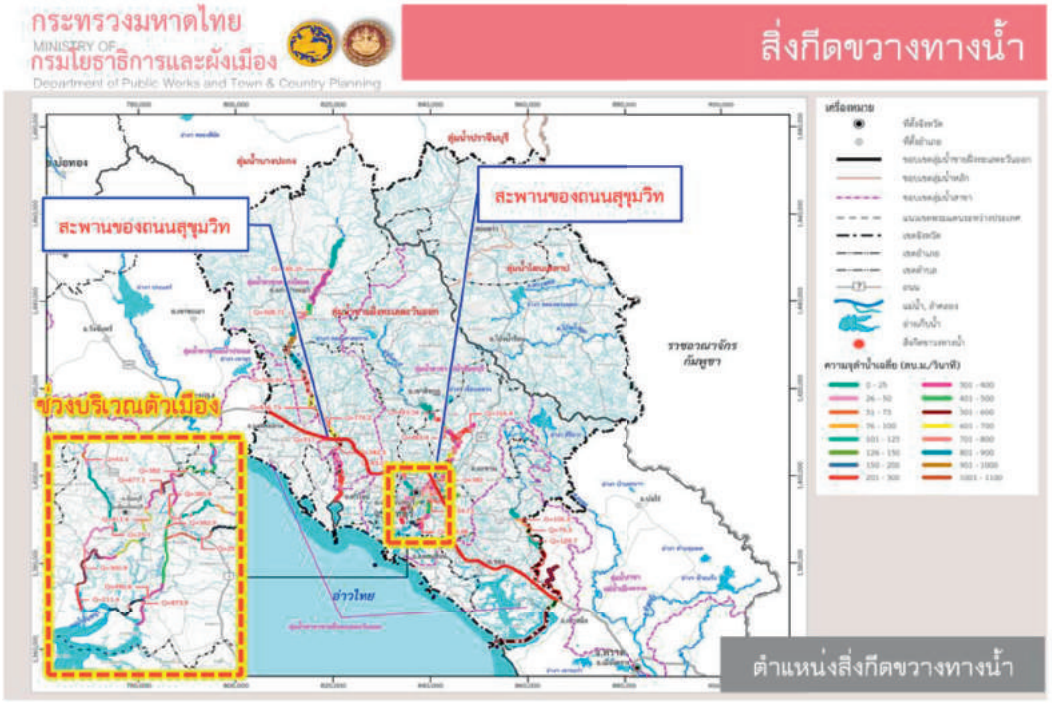

รูปที่ 3 แสดงผลการศึกษาของโครงการ (สิ่งกีดขวางทางน้ำ)

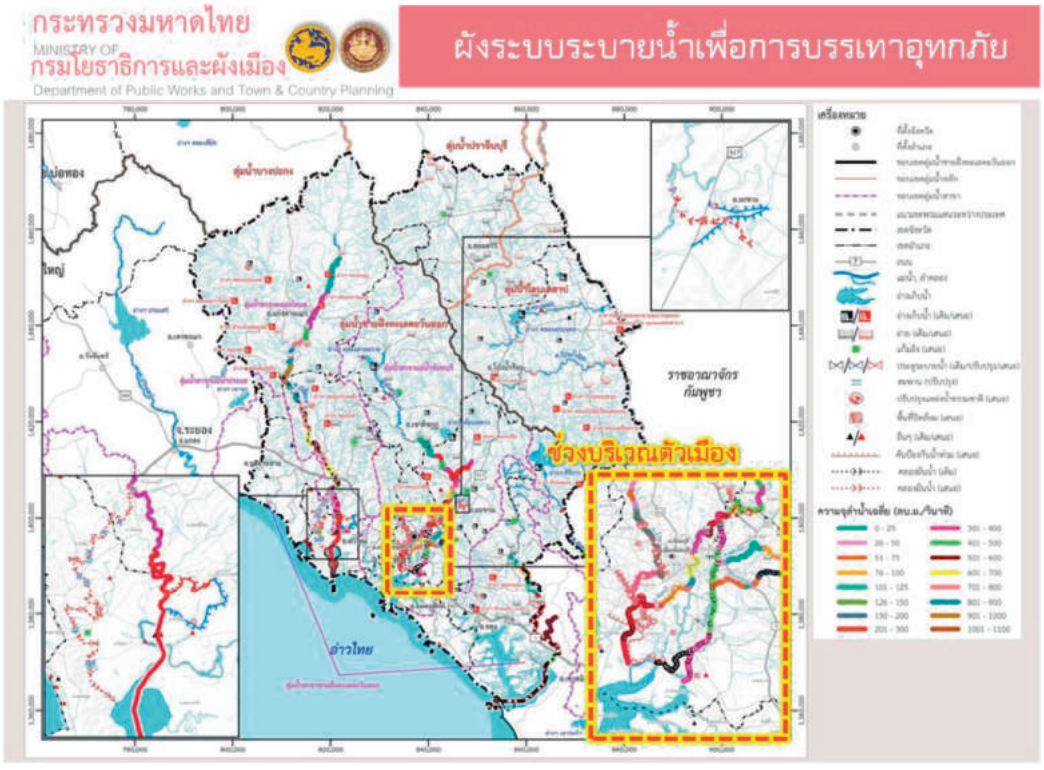

รูปที่ 4 แสดงผลการศึกษาของโครงการ (ผังระบบระบายน้ำ)

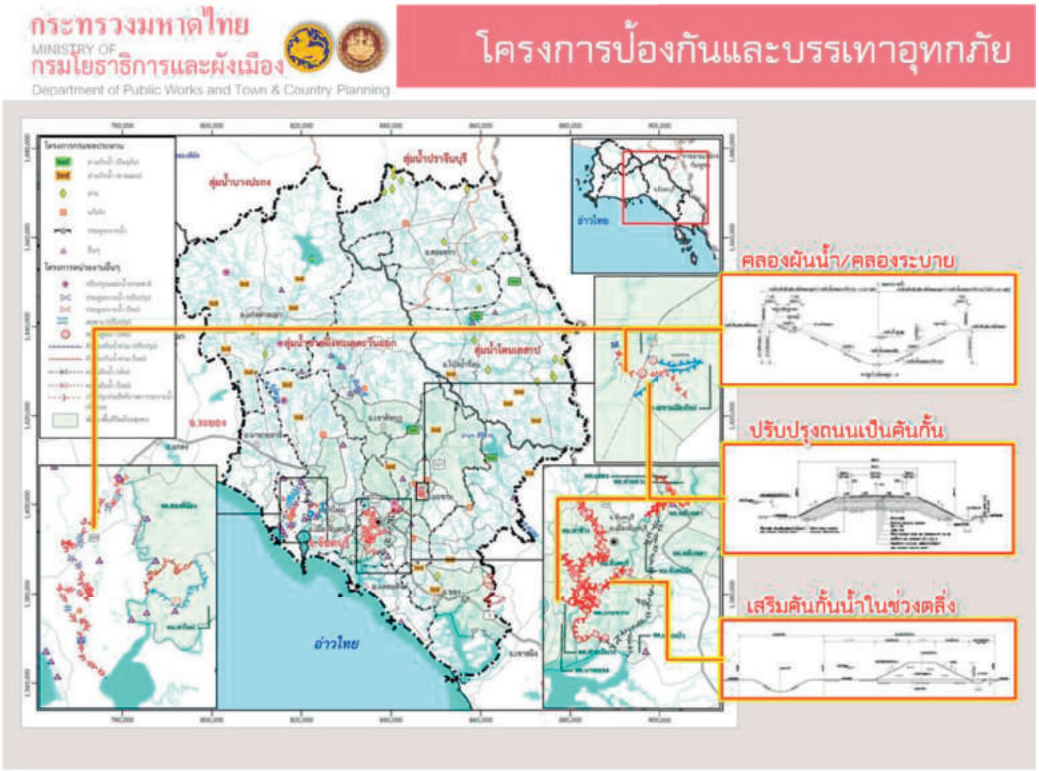

รูปที่ 5 แสดงผลการศึกษาของโครงการ (โครงการป้องกันและบรรเทาอุทกภัย)

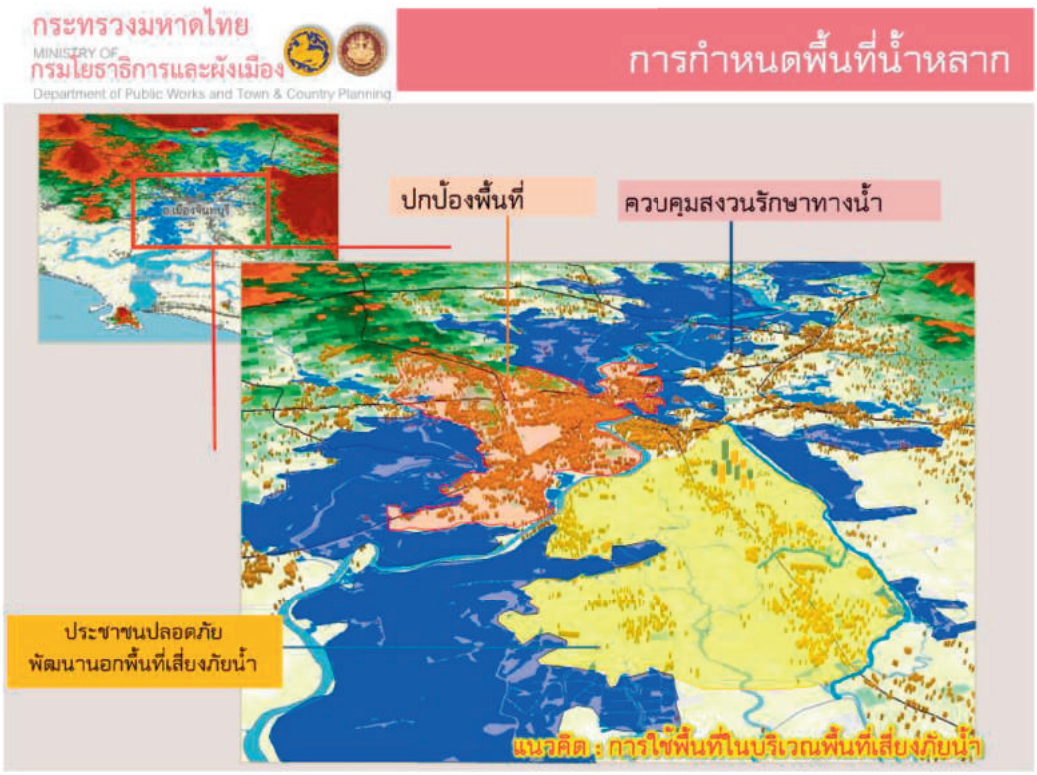

รูปที่ 6 แสดงผลการศึกษาของโครงการ (การกำหนดพื้นที่น้ำหลาก FloodWay)

2. การบูรณาการข้อมูลโครงการฯ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรมโยธาธิการและผังเมือง โดยสำนักวิศวกรรมการผังเมือง นำผลการศึกษาของโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ไปดำเนินการ ดังนี้

<u>หน่วยงานภายนอกกรมโยธาธิการและผังเมือง</u>

1) ส่งข้อมูลผลการศึกษาของโครงการ (พร้อม Digital file) ให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการดำเนินการจัดทำเส้นทางน้ำทั่วประเทศ

2) ส่งข้อมูลแผนที่ที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมและตารางอัตราการไหลที่คาบอุบัติต่าง ๆ ในลำน้ำ บริเวณโครงสร้างพื้นฐานที่ตัดขวางทางน้ำ (พร้อม Digital file) ให้หน่วยงานต่าง ๆ เช่น กรมทางหลวงชนบท กรมทางหลวง การรถไฟแห่งประเทศไทย กรมชลประทาน และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

รูปที่ 7 แสดงการจัดส่งผลการศึกษาของโครงการฯ กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

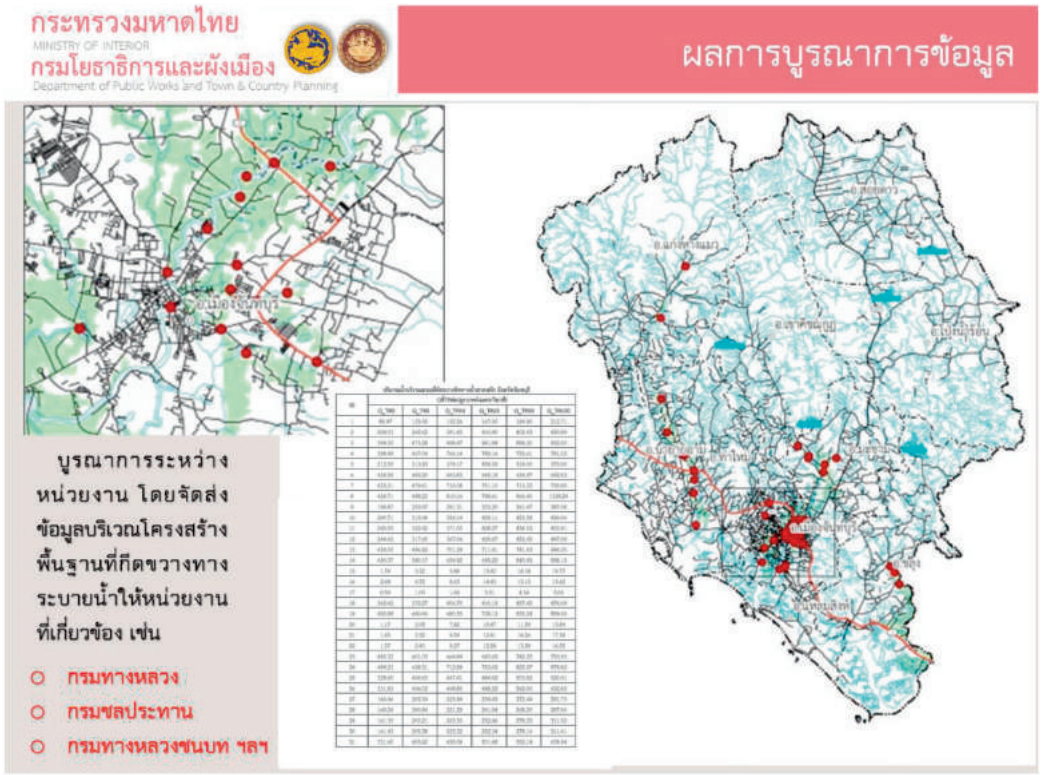

รูปที่ 8 แสดงผลการบูรณาการข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

<u>หน่วยงานภายในกรมโยธาธิการและผังเมือง</u> ได้แก่ สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด/สำนักและกองต่าง ๆ

1) นำไปใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงผังเมืองรวมทุกระดับ ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2558 ตามความในมาตรา 9 แก้ไข มาตรา 17 (3) แผนผังแสดงโครงการกิจการสาธารณูปโภคเพื่อการระบายน้ำ ได้ดำเนินการปรับปรุงผังเมืองรวม ได้แก่ ผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผังเมืองรวมชุมชนโนนสูงเปือย จังหวัดหนองบัวลำภู ผังเมืองรวมชุมชนดอนเจดีย์ ผังเมืองรวมชุมชนศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นต้น

2) นำไปใช้ในการวางและจัดทำผังนโยบาย ผังเมืองรวมทุกระดับ ได้แก่ ผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค ผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวมเมือง/ชุมชน ผังเมืองเฉพาะ ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 และความตามมาตรา 22 ในการวางและจัดทำผังเมืองรวมต้องมีแผนผังแสดงผังน้ำเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ต้องดำเนินการวางและจัดทำเพิ่มเติมจากพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการระบายน้ำ การป้องกันและบรรเทาอุทกภัยที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และบูรณาการความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบและสัมพันธ์กันทั้งภายในและภายนอก ได้แก่ ผังเมืองรวมจังหวัดลพบุรี ผังเมืองรวมจังหวัดชุมพร ผังเมืองรวมจังหวัดจันทบุรี ผังเมืองรวมชุมชนนาโยง จังหวัดตรัง ผังเมืองรวมชุมชนประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ผังเมืองรวมชุมชนลี้ จังหวัดลำพูน เป็นต้น

หมายเหตุ : พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 บัญญัติให้มีการกำหนดลุ่มน้ำเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการ โดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ซึ่งเป็นส่วนราชการที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบ ทำการศึกษาทบทวนการแบ่งพื้นที่ลุ่มน้ำใหม่ โดยผลการศึกษาให้ปรับปรุง 25 ลุ่มน้ำหลักเดิม เหลือจำนวน 22 ลุ่มน้ำ เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบ พระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ. 2563 เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2563 โดยลุ่มน้ำหลักที่มีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมผลการจัดแบ่งลุ่มน้ำหลักใหม่ ดังนี้

1) ลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ (รหัส 03 ใหม่) เป็นลุ่มน้ำแม่น้ำโขง (รหัส 02 เดิม) เฉพาะในส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่านั้นส่วนลุ่มน้ำแม่น้ำโขงที่อยู่ในภาคเหนือได้ไปรวมอยู่ในลุ่มน้ำแม่น้ำโขงเหนือ (รหัส 02 ใหม่)

2) ลุ่มน้ำโขงเหนือ (รหัส 02 ใหม่) เป็นการรวมลุ่มน้ำแม่น้ำโขง (รหัส 02 เดิม) ส่วนที่อยู่ในภาคเหนือ กับลุ่มน้ำแม่น้ำกก (รหัส 03 เดิม) เข้าด้วยกัน

3) ลุ่มน้ำบางปะกง (รหัส 15 ใหม่) เป็นการรวมลุ่มน้ำแม่น้ำปราจีนบุรี (รหัส 15 เดิม) กับลุ่มน้ำแม่น้ำบางปะกง (รหัส 16 เดิม) เข้าด้วยกัน

4) ลุ่มน้ำชายฝั่งอ่าวไทยตะวันตก (รหัส 18 ใหม่) เป็นการรวมลุ่มน้ำแม่น้ำเพชรบุรี (รหัส 19 เดิม) กับลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลประจวบคีรีขันธ์ (รหัส 20 เดิม) เข้าด้วยกัน

5) ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน (รหัส 19 ใหม่) เป็นการรวมลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกส่วนที่ 1 (รหัส 21 เดิม) กับลุ่มน้ำแม่น้ำตาปี (รหัส 22 เดิม) เข้าด้วยกัน

6) ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา (รหัส 20 ใหม่) เป็นการรวมลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 (รหัส 21 เดิม) กับลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา (รหัส 23 เดิม) เข้าด้วยกัน

7) ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (รหัส 21 ใหม่) เป็นการรวมลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกส่วนที่ 4 (รหัส 21 เดิม) กับลุ่มน้ำแม่น้ำปัตตานี (รหัส 24 เดิม) เข้าด้วยกัน

ทั้งนี้ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มีแผนการดำเนินงานของโครงการจัดผังน้ำ ดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 ดำเนินการใน 8 ลุ่มน้ำ ได้แก่ สะแกกรัง ป่าสัก เจ้าพระยา ท่าจีน บางปะกง แม่กลอง ชี และมูล

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2565 ดำเนินการใน 6 ลุ่มน้ำ ได้แก่ ปิง วัง ยม น่าน โขงตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 - 2566 มีแผนที่จะดำเนินการใน 8 ลุ่มน้ำ ได้แก่ สาละวิน โขงเหนือ เพชรบุรี - ประจวบคีรีขันธ์ ทะเลสาบสงขลา ภาคใต้ฝั่งตะวันตกตอนล่าง ชายฝั่งทะเลตะวันออก ภาคใต้ฝั่งตะวันตก และโตนเลสาป

โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการจัดทำผังน้ำ

1) เพื่อจัดทำผังน้ำระดับลุ่มน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

2) เพื่อให้มีข้อมูลผังน้ำลุ่มน้ำ ประกอบเป็นข้อมูลในการพิจารณาการใช้ประโยชน์ที่ดินที่อยู่ในระบบทางน้ำตามที่กำหนดในผังน้ำให้เป็นไปตามมาตรา 56 ของพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

3) เพื่อจัดทำแผนปรับปรุง ฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติที่เชื่อมโยงกับทางน้ำสายหลัก รวมทั้งเสนอแนะขนาดของช่องเปิดของอาคารในลำน้ำ

4) เพื่อจัดทำเป็นแนวทางการบริหารจัดการน้ำในลุ่มน้ำ ทั้งฤดูน้ำหลากและฤดูน้ำแล้ง

5) เพื่อใช้เป็นมาตรฐานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้ข้อมูลผังน้ำที่สอดคล้องเชื่อมโยงกัน

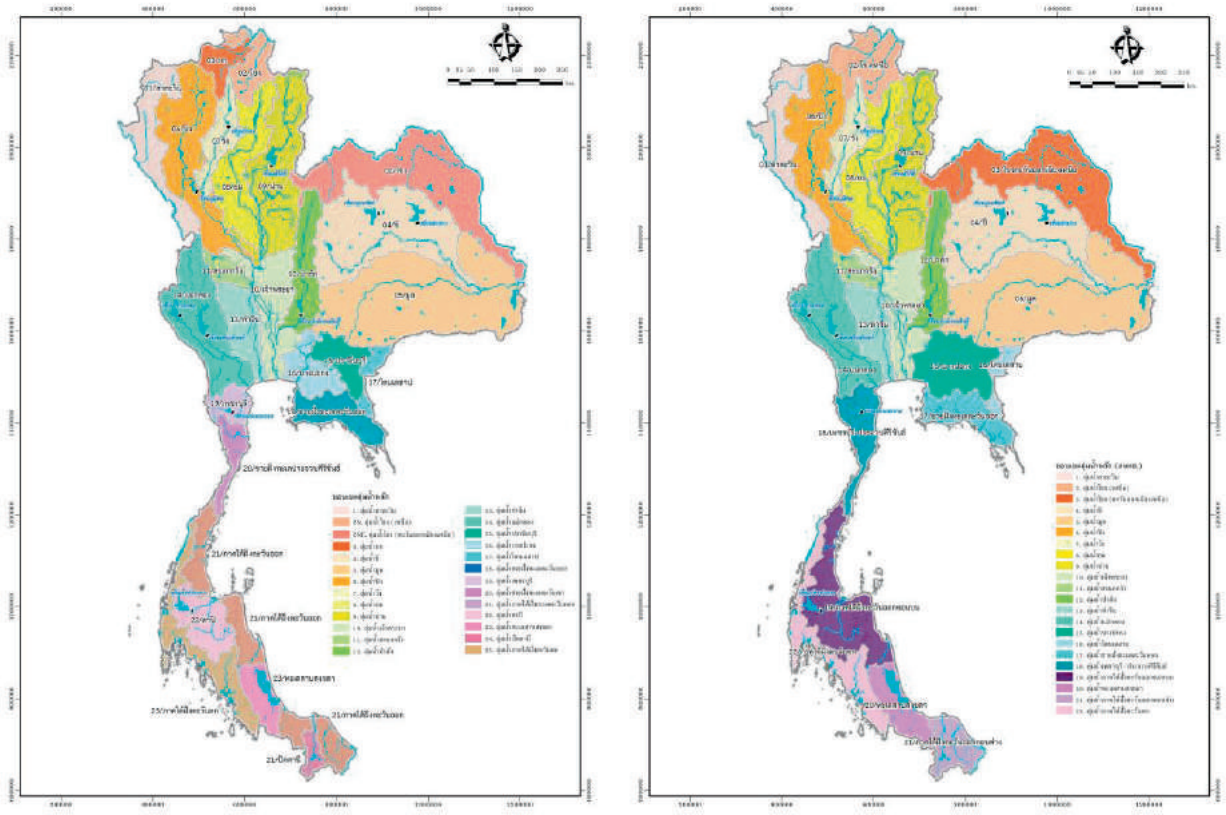

รูปที่ 9 ผลการจัดแบ่งลุ่มน้ำหลักใหม่ จากเดิม 25 ลุ่มน้ำ เป็น 22 ลุ่มน้ำ

รูปภาพการดำเนินงาน

ตัวอย่าง ร่างแผนผังแสดงผังน้ำ ผังเมืองรวมจังหวัดลพบุรี

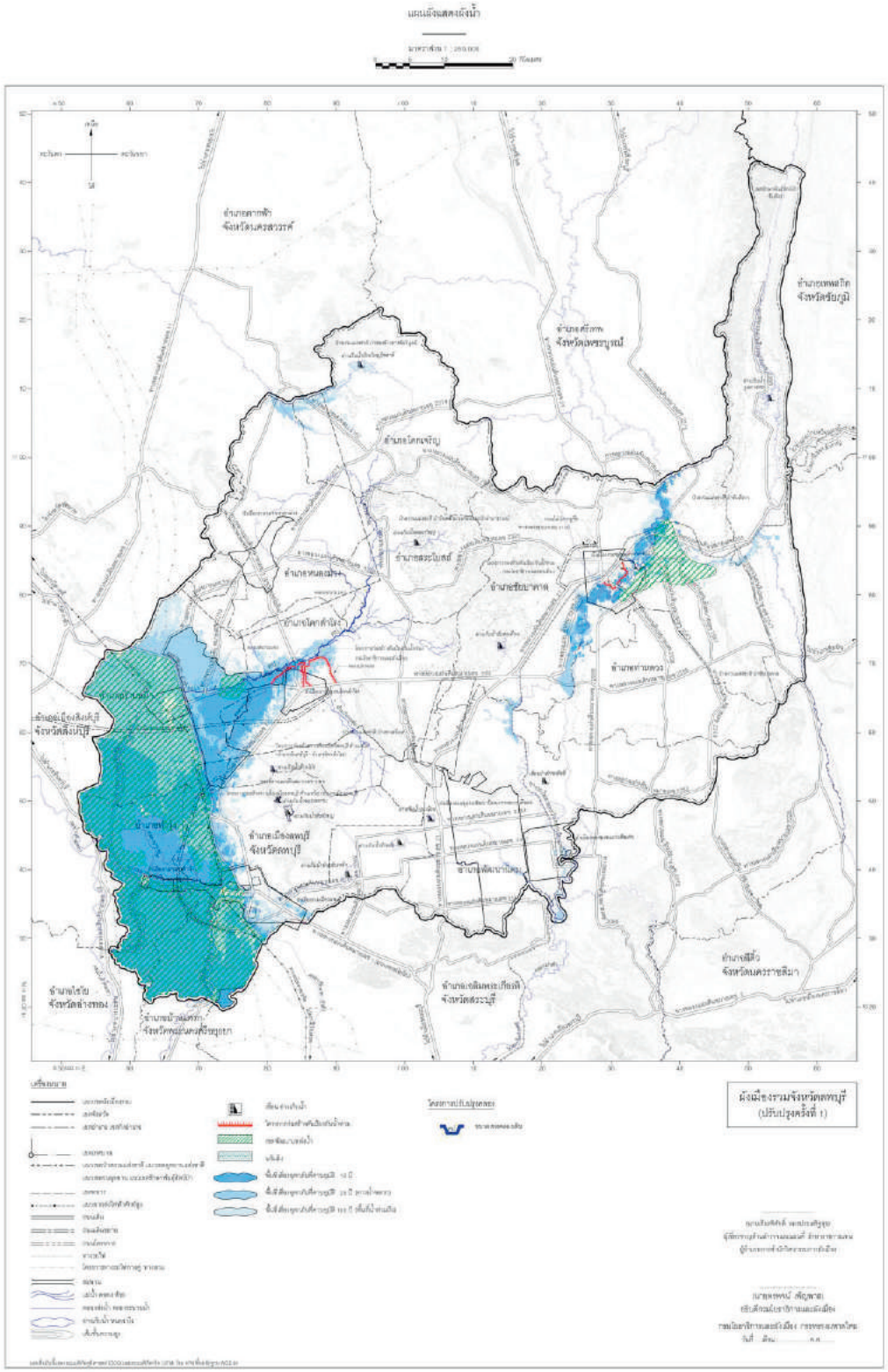

หมายเหตุ : ดำเนินการวางและจัดทำผังตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 โดย สำนักวิศวกรรมการผังเมือง กรมโยธาธิการและผังเมือง

ตัวอย่าง ร่างแผนผังแสดงผังน้ำ ผังเมืองรวมจังหวัดชุมพร

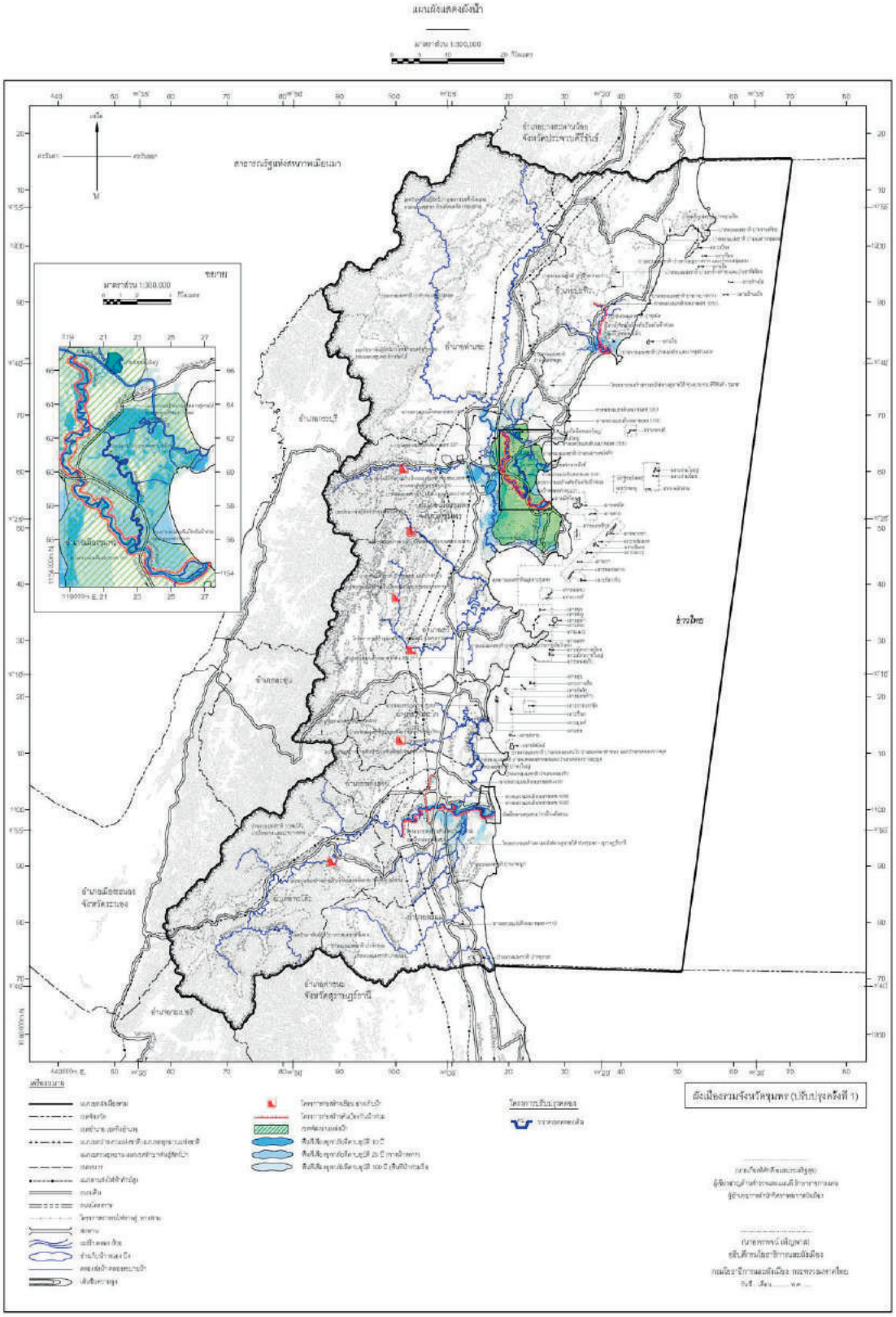

หมายเหตุ : ดำเนินการวางและจัดทำผังตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 โดย บริษัทที่ปรึกษา

ตัวอย่าง ร่างแผนผังแสดงผังน้ำ ผังเมืองรวมเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

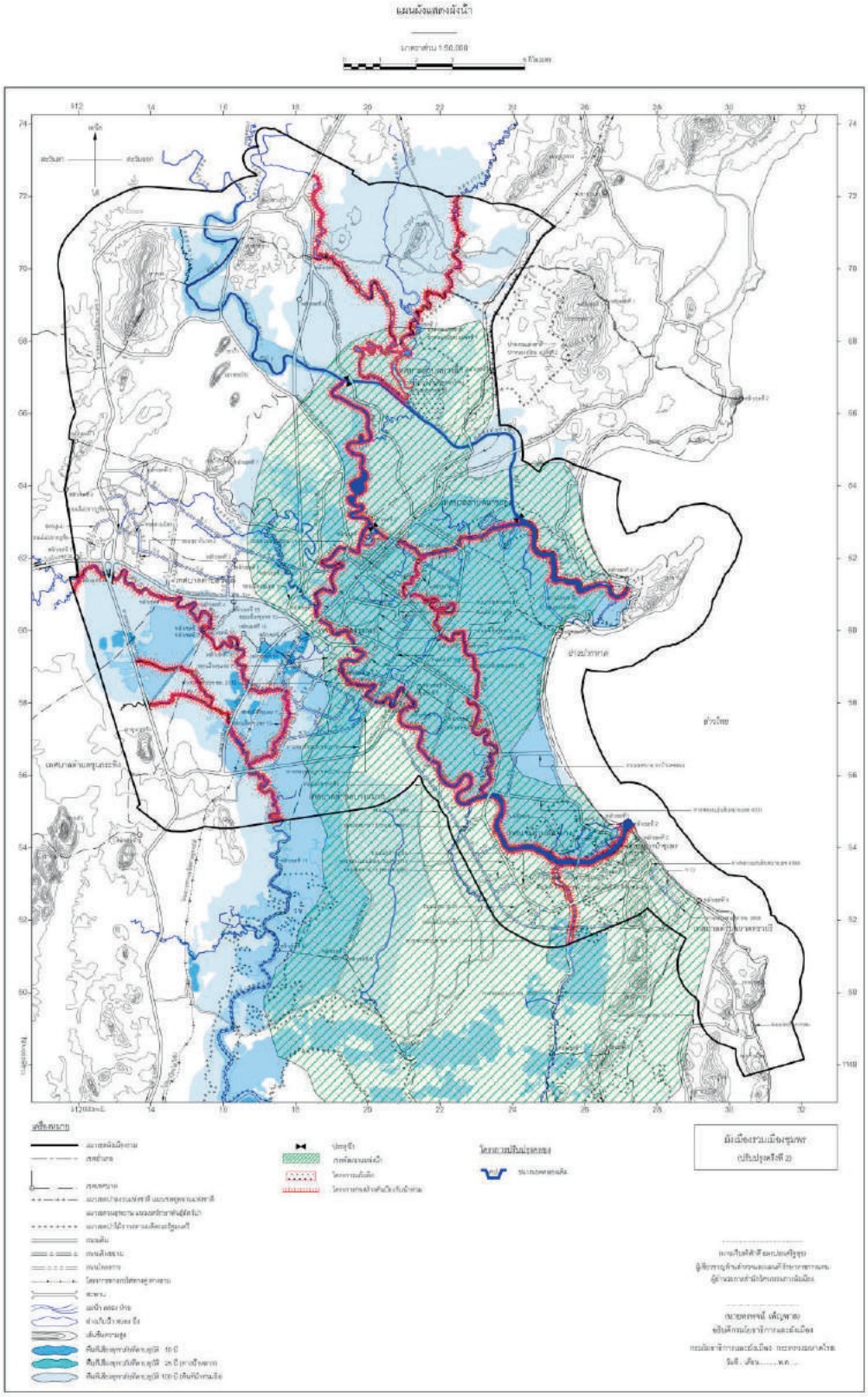

หมายเหตุ : ดำเนินการวางและจัดทำผังตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 โดย สำนักวิศวกรรมการผังเมือง กรมโยธาธิการและผังเมือง

ตัวอย่าง แผนผังแสดงโครงการกิจการสาธารณูปโภคเพื่อการระบายน้ำ
ผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

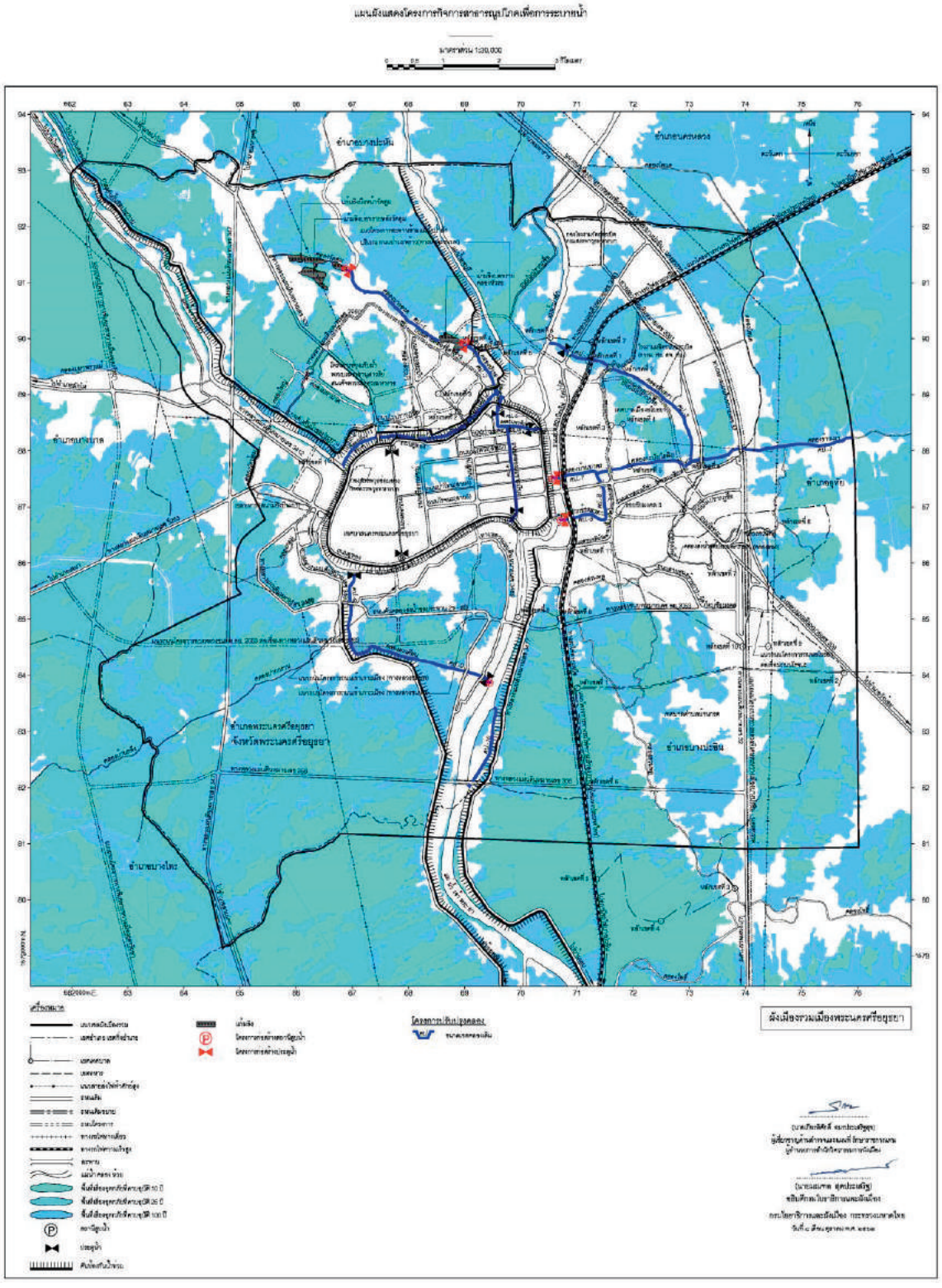

หมายเหตุ : ดำเนินการวางและจัดทำผังตามพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2558 โดย บริษัทที่ปรึกษา

3.4.3 การจัดทำอนุบัญญัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 มีจำนวนทั้งสิ้น 111 มาตรา ซึ่งต้องมีการจัดทำอนุบัญญัติที่ออกตามพระราชบัญญัติดังกล่าวเพื่อเป็นการกำหนดแนวทางและวิธีการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งการใช้บังคับกฎหมายที่มีผลกระทบกับประชาชน จำนวน 15 ฉบับ โดยแบ่งเป็น

(1) กฎกระทรวง จำนวน 1 ฉบับ
(2) ประกาศกระทรวงมหาดไทย จำนวน 3 ฉบับ
(3) ประกาศคณะกรรมการผังเมือง จำนวน 1 ฉบับ
(4) ประกาศกรมโยธาธิการและผังเมือง จำนวน 2 ฉบับ
(5) ระเบียบคณะกรรมการผังเมือง จำนวน 7 ฉบับ
(6) ระเบียบกรมโยธาธิการและผังเมือง จำนวน 1 ฉบับ

โดยกรมโยธาธิการและผังเมืองได้ดำเนินการจัดทำและประกาศใช้บังคับไปแล้ว จำนวน 2 ฉบับ คือ

1) ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2563

สาระสำคัญตามมาตรา 71 วรรคสี่ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้กำหนด โดยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถทางด้านการผังเมือง เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ ภูมิศาสตร์ หรือสาขาวิชาการด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และได้**ประกาศใช้บังคับในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2563**

2) ระเบียบกรมโยธาธิการและผังเมือง เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการที่เป็นผู้แทนสภา ผู้แทนสมาคม ผู้แทนสถาบันหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองในคณะกรรมการผังเมือง พ.ศ. 2563

สาระสำคัญตามมาตรา 80 วรรคสาม บัญญัติให้อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ โดยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการที่เป็นผู้แทนสภาวิศวกร ผู้แทนสภาสถาปนิก ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้แทนสมาคมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา 80 (4) และกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนสถาบันหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง จำนวนไม่เกินสี่คน ซึ่งต้องมาจากภาคประชาสังคมอย่างน้อยหนึ่งคน ตามมาตรา 80 (5) และได้**ประกาศใช้บังคับเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2563**

สำหรับร่างอนุบัญญัติที่อยู่ระหว่างดำเนินการซึ่งยังไม่ได้ประกาศใช้บังคับ **จำนวน 13 ฉบับ** อยู่ในขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1) ร่างระเบียบคณะกรรมการผังเมือง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังความคิดเห็น การปรึกษาหารือ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ พ.ศ. ....

2) ร่างระเบียบคณะกรรมการผังเมือง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังความคิดเห็น การปรึกษาหารือ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาค พ.ศ. ....

3) ร่างระเบียบคณะกรรมการผังเมือง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังความคิดเห็น การปรึกษาหารือ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด พ.ศ. ....

4) ร่างระเบียบคณะกรรมการผังเมือง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังความคิดเห็น การปรึกษาหารือ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม พ.ศ. ....

5) ร่างระเบียบคณะกรรมการผังเมือง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังความคิดเห็น การปรึกษาหารือ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ พ.ศ. ....

สาระสำคัญของร่างระเบียบคณะกรรมการผังเมืองทั้ง 5 ฉบับดังกล่าว ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้คณะกรรมการผังเมืองเป็นผู้กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค ผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงผู้ที่จะได้รับผลกระทบ มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบด้วยวิธีการที่หลากหลายและทั่วถึง มีข้อมูลเพียงพอต่อการที่ประชาชนจะเข้าใจถึงผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ และแนวทางการเยียวยาความเดือดร้อนหรือความเสียหายแก่ประชาชนหรือชุมชน **ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการเตรียมเสนอเรื่องเข้าที่ประชุมคณะกรรมการผังเมือง แผนการดำเนินงานคาดว่าจะมีผลใช้บังคับเดือนมิถุนายน 2564**

6) ร่างระเบียบคณะกรรมการผังเมือง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้เสียที่จะมีสิทธิยื่นคำร้อง การยื่นคำร้อง และวิธีพิจารณาคำร้อง เกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองรวม พ.ศ. ....

สาระสำคัญตามมาตรา 30 วรรคสาม บัญญัติให้คณะกรรมการผังเมืองเป็นผู้กำหนดโดยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกรณีผู้มีส่วนได้เสียที่จะมีสิทธิยื่นคำร้อง การยื่นคำร้อง และวิธีการในการพิจารณาคำร้องของผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับผังเมืองรวม ในกรณีมีการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกข้อกำหนดตามมาตรา 22 (5) ในการปิดประกาศผังเมืองรวมเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน **ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการเตรียมเสนอเรื่องเข้าที่ประชุมคณะกรรมการผังเมือง แผนการดำเนินงานคาดว่าจะมีผลใช้บังคับเดือนมิถุนายน 2564**

7) ร่างระเบียบคณะกรรมการผังเมืองว่าด้วยการจัดทำรายงานการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมการใช้บังคับผังเมืองรวม พ.ศ. ....

สาระสำคัญตามมาตรา 34 วรรคสอง บัญญัติให้คณะกรรมการผังเมืองเป็นผู้กำหนดโดยกำหนดวิธีการจัดทำรายงานการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมการใช้บังคับผังเมืองรวม ซึ่งต้องมีการกำหนดในเรื่องการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ความหนาแน่นของประชากร นโยบายหรือโครงการของรัฐบาล สภาพเศรษฐกิจและสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การคมนาคมและการขนส่ง การป้องกันการเกิดภัยพิบัติ และปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง โดยให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน **ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการเตรียมเสนอเรื่องเข้าที่ประชุมคณะกรรมการผังเมือง แผนการดำเนินงานคาดว่าจะมีผลใช้บังคับเดือนมิถุนายน 2564**

8) ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นอุทธรณ์และวิธีพิจารณาในการวินิจฉัยอุทธรณ์เกี่ยวกับผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ พ.ศ. ....

สาระสำคัญตามมาตรา 95 วรรคสอง บัญญัติให้หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นอุทธรณ์ และวิธีพิจารณาในการวินิจฉัยคำอุทธรณ์ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นอุทธรณ์และวิธีพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการอุทธรณ์ คณะกรรมการผังเมืองจังหวัด และคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น ในกรณีดังต่อไปนี้

- การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตามมาตรา 37 วรรคสอง
- การกำหนดค่าทดแทนตามมาตรา 37 วรรคสาม
- การปฏิเสธหรือสั่งการเกี่ยวกับโครงการที่จะมีการใช้ประโยชน์ที่ดินหรือที่จะก่อสร้างอาคาร ตามมาตรา 44
- การสั่งให้ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารตามมาตรา 57

- การกำหนดจำนวนเงินค่าตอบแทนตามมาตรา 59 มาตรา 64 มาตรา 66 ซึ่งคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจกำหนด และมาตรา 67

- การคิดค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคารตามมาตรา 60

- การคิดค่าใช้จ่ายในการดัดแปลงอาคารตามมาตรา 61

- การจัดทำระบบสาธารณูปโภคและการกำหนดจำนวนเงินค่าตอบแทนในการใช้ที่ดินตามมาตรา 69

- การสั่งให้ระงับการกระทำที่ฝ่าฝืน หรือการสั่งให้แก้ไขปรับปรุง หรือการสั่งให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินตามมาตรา 97

ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา แผนการดำเนินงานคาดว่าจะมีผลใช้บังคับเดือนกันยายน 2564

9) ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง วิธีดำเนินการและวิธีกำหนดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองรวมซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจะต้องจ่ายตามสัดส่วนของตน พ.ศ. ....

สาระสำคัญตามมาตรา 23 วรรคสาม บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้กำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมือง ซึ่งกำหนดวิธีดำเนินการและวิธีกำหนดค่าใช้จ่ายในกรณีที่เป็นการวางและจัดทำผังเมืองรวมที่มีขอบเขตครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของจังหวัดโดยรวมเขตปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งในจังหวัดเดียวกันหรือหลายจังหวัด ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจะต้องดำเนินการและจะต้องจ่ายตามสัดส่วนของตน **ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการประชุมคณะทำงานจัดทำอนุบัญญัติ ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 แผนการดำเนินงานคาดว่าจะมีผลใช้บังคับเดือนมิถุนายน 2564**

10) ร่างประกาศคณะกรรมการผังเมือง เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานของผังเมืองรวม พ.ศ. ....

สาระสำคัญตามมาตรา 25 บัญญัติให้คณะกรรมการผังเมืองเป็นผู้กำหนด โดยกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐาน ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับผังนโยบายระดับภาคและผังนโยบายระดับจังหวัด และต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ **ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการประชุมคณะทำงานจัดทำอนุบัญญัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 แผนการดำเนินงานคาดว่าจะมีผลใช้บังคับเดือนมิถุนายน 2564**

11) ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการกำหนดค่าทดแทนความเสียหายหรือเสื่อมสิทธิจากการระงับการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวม พ.ศ. ....

สาระสำคัญตามมาตรา 37 วรรคสาม บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้กำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมือง ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการกำหนดค่าทดแทนความเสียหายหรือเสื่อมสิทธิ จากการที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเห็นว่าการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมืองรวมต่อไปของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินขัดต่อนโยบายของผังเมืองรวมในสาระสำคัญที่เกี่ยวกับสุขลักษณะความปลอดภัยของประชาชน สวัสดิภาพของสังคม หรือประโยชน์สาธารณะ **ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการประชุมคณะทำงานจัดทำอนุบัญญัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 แผนการดำเนินงาน คาดว่าจะมีผลใช้บังคับเดือนกันยายน 2564**

12) ร่างประกาศกรมโยธาธิการและผังเมือง เรื่อง บุคคลผู้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและวิธีการจ่ายเงินค่าตอบแทนการดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร เกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ พ.ศ. ....

สาระสำคัญตามมาตรา 59 วรรคสอง บัญญัติให้อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้กำหนด โดยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินงานกรณีบุคคลผู้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและวิธีการจ่ายเงินค่าตอบแทนการดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร เกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะจากการที่คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นได้สั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร **ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการประชุมคณะทำงานจัดทำอนุบัญญัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 แผนการดำเนินงานคาดว่าจะมีผลใช้บังคับเดือนมิถุนายน 2564**

13) ร่างประกาศกรมโยธาธิการและผังเมือง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายเงินค่าตอบแทนในการเช่าซื้อหรือเช่าที่ดินหรืออาคารที่จัดหาให้ใหม่ เกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ พ.ศ. ....

สาระสำคัญตามมาตรา 63 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้กำหนด โดยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายเงินค่าตอบแทนในการเช่าซื้อหรือเช่าที่ดินหรืออาคารที่จัดหาให้ใหม่ในการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่ได้รับคำสั่งให้รื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคารไม่สามารถจัดหาที่อยู่เองได้ เจ้าหน้าที่ดำเนินการมีหน้าที่จัดหาที่ดินหรืออาคารให้บุคคลที่ถูกดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารนั้น **ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการประชุมคณะทำงานจัดทำอนุบัญญัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 แผนการดำเนินงานคาดว่าจะมีผลใช้บังคับเดือนมิถุนายน 2564**

ส่วนที่ 4

ประมวลภาพกิจกรรม การปฏิบัติภารกิจ ด้านการผังเมือง

คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี
ประธานกรรมการคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2563
เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2563 เวลา 10.00 น.
ณ ห้องประชุม 301 ตึกบัญชาการ 1 ทำเนียบรัฐบาล

นายพรพจน์ เพ็ญพาส รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
ประธานกรรมการคณะกรรมการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ในคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ในคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2563
เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2563 เวลา 10.00 น.
ณ ห้องประชุม 2101 ชั้น 1 อาคาร 2 กรมโยธาธิการและผังเมือง ถนนพระราม 9 กทม.

คณะกรรมการผังเมือง

นายอนวัช สุวรรณเดช รองอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง
ประธานคณะกรรมการสรรหากรรมการที่เป็นผู้แทนสถาบัน
หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองในคณะกรรมการผังเมือง

การประชุมคณะกรรมการสรรหากรรมการที่เป็นผู้แทนสถาบัน
หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองในคณะกรรมการผังเมือง ครั้งที่ 1/2563

การตรวจสภาพพื้นที่ด้านการพัฒนาเมือง

การประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นในการจัดทำผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่

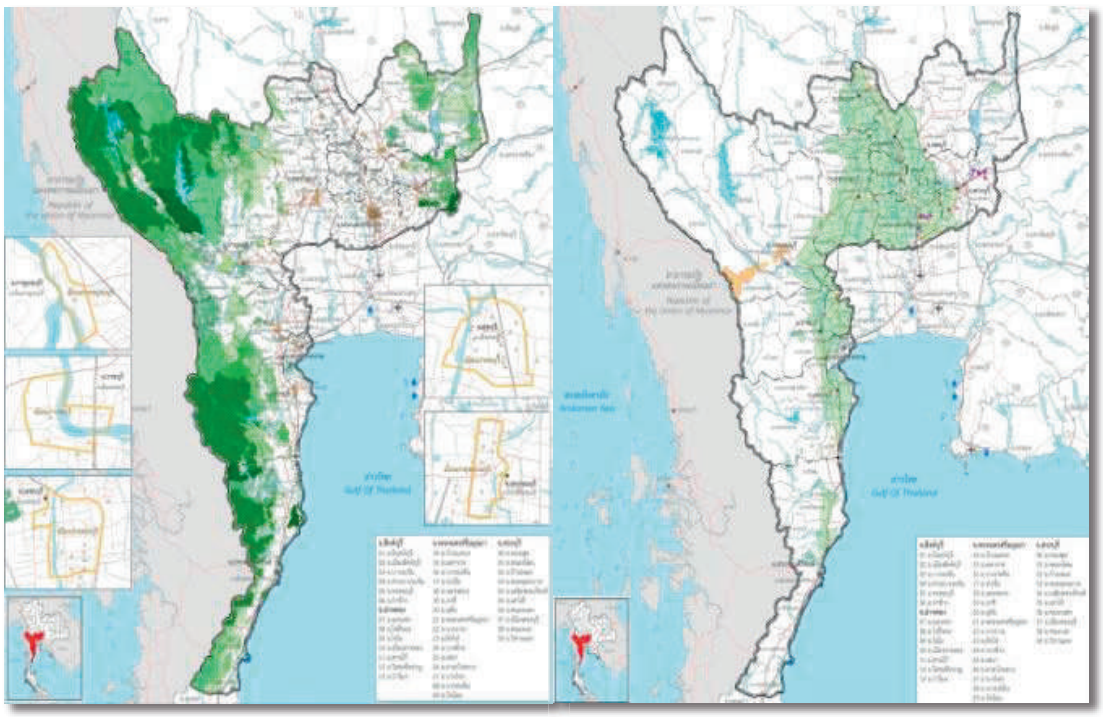

ส่วนที่ 5

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติ
การผังเมือง
พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การวางและจัดทำผังเมืองและการใช้ประโยชน์พื้นที่และที่ดินในทุกระดับเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์แก่เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งประโยชน์แก่สาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘

(๒) พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๕

(๓) พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๔) พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การผังเมือง” หมายความว่า การวาง จัดทำ และการดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองในระดับต่าง ๆ สำหรับเป็นกรอบชี้นำการพัฒนาทางด้านกายภาพในระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง ระดับชนบท และพื้นที่เฉพาะควบคู่กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบทให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้นซึ่งสุขลักษณะ ความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง ความปลอดภัยของประชาชน สวัสดิภาพของสังคม การป้องกันภัยพิบัติ และการป้องกันความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี หรือบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภูมิประเทศที่งดงามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ

“การพัฒนาเมือง” หมายความว่า การดำเนินการวางนโยบาย รวมทั้งการสร้าง ปรับปรุง ฟื้นฟู บูรณะ ดำรงรักษา หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อพัฒนาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ ภายใต้กรอบของการผังเมือง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน และความเจริญก้าวหน้าของเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท ในด้านต่าง ๆ

“ผังเมืองรวม” หมายความว่า แผนผัง นโยบาย และโครงการ รวมทั้งมาตรการควบคุมโดยทั่วไปในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเมืองและการดำรงรักษาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท ในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณูปโภค สาธารณูปการ บริการสาธารณะ และสภาพแวดล้อม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง

“ผังเมืองเฉพาะ” หมายความว่า แผนผังและโครงการดำเนินการเพื่อพัฒนาหรือดำรงรักษาบริเวณเฉพาะแห่งหรือกิจการที่เกี่ยวข้องในเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท เพื่อประโยชน์ในการสร้างเมืองใหม่ การพัฒนาเมือง การอนุรักษ์เมือง หรือการฟื้นฟูเมือง

“อาคาร” หมายความว่า อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร รวมทั้งสิ่งก่อสร้างทุกชนิดหรือสิ่งอื่นใดที่วางบน ใต้ หรือผ่านเหนือพื้นดินหรือพื้นน้ำ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง

“ที่อุปกรณ์” หมายความว่า ที่ดินของเอกชนซึ่งผังเมืองเฉพาะจัดให้เป็นที่เว้นว่าง หรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อย่างอื่นด้วย เช่น ทางเท้า ทางเดิน ตรอกหลังหรือข้างอาคาร ทางน้ำ ทางระบายน้ำหรือท่อระบายน้ำ

“ที่โล่ง” หมายความว่า บริเวณที่ดินอันได้ระบุไว้ในผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะให้เป็นที่ว่างเป็นส่วนใหญ่ และเพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้

“ผังน้ำ” หมายความว่า ผังน้ำตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ หรือผังแสดงเขตการพัฒนาแหล่งน้ำและพื้นที่น้ำหลาก

“เจ้าพนักงานการผัง” หมายความว่า

(๑) เจ้าพนักงานการผังตามที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ

(๒) อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังในกรณีที่มีการใช้บังคับผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

(๑) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๒) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล

(๓) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

(๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๕) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา

(๖) ผู้บริหารท้องถิ่นหรือหัวหน้าคณะผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง สำหรับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

“เจ้าหน้าที่ดำเนินการ” หมายความว่า เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือองค์กรซึ่งมีหน้าที่และอำนาจหรือซึ่งได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะ

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“ผู้ว่าราชการจังหวัด” หมายความรวมถึงผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในกรณีที่เป็นการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศกระทรวงมหาดไทยเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๖ บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มุ่งหมายเพื่อกำหนดรูปแบบการวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับ พร้อมทั้งบริหารจัดการผังเมืองให้มีรูปแบบการดำเนินการและการบริหารจัดการที่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ สภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการวางกรอบและนโยบายด้านการพัฒนาพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และระดับชนบท ตลอดจนกระจายอำนาจในการวางและจัดทำผังเมืองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสามารถในการรองรับการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาของพื้นที่ ทั้งนี้ ภายใต้วัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) วางและจัดทำผังเมืองในแต่ละระดับให้สอดคล้องกัน

(๒) วางกรอบและนโยบายการพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบทอย่างสมดุลและยั่งยืน

(๓) วางกรอบและนโยบายด้านการพัฒนา และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๔) วางกรอบในการอนุรักษ์และรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม

(๕) วางแนวทางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและโครงการพัฒนาภายใต้หน้าที่และอำนาจของตนให้สอดคล้องกับผังเมืองแต่ละระดับ

(๖) แก้ไขปัญหาผลกระทบจากการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่สอดคล้องกันให้มีการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นการป้องกัน แก้ไข หรือบรรเทาภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น

มาตรา ๗ ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองที่คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติจัดทำตามมาตรา ๗๕ (๘) เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการต่อไปตามหน้าที่และอำนาจของตน

หมวด ๒
การวางและจัดทำผังเมือง

มาตรา ๘ ผังเมืองตามพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่

(๑) ผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ คือ การกำหนดกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ แบ่งเป็นสามประเภท ดังต่อไปนี้

(ก) ผังนโยบายระดับประเทศ

(ข) ผังนโยบายระดับภาค

(ค) ผังนโยบายระดับจังหวัด

(๒) ผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน คือ การกำหนดกรอบแนวทางและแผนงานการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดเพื่อการพัฒนาเมืองและการดำรงรักษาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท แบ่งเป็นสองประเภท ดังต่อไปนี้

(ก) ผังเมืองรวม

(ข) ผังเมืองเฉพาะ

มาตรา ๙ การวางและจัดทำผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ตามมาตรา ๘ (๑) และผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามมาตรา ๘ (๒) ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น การปรึกษาหารือและการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ โดยให้คำนึงถึงผู้ที่จะได้รับผลกระทบในผังแต่ละประเภท และต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบด้วยวิธีการที่หลากหลายและทั่วถึง โดยมีข้อมูลเพียงพอต่อการที่ประชาชนจะเข้าใจถึงผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ และแนวทางการเยียวยาความเดือดร้อน หรือความเสียหายแก่ประชาชนหรือชุมชน

การวางและจัดทำผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ตามมาตรา ๘ (๑) และผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามมาตรา ๘ (๒) ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองประสานการดำเนินการกับหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการบูรณาการในการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดให้มีการทบทวนผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ทุกห้าปี หรือในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ สภาพเศรษฐกิจและสังคม หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปจะจัดให้มีการทบทวนผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ก่อนระยะเวลาดังกล่าวก็ได้

ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ของปีงบประมาณที่ผ่านมาเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ เพื่อให้ความเห็นชอบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ โดยอย่างน้อยต้องสรุปผลการดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองตามมาตรา ๘ และผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคด้วย

มาตรา ๑๑ การวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดจะต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกับผังนโยบายระดับภาค ส่วนการวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาคจะต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกับผังนโยบายระดับประเทศ

มาตรา ๑๒ เมื่อได้มีการประกาศผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค หรือผังนโยบายระดับจังหวัด ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจเพื่อให้เป็นไปตามผังนโยบายดังกล่าว ทั้งนี้ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองมีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐด้วย

หมวด ๓
ผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่

ส่วนที่ ๑
ผังนโยบายระดับประเทศ

มาตรา ๑๓ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศเพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่ การพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท โครงสร้างพื้นฐานหลัก การพัฒนาพื้นที่พิเศษ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการอื่น ๆ ที่จำเป็น เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๔ ผังนโยบายระดับประเทศตามมาตรา ๑๓ ประกอบด้วย

(๑) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ

(๒) กรอบนโยบาย เป้าหมาย แผนและแผนผังทางด้านกายภาพ เพื่อการพัฒนาหรือการอนุรักษ์ของประเทศ ดังต่อไปนี้

(ก) การใช้ประโยชน์พื้นที่

(ข) การตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน

(ค) โครงสร้างพื้นฐานด้านต่าง ๆ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย การจัดการน้ำ การสาธารณสุข การศึกษา การพลังงาน การท่องเที่ยว การคมนาคมและการขนส่ง รวมทั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

(ง) พื้นที่พัฒนาพิเศษซึ่งเป็นพื้นที่เพื่อดำเนินการพัฒนาตามนโยบายรัฐบาลหรือกิจการเฉพาะที่รัฐจัดให้มีขึ้น

(จ) ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ

(ฉ) ศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

(ช) การพัฒนาเมืองและชนบท

(ซ) การเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค

(ฌ) การอื่น ๆ ที่จำเป็น

(๓) มาตรการและวิธีดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับประเทศ

(๔) การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

ส่วนที่ ๒
ผังนโยบายระดับภาค

มาตรา ๑๕ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาคเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาพื้นที่ที่มีขอบเขตเกินหนึ่งจังหวัด ในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมืองและชนบท การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ รวมทั้งการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๖ ผังนโยบายระดับภาคตามมาตรา ๑๕ ประกอบด้วย

(๑) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาค

(๒) แผนที่แสดงเขตผังนโยบายระดับภาค

(๓) แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(ก) แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน

(ข) แผนผังแสดงการตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน

(ค) แผนผังแสดงระบบการคมนาคมและการขนส่ง

(ง) แผนผังแสดงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ ตามโครงสร้างพื้นฐาน

(จ) แผนผังแสดงเขตพัฒนาการท่องเที่ยว

(ฉ) แผนผังเพื่อการพัฒนาเมืองและชนบท

(ช) แผนผังพื้นที่พัฒนาพิเศษ

(ซ) แผนผังแสดงแหล่งศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

(ฌ) แผนผังแสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ

(ญ) แผนผังแสดงผังน้ำ

(ฎ) แผนผังแสดงการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค

(ฏ) แผนผังอื่น ๆ ตามความจำเป็น

ในกรณีที่ผังนโยบายระดับภาคไม่มีสาระสำคัญประการใดตาม (ก) (ข) (ค) (ง) (จ) (ฉ) (ช) (ซ) (ฌ) (ญ) หรือ (ฎ) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ โดยมีเหตุผลอันสมควร และให้ระบุเหตุผลดังกล่าวไว้ในผังนโยบายระดับภาคนั้นด้วย

(๔) นโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับภาค

(๕) การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

ส่วนที่ ๓
ผังนโยบายระดับจังหวัด

มาตรา ๑๗ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาพื้นที่ระดับจังหวัด

ในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมืองและชนบท การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ รวมทั้งการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสนอต่อคณะกรรมการผังเมืองเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๘ ผังนโยบายระดับจังหวัดตามมาตรา ๑๗ ประกอบด้วย

(๑) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด

(๒) แผนที่แสดงเขตผังนโยบายระดับจังหวัด

(๓) แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(ก) แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน

(ข) แผนผังแสดงการตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน

(ค) แผนผังแสดงเขตส่งเสริมการพัฒนาเมือง

(ง) แผนผังแสดงโครงการการคมนาคมและการขนส่ง โดยแสดงการเชื่อมต่อโครงข่ายการคมนาคมและการขนส่งไว้ด้วย

(จ) แผนผังแสดงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ ตามโครงสร้างพื้นฐาน

(ฉ) แผนผังแสดงสภาพของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ

(ช) แผนผังแสดงผังน้ำ

(ซ) แผนผังแสดงเขตการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

(ฌ) แผนผังแสดงเขตการพัฒนาอุตสาหกรรม

(ญ) แผนผังแสดงเขตการพัฒนาเกษตรกรรม

(ฎ) แผนผังพื้นที่พัฒนาพิเศษ

(ฏ) แผนผังแสดงเขตการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และสภาพแวดล้อมในพื้นที่ระดับจังหวัด

(ฐ) แผนผังอื่น ๆ ตามความจำเป็น

ในกรณีที่ผังนโยบายระดับจังหวัดไม่มีสาระสำคัญประการใดตาม (ก) (ข) (ค) (ง) (จ) (ฉ) (ช) (ซ) (ฌ) (ญ) (ฎ) หรือ (ฏ) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผังเมือง โดยมีเหตุผลอันสมควร และให้ระบุเหตุผลดังกล่าวไว้ในผังนโยบายระดับจังหวัดนั้นด้วย

(๔) รายการประกอบแผนผังตามความจำเป็น

(๕) นโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับจังหวัด

(๖) การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

หมวด ๔

ผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่พื้นที่ใดสมควรวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะไว้ก็ได้

ในพระราชกฤษฎีกานั้นให้ระบุ

(๑) วัตถุประสงค์เพื่อการสำรวจในการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ

(๒) เจ้าพนักงานการผัง

(๓) เขตท้องที่ที่จะทำการสำรวจพร้อมด้วยแผนที่แสดงเขตสำรวจแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา

(๔) กำหนดระยะเวลาการใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาซึ่งต้องไม่เกินห้าปี

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้สิ้นผลการใช้บังคับเมื่อผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะมีผลใช้บังคับ หรือเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตาม (๔) แล้วแต่เหตุใดจะเกิดขึ้นก่อน

มาตรา ๒๐ ในระหว่างที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจตามมาตรา ๑๙ ใช้บังคับ ให้เจ้าพนักงานการผังมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ใด ๆ เพื่อทำการสำรวจในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก

(๒) จัดทำข้อเสนอเบื้องต้นสำหรับบริเวณที่ประสงค์จะวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ

(๓) ทำเครื่องหมายแสดงระดับ ขอบเขต และแนวเขตตามความจำเป็น

(๔) แจ้งให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ส่งแผนที่หรือแผนผังแสดงเขตที่ดินเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) และ (๓) หากจำเป็นต้องเข้าไปในอาคาร สถานที่พักอาศัย สถานที่ทำการ หรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น เพื่อทำการสำรวจ ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ดังกล่าวโดยชอบด้วยกฎหมายทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวต้องไม่กระทำการอันเป็นการรบกวนหรือก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้พักหรือผู้ซึ่งอาศัยอยู่ในสถานที่นั้น และให้แสดงบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานการผังหรือบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

มาตรา ๒๑ ในระหว่างกำหนดระยะเวลาที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจตามมาตรา ๑๙ ใช้บังคับ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน เพื่อประโยชน์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ ทั้งนี้ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด แล้วแต่กรณี

ส่วนที่ ๑
ผังเมืองรวม

มาตรา ๒๒ ผังเมืองรวมประกอบด้วย

(๑) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม

(๒) แผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวมโดยแสดงข้อมูลภูมิประเทศ ระดับชั้นความสูง และพิกัดภูมิศาสตร์

(๓) แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยใช้มาตราส่วนตามความเหมาะสมที่มีความละเอียดเพียงพอให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจได้ง่าย สามารถเชื่อมโยงกับแผนที่ดิจิทัลที่เป็นมาตรฐานสากลตามเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(ก) แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท

(ข) แผนผังแสดงที่โล่ง

(ค) แผนผังแสดงโครงการการคมนาคมและการขนส่ง โดยแสดงการเชื่อมต่อโครงข่ายการคมนาคมและการขนส่งไว้ด้วย

(ง) แผนผังแสดงโครงการกิจการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ

(จ) แผนผังแสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(ฉ) แผนผังแสดงผังน้ำ

(ช) แผนผังอื่น ๆ ที่จำเป็น

ในกรณีที่ผังเมืองรวมไม่มีสาระสำคัญประการใดตาม (ก) (ข) (ค) (ง) (จ) หรือ (ฉ) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด แล้วแต่กรณี โดยมีเหตุผลอันสมควร และให้ระบุเหตุผลดังกล่าวไว้ในผังเมืองรวมนั้นด้วย

(๔) รายการประกอบแผนผัง

(๕) ข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่จะให้ปฏิบัติหรือไม่ให้ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวมและแผนผังตาม (๓) ทุกประการ ดังต่อไปนี้

(ก) ประเภทและขนาดกิจการ

(ข) ประเภท ชนิด ขนาด ความสูง และลักษณะของอาคาร

(ค) อัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมกันทุกชั้นของอาคารทุกหลังต่อพื้นที่แปลงที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคาร

(ง) อัตราส่วนพื้นที่อาคารปกคลุมดินต่อพื้นที่แปลงที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคาร หรืออัตราส่วนพื้นที่ว่างอันปราศจากสิ่งปกคลุมดินของแปลงที่ดินที่อาคารตั้งอยู่ต่อพื้นที่ใช้สอยรวมของอาคาร

(จ) ระยะถอยร่นจากแนวธรรมชาติ ถนน แนวเขตที่ดิน อาคาร แหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะ และสถานที่อื่น ๆ ที่จำเป็น รวมทั้งพื้นที่แนวกันชนด้วย

(ฉ) ขนาดของแปลงที่ดินที่จะอนุญาตให้ก่อสร้างอาคาร

(ช) ข้อกำหนดอื่นที่จำเป็นโดยรัฐมนตรีประกาศกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมือง

ในกรณีที่ผังเมืองรวมไม่มีข้อกำหนดประการใดตาม (ก) (ข) (ค) (ง) (จ) (ฉ) หรือ (ช) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด แล้วแต่กรณี โดยมีเหตุผลอันสมควร และให้ระบุเหตุผลดังกล่าวไว้ในผังเมืองรวมนั้นด้วย

(๖) นโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวม ซึ่งอาจเป็นแนวทางในการปรับอัตราส่วนพื้นที่อาคารตาม (๕) (ค) แนวทางในการใช้มาตรการด้านการเงินการคลัง หรือแนวทางที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาหรือเพื่อเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

มาตรา ๒๓ ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกรมโยธาธิการและผังเมือง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกรมโยธาธิการและผังเมืองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันก็ได้

ในกรณีที่เป็นการวางและจัดทำผังเมืองรวมที่มีขอบเขตครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกรมโยธาธิการและผังเมือง หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น หรือกรมโยธาธิการและผังเมืองกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมกันก็ได้

ในกรณีที่เป็นการวางและจัดทำผังเมืองรวมที่มีขอบเขตครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของจังหวัด โดยรวมเขตปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งในจังหวัดเดียวกันหรือหลายจังหวัด ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกรมโยธาธิการและผังเมือง หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งที่อยู่ในเขตที่จะวางและจัดทำผังเมืองรวมร่วมกัน หรือกรมโยธาธิการและผังเมืองและ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งที่อยู่ในเขตที่จะวางและจัดทำผังเมืองรวมร่วมกันก็ได้ ทั้งนี้ วิธีดำเนินการและวิธีกำหนดค่าใช้จ่ายซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจะต้องจ่ายตามสัดส่วนของตนให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมือง

ในกรณีที่กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะวางหรือจัดทำผังเมืองรวมให้แจ้งอีกฝ่ายทราบก่อนวางและจัดทำ ในกรณีที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่เห็นด้วยกับการจะวางและจัดทำผังเมืองรวมและไม่อาจตกลงกันได้ ให้รัฐมนตรีเป็นผู้ชี้ขาดตามคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมือง เมื่อเป็นที่ยุติแล้ว ให้ผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมดำเนินการให้เป็นไปตามคำชี้ขาดนั้น และให้นำความคิดเห็นของอีกฝ่ายมาประกอบในการพิจารณาดำเนินการด้วย

มาตรา ๒๔ การวางและจัดทำผังเมืองรวมในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาผังเมืองรวมขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และบุคคลอื่นที่เห็นสมควรซึ่งมีความรู้ความสามารถด้านการผังเมืองหรือสาขาวิชาการด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีจำนวนรวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่าสิบห้าคน แต่ไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับผังเมืองรวมในเขตกรุงเทพมหานคร

การวางและจัดทำผังเมืองรวมในเขตจังหวัดอื่น หากมีแนวเขตตามผังเมืองรวมครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาผังเมืองรวมขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้แทนสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และบุคคลอื่นที่เห็นสมควรซึ่งมีความรู้ความสามารถด้านการผังเมืองหรือสาขาวิชาการด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีจำนวนรวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่าสิบห้าคน แต่ไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับผังเมืองรวมในเขตจังหวัดนั้น

การวางและจัดทำผังเมืองรวมที่มีพื้นที่ครอบคลุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป ให้คณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาผังเมืองรวมขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้แทนสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และบุคคลอื่นที่เห็นสมควรซึ่งมีความรู้ความสามารถด้านการผังเมืองหรือสาขาวิชาการด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีจำนวนรวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่าสิบห้าคน แต่ไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับผังเมืองรวมในเขตจังหวัดที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวนั้น

มาตรา ๒๕ การวางและจัดทำผังเมืองรวมจะต้องสอดคล้องกับผังนโยบายระดับภาคและผังนโยบายระดับจังหวัด ต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนด

มาตรา ๒๖ ผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอคณะกรรมการผังเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบ

มาตรา ๒๗ ผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ก่อนเสนอไปยังคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังขอความเห็นไปยังกรมโยธาธิการและผังเมือง และเสนอความเห็นพร้อมเหตุผลของกรมโยธาธิการและผังเมืองไปยังคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเพื่อพิจารณา ในกรณีที่คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดไม่เห็นด้วยกับความเห็นของกรมโยธาธิการและผังเมืองและไม่สามารถหาข้อยุติได้ ให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเสนอประเด็นที่ไม่สามารถหาข้อยุติได้นั้นให้คณะกรรมการผังเมืองพิจารณา เมื่อคณะกรรมการผังเมืองพิจารณาเป็นประการใดแล้ว ให้ดำเนินการให้เป็นไปตามนั้น

ในกรณีที่คณะกรรมการผังเมืองเห็นว่าผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้วางและจัดทำไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือมาตรฐานเกี่ยวกับการผังเมือง หรือไม่เหมาะสมด้วยเหตุอื่นใดอันอาจจะทำให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะ ให้คณะกรรมการผังเมืองมีอำนาจสั่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นแก้ไขพร้อมกำหนดขั้นตอนและวิธีการในการแก้ไขในคราวเดียวกันด้วย หรือจะสั่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยุติการวางและจัดทำผังเมืองรวมดังกล่าว และสั่งให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำแทนก็ได้

มาตรา ๒๘ ผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกรมโยธาธิการและผังเมืองและองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือกรมโยธาธิการและผังเมือง องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันวางและจัดทำ ให้ถือเป็นผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้วางและจัดทำ และให้เสนอคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ในกรณีที่ผังเมืองรวมตามวรรคหนึ่งมีพื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป ให้ถือเป็นผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำ และให้เสนอคณะกรรมการผังเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบ

มาตรา ๒๙ ผังเมืองรวมที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์และสื่ออื่น ๆ และปิดประกาศแผนที่แสดงเขตและรายละเอียดของผังเมืองรวมไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานเขต หรือที่ว่าการอำเภอ และที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายในเขตของผังเมืองรวมนั้น แล้วแต่กรณี เป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันปิดประกาศ โดยให้ลงวันที่ที่ปิดประกาศไว้ในประกาศนั้นด้วย

ในการเผยแพร่หรือประกาศดังกล่าว ให้มีคำประกาศเชิญชวนให้ผู้มีส่วนได้เสียไปตรวจดูแผนผังและข้อกำหนดของผังเมืองรวมได้ ณ กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมนั้น

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่ผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดต้องการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกข้อกำหนดตามมาตรา ๒๒ (๕) ให้ยื่นคำร้องต่อกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมนั้น

คำร้องขอให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกข้อกำหนดตามมาตรา ๒๒ (๕) ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเป็นไปตามที่ผู้มีส่วนได้เสียที่ยื่นคำร้องแสดงความเห็นไว้เมื่อได้มีการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๙

ผู้มีส่วนได้เสียที่จะมีสิทธิยื่นคำร้อง การยื่นคำร้อง และวิธีพิจารณาคำร้องให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนด

มาตรา ๓๑ หากภายในกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๒๙ ผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดยื่นคำร้องตามมาตรา ๓๐ ต่อกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมนั้น ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอคำร้องนั้นพร้อมความเห็นต่อคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด แล้วแต่กรณี

ผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำ หากคณะกรรมการผังเมืองพิจารณาคำร้องของผู้มีส่วนได้เสียแล้วไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้สั่งยกคำร้องนั้น และให้ชี้แจงเหตุผลให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบ ในกรณีที่คณะกรรมการผังเมืองเห็นชอบด้วยกับคำร้อง ให้สั่งให้กรมโยธาธิการและผังเมืองแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกข้อกำหนดดังกล่าวในผังเมืองรวมนั้น

ผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำ เมื่อคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาคำร้องของผู้มีส่วนได้เสียแล้ว ให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดส่งผลการพิจารณาคำร้องนั้นไปยังกรมโยธาธิการและผังเมือง ถ้ากรมโยธาธิการและผังเมืองไม่มีความเห็นเป็นอย่างอื่น ให้แจ้งให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดทราบและให้ดำเนินการต่อไปตามนั้น แต่ถ้ากรมโยธาธิการและผังเมืองไม่เห็นพ้องกับความเห็นของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอคำร้องนั้นพร้อมกับความเห็นของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดและความเห็นของกรมโยธาธิการและผังเมืองให้คณะกรรมการผังเมืองพิจารณา เมื่อคณะกรรมการผังเมืองพิจารณาเป็นเช่นใดแล้ว ให้ถือเป็นการยุติและให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดแจ้งผู้ยื่นคำร้องต่อไป

มาตรา ๓๒ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๒๙ แล้วไม่มีผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดยื่นคำร้องตามมาตรา ๓๐ หรือมีแต่คณะกรรมการผังเมืองสั่งยกคำร้องดังกล่าว หรือเมื่อกรมโยธาธิการและผังเมืองไม่มีความเห็นเป็นอย่างอื่น ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ดำเนินการเพื่อออกประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น แล้วแต่กรณี โดยไม่ชักช้า ในการนี้ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองนำประกาศกระทรวงมหาดไทยเสนอต่อคณะรัฐมนตรีโดยตรงเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน

ในกรณีที่สภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่วางและจัดทำผังเมืองรวมไม่ดำเนินการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งภายในเวลาอันสมควร และคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาว่าสมควรที่จะมีการกำหนดผังเมืองรวมใช้บังคับในพื้นที่นั้น ให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเสนอผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำให้คณะกรรมการผังเมืองภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดมีมติ

ในกรณีที่คณะกรรมการผังเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบผังเมืองรวมนั้น โดยไม่มีการแก้ไขข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ให้ถือว่าผังเมืองรวมดังกล่าวเป็นผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำ และให้กรมโยธาธิการและผังเมืองดำเนินการออกประกาศกระทรวงมหาดไทย

ในกรณีที่คณะกรรมการผังเมืองไม่ให้ความเห็นชอบผังเมืองรวมหรือเห็นชอบ โดยมีการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองดำเนินการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงผังเมืองรวมตามความเห็นของคณะกรรมการผังเมือง ในกรณีดังกล่าวให้ถือว่าผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองดำเนินการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำ และให้กรมโยธาธิการและผังเมืองนำเสนอผังเมืองรวมดังกล่าวให้คณะกรรมการผังเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วนำผังเมืองรวมเฉพาะในส่วนที่มีการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงนั้นไปปิดประกาศเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยให้นำความในมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับกับการดำเนินการตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่เป็นการดำเนินการตามวรรคสี่ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการปิดประกาศแล้ว และไม่มีผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดยื่นคำร้องขอให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกข้อกำหนดตามมาตรา ๒๒ (๕) หรือมีแต่คณะกรรมการผังเมืองสั่งยกคำร้องดังกล่าว ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองดำเนินการออกประกาศกระทรวงมหาดไทยต่อไป

มาตรา ๓๓ ผังเมืองรวมให้ออกเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น และต้องมีสาระสำคัญตามมาตรา ๒๒

ข้อบัญญัติท้องถิ่น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ในกรณีที่มีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวมหลายฉบับใช้บังคับในพื้นที่เดียวกัน ให้ใช้บังคับผังเมืองรวมที่ได้ประกาศใช้ในภายหลัง

มาตรา ๓๔ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี จัดทำรายงานการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมการใช้บังคับผังเมืองรวมตามระยะเวลาที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดกำหนด แล้วแต่กรณี แต่ไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวมใช้บังคับ หรือนับแต่วันที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณารายงานการประเมินผลครั้งที่ผ่านมาเสร็จสิ้นแล้วเสนอคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณา หากคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเห็นว่าสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญทำให้ผังเมืองรวมนั้นไม่เหมาะสมที่จะรองรับการพัฒนาเมืองหรือการดำรงรักษาเมืองต่อไป หรือจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเมืองทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปรับปรุงโดยการวางและจัดทำผังเมืองรวมขึ้นใหม่ให้เหมาะสมได้

การจัดทำรายงานการประเมินผลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนด ซึ่งต้องมีการแสดงข้อเท็จจริงให้ปรากฏทั้งในเรื่องการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ความหนาแน่นของประชากร นโยบายหรือโครงการของรัฐบาล สภาพเศรษฐกิจและสังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม การคมนาคมและการขนส่ง การป้องกันการเกิดภัยพิบัติ และปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง โดยให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนประกอบด้วย

มาตรา ๓๕ การแก้ไขผังเมืองรวมเฉพาะบริเวณหรือเฉพาะส่วนหนึ่งส่วนใดให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี เสนอคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณา กรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการแก้ไข ให้นำความในมาตรา ๒๗ วรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

เมื่อคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้มีการปิดประกาศแผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวมที่แก้ไขและรายละเอียดของการแก้ไขไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอ และที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายในเขตของผังเมืองรวมนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันปิดประกาศ โดยให้ลงวันที่ที่ปิดประกาศไว้ในประกาศนั้นด้วย และในประกาศนั้นให้มีคำเชิญชวนให้ผู้มีส่วนได้เสียแสดงข้อคิดเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรภายในระยะเวลาที่ระบุในประกาศ

ให้นำความในมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับกับการพิจารณาข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียตามวรรคสองด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๖ เพื่อให้การพัฒนาเมืองและการดำรงรักษาเมืองในพื้นที่ที่มีการวางและจัดทำผังเมืองบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อมีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวมแล้ว การดำเนินโครงการพัฒนาภาครัฐทางด้านกายภาพจะต้องสอดคล้องกับนโยบายและการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวม

มาตรา ๓๗ ในเขตที่ให้ใช้บังคับผังเมืองรวมแล้ว ห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวม หรือปฏิบัติการใด ๆ ซึ่งขัดกับข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมนั้น

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่กรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินได้ใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนที่ผังเมืองรวมจะใช้บังคับในพื้นที่นั้น และจะใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไป แต่ถ้าคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเห็นว่าการใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไปเป็นการขัดต่อนโยบายของผังเมืองรวมในสาระสำคัญที่เกี่ยวกับสุขลักษณะ ความปลอดภัยของประชาชน สวัสดิภาพของสังคมหรือประโยชน์สาธารณะ คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือระงับการใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไป การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ดังกล่าวให้คำนึงถึงกิจการที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดิน สภาพของที่ดินและทรัพย์สินอื่นที่เกี่ยวกับที่ดิน การลงทุนประโยชน์ หรือความเดือดร้อนรำคาญที่ประชาชนได้รับจากกิจการนั้น ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเชิญเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินมาแสดงข้อเท็จจริงและความคิดเห็นประกอบด้วย

การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามวรรคสอง หากเกิดความเสียหายหรือเสื่อมสิทธิที่ได้รับอยู่เดิมของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดิน ให้กำหนดค่าทดแทนอันเกิดแต่การนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมือง

เมื่อได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามวรรคสองและกำหนดค่าทดแทนตามวรรคสามแล้ว ให้คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายทราบ เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งไม่เห็นด้วยมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

มาตรา ๓๘ การใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง หมายถึง การใช้ที่ดินเพื่อดำเนินการหรือประกอบกิจการใด ๆ ในพื้นที่นั้น ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่การใช้ประโยชน์หรือประกอบกิจการในที่ดินอยู่ก่อนนั้น มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศกำหนดให้ต้องได้รับอนุญาตหรือได้รับอนุมัติจากหน่วยงานหรือองค์กรที่กำหนด หรือกำหนดให้ต้องดำเนินการเพื่อการได้สิทธิการใช้ประโยชน์หรือประกอบกิจการในที่ดินจะต้องได้รับอนุญาต หรือได้รับอนุมัติ หรือได้ดำเนินการตามที่กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศกำหนดเพื่อการได้สิทธิการใช้ประโยชน์หรือประกอบกิจการในที่ดินนั้นก่อน ในกิจการอันเป็นสาระสำคัญของการใช้ประโยชน์หรือการประกอบกิจการนั้นโดยตรง

(๒) ในกรณีที่การใช้ประโยชน์หรือประกอบกิจการในที่ดินอยู่ก่อนนั้น กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศที่เกี่ยวข้องไม่ได้กำหนดให้ต้องได้รับอนุญาตหรืออนุมัติจากหน่วยงานหรือองค์กรใด ให้พิจารณาการใช้ประโยชน์หรือการประกอบกิจการในที่ดินเพื่อการนั้นตามความเป็นจริง

ส่วนที่ ๒
ผังเมืองเฉพาะ

มาตรา ๓๙ การวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะให้ตราเป็นพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะ ให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

มาตรา ๔๐ ผังเมืองเฉพาะประกอบด้วย

(๑) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ

(๒) แผนที่แสดงเขตของผังเมืองเฉพาะ

(๓) แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(ก) แผนผังแสดงการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินซึ่งจำแนกเป็นประเภทกิจการ พร้อมทั้งแนวเขตการแบ่งที่ดินออกเป็นประเภทและย่าน

(ข) แผนผังแสดงโครงการการคมนาคมและการขนส่ง โดยแสดงการเชื่อมต่อโครงข่ายการคมนาคมและการขนส่งไว้ด้วย พร้อมทั้งรายละเอียดแสดงแนวและขนาดทางสาธารณะ

(ค) แผนผังแสดงรายละเอียดของกิจการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ ตามโครงสร้างพื้นฐาน

(ง) แผนผังแสดงที่โล่ง

(จ) แผนผังแสดงการกำหนดระดับพื้นดิน

(ฉ) แผนผังแสดงบริเวณที่ตั้งของสถานที่หรือวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม และประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี ที่จะพึงส่งเสริมดำรงรักษาหรือบูรณะ

(ช) แผนผังแสดงบริเวณที่มีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือภูมิประเทศที่งดงาม หรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ รวมทั้งต้นไม้เดี่ยวหรือต้นไม้หมู่ที่จะพึงส่งเสริมหรือบำรุงรักษา

(ซ) แผนผังแสดงพื้นที่สีเขียวและพื้นที่อนุรักษ์

ในกรณีที่ผังเมืองเฉพาะไม่มีสาระสำคัญประการใดตาม (ก) (ข) (ค) (ง) (จ) (ฉ) (ช) หรือ (ซ) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผังเมือง โดยมีเหตุผลอันสมควร และให้ระบุเหตุผลดังกล่าวไว้ในผังเมืองเฉพาะนั้นด้วย

(๔) รายการและคำอธิบายประกอบแผนผังตาม (๓) รวมทั้งประเภทและชนิดของอาคารที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ก่อสร้าง

(๕) ข้อกำหนดที่จะให้ปฏิบัติหรือไม่ให้ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองเฉพาะดังต่อไปนี้

(ก) แนวเขตของทางและขนาดของที่ดินของเอกชนเพื่อใช้เป็นที่อุปกรณ์

(ข) ประเภท ชนิด ลักษณะ ขนาด ความสูง และจำนวนของอาคารที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ก่อสร้าง

(ค) ประเภทและขนาดของกิจการที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ดำเนินการ

(ง) ประเภท ชนิด ขนาด จำนวนและลักษณะของอาคารที่ชำรุดทรุดโทรม หรืออยู่ในสภาพอันเป็นที่น่ารังเกียจหรือน่าจะเป็นอันตรายแก่ผู้อาศัยหรือสัญจรไปมาซึ่งจะถูกสั่งให้รื้อหรือเคลื่อนย้ายตามคำสั่งของคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๕๗

(จ) การใช้ประโยชน์ของอาคารที่อนุญาตให้ก่อสร้างขึ้นใหม่ หรืออนุญาตให้เปลี่ยนแปลงอันผิดไปจากการใช้ประโยชน์ตามที่ได้ขอไว้เมื่อขออนุญาตก่อสร้าง ซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

(ฉ) ขนาดและแปลงที่ดินที่จะอนุญาตให้เป็นที่ก่อสร้างอาคารที่ใช้เพื่อประโยชน์ต่าง ๆ ตามที่ได้ระบุไว้ในผังเมืองเฉพาะ รวมทั้งบริเวณของที่ดินที่กำหนดให้เป็นที่โล่งเพื่อประโยชน์ตามที่ระบุไว้

(ช) การส่งเสริมดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่หรือวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี

(ซ) การดำรงรักษาที่โล่ง

(ฌ) การส่งเสริมหรือบำรุงรักษาต้นไม้เดี่ยวหรือต้นไม้หมู่

(ญ) การดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร

(ฎ) การอื่นที่จำเป็นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองเฉพาะ

ในกรณีที่ผังเมืองเฉพาะไม่มีข้อกำหนดประการใดตาม (ก) (ข) (ค) (ง) (จ) (ฉ) (ช) (ซ) (ฌ) (ญ) หรือ (ฎ) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผังเมือง โดยมีเหตุผลอันสมควร และให้ระบุเหตุผลดังกล่าวไว้ในผังเมืองเฉพาะนั้นด้วย

(๖) รายละเอียดที่ดินของเอกชนเพื่อใช้เป็นที่อุปกรณ์เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามผังเมืองเฉพาะ

(๗) รายละเอียดและแผนที่ระบุที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือซึ่งกระทรวง ทบวง กรม จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐเป็นเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดูแลรักษา ซึ่งจะนำมาใช้เพื่อประโยชน์แก่การผังเมือง

(๘) แผนที่ แผนผัง หรือรายละเอียดอื่น ๆ ตามความจำเป็น

ในกรณีที่จะมีการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะในพื้นที่ใด ถ้าพื้นที่นั้นไม่มีการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือมีการวางและจัดทำผังเมืองรวมแต่ไม่ได้มีการกำหนดสาระสำคัญตามมาตรา ๒๒ (๕) (ค) (ง) (จ) หรือ (ฉ) ไว้ ถ้ามีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะจะกำหนดสาระสำคัญตามมาตรา ๒๒ (๕) (ค) (ง) (จ) หรือ (ฉ) ไว้ด้วยก็ได้

พระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๓๙ อาจกำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดรายละเอียดแห่งข้อกำหนดตาม (๕) รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะด้วยก็ได้

มาตรา ๔๑ เมื่อได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวม ณ ท้องที่ใดแล้ว ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท้องที่นั้นเห็นสมควรจะจัดให้มีการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะในท้องที่ของตนขึ้น หรือจะขอให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำผังเมืองเฉพาะก็ได้

ในท้องที่ใดไม่ว่าจะมีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวมหรือไม่ก็ตาม หากรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาเห็นว่ามีเหตุจำเป็นที่จะต้องมีการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะขึ้น อาจสั่งให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะก็ได้

ในกรณีที่เป็นการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะที่ไม่มีองค์ประกอบตามมาตรา ๔๐ (๕) (ก) (ง) และ (ญ) (๖) และ (๗) หากคณะกรรมการผังเมืองเห็นสมควรอาจสั่งให้กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะในบริเวณนั้นก็ได้

ในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอหลักการของผังเมืองเฉพาะให้คณะกรรมการผังเมืองพิจารณาเห็นชอบก่อน ในการนี้เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะมาแสดงความคิดเห็นหรือขอคำแนะนำเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะต่อกรมโยธาธิการและผังเมืองก็ได้

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะตามมาตรา ๔๑ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นปิดประกาศแสดงเขตที่ประมาณว่าจะวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอ และที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายในเขตที่จะวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะนั้น รวมทั้งในที่ที่สามารถมองเห็นได้โดยชัดเจนในเขตที่จะวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะนั้นไม่น้อยกว่าหนึ่งแห่งเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันปิดประกาศ และให้มีหนังสือแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในเขตดังกล่าวทราบโดยเร็วด้วย รวมทั้งเผยแพร่ให้ประชาชนทราบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา ๔๓ ในการประกาศแสดงเขตที่ประมาณว่าจะวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะตามมาตรา ๔๒ ให้เชิญชวนให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายในที่ดินของผู้อื่นเสนอความคิดเห็น ตลอดจนความประสงค์ในการปรับปรุงที่ดินในเขตที่ได้แสดงไว้ โดยทำเป็นหนังสือเสนอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมือง แล้วแต่กรณี ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาที่ประกาศไว้ตามมาตรา ๔๒

เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองอาจแจ้งให้ผู้มีหนังสือแสดงความคิดเห็นและความประสงค์ตามวรรคหนึ่ง มาชี้แจงแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมอีกก็ได้

มาตรา ๔๔ เมื่อได้รับหนังสือแสดงความประสงค์ตามมาตรา ๔๓ เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองจะให้ความเห็นชอบตามข้อเสนอหรืออาจปฏิเสธหรือสั่งการเป็นหนังสือให้ผู้แสดงความประสงค์จะใช้ประโยชน์ที่ดินหรือก่อสร้างอาคารแก้ไขโครงการที่จะใช้ประโยชน์ที่ดินหรือที่จะก่อสร้างอาคารหรือดำเนินการอื่นใดให้เป็นไปตามหลักการที่คณะกรรมการผังเมืองเห็นชอบตามมาตรา ๔๑ วรรคสี่ ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันได้รับหนังสือแสดงความประสงค์ เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายในที่ดินของผู้อื่นซึ่งไม่เห็นด้วยกับการปฏิเสธหรือการสั่งการให้แก้ไขมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

มาตรา ๔๕ การวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะต้องให้สอดคล้องกับผังเมืองรวม และให้คำนึงถึงความคิดเห็นของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายในที่ดินของผู้อื่นตามมาตรา ๔๓ การรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนตามมาตรา ๙ และการได้รับ

อนุญาตให้ก่อสร้างอาคารภายในระยะเวลาที่ได้ประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะตามมาตรา ๔๑ ให้ส่งผังเมืองเฉพาะไปยังกรมโยธาธิการและผังเมืองพิจารณาให้ความเห็น ถ้ากรมโยธาธิการและผังเมืองไม่เห็นพ้องด้วยกับผังเมืองเฉพาะ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่อาจแก้ไขปรับปรุงผังเมืองเฉพาะให้สอดคล้องกับความเห็นของกรมโยธาธิการและผังเมืองได้ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอคณะกรรมการผังเมืองเพื่อพิจารณาชี้ขาด

มาตรา ๔๗ ในกรณีที่กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะตามมาตรา ๔๑ ให้ส่งผังเมืองเฉพาะไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาให้ความเห็น ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เห็นพ้องด้วยกับผังเมืองเฉพาะ และกรมโยธาธิการและผังเมืองเห็นว่าไม่อาจแก้ไขปรับปรุงผังเมืองเฉพาะให้สอดคล้องกับความเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอคณะกรรมการผังเมืองเพื่อพิจารณาชี้ขาด

มาตรา ๔๘ เมื่อคณะกรรมการผังเมืองเห็นชอบกับผังเมืองเฉพาะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำแล้ว ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอผังเมืองเฉพาะต่อรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการตราพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะนั้นต่อไป

ในกรณีที่ผังเมืองเฉพาะไม่มีองค์ประกอบตามมาตรา ๔๐ (๕) (ก) (ง) และ (ญ) (๖) และ (๗) ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอผังเมืองเฉพาะต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการออกเป็นพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ

มาตรา ๔๙ ในระหว่างที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะในท้องที่ใด ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองเห็นว่าสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมในเขตของผังเมืองเฉพาะได้เปลี่ยนแปลงไป สมควรแก้ไขปรับปรุงข้อกำหนดหรือรายละเอียดของผังเมืองเฉพาะที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะเสียใหม่ให้เหมาะสม ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอขอแก้ไขปรับปรุงผังเมืองเฉพาะต่อคณะกรรมการผังเมือง

มาตรา ๕๐ ในเขตท้องที่ที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ ให้ข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง กฎหมายว่าด้วยการควบคุมสุสานและฌาปนสถาน หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการใช้

ประโยชน์ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อื่น เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๔๐ ให้ใช้กฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๔๐ แทน

มาตรา ๕๑ ในท้องที่ที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ ห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินหรือแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงอสังหาริมทรัพย์ให้ผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะหรือกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๔๐

มาตรา ๕๒ ในท้องที่ที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ ให้มีคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกรมที่ดิน ผู้แทนกรมธนารักษ์ ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม ผู้แทนการเคหะแห่งชาติ และผู้แทนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองและด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจำนวนไม่เกินสี่คน ผู้ทรงคุณวุฒิทางการผังเมืองหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสี่คน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสี่คนซึ่งคณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการสำนักผังเมืองกรุงเทพมหานครเป็นกรรมการและเลขานุการ

(๒) ในเขตจังหวัดอื่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ อัยการจังหวัดซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งสูงสุดของสำนักงานอัยการจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ธนารักษ์พื้นที่ นายอำเภอแห่งท้องที่นั้น อุตสาหกรรมจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้แทนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองและด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจำนวนไม่เกินสี่คน ผู้ทรงคุณวุฒิทางการผังเมืองหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสามคน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสามคนซึ่งคณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และให้โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

(๓) ในเขตพื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป ให้คณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการอีกไม่น้อยกว่าสิบห้าคนแต่ไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน ประกอบด้วย ผู้แทนสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิทางการผังเมืองหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการผังเมืองจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ โดยให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นที่อยู่ในเขตผังเมืองเฉพาะร่วมเป็นกรรมการด้วย

กรรมการซึ่งแต่งตั้งจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองตามวรรคหนึ่งต้องไม่เป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

มาตรา ๕๓ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองตามมาตรา ๕๒ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองซึ่งได้รับการแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้น ในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองที่พ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๕๔ ให้นำความในมาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๔ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองในคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่อำนาจของคณะรัฐมนตรีตามกรณีมาตรา ๗๔ (๓) ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการผังเมือง

มาตรา ๕๕ ให้นำความในมาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๕๖ ให้คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาและสั่งการเกี่ยวกับการจัดที่ดินของเอกชนเพื่อใช้เป็นที่อุปกรณ์ตามผังเมืองเฉพาะ

(๒) พิจารณาการโอนที่อุปกรณ์ให้เป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินในเขตผังเมืองเฉพาะตามมาตรา ๖๖

(๓) พิจารณาและสั่งการเกี่ยวกับการดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารที่จะต้องดำเนินการดังกล่าวตามผังเมืองเฉพาะ

(๔) กำหนดเงินค่าตอบแทนตามมาตรา ๕๙ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗

(๕) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ยื่นต่อคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๗ เมื่อเจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดทำรายละเอียดแสดงการดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเหตุผลและรายละเอียดดังกล่าวให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะ ในการนี้จะขอความเห็นจากกรมโยธาธิการและผังเมืองก็ได้ หรือจะสั่งให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดทำรายละเอียดเสียใหม่ก็ได้

เมื่อคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเสร็จแล้วและสั่งการประการใดให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการแจ้งคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่เกี่ยวข้องทราบคำสั่งของคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นและการดำเนินการตามคำสั่งนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกสิบวันก่อนวันที่จะต้องดำเนินการตามคำสั่งนั้น โดยให้ส่งรายละเอียดแสดงการดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารที่เกี่ยวข้องไปด้วย เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว มีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

การแจ้งคำสั่งของคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นตามวรรคสอง ให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ณ ภูมิลำเนาของผู้นั้น หรือจะทำเป็นบันทึกและให้บุคคลดังกล่าวลงลายมือชื่อรับทราบก็ได้ ในกรณีที่ไม่อาจแจ้งด้วยวิธีดังกล่าวได้ ให้ปิดประกาศสำเนาคำสั่งไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ อาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคารนั้น และให้ถือว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารได้ทราบคำสั่งนั้นแล้วเมื่อพ้นกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันปิดประกาศดังกล่าว

มาตรา ๕๘ ถ้าอาคารที่จะต้องดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่อยู่ในความครอบครองหรือดูแลรักษาของหน่วยงานของรัฐใด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือทรัพย์สินของแผ่นดินทราบ และให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวมีหนังสือแสดงความยินยอมหรือขัดข้องให้คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นทราบ ถ้ามีปัญหาโต้แย้งระหว่างหน่วยงานของรัฐกับคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น ให้เสนอคณะกรรมการผังเมืองวินิจฉัย

มาตรา ๕๙ เมื่อคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นได้สั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารตามมาตรา ๕๗ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจ่ายเงินค่าตอบแทนตามที่คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นกำหนด บุคคลผู้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนซึ่งไม่เห็นด้วยกับการกำหนดเงินค่าตอบแทนมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

บุคคลผู้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและวิธีการจ่ายเงินค่าตอบแทนการดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๖๐ ในกรณีที่เอกชนซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารได้รับหนังสือแจ้งให้จัดการรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคารแล้ว ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ตามมาตรา ๙๐ หรือใช้สิทธิอุทธรณ์แต่คณะกรรมการอุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับการอุทธรณ์ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารต้องปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นหรือคำวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่งหรือคำวินิจฉัยอุทธรณ์

ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารไม่ดำเนินการรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคารภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการเตือนเป็นหนังสือไปยังเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ถ้าผู้นั้นยังคงละเลยไม่ดำเนินการตามคำสั่งภายในเวลาที่กำหนดไว้ในคำเตือนซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการมีอำนาจเข้าไปในที่ดินและรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคารนั้นโดยคิดค่าใช้จ่ายจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ค่าใช้จ่ายจะคิดหักเอาจากเงินค่าตอบแทนตามมาตรา ๕๙ ที่จะพึงจ่ายให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารนั้นก็ได้ การรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคารนั้น เจ้าหน้าที่ดำเนินการต้องกระทำโดยประหยัดและค่าใช้จ่ายที่คิดจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารจะต้องไม่มากกว่าเงินค่าตอบแทนตามมาตรา ๕๙

เมื่อได้คิดค่าใช้จ่ายแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารทราบ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งไม่เห็นด้วยมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

ให้นำความในมาตรา ๕๗ วรรคสาม มาใช้บังคับกับการแจ้งของเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖๑ ในกรณีที่เอกชนซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารได้รับหนังสือแจ้งให้ดำเนินการดัดแปลงอาคารให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะแล้ว แต่ดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการเตือนเป็นหนังสือไปยังเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร และหากผู้นั้นยังคงไม่ดำเนินการตามคำสั่งภายในเวลาที่กำหนดไว้ในคำเตือนซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการมีอำนาจในการดัดแปลงอาคารนั้นโดยคิดค่าใช้จ่ายจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ค่าใช้จ่ายจะคิดหักเอาจากเงินค่าตอบแทนตามมาตรา ๕๙ ที่จะพึงจ่ายให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารนั้นก็ได้ การดัดแปลงอาคารนั้น เจ้าหน้าที่ดำเนินการต้องกระทำโดยประหยัดและค่าใช้จ่ายที่คิดจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารจะต้องไม่มากกว่าเงินค่าตอบแทนตามมาตรา ๕๙

เมื่อได้คิดค่าใช้จ่ายแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารทราบ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งไม่เห็นด้วยมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

ให้นำความในมาตรา ๕๗ วรรคสาม มาใช้บังคับกับการแจ้งของเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖๒ ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่ได้รับคำสั่งให้รื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายตามมาตรา ๕๗ ไม่สามารถจัดหาที่อยู่ของตนเองได้ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดหาที่อยู่ชั่วคราวที่เหมาะสมให้อาศัยอยู่เป็นเวลาตามความจำเป็นแต่ไม่เกินหนึ่งปี ทั้งนี้ ในกรณีที่เห็นสมควรเจ้าหน้าที่ดำเนินการจะผ่อนผันให้อาศัยอยู่ต่อไปอีกไม่เกินหกเดือนก็ได้

มาตรา ๖๓ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดหาที่ดินหรืออาคารให้บุคคลตามมาตรา ๖๒ เข้าอยู่ในที่ใหม่โดยการเช่าซื้อหรือเช่า และบุคคลนั้นสมัครใจเข้าอยู่ในที่ดิน หรืออาคารที่จัดหาให้ใหม่นั้น ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการกันเงินค่าตอบแทนที่จะพึงจ่ายตามมาตรา ๕๙ ไว้เพื่อจ่ายในการเช่าซื้อหรือเช่าตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีที่จัดที่ดินไว้ให้บุคคลดังกล่าวปลูกสร้างอาคารเอง ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการช่วยเหลือและให้ความสะดวกในการที่จะปลูกสร้างอาคารลงในที่ดินที่จัดให้

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นสั่งให้จัดที่ดินเพื่อใช้เป็นที่อุปกรณ์ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจ่ายเงินค่าตอบแทนตามที่คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นกำหนดแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินดังกล่าวซึ่งต้องเสียสิทธิบางประการเกี่ยวกับการใช้ที่ดินเนื่องจากการจัดที่ดินนั้นหรือต้องรับภาระที่ต้องปฏิบัติหรืองดเว้นไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดอันเกี่ยวกับที่ดินที่จัดนั้น

การกำหนดเงินค่าตอบแทนตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นพิจารณาถึงความมากน้อยแห่งสิทธิที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินต้องเสียหรือถูกจำกัดหรือภาระที่ต้องปฏิบัติหรืองดเว้นไม่ปฏิบัติ รวมทั้งประโยชน์ที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินพึงได้รับในการใช้ที่อุปกรณ์ด้วย แต่ทั้งนี้เงินค่าตอบแทนที่กำหนดต้องไม่เกินราคาที่ดิน และเพื่อประโยชน์ในการคำนวณราคาที่ดินตามมาตรานี้ ให้นำความในมาตรา ๖๖ มาใช้บังคับกับการกำหนดเงินค่าตอบแทนด้วยโดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นมีหนังสือแจ้งการกำหนดเงินค่าตอบแทนให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินทราบ เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินซึ่งไม่เห็นด้วยมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

มาตรา ๖๕ เจ้าของที่ดินที่ถูกจัดให้เป็นที่อุปกรณ์ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในส่วนที่ถูกจัดนั้น

มาตรา ๖๖ เจ้าของที่อุปกรณ์ผู้ใดประสงค์จะโอนที่อุปกรณ์ให้เป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินโดยมีเงินค่าตอบแทน หากคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่าที่อุปกรณ์นั้นได้ใช้

เพื่อประโยชน์สาธารณะเป็นส่วนใหญ่ก็ให้รับที่อุปกรณ์นั้นเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินได้และให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจ่ายเงินค่าตอบแทนให้แก่เจ้าของที่อุปกรณ์ตามราคาที่พระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะบัญญัติไว้ ถ้าไม่ได้บัญญัติไว้ให้กำหนดเท่ากับราคาที่ดินที่โอนตามความเป็นธรรมที่เป็นอยู่ในวันใช้บังคับพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจ ทั้งนี้ ไม่ว่าพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวจะยังคงใช้บังคับหรือไม่

ถ้าไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจ หรือเป็นกรณีที่พระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะใช้บังคับภายหลังห้าปีนับแต่วันใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวและพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะไม่ได้กำหนดเงินค่าตอบแทนไว้เป็นอย่างอื่น ให้กำหนดเงินค่าตอบแทนเท่าราคาที่ดินที่โอนตามความเป็นธรรมที่เป็นอยู่ในวันใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะนั้น

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองไม่ให้ใช้บังคับในกรณีที่การโอนที่อุปกรณ์เกิดขึ้นภายหลังห้าปีนับแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ ในกรณีนี้ถ้าพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะไม่ได้กำหนดเงินค่าตอบแทนไว้เป็นอย่างอื่น ให้เงินค่าตอบแทนเป็นไปตามที่ตกลงกันซึ่งจะต้องไม่ต่ำกว่าราคาที่ดินตามความเป็นธรรมตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี เจ้าของที่อุปกรณ์ซึ่งไม่เห็นด้วยมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่อุปกรณ์ที่ได้รับมาตามวรรคหนึ่ง ให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมทั้งปวง

มาตรา ๖๗ ในการคำนวณเงินค่าตอบแทนตามมาตรา ๖๖ ถ้าเจ้าของที่อุปกรณ์สร้างหรือจัดทำเพื่อให้เป็นที่อุปกรณ์ด้วยค่าใช้จ่ายของตนเอง ตามแบบและรายการที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นอนุญาตก่อนที่จะมีการโอน ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจ่ายเงินค่าตอบแทนค่าใช้จ่ายในการสร้างหรือจัดทำดังกล่าวแก่เจ้าของที่อุปกรณ์เพิ่มขึ้นจากเงินค่าตอบแทนอันพึงจ่ายให้เนื่องในการโอน

เงินค่าตอบแทนอันจะพึงจ่ายให้เพิ่มขึ้นตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นพิจารณากำหนดให้ตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงประโยชน์ของเจ้าของหรือผู้ครอบครองสภาพของสิ่งที่ก่อสร้างหรือสิ่งที่จัดทำ สิ่งที่สร้างในขณะที่มีการโอน หรือค่าตอบแทนที่ได้จ่ายไปแล้ว ประกอบด้วย เจ้าของที่อุปกรณ์ซึ่งไม่เห็นด้วยมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

มาตรา ๖๘ ในการจัดที่ดินให้เป็นที่อุปกรณ์ หากมีความจำเป็นต้องสร้างหรือจัดทำเพื่อให้เป็นไปตามแบบและรายการที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดและเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินร้องขอ เจ้าหน้าที่ดำเนินการจะสร้างหรือจัดทำให้ก็ได้เมื่อพิจารณาเห็นเป็นการสมควร

การคิดค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่ง ถ้าการสร้างหรือจัดทำของเจ้าหน้าที่ดำเนินการเป็นไปเพียงเพื่อประโยชน์ของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินผู้ร้องขอนั้น ให้คิดค่าใช้จ่ายในการสร้างหรือจัดทำนั้นทั้งหมด แต่ถ้าเป็นไปเพื่อสาธารณประโยชน์ด้วย เจ้าหน้าที่ดำเนินการจะออกค่าใช้จ่ายทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ได้ตามที่เห็นสมควร และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายส่วนที่เหลือ

มาตรา ๖๙ เพื่อให้พื้นที่ในเขตผังเมืองเฉพาะมีระบบสาธารณูปโภคที่มีความเชื่อมโยงกับเขตพื้นที่ต่อเนื่องกับเขตผังเมืองเฉพาะ ให้เจ้าพนักงานการผังมีอำนาจจัดระบบสาธารณูปโภคลงบนใต้หรือเหนือพื้นดินของบุคคลนั้นได้ในเมื่อพื้นดินนั้นไม่ใช่เป็นที่ตั้งโรงเรือน โดยแจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งแผนผังแสดงแนวทางการใช้ที่ดินให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่เกี่ยวข้องทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนวันที่จะมีการดำเนินการ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานการผังกำหนดเงินค่าตอบแทนอันเป็นธรรมในการใช้ที่ดินนั้นที่จะจ่ายให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินและให้แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่เกี่ยวข้องทราบโดยมิชักช้า

เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินซึ่งไม่เห็นด้วยกับการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หรือการกำหนดเงินค่าตอบแทนตามวรรคสองมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานการผังแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นในพื้นที่ดังกล่าวทราบพร้อมทั้งแผนผังแสดงแนวทางการใช้ที่ดินก่อนดำเนินการ หากเกิดกรณีขัดแย้งกันระหว่างเจ้าพนักงานการผังกับเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ให้เสนอคณะกรรมการผังเมืองชี้ขาด

มาตรา ๗๐ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการ

ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อให้การบริหารจัดการตามผังเมืองเฉพาะได้รับประโยชน์สูงสุดในด้านการใช้พื้นที่ คณะกรรมการผังเมืองจะเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้มีองค์กรเพื่อพัฒนาและบริหารจัดการภายในเขตผังเมืองเฉพาะและพื้นที่ต่อเนื่อง โดยมีหน้าที่และอำนาจเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการในท้องที่นั้นได้

หมวด ๕
คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

มาตรา ๗๑ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถทางด้านการผังเมือง เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ ภูมิศาสตร์ หรือสาขาวิชาการด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวนไม่เกินสิบสามคน

ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นกรรมการและเลขานุการ และอธิบดีเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ในกรณีที่ประธานกรรมการเห็นว่าการพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติตามที่กำหนดในมาตรา ๗๕ ในครั้งใดเกี่ยวข้องกับเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่หรือความรับผิดชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอื่นที่ไม่ได้เป็นกรรมการโดยตำแหน่งตาม (๓) แล้ว ให้ประธานกรรมการแจ้งให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่มีหน้าที่หรือความรับผิดชอบในเรื่องนั้นเข้าร่วมเป็นกรรมการโดยตำแหน่งด้วย ในกรณีนี้ ให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วย ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการทุกคน

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๔) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๗๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๗๑ (๔) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของเอกชนเพราะทุจริตต่อหน้าที่ ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๗) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

มาตรา ๗๓ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๗๑ (๔) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระหรือกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้ยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๗๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗๒

มาตรา ๗๕ ให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและเป้าหมายเกี่ยวกับการผังเมืองและการพัฒนาเมืองของประเทศ

(๒) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือของภาคประชาสังคมและประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับการผังเมือง

(๓) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับมาตรการด้านการเงิน การคลัง และมาตรการอื่นเพื่อส่งเสริมการลงทุนและสนับสนุนการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการผังเมืองและเพื่อสร้างความเป็นธรรมจากการใช้ประโยชน์ที่ดิน

(๔) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการและกำหนดระเบียบปฏิบัติราชการในกรณีที่ปรากฏว่าหน่วยงานของรัฐใดไม่ปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการผังเมืองอันอาจทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

(๕) ให้ความเห็นชอบผังนโยบายระดับประเทศและผังนโยบายระดับภาค

(๖) กำกับดูแล เร่งรัดให้มีการวางและจัดทำ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการให้เป็นไปตามผังนโยบายระดับประเทศและผังนโยบายระดับภาค

(๗) ให้ความเห็นชอบรายงานประจำปีที่จัดทำโดยกรมโยธาธิการและผังเมืองตามมาตรา ๑๐ และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

(๘) จัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองเพื่อใช้เป็นหลักการพื้นฐานที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองพึงปฏิบัติเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๖ การประชุมคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียในเรื่องดังกล่าว กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุมพิจารณาเรื่องนั้น

ให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติประชุมอย่างน้อยปีละสองครั้ง

มาตรา ๗๗ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๗๘ ให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติมอบหมายได้

ให้นำความในมาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๗๙ ให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติมีอำนาจเรียกให้บุคคลใดส่งเอกสารแผนงานโครงการหรือเอกสารอื่นใดที่เห็นว่ามีความจำเป็นหรือมีผลกระทบต่อนโยบายทางด้านการผังเมือง ในการนี้อาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงด้วยก็ได้

หมวด ๖
คณะกรรมการผังเมือง

มาตรา ๘๐ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการผังเมือง” ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการผังเมือง สถาปัตยกรรมศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี และเกษตรกรรม จำนวนด้านละหนึ่งคน

(๔) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสภาวิศวกร ผู้แทนสภาสถาปนิก ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้แทนสมาคมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๕) กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนสถาบันหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง จำนวนไม่เกินสี่คนซึ่งต้องมาจากภาคประชาสังคมอย่างน้อยหนึ่งคน

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ

หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการตาม (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

ในกรณีที่ประธานกรรมการเห็นว่าการพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการผังเมืองตามที่กำหนดในมาตรา ๘๑ ในครั้งใดเกี่ยวข้องกับเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่หรือความรับผิดชอบของปลัดกระทรวงอื่นที่ไม่ได้เป็นกรรมการโดยตำแหน่งตาม (๒) แล้ว ให้ประธานกรรมการแจ้งให้ปลัดกระทรวงที่มีหน้าที่หรือความรับผิดชอบในเรื่องนั้นเข้าร่วมเป็นกรรมการโดยตำแหน่งด้วย ในกรณีนี้ให้คณะกรรมการผังเมือง ประกอบด้วย ประธานกรรมการ และกรรมการทุกคน

มาตรา ๘๑ ให้คณะกรรมการผังเมืองมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นชอบผังนโยบายระดับจังหวัด หรือผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำ

(๒) ให้ความเห็นชอบผังเมืองรวมที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป และผังเมืองเฉพาะ

(๓) ให้ความเห็นหรือคำปรึกษาด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองและการพัฒนาเมืองต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติและคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด

(๔) กำกับดูแล เร่งรัดให้มีการวางและจัดทำ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการให้เป็นไปตามผังนโยบายระดับจังหวัด

(๕) จัดทำรายงานสรุปผลการวางและจัดทำผังเมืองที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการผังเมือง

(๖) วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหน้าที่และอำนาจและความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐในการวางและจัดทำผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติมอบหมาย

มาตรา ๘๒ ให้คณะกรรมการผังเมืองมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการผังเมืองมอบหมายได้

มาตรา ๘๓ ให้นำความในมาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓ และมาตรา ๗๔ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม การดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสถาบัน และกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองในคณะกรรมการผังเมืองด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๘๔ ให้นำความในมาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการผังเมืองและคณะอนุกรรมการของคณะกรรมการผังเมืองด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๗
คณะกรรมการผังเมืองจังหวัด

มาตรา ๘๕ ให้มีคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ผู้แทนกรมที่ดิน ผู้แทนกรมธนารักษ์ ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม ผู้แทนการเคหะแห่งชาติ ผู้แทนกองบังคับการตำรวจจราจร ผู้แทนสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้แทนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสี่คน ผู้ทรงคุณวุฒิทางการผังเมืองหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสี่คน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสี่คน ซึ่งคณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการสำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการและเลขานุการ

(๒) ในเขตจังหวัดอื่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ ปลัดจังหวัด เกษตรและสหกรณ์จังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด ธนารักษ์พื้นที่ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ปฏิรูปที่ดินจังหวัด พลังงานจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด ผู้อำนวยการโครงการชลประทานในเขตพื้นที่ ผู้อำนวยการสำนักทางหลวงในเขตพื้นที่ ผู้อำนวยการสำนักทางหลวงชนบทในเขตพื้นที่ ผู้อำนวยการสำนักงานสถิติจังหวัด ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้แทนการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ผู้แทนการประปาส่วนภูมิภาค ผู้แทนตำรวจภูธรจังหวัด ผู้แทนสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ผู้แทนสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค ผู้แทนหอการค้าจังหวัด ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยในเขตพื้นที่ ผู้แทนสภาเกษตรกรจังหวัด และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถและความเชี่ยวชาญทางการผังเมืองหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสิบคน เป็นกรรมการ และให้โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ

ในกรณีที่เป็นการวางและจัดทำ แก้ไข หรืออนุมัติผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ ในเขตพื้นที่ที่เกี่ยวกับความมั่นคงทางทหาร ให้ผู้แทนกระทรวงกลาโหมเข้าร่วมเป็นกรรมการด้วย

ในกรณีที่จังหวัดใดไม่มีตำแหน่งในหน่วยงานตามที่กำหนดใน (๒) ให้ถือว่าคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

ในจังหวัดใดที่ไม่มีผู้แทนการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคหรือผู้แทนการประปาส่วนภูมิภาคปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ดังกล่าว ให้ผู้แทนการไฟฟ้านครหลวงหรือผู้แทนการประปานครหลวงซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่ แล้วแต่กรณี เป็นกรรมการแทน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองตามวรรคหนึ่งจะเป็นกรรมการในคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ หรือกรรมการในคณะกรรมการผังเมืองหรืออนุกรรมการในคณะกรรมการดังกล่าวในขณะเดียวกันมิได้

มาตรา ๘๖ ให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นชอบผังเมืองรวมที่วางและจัดทำโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการผังเมืองในส่วนที่เกี่ยวกับการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป และผังเมืองเฉพาะ

(๓) ให้คำปรึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองรวมต่อกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับการผังเมืองและการพัฒนาเมือง

(๕) กำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการควบคุมและการพัฒนาให้เป็นไปตามผังเมือง

(๖) จัดทำรายงานสรุปผลการวางและจัดทำผังเมืองที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด

(๗) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ยื่นต่อคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๗ ให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดมอบหมายได้

มาตรา ๘๘ ให้นำความในมาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓ และมาตรา ๗๔ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม การดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการที่เป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองในคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่อำนาจของคณะรัฐมนตรีตามกรณีมาตรา ๗๔ (๓) ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการผังเมือง

มาตรา ๘๙ ให้นำความในมาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดและคณะอนุกรรมการของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๘

อุทธรณ์

มาตรา ๙๐ ผู้มีสิทธิอุทธรณ์อาจอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับคำสั่งหรือหนังสือแจ้งในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้ประโยชน์ที่ดินตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง

(๒) การกำหนดค่าทดแทนตามมาตรา ๓๗ วรรคสาม

(๓) การปฏิเสธหรือสั่งการเกี่ยวกับโครงการที่จะมีการใช้ประโยชน์ที่ดิน หรือที่จะก่อสร้างอาคารตามมาตรา ๔๔

(๔) การสั่งให้ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารตามมาตรา ๕๗

(๕) การกำหนดจำนวนเงินค่าตอบแทนตามมาตรา ๕๙ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๖ ซึ่งคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจกำหนด และมาตรา ๖๗

(๖) การคิดค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคารตามมาตรา ๖๐

(๗) การคิดค่าใช้จ่ายในการดัดแปลงอาคารตามมาตรา ๖๑

(๘) การจัดทำระบบสาธารณูปโภคและการกำหนดจำนวนเงินค่าตอบแทนในการใช้ที่ดินตามมาตรา ๖๙

(๙) การสั่งให้ระงับการกระทำที่ฝ่าฝืน หรือการสั่งให้แก้ไขปรับปรุง หรือการสั่งให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินตามมาตรา ๙๗

การอุทธรณ์ตาม (๑) และ (๒) ให้ยื่นต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ การอุทธรณ์ตาม (๓) (๔) (๕) (๗) (๘) และ (๙) ให้ยื่นต่อคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด และการอุทธรณ์ตาม (๖) ให้ยื่นต่อคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๙๑ ให้มีคณะกรรมการอุทธรณ์ ประกอบด้วย รัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ อัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการผังเมือง นิติศาสตร์ สิ่งแวดล้อม สาธารณสุข และเศรษฐศาสตร์ จำนวนด้านละหนึ่งคนและผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษาของรัฐจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งจะเป็นกรรมการในคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ คณะกรรมการผังเมือง หรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด หรือเป็นอนุกรรมการในคณะกรรมการดังกล่าวในขณะเดียวกันมิได้

มาตรา ๙๒ ให้คณะกรรมการอุทธรณ์มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อกระทำการที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ หรือให้ช่วยเหลือในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ได้รับมอบหมายได้

ให้นำความในมาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการอุทธรณ์และคณะอนุกรรมการด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๙๓ ให้นำความในมาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๔ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการอุทธรณ์ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๙๔ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙๑ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้น อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๙๕ ให้คณะกรรมการอุทธรณ์ คณะกรรมการผังเมืองจังหวัด หรือคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับอุทธรณ์ แล้วแจ้งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยเหตุผลเป็นหนังสือไปยังผู้อุทธรณ์และเจ้าพนักงานการผัง เจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินการ แล้วแต่กรณี

หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นอุทธรณ์และวิธีพิจารณาในการวินิจฉัยคำอุทธรณ์ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙๖ ในระหว่างอุทธรณ์ ให้ผู้อุทธรณ์ เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรืออาคาร ผู้มีสิทธิครอบครองเหนือที่ดินของผู้อื่น เจ้าพนักงานการผัง คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินการ แล้วแต่กรณี ยุติการดำเนินการหรือห้ามกระทำการใด ๆ

ที่เป็นเหตุแห่งการอุทธรณ์ เว้นแต่จะเป็นการดำเนินการตามคำสั่งหรือหนังสือแจ้ง หรือในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือการใช้ประโยชน์ที่ดินหรืออาคารจะเป็นอันตรายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินหรือมีลักษณะที่ไม่อาจรอได้

หมวด ๙
หน้าที่และอำนาจของผู้ปฏิบัติงาน

มาตรา ๙๗ ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะตามมาตรา ๒๑ หรือข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมตามมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง หรือหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการใช้ประโยชน์ที่ดินที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดกำหนดตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง หรือข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตผังเมืองเฉพาะตามมาตรา ๕๑ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผัง หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินการ แล้วแต่กรณี มีอำนาจสั่งการให้เจ้าของที่ดิน ผู้ใช้ประโยชน์ในที่ดิน หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารระงับการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืน หรือให้แก้ไขปรับปรุงหรือให้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

เจ้าของที่ดิน ผู้ใช้ประโยชน์ในที่ดิน หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งไม่เห็นด้วยมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

มาตรา ๙๘ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผัง เจ้าหน้าที่ดำเนินการ และกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจออกหนังสือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานหรือสิ่งอื่นที่จำเป็นเพื่อการปฏิบัติการตามหน้าที่มาประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๙๙ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผัง เจ้าหน้าที่ดำเนินการ กรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว มีอำนาจเข้าไปในที่ดินหรืออาคาร ซึ่งอยู่ในท้องที่ที่มีประกาศใช้บังคับผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เพื่อสอบถามข้อเท็จจริงหรือขอดูเอกสารหลักฐานหรือสิ่งที่เกี่ยวข้องจากเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดูแลรักษาที่ดินหรืออาคารนั้น หรือเพื่อกระทำการใด ๆ เท่าที่จำเป็น และพยายามไม่ให้เกิดความเสียหาย ถ้ามีความเสียหายเกิดขึ้นจากการกระทำดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผัง เจ้าหน้าที่ดำเนินการ หรือกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี กำหนดเงินค่าตอบแทนความเสียหายและจ่ายให้แก่ผู้เสียหายนั้น

ในกรณีที่จำเป็นต้องกระทำการเพื่อการสำรวจ ให้แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดูแลรักษาที่ดินหรืออาคารทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนกระทำการนั้น

ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผัง เจ้าหน้าที่ดำเนินการกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว แสดงบัตรประจำตัวที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

มาตรา ๑๐๐ พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ดำเนินการมีอำนาจเข้าไปในที่ดินหรืออาคารซึ่งอยู่ในท้องที่ที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ เพื่อตรวจสอบ ซ่อมแซม หรือบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภค หรือเพื่อตรวจสภาพของที่โล่งในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก

ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแสดงบัตรประจำตัวพร้อมทั้งหนังสือมอบหมายของเจ้าหน้าที่ดำเนินการให้ไปกระทำการดังกล่าวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

มาตรา ๑๐๑ เพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผัง เจ้าหน้าที่ดำเนินการ กรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๑๐
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๐๒ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๑๐๓ เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นร้องขอ ศาลอาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดแก้ไขสภาพของอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปตามที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ ภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ หรือให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจจัดการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้เป็นไปตามผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะนั้น และคิดเอาค่าใช้จ่ายจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ตามที่จ่ายจริง

มาตรา ๑๐๔ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งให้รื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคาร หรือคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา ๖๐ หรือฝ่าฝืนคำสั่งให้ดัดแปลงอาคารตามมาตรา ๖๑ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผัง หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามมาตรา ๙๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๕ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินตามมาตรา ๒๑ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามรายละเอียดหรือหลักเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงตามมาตรา ๔๐ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินสามหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๐๖ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๗๑ (๑) (๒) และ (๓) และให้ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๗๑ (๔) ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๗ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการผังเมือง ประกอบด้วย กรรมการตามมาตรา ๘๐ (๑) (๒) และ (๔) และให้อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการผังเมืองตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๘๐ (๓) และ (๕) ทั้งนี้ ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๘ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดตามมาตรา ๘๕ (๑) และ (๒) ประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่ง และให้ผู้อำนวยการสำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร หรือโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ แล้วแต่กรณี เพื่อปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง ทั้งนี้ ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๙ บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศหรือคำสั่งซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะได้มีการออกพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑๐ บรรดาผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะที่อยู่ระหว่างดำเนินการวางและจัดทำตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ การดำเนินการต่อไปสำหรับการนั้นให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนดโดยไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑๑ บรรดากฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวมใช้บังคับในพื้นที่เดียวกัน

ในระหว่างที่ยังไม่มีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง การแก้ไขหรือยกเลิกกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเฉพาะบริเวณหรือเฉพาะส่วนหนึ่งส่วนใด หรือการยกเลิกกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมทั้งฉบับ ให้กระทำได้โดยประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ระบบการผังเมืองของประเทศจำเป็นต้องมีกรอบนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด เพื่อเป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ โดยการนำไปสู่การปฏิบัติในรูปแบบของผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งเป็นแนวทางและแผนงานการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดเพื่อการพัฒนาทางด้านกายภาพและการดำรงรักษาเมือง กรณีจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีกฎหมายเพื่อกำหนดรูปแบบการวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับ พร้อมทั้งบริหารจัดการผังเมืองให้มีรูปแบบการดำเนินการและการบริหารจัดการที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการวางกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และระดับชนบท ตลอดจนกระจายอำนาจในการวางและจัดทำผังเมืองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน และโดยที่การกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์พื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินต้องสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาประเทศ กรณีจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีคณะกรรมการที่เป็นผู้กำหนดนโยบายในภาพรวม และคณะกรรมการที่เป็นผู้กำกับดูแลหน่วยงานภาครัฐให้ปฏิบัติการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ประกอบกับในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมืองบางกรณีจำเป็นที่รัฐต้องใช้สิทธิเหนือเคหสถานและทรัพย์สิน รวมถึงการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ของเอกชนเพื่อประโยชน์สาธารณะ และการจำกัดขอบเขตในการเลือกถิ่นที่อยู่หรือการประกอบกิจการของบุคคล อีกทั้งกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาพื้นที่หรือการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศกับนานาประเทศ สมควรปรับปรุงเสียในคราวเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ที่ปรึกษาคณะทำงาน

นายฉัตรชัย พรหมเลิศ
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

คณะทำงานจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

ประธานคณะทำงาน

นายพรพจน์ เพ็ญพาส
อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง

คณะทำงาน

นายอนวัช	สุวรรณเดช	รองอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง
นางสาวจริยาพร	จิตต์ใจมั่น	ผู้อำนวยการสำนักผังประเทศและผังภาค
นางสาวสิริกุล	เลี้ยงอนันต์	โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดแพร่ รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการสำนักผังเมืองรวม
นายเกียรติศักดิ์	อมรประเสริฐสุข	ผู้เชี่ยวชาญด้านสำรวจและแผนที่ รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการสำนักวิศวกรรมการผังเมือง
นางสาวอัญชลี	ตันวานิช	ผู้อำนวยการสำนักวิเคราะห์และประเมินผล
นายอุดม	จิตตวงค์	ผู้อำนวยการกองผังเมืองเฉพาะ
นายธรรมโรจน์	ทรงวิทย์	ผู้อำนวยการกองนิติการ
นางพิชญ์ณัชชา	ศรีหิรัญรัตน์	ผู้อำนวยการสำนักจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่
นายสุเทพ	ประเทืองโภคเจริญ	ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ คณะทำงานและเลขานุการ
นายปองพล	ทองสมจิตร	หัวหน้ากลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

นางสาวพิมพ์ชนก สุขสาคร
นางสาวจิรพร กลางสูงเนิน
นางสาวนิลนลิน ศรีสังข์
นางสาวลินดา เอี่ยมฉ่ำ
นางสาวปวรรัตน์ อยู่นิ่ม

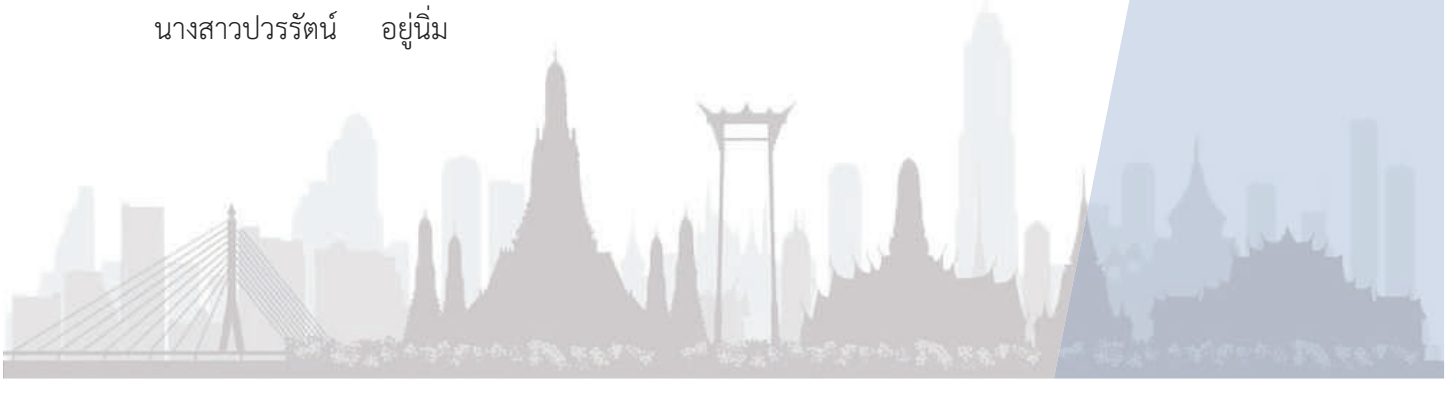

กรมโยธาธิการและผังเมือง
กระทรวงมหาดไทย

224 ถนนพระราม 9 แขวงห้วยขวาง
เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310
โทรศัพท์ : 0 2201 8170
โทรสาร : 0 2246 7381

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขที่รับ ๙๖๙๖/๒๕๖๔
วันที่ ๒๗ พ.ค. ๖๔
เวลา ๑๑.๒๒ น.

ที่ นร ๐๕๐๓/ว๙๒๐๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓)

เรียน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานในเรื่องนี้

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓) มาเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔ รับทราบรายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓) ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ และให้เสนอสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาต่อไป

จึงเรียนมา เพื่อขอได้โปรดนำรายงานในเรื่องนี้เสนอสภาผู้แทนราษฎรทราบต่อไป ทั้งนี้ ได้แจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบด้วยแล้ว และได้ขอให้กระทรวงมหาดไทยส่งรายงานในเรื่องนี้ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยตรงต่อไปแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวะวิลาส)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กลุ่มงานระเบียบวาระ
รับที่ ๒๒๗ / ๒๕๖๔
วันที่ ๒๗ / พ.ค. / ๖๔ เวลา ๑๕.๑๐ น.

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและกฎหมาย ๒
รับที่ ๒๒ / ๒๕๖๔
วันที่ ๒๗ / พ.ค. / ๖๔ เวลา ๑๔.๕๐ น.

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม
รับที่ ๔๙๓ / ๒๕๖๔
วันที่ ๒๗ / พ.ค. / ๖๔ เวลา ๒๒.๑๗ น.
ส่งกลุ่มงาน พรบ. ๒ ดำเนินการ

กองนิติธรรม
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๒๒
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (D/ส.แจ้งมติ ครม./039/นิศาชล)
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : dcab@soc.go.th

ที่ มท ๐๗๒๑.๒/ ๔๒๗๕

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๗ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. รายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓) จำนวน ๕ เล่ม
๓. QR Code รายงานประจำปีฯ

ด้วยกระทรวงมหาดไทยขอเสนอเรื่อง รายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ตามมาตรา ๔ (๑) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงมหาดไทย ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วย

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. <u>เรื่องเดิม</u>

๑.๑ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐ วรรคสอง กำหนดให้กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ของปีงบประมาณที่ผ่านมาเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ เพื่อให้ความเห็นชอบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ โดยอย่างน้อยต้องสรุปผลการดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองตามมาตรา ๘ และผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคด้วย

๑.๒ คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติมีมติในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๐.๐๐ น. ณ ห้องประชุม ๓๐๑ ตึกบัญชาการ ๑ ทำเนียบรัฐบาล โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นประธานฯ เห็นชอบรายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓) ตามมาตรา ๗๕ (๗) และให้ฝ่ายเลขานุการนำข้อสังเกตและข้อเสนอแนะจากที่ประชุมไปดำเนินการแก้ไขให้เหมาะสม แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา จากนั้นให้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบต่อไป

๒. <u>เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี</u>

เนื่องจากพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๗๕ (๗) กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจให้ความเห็นชอบรายงานประจำปีที่จัดทำโดยกรมโยธาธิการและผังเมืองตามมาตรา ๑๐ และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบ

/๓. สาระ...

๓. <u>สาระสำคัญและข้อกฎหมาย</u>

๓.๑ รายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓) ประกอบด้วยสาระสำคัญ ๕ ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ กรอบความร่วมมือและนโยบายระดับประเทศ

๑.๒ นโยบายด้านการผังเมืองและการพัฒนาเมืองของประเทศ

๑.๓ สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒

ส่วนที่ ๒ องค์คณะและการขับเคลื่อนภารกิจด้านการผังเมือง

๒.๑ คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

๒.๒ คณะกรรมการผังเมือง

๒.๓ คณะกรรมการผังเมืองจังหวัด

ส่วนที่ ๓ ผลการดำเนินการและผลสัมฤทธิ์ของการวางและจัดทำผังเมือง

๓.๑ การวางและจัดทำผังเมือง (ตามมาตรา ๘)

๓.๒ การทบทวนผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ และการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมการใช้บังคับผังเมืองรวม

๓.๓ การพัฒนาเมืองภายใต้กรอบการผังเมือง

๓.๔ การดำเนินการอื่น ๆ ตามพระราชบัญญัติ

ส่วนที่ ๔ ประมวลภาพกิจกรรมการปฏิบัติภารกิจด้านการผังเมืองในรอบปี ๒๕๖๓

ส่วนที่ ๕ ภาคผนวก

- พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒

๓.๒ ข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๑๐ วรรคสอง กำหนดให้กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ของปีงบประมาณที่ผ่านมาเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ เพื่อให้ความเห็นชอบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ โดยอย่างน้อยต้องสรุปผลการดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองตามมาตรา ๘ และผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคด้วย

มาตรา ๗๕ (๗) กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจให้ความเห็นชอบรายงานประจำปีที่จัดทำโดยกรมโยธาธิการและผังเมืองตามมาตรา ๑๐ และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

๔. <u>ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u>

คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติมีมติในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ เห็นชอบร่างรายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓) และให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

/๕. ข้อเสนอ...

๕. <u>ข้อเสนอของส่วนราชการ</u>

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้ว เห็นสมควรเสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓) เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก
(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมโยธาธิการและผังเมือง
สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ
โทร. ๐ ๒๒๐๑ ๘๑๗๒
โทรสาร ๐ ๒๒๔๖ ๗๓๘๑
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ onpb@dpt.mail.go.th
(พิมพ์ชนก สุขสาคร ๐๘ ๕๙๗๘ ๘๓๘๘)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพิมพ์ชนก สุขสาคร)
นักวิเคราะห์ผังเมืองปฏิบัติการ
๗ เมษายน 2564

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๔๐๐๐ ต่อ ๔๕๒๗

ที่ นร ๐๔๐๓ (กร.๑)/๔๑๒๙ **วันที่** ๘ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้เสนอเรื่องรายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓) มาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งได้พิจารณาแล้วเห็นชอบ จึงเห็นควรให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

พลเอก ประวิตร

(ประวิตร วงษ์สุวรรณ)
รองนายกรัฐมนตรี